Ἕνας θετεραῖος τοῦ πανιοῦ ποὺ σώζεται ἀκόμη στὶς ἑλληνικὲς θάλασσες. Τὸ παληὸ δωδεκανησιακὸ καραβόσκαρο σιγουρεμένο μὲ πρυμάτσες στὸ λιμάνι, στεγνώνει τὰ πανιά του ἔπειτα ἀπὸ τὴν βροχή.

ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ 185 ΜΑΡΤΙΟΣ 1948 ΕΤΟΣ 20ΟΝ

Ἀπό μῆνα σέ μῆνα

ΧΡΟΝΙΚΑ Β.Ν.

Ἔναρξις λειτουργίας σχολῆς μαχίμων ἀνδυποπλοιάρχων Β.Ν.

Τὴν 9ην παρελθόντος μηνὸς ἐγένετο ἡ ἔναρξις τῆς λειτουργίας τῆς Σχολῆς Μαχίμων Ἀνδυποπλοιάρχων Β.Ν τὸ πρῶτον λειτουργοῦσης μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν.

Εἰς τὴν τελετὴν τῆς ἐνάρξεως παρέστη ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν κ. Σακελλαρίου, ὅστις ἀμέσως πρὸς τοὺς μαθητὰς συνήντησε εἰς αὐτοὺς ἀδιαπέρα ἐπιμέλειαν καὶ ἀποοδὴν εἰς τὰ νέα ἄθλα, τονίσας ὅτι ἡ ἀνδρεία μαζὶ μὲ τὴν ἐπιστημονικὴν κατάρτισιν εἶναι τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ τῶν Ἀξιωματικῶν τοῦ Β. Ναυτικοῦ, εἰς οὐ τοὺς "Ἀξιωματικοὺς Καθηγητὰς, εἶναν ἐξειδικευθῆσαν κυρὰ διοσήματα εἰς εἰδικὰς ἀνωτέρας Ἀγγλικὰς καὶ Ἀμερικανικὰς Σχολὰς τόσον κατὰ τὴν περίοδον τοῦ πολέμου ὅσον καὶ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Πατρίδος μας νὰ εἶναι αὐστηροὶ καὶ δίκαιοι.

Ὁ Ὑπουργὸς παρέμεινεν ὁκολούθως ἐπὶ ὥρον εἰς τὴν εἰδικὴν διδασκαλίαν, παρακολουθήσας τὸ πρῶτον μάθημα τῆς Σχολῆς Ἤλεκτρισμοῦ. Εἰς τὴν εἰς ἄκρον πλατεῖαν παρεστῶσαν ἀνάκτορα καὶ ἀνωτέρω ἀξιωματικοὶ τοῦ Β. Ναυτικοῦ.

■

Ἀπὸ τὴν δεξίωσιν τοῦ ἀμερικανοῦ Ναυάρχου Κόνναλυ.

Οἱ ἐκφωνηθέντες λόγοι.

Κατὰ τὴν τελευταίαν ἑπτάκλεψιν τοῦ Ἀμερικανοῦ Ναυάρχου Κόνναλυ εἰς Ἑλλάδα, ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν κ. Σακελλαρίου δεξιώσας τοῦτον ἐκ μέρους τοῦ Ἑλληνικοῦ Β. Ναυτικοῦ εἰς τὰ ἐνδρῖφ Μουσικῆς ἐντυκτήρια τοῦ Ε. Ν. Ὁμίλου Ἑλλάδος προσεφώνησεν αὐτὸν ὡς ἀκολούθως :

«Ἔμφυλα εὐτυχεῖς ἡμεῖς τοῦ Β. Ναυτικοῦ τῆς Ἑλλάδος, διότι μᾶς δίδεται ἀπόψε ἡ εὐκαιρία εἰς τὴν φιλικωτάτην ταύτην συγκέντρωσιν νὰ ὑποδεχθῶμεν τὸν Ναύαρχον τοῦ Ἀτλαντικοῦ καὶ τῆς Μεσογείου τοῦ Ναυτικοῦ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς εἰς τὸ φιλικὸν τοῦτο γεῦμα. Συνηθίζομεν εἰς τοὺς κόγκρεσς ξένους μας νὰ ἐπιδεικνύομεν τὴν ἀπεριόριστον ἀφιλοξενίαν τῆς πατρίδος μας, τὴν λαμπρότητα τοῦ ὀλυμπιοῦ, τὴν διαφάνειαν τῆς ἀθηνοειδοῦς μας. Διότι τοῦτο μόνον δυστυχῶς μᾶς ἀγρίκει ἡ ἀκατάπαυστος πολεμικὴ περιπέτεια —ἡ ὁποία δὲ ἡμᾶς ἐξαιλωνοῦσε ἀκόμη— καὶ κατὰ τὴν ὁποίαν κυριολεκτικῶς κατεστράφη ἡ χώρα μας καὶ ἀκόμη κείμεθα ὁ πληθυσμός της. Ἀτυχῶς ἤλθαν εἰς τὴν κόνον μας τὴν χειροτέραν ἡμέραν τοῦ ἑρτεστινοῦ χειμῶνος ὅστε καὶ αὐτὰς τὰς ἀκακκίλλους ἀρετὰς τῆς πατρίδος μας νὰ μὴ δυνάμεθα νὰ τὰς προσφέρωμεν. Ἀνὰ πράγμα μόνον δὲν ἐπιφοβόμεν πολὺ νὰ προσφέρωμεν, διότι εἶναι μέρος τῆς φύσεώς μας νὰ λιτὸν τάμα ραζὶ μὲ τὴν εἰλικρινῆ φιλοξενίαν μας τὰ ἐγκαρδίου μας κάρδη διὰ τὴν ἄξιον καὶ εὐβουλον δύναμιν καὶ ἱκανότητα τοῦ Ναυτικοῦ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν.

Εἰς τὴν περαίωσιν περιόδου τῆς διεθνοῦς τάσεως ἡ δύναμις καὶ ἡ ἱκανότης τοῦ ἀμερικανικοῦ Ναυτικοῦ εἶναι ἀπαραίτητοι διότι τοῦτο ἀποτελεῖ τὸ πρωτόγνων τῆς ἐλευθερίας καὶ δικαιοσύνης τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Εἴμεθα αὐτυχεῖς διότι δυνάμεθα νὰ ἐκδηλώσωμεν τὰ αἰσθήματα ταῦτα πρὸς φίλους εἰτινες κατὰ τὰς περιόδους ποὺ τὸ ἔθνος μας διέρχεται σκληρὰν καὶ κραγκὴν περιπέτειαν ἡ μεγάλη ἀπαρτιλεντικὴ Δημοκρατία τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, τόσον γενναιοφρόνως ἔρχεται εἰς ἀρωγὴν ἡμῶν».

Ὁ Ἀμερικανὸς Ναύαρχος ἀπαντῶν εἶπε τὰ ἑξῆς:

«Εἶμαι βεβαίως αὐτυχὴς διότι εὑρίσκομαι μεταξὺ συνεθλίων καὶ ἐξαιρετῶν τῶν Ὑπουργῶν τῶν Ναυτικῶν διὰ τοὺς θερμοὺς τοὺς λόγους διότι καὶ αὐτὸν θαυμᾶ συνδιλέγεν, γνήθιτε ἐνδόξης τοῦ Ἑλληνικοῦ Ναυτικοῦ κατὰ τὰς γαλεπὰς του ἡμέρας.

Δυστυχῶς ὅμως πάρα πολὺ διότι δὲν δύναμαι νὰ τοῦ ἀπαντήσω εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν ὅπως ἔκαμε ὁ Ναύαρχος Σακελλαρίου εἰς τὴν ἰδικήν μου. Ὅλοι ἐνθυμοῦμεθα μετὰ πόσου θαυμασμοῦ προσεβλέπομεν εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὸ πρῶτον ἔτη τοῦ πολέμου διὰ τὴν ἡρωϊκήν της ἀντίστασιν κατὰ τῶν ἐχθρῶν της, ὅτε ἀκόμη ἡμεῖς εἴμεθα οὐδέτεροι καὶ τὴν ὁποίαν ἀσυνέχισεν ὅταν ἡμεῖς εἰσηλθομεν εἰς τὸν πόλεμον ὡς σύμμαχοι. Τὴν πάλιν τὴν συνεχίζει χάρις τὸν ἀγκοστρατικῶν ἐλευθερίων καὶ ὑγιεμάτων τὰ ἱπκρατήσῃ κατ' αὐτῆν.

Ἔτσι εἰς ὑγείαν τοῦ Βασιλικοῦ Ναυτικοῦ».

■

ΟΙ ΕΝΛΟΞΟΙ ΝΕΚΡΟΙ ΤΟΥ ΑΝ/ΚΟΥ "ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΟΛΓΑ,,

Ἐπὶ τοῦ ἀκουργοῦ τῶν Ναυτικῶν ἐπετρεπόθη ὅπως ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τῆς ἀναμνηστικῆς τῆς Διαδεκανήσου γίνῃ ἡ μετακομιδὴ τῶν ὀστῶν ὅλων τῶν ἀξιωματικῶν, ὑπαξιωματικῶν καὶ ναυτῶν οἱ ὁποῖοι ἔπεσαν εἰς τὰ διαδεκανησιακὰ ὕδατα, προμαχοῦντες ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς πολυπαθοῦς Δωδεκανήσου.

Μεταξὺ τῶν νεκρῶν ἐκείνων περιλαμβάνονται ὁ πλοιάρχος Γ. Μελέτας καὶ οἱ λοιποὶ ἀξιωματικοί, ὑπαξιωματικοὶ καὶ ναῦται τοῦ ἀδόξου ἀντιτορπιλλικοῦ μας «Βασ. Ὄλγα», τὸ ὁποῖον μετὰ τὴν λαμπρὰν του δρᾶσιν εἰς ὅλα τὰ μεσογειακὰ ὕδατα, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ τελευταίου πολέμου ἐβυθίσθη εἰς Λέρον, ἐνῶ μετ' ἄλλων σημαιοφόρων καὶ ἑλληνικῶν πολεμικῶν ἐξαιτέλει πολεμικὴν ἐπιχείρησιν πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῶν Δωδεκανήσων.

Ἡ μετακομιδὴ τῶν ὀστῶν θὰ γίνῃ μετὰ τὴν ἐμπρεπουσὰν τιμὴν, ταῦτα δὲ παραφόμενα εἰς Σκαραμαγκᾶν, θὰ ἐνεπιεσθοῦν εἰς τὸ Μουσολεῖον τοῦ Ναυτικοῦ ποὺ τὰ ἀναγερθῇ ἐκεῖ μαζὶ μὲ τὰ ὀστὰ τῶν πεσόντων εἰς τὰ καλυμνιακὰ ὕδατα ἀνδρῶν τοῦ ἀντιτορπιλλικοῦ «Ἄβραμ» καὶ ἄλλων ἀξιωματικῶν, ὑπαξιωματικῶν καὶ ναυτῶν τοῦ Πολεμικοῦ μας Ναυτικοῦ οἱ ὁποῖοι ἔπεσαν ὑπὲρ τὴν ἐλευθερίαν τῆς Πατρίδος εἰς τὰ ὕδατα ὀνομαστὰ τῶν ἑλληνικῶν καὶ ξένων θαλασσῶν.

Οἱ ἔφοδοι νεκροῦ τοῦ ἀντιτορπιλλικοῦ μας «Β. Ὄλγα» εἶναν :

Ἀξιωματικοί:

Γ. Μελέσσας, Πλοιάρχης Β. Ν., Μ. Γρηγοροπουλος καὶ Α. Μπάνης Ὑποπλοίαρχοι Β. Ν., Δ. Σκαμπίης Ὑπολοίαρχος Μηχ. Ν. Σμυτζόπουλος Σημαιοφόρος Α. Κωνσταντέας Ἐπιμ. Σημαιοφ. Ο.Ν.

Ὑποξιωματικοί:

Δ. Σγουρὸς Ἀρχιτής Τηλ., Γ. Χῆλος Ὑποκ. Α' Τορ., Α. Λιβάνος Ὑποκ. Α' Πυρ., Μ. Σανάκης Ὑποκ. Β' Τηλ., Δ. Μπέης, Γ. Δούκας Ε. Μπαλόκας Ε. Περρός, Χ. Βασιλειάδης Ὑποκαλυπτοὶ Β' Μηχ.

Δίοποι καὶ Ναῦται

Ἰ. Παραδέλλος Δίοπος ἀρμ., Ν. Πανιαγιώτου, Γ. Κατρῆς, Ναῦται ἀρμ., Γ. Μπουλέρης, Κ. Τσαλαποτάκης, Γ. Χαχαράκης, Γ. Μαρκάκος, Σ. Ἀταβαλάκος, Β. Θεοδοσόπουλος, Ἰ. Νομικός, Α. Σπεργίου, Β. Ρίζος, Δ. Παπαδοπαναγιάκης, Ἰ. Χριστόπουλος, Κ. Κόκκαλας, Π. Κουντούρης, Ἰ. Καλλιγκιας, Δίοποι ειδ., Γ. Καλαφάτης, Γ. Κατιαδέκης, Χ. Ἀγγάρης, Μ. Ἀγιαμπιρὸς, Ν. Μακρομάτης, Μ. Κοντοδῆς, Π. Γαΐτος, Ἰ. Κόλιας, Ν. Δελφόπαιν, Ναῦται, Α. Λιωνταρίδης, Ἰ. Παπαγεωργίου, Σ. Ἰατρού, Δίοποι Πλακρ., Ἰ. Γαρδίας, Β. Τζούμας Ναῦται Πλακρ., Σ. Σταματόπουλος, Δίοπος Τορπ. Μ. Βόγας, Ε. Κρυφῆς, Ναῦται τορπ., Α. Μαλλούς Δίοπος Δοκ. Δ. Μαρκάνης, Μ. Σταυρατίας Δίοπος Τηλ., Ε. Δημητρούλας, Μ. Μένης, Χ. Σουρῆς, Δίοπαι μηχ., Μ. Πετρίδης Μ. Ἐπτάλης. Ναῦται μηχ. Ν. Βαζαίος, Δίοπος Θερμ., Γ. Δήμας, Κ. Κοχῆλας Ναῦται Θερμ. Ρ. Κωνσταντινάκης Δίοπος Βαν/τός. Μ. Βάλδης Ναύτης Ἐσκαφεῖς. Χ. Τσαλάκης, Ναύτης Κτος, Π. Βενιαδῆς Ναύτης πορ. Κ. Τσούλος Ναύτης πρετ. πορ.

Σύνολον ἀπολεσθέντων 'Αξιωμ/κοί 6
Ὑπαξιωμ/κοί 9
Δίοποι-Ναῦται 50
65
Ἀποδωσάντες 5
Ἄγγλοι 3
73

Πίνακ ἀποθιωσάντων εἰς Π. Ν. Λέρου

Δ. Μαστρᾶκος, Κελ. Ἤλεκτρ., Ε. Ἀρβανιτάκης Α. Ζαραβέλλας Δίοπος ποιο. Κ. Νικολαΐδης, Ναύτης ποιο., Τράκος Ναύτης Θερμ.

"ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΣ,,
ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΗΣ Ε. Θ. Ε.

Ἔτος 20ον - Ἀριθ. τεύχους 185

Γραφεῖα: Κολοκοτρώνη 11 — Ἀθῆναι
Τηλέφωνον 27.383

Συνδρομαί: Ἐτησία Δρχ. 24.000
ἑξάμηνος » 12.000
Ἐξωτερικοῦ: Ἐτησία σελλίνια 30
» Δολλάρια 6

Τιμὴ τεύχους Δρχ. 2.000

Ἔκδοσις πολυτελείας:
Τιμὴ τεύχους Δρχ. 4.000
Συνδρομαί: Ἐτησία Δρχ. 48.000
Ἐξωτερικοῦ » Λίρες Ἀγγλίας 2
» Δολλάρια 12
Ἐμβάσματα εἰς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ περιοδικοῦ.

Μία ἀλτρουϊστικὴ πρᾶξις

Τὸ Υ.ΕΝ. δι' ἐμνευσμένης διαταγῆς ἐξέφρασε τὴν εὐχαριστίαν πρὸς τοὺς :

—Ὑποπλοιάρχου λιμ. Θεμ. Τσάλαν, λιμενάρχην Ἡρακλείου,

—Ὑποκλοιάρχου Β' λιμ. Π. Μαρτάτον

—Ναύτην λιμ. Ε. Κασσούτην,

—Ναύτην λιμ. Ε. Γουσοάκην, μηχανικὸν τῆς πετρελαιοκάτου καὶ

—Ἐπίτακτον Ν. Μανουσέλην, κυβερνήτην τῆς πετρελαιοκάτου τοῦ λιμενάρχείου Ἡρακλείου Κρήτης, διότι τὴν 9 Φεβρουαρίου 1948, κατὰ τὴν ἐνασχόλησιν εἰς ἄσκησιν ἰσχυροτάτην θοέλλαν καὶ μὲ προφανῆ αὐτοθυσίαν καὶ κίνδυνον τῆς ζωῆς των διέσωσαν τὸ κινδυνεῦον κρὸ τοῦ λιμένος Ἡρακλείου ἀλιευτικὸν «Ἅγιος Δημήτριος» τοῦ κυβερνήτου Ἐμ. Κερδιρῆ μετὰ τοῦ πληρώματος του—ἀπὸ τὰ ἀγωνιῶδη βλέματα τῶν κατοίκων τοῦ Ἡρακλείου, οἱ ὁποῖοι μὲ πλήρη ἐκπνοπίσιν παρηκολούθησαν τὸ κατόρθωμα αὐτὸ τῶν ὀργάνων τοῦ λιμένος των.

■

Ἡ ἐξαγωγὴ ἀνδρακος εἰς Ἀγγλίαν

Ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου ἡ Μ. Βρεττανία ἐξάγει 200.000 τόνους ἀνθρακος ἀνὰ ἑβδομάδα. Ἡ αὔξησις αὕτη τῆς παραγωγῆς εἶναι κατὰ 8.000 τόννους τὴν ἑβδομάδα μεγαλυτέρα ἀπὸ ὅτι εἶχεν ὁρχικῶς ὑπολογισθῆ.

■ ■ ■

Εἰς τὸ ἐγθυοτροφεῖον τοῦ Μαυσίου τῆς Σουηδικῆς πόλεως Νέλσον γεννήθη ἐξῆ τὸ γρουνότερον γέλι τοῦ κόσμου. Τὸ γέλι αὐτὸ συνελήφθη καὶ ἐκυκλεύθη τὴν 26ὴν τοῦ ἐγθυοτροφεῖον τὸ 1863, ἤτο δὲ τότε ἡλικίας 3 ἐτῶν. Τὸ περίεργον εἶναι ὅτι τρώγει μίαν μόνον φορὰν τὴν ἑβδομάδα.

■

Τὸ ἀστεροσκοπεῖον τοῦ Γκρήνουϊτς μετακομίζει

Τὸ Βρεττανικὸν Ἀστεροσκοπεῖον Γκρήνουϊτς κέντρον τοῦ παγκοσμίου γνώμονος τοῦ χρόνου, σύμφωνα μὲ τὸ ὁποῖον κανονίζεται τὰ ὡρολόγια τοῦ ὅλου ὁ κόσμος, μεταφέρεται εἰς ἕνα πέργον τοῦ Σάσσεξ, ἀφοῦ ἐπὶ 212 ἔτη ἐσταγέζετο εἰς ἕνα κτίριον παρὰ τὸν Τάμεσιν.

Ἡ μετακόμισις δὲν συνεπάγεται κίνημον μετακίνησιν ἀπὸ τὴν θέσιν τοῦ μεσημβρινοῦ τοῦ Γκρήνουϊτς, οὔτε διὰ διαφορὰ ἡ παράδοσις ἐν τῷ μεταξὺ «τῆς ἀκριβοῦς ὥρας τοῦ Γκρήνουϊτς». Τὸ ἀτόμων ὅμως τοῦ Ἀστεροσκοπείου θὰ παραμείνῃ τὸ αὐτό καὶ ἡ ὥρα θὰ ἐξακολουθήσῃ τὰ μεταδίδεται εἰς τὸν κόσμον ἀπὸ τοῦ BBC ὡς ὥρα Γκρήνουϊτς».

ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΤΗΣ Ε.Θ.Ε.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ ΜΠΑΜΠΟΥΡΗΣ

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΣΤΟΛΟΥ ΜΑΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΙΝ ΤΩΝ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΩΝ

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τῆς ἐνσωματώσεως τῆς Δωδεκανήσου μετὰ τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία θὰ γίνῃ τὴν ὅλην τρέχοντος δι' ἐπισήμων τελετῶν ἐν Ρόδῳ καὶ διὰ τῆς παρουσίας τῶν Α.Α. Μ.Μ. τοῦ Βασιλέως Παύλου καὶ τῆς Βασιλίσσης Φρειδερίκης, δημοσιεύομεν κατωτέρω μίαν θραχεῖαν περίληψιν τῆς δράσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Β. Ναυτικοῦ εἰς τὰ Δωδεκανησιακὰ ὕδατα κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ τελευταίου πολέμου. Τὸ ἑορτὰς τῆς Δωδεκανήσου θὰ ἐπιφραγίσῃ ἡ μετακομιδὴ ἐκ λέρου τῶν λειψάνων τῶν ἡρωϊκῶν ἀξιωματικῶν καὶ ἀνδρῶν τοῦ ἀντιτορπιλλικοῦ «Βασ. Ὄλγα», τὸ ὁποῖον ἀφοῦ ἐσηκλείσθη μίαν περίφημον δρᾶσιν εἰς τὴν Μεσόγειον καὶ τὸν Ἰονίον Ὠκεανὸν εἰς ἐπικινδύνους πολεμικὰς ἀποστολὰς, ἐπέπρωτο νὰ βυθισθῇ εἰς τὰ Δωδεκανησιακὰ ὕδατα ἀπὸ γερμανικὰ στούκας, ἐνῷ ἐρόδιζεν ἡ Δωδεκανησιακὴ Ἐλευθερία.

Τὰ ἀναπομένοντα ἐκ τῆς δράσεως τῆς Γερμανικῆς Ἀεροπορίας πλοῖα ἀπεχώρησαν ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν ὑδάτων λόγῳ τῆς καταλήψεως τῆς χώρας ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ καὶ συνεκεντρώθησαν εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Ἡ Ναυτικὴ αὐτὴ δύναμις ἀπέρριψε διὰ πορεχωρήσεως ἀπὸ τῶν συμμάχων νέων πλοίων καὶ ἀναστυχρεσθείσα, ὡς κύριον σκοπὸν τῆς ἐταίρας τὴν ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῶν σημαιῶν κατὰ θάλασσαν ἐπιχειρήσεων, συμβολὴν τῆς διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς πατρίδος Της.

Πολλὰ ἔχουν λεχθῆ περὶ τῆς δράσεως τῶν Ἑλληνικῶν Β. Πλοίων κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου.

Ἐντάθτω θὰ περιορισθῶμεν εἰς τὰ τῆς δράσεως τῶν Β. Πλοίων εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Δωδεκανήσου καὶ τὴν συμβολὴν αὐτῶν διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς.

Καὶ πρὸ τῆς καταρρεύσεως τῆς Ἰταλίας Ἑλληνικὸ Ὑποβρύχιο ἐτίθεον συγνὰ εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Δωδεκανήσου πρὸς παρεμπόδισιν τῆς ἀπὸ θαλάσσης ἐνισχύσεως καὶ ἀνεφοδιασμοῦ τῶν Ἰταλικῶν καὶ Γερμανικῶν φρουρῶν εἰς τὰς νήσους ταύτας οὕτω :

Ὁ Τρίτων, ὁ Παπαικωνόλης ὁ Κατσώνης, ὁ Νηρεύς, ὁ Γλαῦκος, ἔχουν εἰς τὸ ἐνεργητικόν των σειρὰς καταδύσεων μὲ ἀποτέλεσμα τὴν βύθισιν 3 φορτηγῶν 16.500 τόν. καὶ 12 ἰσοτιμόρων, τὴν αἰχμαλωσίαν πολλῶν ἄλλων μικρῶν σκαφῶν μετὰ τῶν πληρωμάτων αὐτῶν καὶ τὸν τορπιλλισμὸν ἐνὸς Γερμανικοῦ καταδιωκτικοῦ. Τὴν 10ην Νοεμβρίου 1942 ὁ Τρίτων ἀφοῦ διῆλθε περιοχὰς διὰ τῶν σειτῶν τῆς νήσου σουσιάζος τὸν Δωδεκανήσων ἐβυθίσθη εἰς τὸ Β. Αἰγαῖον μετὰ ἐπιτυχῆ ἐπίθεσιν τὸν κατὰ ἐχθρικὴς νηοπομπῆς.

Τὸ σκοπὸς ἐντοπισθὲν ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ, καὶ ἀφοῦ ἐπὶ πολλὰς ὥρας ἐβάλλετο διὰ βομβῶν βυθοῦ ὑπὸ ἐχθρικῶν ἀθλευοβυχιακῶν πλοίων ἠναγκάσθη νὰ ἀναδυθῇ ἐν κοῇ κατεστάσει καὶ πρὶν οἱ ἐπιζήσαντες τῶν πληρώματος ἐγκαταλείψουν αὐτὸ ἔβαλλον τὴν τελευταίαν των τορπίλλην κατὰ τοῦ διώκοντος ἐχθροῦ. Τριάκοντα τέσσαρες ἐκ τῶν ἀνδρῶν τοῦ Τρίτωνος ἡχαλωτίσθησαν, 20 ἀπωλέσθησαν καὶ 2 κατώρθωσαν νὰ διαφύγουν κολυμβῶντας καὶ νὰ ἐπιστρέψουν βυθοῦπερον εἰς Λέρον.

Ἡ δημιουργηθεῖσα ἐν τῇ Ἰταλικῇ καταρρεύσει κατάστασις ἔσχεν ἄμεσον ἀντικτυπον εἰς τὸ Αἰγαῖον ἔνθα τὸ Ἑλληνικὸν καὶ Ἀγγλικὸν Ναυτικὸν ἤρχισεν ἔντονον δρᾶσιν, μὲ ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν κατάληψιν τῶν Δωδεκανήσων διὰ μικρῶν στρατιωτικῶν τμημάτων.

Ἐνιὸς τῶν πρώτων ἀπὸ τῆς ἀνακωχῆς τῆς Ἰταλίας ἡμέρων κατελήφθησαν ἀλληλοδιαδόχως ὑπὸ τῶν συμμάχων αἱ νῆσοι Κεπαλλονίζων Κῶς, Λέρος, Ἰκαρία καὶ Σάμος τοποθετηθέντος ὡς Ν. Διοικητοῦ ταύτης τοῦ Πλοιάρχου Γ. Μπάκα.

Ὁ ἐχθρὸς ἀντιλαμβανόμενος ὅτι ἡ ἀπώλεια τῆς Δωδεκανήσου καὶ ὑψιπέμενον νήσων τοῦ Αἰγαίου εἶχον ζωτικὴν σημασίαν διὰ τὴν Ἀτλαντικὴν ἀκτὴν τῆς Μεσογείου ἀφοῦ πρότερον κατέβαλε τὴν εἰς τὰς νήσους ταύτας εὐρισκομένην ἐξαιλεσιον περιοχὴ Ἰταλικὴν φρουρὰν ἤρχισεν κανονμένος πρὸς ἐπανακατάληψιν τῶν ἀπωλεσθεισῶν νήσων.

Ἀμφὶ μεσέφερον ἐπικεκομένος εἰς τὰ λιμάνια τῶν Δωδεκανήσων ἀεροδρόμιά του μέγιστον ἀριθμὸν ἀεροπορικῶν δυνάμεων ἔρχεται ἐντατικὸν βομβαρδισμὸν τῆς Λέρου καὶ τῶν ἄλλων νήσων ἀς καὶ παντὸς πλοίου πλέοντος εἰς τὴν περιοχὴν ταύτην. Τὰ ἡμέτερα καὶ Ἀγγλικὰ πολεμικὰ ἄτινα ἐξετέλουν συνεχῆς διαδρομὰς εἰς τὸ Αἰγαῖον πρὸς παρεμπόδισιν τῶν ἐχθρικῶν προσπαθειῶν ἀναπαλαίφεως τῶν νήσων καὶ πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν φρουρῶν αὐτῶν, εἶχον ν' ἀντιμετωπίσουν ἀπόλυτον κυριαρχίαν ἀέρος ἐν μέρει τοῦ ἐχθροῦ.

Τὸ προσωπικὸν τῶν ἡμετέρων πλοίων ἐπίδεξε κατὰ τὰς ἐπιχειρήσεις ταύτας ἐξαιρετικὴν εὐψυχίαν καὶ πολεμικὸν ἀνεῦρα ἀνταλλαμβανόμενον βαθέως τὰς συνεπείας τὰς ὁποίας θὰ εἶχε διὰ τοὺς ἀληθυσμοὺς τῶν νήσων ἡ ἐκ μέρους τοῦ ἐχθροῦ ἀνακατάληψις τῶν.

Τὰ ἡμέτερα Β' πλοῖα ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐπιχειρήσεων τούτων εὑρίσκοντο εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν καὶ ἡ ἀπόλεια των ἐξ αὐτῶν μετὰ τῶν ἡρωϊκῶν των Ἀξιωματικῶν καὶ ἀνδρῶν ἀπῆχεν τὸ πένθος τῆς προσωπείας ταύτης. Ἡ ὀρᾶσις ἐκάστου πλοίου χρονολογικὸς ἔχει ὡς ἑξῆς :

«Κουντουριώτης» (κυβερν. ἀντιπλοίαρχος Ε. Μπαλατζῆς)

Πρῶτον κατέπλευσεν εἰς τὸ Καστελλόριζον συνοδεῦον νηοπομπὴν καὶ ἠγκυροβόλησεν ἐντὸς τοῦ μικροῦ λιμενίσκου τῆς πόλεως τὴν 13.9.43

Ὁ πληθυσμὸς τῆς νήσου ἐπεδέχθη μετ' ἐνθουσιασμοῦ τὸν Κυβερνήτην καὶ τοὺς δύο Ἀξιωματικοὺς ποὺ ἔβλθον εἰς τὴν ξηράν. Εἰς τὸν Ἱερέα τῆς νήσου παρεδόθη ἡ Ἑλληνικὴ σημαία καὶ τρόμα πρὸς διανομὴν εἰς τοὺς Ἕλληνας ἀποφοιτοὺς.

Τὸ Ἀντιτορπιλλικὸν «Κουντουριώτης» κατέπλευσε ἐκ νέου δὶς εἰς Καστελλόριζον τὴν 18.9.43 καὶ τὴν 20.9.43 ἅτε καὶ ἐμβιβάσων ἐφοδιασμὸν καὶ ὁλικὸν.

«Β. Ὄλγα» (κυβερν. πλωτ. Γ. Μπλέσσας)

«Εἶναι ἀπίστευτα τὰ ὅσα ἐτετέλεσε τὸ ἑλληνικὸν αὐτὸ κολεμικόν— εἶχε δηλώσει τότε ἐκπρόσωπος τοῦ Γραφείου Τύπου τοῦ Ἀγγλικοῦ Ναυαρχείου. — Ἐὰν ἐγκρατοῦν οἱ διάφοροι λεπτομέρειαι τῆς δράσεώς του, θὰ ἀπελέσῃ πραγματικὸν θρύλον».

Τὸ ἀντιτορπιλλικὸν μας αὐτὸ ἤρχισε τὴν δράσιν του ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς κηιμζεως τοῦ Ἑλληνοϊτιλικοῦ πολέμου τὴν 14ην Νοεμβρίου 1940 καὶ τὴν πορευομένην τῶν Θεσσαλονίκη τοῦ 1941 μεταξὺ τῶν ἐπιδέσεων τοῦ σιωλίκου τῶν ἀντιτορπιλλικῶν μας κατὰ τὴς περιοχὴς τῆς Ἀδλάντος, ὅτε ἐβομβαρδίσθη καὶ ὁ ὅρμος Δουσσέτς πλησιον τῆς Λεγκόρνης Λιγκαϊέτυς. Ἔλαβεν ὁσαύτως μέρος εἰς νεοπομπὰς εἰς τὸ Αἰγαῖον καὶ δὶς ἡ Ἑλλὰς ἐπέστρεψεν εἰς τὸν γεφυρατὸν χείμαρρον ἀπεχώρησε διὰ τὴν Κολκοῦσαν πρὸς ἐξοπλισμὸν διὰ τῶν συγχρόνων ἀνθυποβρυχιακῶν μηχανημάτων. Εἰς τὸν Ἰόνιον συνοδεῦσε νηοπομπὰς καὶ ἐπιστρέφων εἰς τὴν Μεσόγειον ἀνέλαβε μετ' ἄλλων κολεμικῶν μας τὸ ἀνελόν καὶ ἐπίπονον ἔργον τοῦ ἀνεφοδιασμοῦ τοῦ πολιορκουμένου Γεμπρούκα ἐν μέσῳ ἐπέρων ἀπὸ θαλάσσης καὶ ἀέρος κινδύνων λόγῳ τῶν ἀκατεπαύστων ἐπιθέσεων ἀεροπλάνων καὶ ὑποβρυχίων τοῦ Ἄξονος καὶ τῶν χλιάδων ναρκῶν ποὺ ἦσαν κατεσπαρμένοι εἰς τὴν περιοχὴν.

Τὴν 26ην Μαρτίου 1942 ἤτοι ὀλίγας ἡμέρας πρὶν ἀνθίσῃ ὁ Ρόμμελ εἰς τὸ Ἀλαμείν καὶ δημιουργήσῃ τὴν γνωστὴν κατὰ τὴς Ἀλεξανδρείας ἀπειλήν, ἡ «Β. Ὄλγα» προστιτεύουσα νηοπομπὴν ἐπεσεῖν κατὰ ἐχθροῦ ὑπερβυχίου καὶ τὸ ἔβθιοσε δι' ἐμβολισμοῦ ἀφήνασα εἰς τὰ πλευρά του τὰ πτερύγια τῶν ἐλίκων τῆς.

Κατὰ τὴν ἐξιστόλυσιν τῆς Ἱστορικῆς ἐπιθέσεως τῆς δῆς Ἀτρατίας κατὰ τοῦ Ἀλαμείν ἡ «Β. Ὄλγα» καὶ ἡ «Πίνδος» ἐπροστάτευαν τὰ ἀποβιβαζόμενα εἰς τὰ παράλια κατὰ τοῦ ἐχθροῦ στρατεύματα ὑπὸ τὰ κατοιγιστικὰ πυρὰ τῶν ἐπακτῶν τηλεβόλων καὶ τῶν ἀεροπλάνων μοιρῶν τοῦ "Ἄξονος καὶ τὴν 7—18 Δεκεμβρίου ἡ «Β. Ὄλγα» ἀεχθεῖσα ἐξ ἐπιθέσεις βομβαρδιστικῶν ἀεροπλάνων καὶ ὑποβρυχίων ἀπέκρουσε τούτας ἐπιτυχῶς καὶ τὴν 15ην Δεκεμβρίου ἠνάγκασεν ἐχθρικὸν ὑπερβρύχιο τὰ ἀναδυθῇ καὶ νὰ παραδοθῇ. Διορχούσης τὴς μάχης τῆς Ἀφρικῆς ἐδέχθη εἰς Μάλταν ἐπιδρομὴν τορπιλλοπλάνων καὶ τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1943 μετέχουσα μοιαδὸς κρούσεως ὡς ἀρχηγὶς καὶ ἀγγλικὰν ἀντιτορπιλλικὸν ἄτινα εἶχεν ὑπὸ τὰς διαταγὰς της ἐβυθίσθη ἀπὸ τὰς Σικελικὰς ἀκτὰς τὸ ἐχθρικὸν πετρελαιοφόρον «Στεφάνολι». Βραδύτερον εἰς ἄλλας ἐπιχειρήσεις εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Τύνιδος καὶ τῶν Ἰταλικῶν νήσων ἐπροσάπεισεν ἀποβατικὰς ἐπιχειρήσεις, ἐβύθισεν 28 Ἰταλικὰς νάρκας νεωλάτου τύπου, μετέφερε κομάνδος, ἐπετέθη κατὰ τῶν Ἰταλικῶν ἀκτῶν, ἐτόπισε πλοῖα μέσα τοῦ

φον 3.000 τόννων καὶ μία τορπιλλάκατος. Τὸ πλοῖον τοῦτο εἶχε καταστῆ ἐνδοξον ἀπὸ τὴν προκυμαίαν τοῦ Δρέσδη εἰς τὴν Μεσόγειον καὶ τὸν Ἰνδικὸν Ὠκεανὸν καὶ ὁ Χίτλερ ὁ ἀπαίος εἶχε χάσει ἐξ αὐτοῦ 2 ὑποβρύχια. Ἕνα μεγάλο πετρελαιοφόρον καὶ δύο ὑπερῶκεα, ἐξαπέλυσε κύματα ἀπειλῶν διὰ τὴν ἀπαλλαγήν του καὶ καταστροφήν του. Τὸ ἡρωϊκὸν πλοῖον ἀπῆρξε τὸ περισσότερον καταδιωκόμενον ἀπὸ τὴς ἀνάρξεως τοῦ πολέμου ἐκ μέρους τῶν Γερμανικῶν σκάφεων.

Κατὰ τὸν πλοῦν τῆς 22-23/9/43 μετ' ἐλίκων ἀγγλικῶν ἀντιτορπιλλικῶν μετέφερον στρατὸν καὶ πολεμικὸν ὑλικὸν εἰς Λέρον ἀντιμετωπίζουσα πᾶσας τὰς ἐχθρικὰς ἀπὸ ἀέρος ἐπιθέσεις μετὰ θάρρους καὶ αὐτοθυσίας.

Τὴν 28-9-43 ἐπανέλεσαν εἰς Λέρον καὶ μετὰ ἐπιθετικὴν περιπολίαν εἰς τὸ στενὸν τῆς Κώσσου ἠγκυροβόλησαν εἰς Πορτο-Λάκκι. Ἐνῶ τὸ πλοῖον τυρίσκετο ἐντὸς τοῦ λιμένος, ἡ νῆσος καὶ ὁ λιμὴν ὑπέστησαν σφοδρότατον ἀπὸ ἀέρος ἐχθρικὴν ἐπίθεσιν.

Πρῶτον τὸ εὐρισκόμενον πλησίον τῆς «Β. Ὄλγας» ἀγγλικὸν ἀντιτορπιλλικὸν «Intrepid» ἐβλήθη εἰς τὸ μέσον καὶ ὑπέστη σοβαρὰς ζημίας.

Ἀκολούθως ἀγγλικὰ σμήνη ἐχθρικῶν ἀεροσκαφῶν ἐπετέθη κατὰ τῆς «Β. Ὄλγας» ρίψαν μέγαν ἀριθμὸν βομβῶν ἐπὶ καὶ πλησίον τοῦ σκάφους μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἀποκοπὴν τοῦ πρυμναίου τμήματός του καὶ τὴν ἀνατροπὴν καὶ βύθισιν τοῦ πλοίου. Κατὰ τὴν ἐπίθεσιν ταύτην ἐφονεύθησαν ὁ κυβερνήτης, ὁ ὑπάρχος, 4 ἀξιωματικοί, 11 ὑπαξιωματικοὶ καὶ 54 δίδυμοι καὶ ναῦται.

Ἡ ἀπώλεια τοῦ πλοίου τούτου μετὰ τοῦ γενναίου κυβερνήτου του καὶ τόσων ἐπιτελεσάντων διακριθέντων ἀξιωματικῶν καὶ ἀνδρῶν, συμβάσα ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ ὑπλίου «Κατσώνης», ὑπῆρξεν βαρύτατον πλήγμα διὰ τὸ Β. Ναυτικόν.

Τὸν τὸ ἐγράφην τὸ Ἀγγλικὸν Ναυαρχεῖον εἰς τηλεγράφημά του ἀπευθυνθὲν πρὸς τὸ ἐπουγεῖον τῶν Ναυτικῶν:

«Ἡ σκληρὰ ἀπώλεια, ἣν τὸ Ἑλλ. Ναυτικὸν ὑπέστη ἐκ τῆς βυθίσεως τῆς «Ὄλγας» καὶ τοῦ «Κατσώνη», μᾶς ἐλύπησε βαθύτατα.

Ἀμφότερα τὰ πλοῖα ἔχουν εἰς τὸ ἐνεργητικὸν τῶν διακεκριμένας ὑπηρεσίας ὑπὲρ τοῦ Σ. μμαχικοῦ ἀγῶνος καὶ οἱ ἐπιτυχίαι των ἀντανακλοῦν ὑψιστην τιμὴν εἰς τοὺς κυβερνήτας καὶ τὰ πληρώματά των, καθὼς καὶ εἰς τὸ Ἑλλην. Β. Ναυτικόν».

Ὁ Ἄγγλος ἀρχηγὸς Στόλου Μεσογείου ἀνωγέλων διὰ σήματός του τὴν ἀπώλειαν τῆς «Β. Ὄλγας» ἔγραφεν: «Ἡ ἀπώλεια τοῦ λοιμοκτόνου τούτου πλοίου, τὸ ὁποῖον εἶχε κατατρῆ περίφημον καθ' ὅλην τὴν Μεσόγειον, θὰ γίνῃ βαθύτατα αἰσθητὴ εἰς ὅλους ὅσοι συνεπηρέτησαν μαζί του.

«Θεμιστοκλῆς» (κυβερν. πλωτάρχης Ν. Σαρρῆς)

Ὁ «Θεμιστοκλῆς» μετέχει καὶ αὐτὸς εἰς ἀλλεπαλλήλους καταδρομὰς εἰς τὰς περιοχὰς τῆς Δωδεκανήσου.

Τὴν 1—3/10/43 περιπολεῖ μετὰ τοῦ ἀντικοῦ «Μιαούλης» εἰς Δωδεκάνησα ἀπὸ τοῦ στενοῦ τῆς Κώσου πρὸς παρεμποδισιν ἐχθρικῶν κινήσεων.

Κατὰ τὸν πλοῦν τῆς 5—6/10/43 ἀπὸ Λυμισσοῦ εἰς Δωδεκάνησα ἐξετέλεσαν ἐπιθετικὴν περιπολίαν πρὸς καταστροφὴν ἐχθρικῶν ἀποβατικῶν δυνάμεων.

Κατὰ τὸν πλοῦν τῆς 7—9/10/43 ἐκτελεῖ καταδρομὴν διὰ τοῦ στενοῦ Κηρπάθου—Ρόδου καὶ ἐπιτυθεῖται διὰ 47 βομβῶν ἐναντίον ἐχθρικοῦ ὑποβρυχίου.

Τὴν 19—20/11/43 ἐκτελεῖ περιπολιακὴν ἔρευναν εἰς τὸν κόλπον τῆς Κῶ.

«Πίνδος» (κυβερν. πλωτάρχης Δ. Φοῖρας)

Ἀπὸ 31/10/43 ἕως 4/11/43 χρησιμοποιεῖται διὰ τὸν ἀνεφοδιασμὸν τῆς Λέρου καὶ ἔρευναν ἐν ἐπιθετικῇ περιπολίᾳ βορείως τῆς Πάτμου. Ἡ γερμανικὴ ἀεροπορία τὴν ἀπεκάλυψε καὶ τὴς ἐπετέθη τὴν 11ην Ν)βρίου λυσσωδῶς. Ἡ «Πίνδος» ὅμως ὅτι μόνον δὲν ἐγκατέλειψεν τὸ πεδίον τῆς μάχης ἀλλὰ καὶ προκλητικὸς παρέμεινεν τὰς ἄκτὰς τῆς Λέρου, ἡ ὁποία εἶχεν ἤδη καταληφθῆ ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, καὶ ἐβομβάρδιεν τὴν ἐνομένην μετ' ἐπιτυχίας τὸ γερμανικὸ στρατόπεδον.

«Ἀδρίας» (κυβερν. ἀντ/χος Π. Τούμπας)

Τὴν 21/10/43 ἀποπλεῖ ἐξ Ἀλεξανδρείας διὰ Δωδεκάνησα μετὰ δύο ἀγγλικῶν ἀντικῶν μὲ σκοπὸν τὴν βομβαρδισμὸν ἐχθρικῶν νηοσημῶν καὶ συγκεντρώσεων βομβαρδίσας μετ' ἐπιτυχίας θέσεις τῶν γερμανῶν παρὰ τὴν Κάλυμνον, ἐναντὶ τῆς συνεχεῖς ἐπιθέσεις τῆς ἐχθρικῆς ἀεροπορίας.

Τὴν 22/10/43 ἐφίσταται πέντε ἐπιθέσεις ἀπὸ ἐχθρικῶν ἀεροσκαφῶν ἄνευ σοβαρῶν ζημιῶν. Τρεῖς ἐκ τοῦ πληρώματος ἐτρωματίσθησαν.

Τὸ ἑσπέρας τῆς 22/10/43 ἐνῷ ἔπλεε πρὸς τὴν Κάλυμνον μετὰ τοῦ ἀγγλικοῦ ἀντικοῦ «Πιγκοτίτ» προσκέρουσε ἐπὶ νάρκης ἐκ τῆς ἰσχυροτάτης δὲ ἐκρήξεως τοῦ ἀπεκόπη ἡ πρῶρα μέχρι γεφύρας.

Ὁ κυβερνήτης του παρὰ τὸν σοβαρὸν ἀκρωτηριασμὸν τοῦ πλοίου κατορθώσας νὰ ὁδηγήσῃ τοῦτο εἰς πλησίον τουρκικὸν ὅρμον, ἔνθα ἐπεδόθη μετὰ τῶν διασωθέντων εἰς τὴν περιθάλψιν τῶν τραυματιῶν καὶ τὸν ἐντοφιασμὸν τῶν 21 φονευθέντων τοῦ πληρώματός του. Μετὰ πρόχειρον ἐπισκευὴν τοῦ σκάφους ὡδήγησε τοῦτο εἰς Ἀλεξάνδρειαν, μὲ τὴν πρῶραν αὐτοῦ ἀποκεκομμένην, ὅπου καὶ ἔφθασε τὴν 6/12/43. Τὸ γεγονὸς τοῦτο ἐπροκάλεσε τὴν ἔκφρασιν θερμῶν συγχαρητηρίων ἐκ μέρους τῶν Ἀγγλικῶν Ναυτικῶν ἀρχῶν.

«Μιαούλης» (κυβερν. πλωτάρ. Κ. Νικητιάδης καὶ ἀπὸ 15/10 ἀντιπλ/χος Ε. Μπουντούρης)

Ἀπὸ 1—10/10/43 ἀνέλαβε ἐπιθετικὴν περιπολίαν πρὸς καταστροφὴν ἐχθρικῶν νηοσημῶν ἐντὸς τοῦ συμπλέγματος τῶν Δωδεκανήσων, ἐνῶ καταιστήσαν τὴν «Β. Ὄλγαν» εἰς τὴν μοῖραν κρούσεως.

Τὴν 7/10/43 ἀποκρούονται ἀλιεπάλληλοι κατ' αὐτοῦ ἐπιθέσεις ἀπὸ ἀέρος καὶ κατορθώνεται ἐχθρικὰ ἀεροσκάφη, εἰς τὸ μεταξὺ Καρπάθου καὶ Λέρου στενόν.

Τὴν 9/10/43 ὑφίσταται σοβαρὰν ἀπὸ ἀέρος ἐπίθεσιν ἀπὸ εἰκοσιδύο Στοῦκας. Τὸ πλοῖον ἐξέρχεται ἐκ τῆς πάλης ταύτης ἄνευ σοβαρῶν ζημιῶν. Ἓν ἀγγλικὸν ἀντικὸν ἐβυθίσθη καὶ ἓν ἀγγλικὸν καταδρομικὸν ἐπλήγη διὰ τριῶν βομβῶν εἰς τὴν πρύμνην. Τὸ ἀντικὸν «Μιαούλης» μετὰ τὴν συλλογὴν τῶν ναυαγῶν τοῦ βυθισθέντος ἀγγλικοῦ ἀντικοῦ ἐπανέλεσε εἰς Ἀλεξάνδρειαν τὸ καταδρομικὸν ρυμουλκούμενον ὑπὸ τοῦ ἑτέρου ἀγγλικοῦ ἀντικοῦ.

Ὁ Ἄγγλος Δ. Σ. συνεχάρη τὰ συμμετέχοντα τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης πλοῖα ἐν οἷς καὶ τὸν «Μιαούλην» διὰ τοῦ κατωθι σήματος:

«Ἡ ἐπιτυχὴς ἀποχώρησις τῆς δυνάμεώς σας καὶ ὁ ἀσφαλὴς ἐπανάπλους τοῦ «Carlisle» εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἀντανακλᾷ μεγάλην τιμὴν εἰς πάντας τοὺς συμμετέχοντες».

Τὴν νυκτὰ τῆς 17/10/43 ὁ «Μιαούλης» εἰσέπλευσεν ἐντὸς τῶν μικρῶν δρμίσκων τῆς Ν.Α. ἀκτῆς τῆς Καλυμνου μετὰ τοῦ ἀγγλικοῦ «Hurlay» καὶ κατεστρεψε διὰ πυρῶν πυροβολικοῦ ἓν ἐχθρικὸν ἐπιπλισμένον καὶ μίαν ἀποβατικὴν σχεδίαν.

Τὴν πρωΐαν τῆς 17/10/43 ὑπέστη τρεῖς ἀεροπορικὰς ἐπιθέσεις ἄνευ ἀπωλειῶν, τὴν δὲ ἑσπέραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐβομβάρδισε τὸν βαστερικὸν Λιμένα τῆς Κῶ καὶ ἐβλήθη ἀπὸ ξηρᾶς.

Τὴν 21/10 ἐβομβάρδισε στρατιωτικὰς στόχους εἰς Ρόδον. Ἐσυνέχισε τὰς περιπολίας του εἰς τὸ σύμπλεγμα τῶν Δωδεκανήσων καὶ τὴν μεταφορὰν στρατιωτῶν καὶ ὑλικοῦ εἰς αὐτὰς μέχρι τῆς 7/11/43.

Ὑπ/δρ. «Παπανικολῆς» (κυβερν. ὑποπ/χος Ν. Ρουσσίν)

Ὁ «Παπανικολῆς» εἰς μίαν ἐπιθετικὴν του περιπολίαν ἐντὸς τῶν Δωδεκανησιακῶν ὑδάτων ἠχμαλώτισεν ἓν Ἰστιοφόρον πλῆρες φορτίου διὰ τοὺς γερμανοὺς καὶ ἀπέστειλε πάντα μὲ συμμαχικὸν πλήρωμα εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Τὴν αὐτὴν χρονολογίαν ἐβύθισε τρία ἄλλα ἰταλικὰ σκάφη καὶ ἐξετέλεσε ἐξωτερικὴν τολμηρὰν ἐπιχείρησιν ἀναδυθεὶς τὴν μεσημβρίαν τῆς 15ης Μαρτίου 1943 ἐξω τοῦ λιμένος τῆς Ρόδου καὶ πλησίον Ἰστιοφόρον πλῆρες πυρομαχικῶν. Ἐπὶ τοῦ Ἰστιοφόρου αὐτοῦ ἐπεβίβασε τρεῖς Ἄγγλους κομμάντος καὶ ἕνα Ἕλληνα, καὶ ἠχμαλώτισε τὸ πλήρωμα τον.

Ὑποβρ. «Κατσώνης» (κυβερν. ἀντιπλ. Β. Λάσκος)

Ὁ «Κατσώνης» εἰς συνεχεῖς ἀποσταλάς του εἰς περιοχὴν τῶν Δωδεκανήσων καὶ τὸ λιμὲν Ἀλγκόν, ἐβύθισε δύο ἐχθρικὰ φορτηγὰ 2.500 τόννων ἕκαστον καὶ τὴν 2αν Ἀπριλίου 1943 ἐτορπίλλισε γερμανικὴν ναρκοθέτιδα καὶ ἓν ἐμπορικὸν ἰταλικὸν ἰστιοφόρον ἐντὸς κόλπου τοῦ Γυθείου. Τὴν ἑσπέραν τῆς 14 Σ/βρίου 1943 ἐνῶ ἐξεκίνει περιπολίαν μεταξὺ Σκιάθου καὶ Θεσσαλομαγνησίας καὶ ἀνέμενε τὴν δυθλίωσιν γερμανικοῦ μεταγωγικοῦ, διὰ τὸ ὁποῖον ὑπῆρχον πληροφορίαι ὅτι θὰ ἐξέλεε τοῦ λιμένος Θεσσαλονίκης διὰ νὰ μεταφέρῃ γερμανικὸν στρατὸν εἰς Δωδεκάνησα, ἐδέχθη ἐπίθεσιν γερμανικοῦ περιπολικοῦ, δι' ἀνθυπαδρυχικῶν βομβῶν. Ἡ συνεχὴς καὶ μεγάλη διαρροὴ ἀπὸ τὰς καθόδους του τὸ ἀνάγκασε ν' ἀναδυθῇ καὶ νὰ δεχθῇ τὸν ἄνισον ἀγῶνα. Ὁ ἴδιος ὁ κυβερνήτης του ἀντιπλοίαρχος Λάσκος ἐγέμιζεν τὸ πυροβόλον ἐνῶ ἐν μέσῳ καταιγισμοῦ πυρὸς το γερμανικὸν σκάφος ἐνεβάλετο τὸ Ἑλληνικὸν ὑποβρύχιον. Ἀλλ' οὔτε καὶ τότε ὁ «Κατσώνης» ὑπεκρίθη, συνέχισε τὴν μάχην μέχρις ἐσχάτων μέχρις ὅτου τὰ μέρματά του τὸν ἔφερον εἰς τὸν βυθόν.

Ὁ κυβερνήτης του Λάσκος, ὁ ἔπαρχος Μυκόνου καὶ 30 ἄλλοι ἀξιωματικοὶ καὶ ἄνδρες ἐφωνεύθησαν ἡ ἐπίνησαν, προσαφθέντες εἰς τὸν βυθὸν μετὰ τοῦ σκάφους ἐνῶ 15 ἄλλοι ἠχμαλωτίσθησαν καὶ τρεῖς διέφυγον κολυμβῶντες ἐπὶ ἑκτὸ ὥρας καὶ ἐπεστρεψαν βραδύτερον εἰς Μ. Ἀνατολὴν ἵνα συνεχίσουν τὸν ἀγῶνα.

Στολίσκος Ἡμιολίων (διοικητὴς ἀντ/χος Α. Λάντος)

Συνέβαλεν εἰς μεταφορὰς στρατιωτῶν καὶ ὑλικοῦ εἰς τὴν περιοχὴν Δωδεκανήσων καὶ ἐξετέλεσεν ἐπανειλημμένας ἀποβάσεις κομμάντος. Ἀπέστη ἐπιθέσεις ἀπὸ ἀέρος εἰς μίαν τῶν ὁποίων ἐφονεύθη εἰς κυβερνήτης Ἡμιολίας ὁ Σημ. Β. Ἀναστασίου καὶ ἐτρωματίσθη ὁ Πλωτάρχης Γ. Μπάκας ὡς καὶ τρία μέλη τοῦ πληρώματος.

«Ναυαρίνων»

Ἡ συμβολὴ τοῦ ἀντ/κοῦ «Ναυαρίνων» κατὰ τὰς ἐπιχειρήσεις πρὸς κατάληψιν τῆς νήσου Ἐπισκοπῆς τὴν 28 μὲ 30-10-44 εἶναι ἀξιομνημόνευτος.

Μετέφερε καὶ ἀπεβίβασε δίμοιρίαν πεζικοῦ εἰς λιμένα Λιβάδια τῆς Ἐπισκοπῆς.

Ἐβύθισε διὰ βομβαρδισμοῦ δύο γερμανικὰ Μ. Ι. εἰς τὸν ὅρμισκον Ἁγίου Στεφάνου.

*

Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἐν ὀλίγοις ἡ δράσις τοῦ πολεμικοῦ Ναυτικοῦ μας εἰς τὰ Δωδεκανησιακὰ ὕδατα κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τοῦ τελευταίου πολέμου.

Τὴν δράσιν ταύτην συνεπλήρωσαν οἱ ἡρωϊσμοὶ καὶ αἱ αὐτοθυσίαι τῶν πεζοναυτικῶν καὶ ἀεροπορικῶν δυνάμεων, αἱ ὁποῖαι ἀμιλλόμεναι εἰς πατριωτισμὸν καὶ ἥρωϊσμὸν μὲ τὰς ναυτικὰς τοιαύτας, ἐνήργουν ἐπιθετικὰς καταδρομὰς καὶ ἀναγνωρίσεις καὶ ἐτρομοκράτουν τοὺς κατακτητὰς εἰς αὐτοὺς ταύτας εἰς ἰσχυρῶς ἐξωπλισμένας φαλαγγὰς των. Εἶναι ἄφθαστα τὰ ὅσα καὶ αἱ δυνάμεις αὗται ἐξετέλεσαν καὶ θὰ ἀπρόσβετο τόμοι ὁλόκληροι, διὰ νὰ ἐξαρθοῦν οἱ ἀτομικοὶ ἡρωϊσμοὶ καὶ αἱ ἀτομικαὶ θυσίαι.

Εἰς τὴν προσπάθειαν ὅμως ταύτην δὲν συνέβαλον ὀλίγον καὶ οἱ Δωδεκανήσιοι Ἕλληνες πατριῶται, οἱ ὁποῖοι καίτοι στενάζοντες ὑπὸ τὸ πέλμα σκληροῦ κατακτητοῦ, ἐδέν ἀφηναν τὴν εὐκαιρίαν ποὺ νὰ μὴ ἔλθουν ἀρωγοὶ καὶ βοηθοὶ τῶν μαχομένων εἰς τὴν ἱερὰν Ἐθνικὴν Δυνάμεων πορεύοντες εἰς αὐτὰς πᾶσαν πολύτιμον πληροφορίαν καὶ διαφεύγοντες εἰς Μ. Ἀνατολὴν ἵνα συνεχίσουν τὰς τάξεις τοῦ Πολεμικοῦ μας Ναυτικοῦ τοῦ ὑλίψιχρον καὶ ἀνοφάστον ἐμάχετο διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς δουλωθείσης χώρας μας.

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς, ἐνῶ περιεσκοπεῖτο τὴν πολεμικὴν σημαίαν τῆς Σχολῆς Δοκίμων, εἰς ἐνδειξιν τιμῆς διὰ τὰς ὑπηρεσίας τὰς ἁπείας προσέφερεν ἡ Σχολὴ κατὰ τὸν τελευταῖον πόλεμον.

Οἱ νέοι σημαιοφόροι τοῦ Β. Ναυτικοῦ, οἱ ὁποῖοι ἐξῆλθον τρὸ ἡμερῶν ἐκ τῆς Σχολῆς Δοκίμων, φέροντες τὸ ἔθνος τὸ ὁποῖα ἐπίστευσεν εἰς αὐτοὺς ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεύς.

Ἐπὶ τῇ μετακομιδῇ τῶν λειψάνων τῶν νεκρῶν τῆς «Βασ. Ὄλγας»

ΕΠΙΘΕΤΙΚΗ ΠΕΡΙΠΟΛΙΑ ΣΤΑ 1943

Ἡ καταδύσεις τοῦ πετρελαιοφόρου «Στρόμπολ»

Ἦταν ἡ ἐποχὴ ποὺ τὰ ἑλληνικὰ πολεμικὰ εἶχαν ἀναλάβει ἐπικίνδυνες ἐπιθετικὲς περιπολίες κατὰ μῆκος τῶν ἀφρικανικῶν παραλίων ἀπὸ τὴ Μάλτα στὴν Ἀλεξάνδρεια καὶ τἀνάπαλιν γιὰ νὰ ἐνισχύσουν στὴ μεγάλη ἐπίθεσή της τὴ Στρατιὰ τοῦ Στρατάρχου Μοντγκόμερυ, συνοδεύοντας νηοσημιές μὲ πολύτιμα ἐφόδια. Τὸ ἔνδοξον ἑλληνικὸν πολεμικόν μας «Βασίλισσα Ὄλγα» εἶχε ἀναλάβει ἕνα ἀπὸ τοὺς πλέον ἐπικινδυνους τοιοῦτο περιπολικὴς δράσεως.

Ἕνα ἀπόγευμα τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ 1943 τὸ ἀντιτορπιλλικό μας αὐτὸ μαζὶ μὲ τὰ ἀγγλικὰ πολεμικὰ «Πάκινγκαμ» καὶ «Γιούμπιαν» ἐξεκίνησαν γιὰ ἐπιθετικὴ περιπολία μεταξὺ Σούσας καὶ Παντελλέριας προκειμένου νὰ ἐμποδίσουν πᾶσαν θυσία τὸν ἀνεφοδιασμὸ τοῦ ἐχθροῦ ἀπὸ θαλάσσης.

Ἔπειτα ἀπὸ τὶς πρῶτες ἄγονες περιπολικὲς διαδρομὲς τὰ ἀγγλικὰ καὶ τὸ ἑλληνικὸν ἑτοιμάζονταν νὰ ἐπιστρέψουν στὴ βάση τους, τὴ Μάλτα, ὅταν τὰ μηχανήματα ραδιοεντοπίσεως ἐσημείωσαν ἐχθρικὸ στόχο σὲ κάποια ἀπόστασι.

Οἱ ὀπτῆρες καὶ τῶν τριῶν πολεμικῶν ἐνέτειναν τὴν ἀπαγρύπνησίν τους, ἀλλ' ἐν τῷ μεταξὺ εἶχε πέσει τὸ σκοτάδι τῆς νυκτὸς καὶ ἐφαίνετο ὅτι ἡ ἔρευνα θὰ ἀπέβαινεν εἰς μάτην. Οἱ «Ἀρτιφτζῆδες» ὅμως—ὅπως ἀποκαλοῦσαν οἱ ναῦτες τῆς «Ὄλγας» εἰρωνικὰ τοὺς ραδιοεντοπιστὰς—ἐπέμεναν ἀνιερευνῶντες τὸ πέλαγος καὶ ἐν μεταξὺ ἀνεκάλυψαν ἀπὸ τὴν γέφυρα ἕνα μικρὸ μαῦρο σημεῖον ποὺ ἄλλοτε ἐφαίνετο καὶ ἄλλοτε ἐχάνετο μέσα εἰς τὸ σκοτάδι. Καὶ τὰ τρία ἀντιτορπιλλικὰ ἐκινήθησαν πρὸς τὰ ἐκεῖ καὶ ἀφοῦ ἐβαιώθησαν ὅτι ἦτο ἐχθρικὸ πλοῖο διετάχθησαν ἀπὸ τὸν ἀρχηγὸ τοῦ στολίσκου νὰ βάλουν μὲ τὴ σειρὰ ἀπὸ μιὰ ὁμοβροντία. Ἔβαλαν πρῶτα τὰ δύο ἀγγλικά, ἀλλὰ χωρὶς νὰ ἐπιτύχουν τὸν στόχο, λόγῳ τοῦ κυματισμοῦ. Οἱ Ἕλληνες ἀξιωματικοὶ καὶ ναῦτες παρηκολούθησαν τὶς ἀγγλικὲς ὁμοβροντίες μὲ εὐλάβειαν ἐνδιαφέρον, ἀλλ' ἂν δὲν ὑπῆρχε σκοτάδι θὰ ἔβλεπαν στὰ μάτια τους μιὰ χαρά, γιατὶ ἡ ἀποτυχία τῶν ἀγγλικῶν ἐξησφάλιζε μιὰ εὐκαιρία δοκιμῆς τῆς σκοπευτικῆς ἱκανότητος τῶν συναδελφῶν τους Ἑλλήνων πυροβολητῶν. Ἀκόμη καὶ ὁ μάγειρος Κοντέλλιας εἶχε ἐξιμιτσεῖ ἀπὸ τὴν κουζίνα γιὰ νὰ παρακολουθήσῃ τὴ νυκτερινὴ αὐτὴ μάχη.

Ὁ κυβερνήτης Μπλέσσας προσπαθοῦσε τότε νὰ κρατήσῃ τὴν πορεία ὅσον τὸ δυνατὸν εὐνοϊκότερη γιὰ τοὺς σκοπευτὰς τῆς «Ὄλγας» ἐνῷ ὁ ὑπαρχος καὶ ὁ ἀξιωματικὸς πυρικοῦ Γρηγορόπουλος μὲ τὰ κυάλια κολλημένα στὰ μάτια, μὲ τὰ χείλη σφιγμένα ἀπὸ τὴν ἔνταση τὴς προσοχῆς μὲ φωνὴ βραχνιασμένη ἐλαφρὸς ἀπὸ τὴ συγκίνησι, ἔδινε ἔντονα τὶς διαταγὲς σκοπεύσεως. Στὴν κατάλληλη στιγμὴ ἀκούσθηκε ἡ φωνὴ τοῦ πυράρχου.

—Ἐπὶ τοῦ στόχου!

Καὶ ἐνῷ οἱ πυροβοληταὶ περίμεναν ἀνυπόμονοι μὲ τὰ χέρια στὶς σκανδάλες, ἀντήχησε στὸ σκοτάδι ἡ τελικὴ διαταγὴ τοῦ ὑπάρχου.

—Πῦρ!

Ἀκολούθησαν λίγες στιγμὲς ἀγωνίας· ὅσο χρειάζεται νὰ φθάσουν τὰ βλήματα τῆς ὁμοβροντίας στὸ στόχο. Ἐτάνω στὴν «Ὄλγα» ποὺ συνταράχθηκε ἀπὸ τὴν ὁμοβροντία στὰ λίγα αὐτὰ διευρόλεπτα οὔτε ἀναπνέει κανεὶς, ἀλλὰ ἐξαφνα τὴ νυκτερινὴ σιωπὴ ἐτάραξε μιὰ ζητωκραυγή.

Οἱ ὀβίδες τῆς ὁμοβροντίας ἐπὶς «Ὄλγας» ἔπεσαν ἐπάνω στὸ στόχο καὶ τεράστιες φλόγες ὁρμοθηκαν ἀπὸ τὸ ἐχθρικὸ πλοῖο—τὸ ἰταλικὸ πετρελαιοφόρο «Στρόμπολι»—στὸ πελαγήσιο σκοτάδι. Τὰ πετρέλαιά του ἐπήραν φωτιὰ καὶ τὸ καράβι ἄρχισε νὰ βυθίζεται. Ὅλο τὸ πέλαγος ἔβγαινε πυροτέχνημα, χωρὶς νὰ ριφθῇ πλέον οὔτε βολὴ ἀπὸ τὰ ἀγγλικὰ πολεμικά.

Τὸ «Πάκινγκαμ» πληησίασε τότε καὶ ἄρχισε νὰ περισυλλέγῃ τοὺς Ἰταλοὺς ναυαγοὺς, ποὺ εἶχαν πέσει στὴ θάλασσα, καὶ θριαμβευταὶ σὲ λίγο οἱ Ἕλληνες ἀξιωματικοὶ καὶ ναῦται τῆς «Ὄλγας» ἐγύρισαν μὲ τὰ ἀγγλικὰ πολεμικὰ καὶ τοὺς Ἰταλοὺς ναυαγοὺς στὴ βάσι τῆς Μάλτας, γιὰ νὰ δεχθοῦν τὰ συγχαρητήρια τοῦ ἄγγλου ναυάρχου, γιὰ τὴ μεγάλη αὐτὴ ἐπιτυχία στὴν τόσο ἐπικίνδυνη ἀποστολή.

Γύθειον

ΗΛ. Α. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΑΚΗΣ

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς ἐνῶ ἐπιθεωρεῖ τὰ συνεργεῖα καὶ τὰς ἐγκαταστάσεις τοῦ Ναυστάθμου, συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν ἔπαρχον κ. Φάϊκον, τὸν πλωτάρχην ναυτ. κ. Κ. Ἀράπην, τὸν Διευθυντὴν τῶν Γεχν. Ὑπηρεσιῶν Ναυστάθμων ἀντ/χον κ. Πολίτακον καὶ ἄλλους ἀξιωματικούς.

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς ἐνῶ ἐρωτᾷ μετ' ἐνδιαφέροντος τοὺς νοσηλευομένους εἰς τὸ Ναυτικὸν Νοσοκομεῖον Δεδεαγᾶς Ἀθ. Ἀλεξ ὁ Διευθυντὴς τοῦ Νοσοκομείου ἀντιπλοίαρχος ἰατρὸς κ. Γ. Κυριακίδης.

Οἱ νέοι ἐμπειροσημαιοφόροι φωτογραφούμενοι μετὰ τὴν ὁρκωμοσίαν των μπρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας κ. Κ. Ζάχη καὶ τοῦ γεν. διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ὑπουναύαρχου ἐμ. κ. Β. Σκαρπέκη

Ἡ Ἑλλάς τοῦ 1827 κατά ἕνα ἄγνωστο διδίλιο

ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΩΝ ΚΟΥΡΣΑΡΩΝ

Μετά τήν ναυμαχία τοῦ Ναβαρίνου. — Οἱ γυναῖκες τοῦ Πόρου καί ὁ Καποδίστριας. — Ἡ φρεγάτα «Ἑλλάς» καί ὁ ναύαρχος Μισούλης.

Τοῦ συνεργάτου μας κ. ΧΡ. ΕΜ. ΑΓΓΕΛΟΜΑΤΗ

Τόν τελευταῖο καιρό μοῦ ἔδοθη ἡ εὐκαιρία νά διατρέξω τά συγγράμματα ἀρχαιῶν ξένων ποῦ ἐγνώρισαν ἀπό κοντά τήν Ἑλλάδα τοῦ 1821, τούς ἀρχηγούς τοῦ Ἀγῶνος, τά πρόσωπα τέλος καί τά πράγματα ποῦ ἐβάρυναν τόσο στήν θεμελίωσι τοῦ νέου ἑλληνικοῦ κράτους. Τά συγγράμματα αὐτά εἶτε τελείως ἄγνωστα εἶναι, εἶτε ἐλάχιστα γνωστά. Ἀξίζουν ὅμως νάρθοῦν στό φῶς, ἔστω καί ἀτοσπασματικά, γιατί δίνουν πολύτιμες πληροφορίες. Ἕνας ἀπό τούς ξένους εἶναι καί ὁ Τζώρτζ Κόχραν, συγγενής καί ὑπασπιστής τοῦ ὀρμανίου ναυάρχου, ποῦ τοῦ εἶχεν ἀνατεθῆ ἡ ἀρχηγία τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου.

Σέ δύο τόμους μᾶς παρέχει ζωντανήν τήν εἰκόνα τῆς μαχομένης Ἑλλάδος, ποῦ ὑπηρέτησε πιστός καί μέ ἐγκό φιλελληνισμό κατά τό 1825 - 26. Ἰδιαίτερη ὅμως ἀξία ἔχουν ὅσα γράφει γιά τούς ἀρχηγούς τοῦ Ἀγῶνος, ποῦ ἐγνώρισεν ἀπό κοντά, γιά τόν τρόπο ποῦ ἐπολεμοῦσαν, γιά τό στρατόπεδο τοῦ Καραϊσκάκη, γιά τό ἑλληνικό ναυτικό καί τούς φλογερούς ἐκείνους μπουρλοτιέρηδες ποῦ ἀπό τό τίποτα ἐδημιούργησαν τήν καινουργίαν Ἑλλάδα καί τή δόξα της.

Ἀπό ἀπλῆες τοῦ βιβλίου τοῦ Τζώρτζ Κόχραν θά στιχολογήσουμε διάφορα ἐπεισόδια ποῦ μᾶς ζωγραφίζουν τούς ἄνδρες τοῦ 21 καί μᾶς πληροφοροῦν γιά διάφορα ἄγνωστα ἐπεισόδια.

«Ποτέ δέν θά ξεχάσω, γράφει στόν πρόλογο τοῦ βιβλίου του, τήν ἐντύπωσι ποῦ ἐπροκάλεσεν ἡ ναυμαχία τοῦ Ναβαρίνου.

«Ὅταν ἔρθησαν ἡ εἴδησις ὅτι κατεστράφη ὁ Τουρκοαιγυπτιακός στόλος, οἱ Ἕλληνες δέν ἤξεραν πῶς νά διαδηλώσουν τή χαρά τους καί στήν ἀρχή μάλισα δέν ἤθελαν νά πιστέψουν τόν ἀγγελιαφόρο ποῦ ἔφερε τά εὐχάριστα νέα.

Μετά τήν καταστροφή, πάντως, τοῦ Τουρκοαιγυπτιακοῦ, οἱ στόλοι τῶν Αὐτάμων κατηυθύνθησαν στή Μάλτα γιά ἐπισκευή καί οἱ Ἕλληνες ἐπῆραν τήν ἄδεια νά διαδραμοῦν στ' ἀνοικτά τοῦ Ναβαρίνου, γιατί τότε οἱ Ἕλληνες μέ τή μιά τους φρεγάτα, τήν μιά τους κορβέττα καί τά πολεμικά τους βρίκια ἦσαν σέ θέσι ν' ἀντιμετωπίσουν τίς ἀκραιφνισμένες Τουρκοαιγυπτιακές δυνάμεις. Ὁ λόρδος Κόχραν κιτεπάν τούτου ἐκάλεσε συγκέντρωσι στό κατάστρωμα (τῆς φρεγάτας «Ἑλλάς») τόσο τῶν ἡγουμένων, ὅσο καί τῶν νεωτέρων ναυτῶν. Καί ἐπειδή εἶχε παρατηρήσει στίς ἀρχηγοῦμένες του ἐκστρατείες ὅτι οἱ γηραιότεροι μέ τίς ἀφορές γενεάδες ἠσυνέκειντο πρό ἑπέμεναν νά ἐπιστρέψουν γιά νά ἰδοῦν τίς γυναῖκες καί τά παιδιά τους, ἀσυμπέρανεν ὅτι ἀν νέοι ναῦτες ἀποτελοῦσαν τά πληρώματα θά μποροῦσε νάρη μεγαλύτερη ἐπιβολή πάνω τους, μιά ποῦ δέν εἶχαν οὔτε γυναῖκες, οὔτε παιδιά νά σκεφθοῦν. Ταυτοχρόνως, ἐσκέφθηκε πῶς ἦταν καλό νά δώση ἕνα μάθημα σ' ἐκείνους ποῦ παρέλιαν τίς ἐνέργειές του.

Ἔτσι, διέταξε καί ὅσοι ἔτρεφαν φαφρίς γενεάδες καί παρατεχθοῦν ἀπό τή μιά πλευρά τοῦ πλοίου καί οἱ νεώτεροι ἀπό τήν ἄλλη. Ὁ κυβερνήτης τῆς φρεγάτας Σαϊντ - Τζώρτζ[1] ἦταν ἰδιαίτερα ἱκανός νά διαλέγη τούς καλυτέρους καί τούς περισσότερα ὑποσχομένους νέους. Οἱ γηραιότεροι ἰδέαν δέν εἶχαν γιά ὅ,τι θά συνέβαινε. Ἀντίθετα, ἐπίστευαν πώς οἱ νέοι θά ἐγκατέλειαν τό πλοῖο. Γιά νά παραπλανηθοῦν ὅμως οἱ παλαιότεροι ὡς πρός τό λόγο που ἀπελέοντο, ἐξεδόθη μιά διαταγή κατά τήν ὁποίαν κάθε ναῦτης ποῦ εἶχε γενειάδα μεγαλύτερη ἀπό ἕνα ὁρισμένο μήκος ἔπρεπε νά ἐγκαταλείψη τό πλοῖο.

Ἡ διαταγή ἐπροκάλεσε τή θυμηδία, ὅταν ὅμως οἱ γηραιότεροι ἐρώτησαν γιατί τούς συμπεριφέρονται ἔτσι, ἐπληροφορήθησαν ὅτι ὁ ναύαρχος ἀπό ἀνθρωπισμικά κίνοντας ἀποθάσισε νά τούς στείλη σπίτι οἰκογένειες καί τά παιδιά τους».

Ἀποτέλεσμα ἀπ' ὅλη αὐτή τήν ἱστορία ἦταν ν' ἀπομακρυνθοῦν ἀπό τό πλοῖο οἱ ἀρχηγοί ἐκείνων ποῦ ἔζησαν γιά νά γυρίσουν στά νησιά τους. Ἔτσι, μέ τό πλήρωμα ἀνασυγκροτημένο ἡ «Ἑλλάς» ἔκλεισε πρός τήν κόλπο τῆς Πύλου γιά νά ἐξασφαλίση τόν ἀπυκλεισμό τοῦ Ναβαρίνου.

Τό νησί τῶν πειρατῶν.

Ἐνῶ εὑρισκόμεθα, συνεχίζει ὁ Κόχραν, ἔξω ἀπό τό Ναβαρίνο, ἐχρειάσθημε νά βγοῦμε στή Σφακτηρία γιά νά ἐφοδιασθοῦμε ξύλα. Τό νησί αὐτό ἀφθονεῖ σέ δάση, ἤταν ὅμως ὁνομαστό πάντα καί γιά τούς πειρατές τους. Γι' αὐτό μᾶς ἔστειλε ἡ φρεγάτα ἀγκυροβόλησε, δύο πειρατεῖ ἀνέβηκαν στό πλοῖο νά μᾶς ἐπισκεφθοῦν, νομίζοντες ὅτι ἀνήκαμε στή συντροφιά τους. Μόλις ἐβεβαιώθησε ποιοι ἦσαν, ἔλαβε διαταγή καί ἀμέσως συνελλήφθησαν. Αὐτοί μᾶς ἐπληροφόρησαν ὅτι εἶχαν πιάσει ἕνα ἑλληνικό ἐμπορικό πλοῖο, ποῦ θά τό βρίσκαμε σ' ἕνα μικρόν ὅρμο τοῦ νησιοῦ. Τά πλήρωμα τοῦ Ὀλλανδικοῦ ἀπεκτελεῖτο ἀπό τέσσερις ναῦτες καί τόν κυβερνήτη ποῦ τόν ἐκρεμοῦσαν κάθε μέρα ἀπό τότε ποῦ τούς ἔπιασαν, ἀπό τά πόδια καί τόν ἐξυλίζαν γιά νά ὁμολογήση ποῦ ἔκρυβε τά χρήματά του».

Κατόμιν αὐτοῦ κατέβασαν τρεῖς τέσσερις βάρκες μέ ναῦτες, ἀνέλαβε τήν ἀρχηγία τους ὁ Κόχραν,—ὁ ὁποῖος μᾶς περιγράφει παρασατατικά τά συμβάντα—μέ τή διαταγή νά καταλάβη τό ὀλλανδικό καί ἕνα πειρατικό ποῦ ἦσαν μαζί ἀγκυροβολημένα στόν μικρόν ὅρμο καί μακριά ἀπό τήν ἀκτίνα βολῆς τῶν πυροβόλων τῆς φρεγάτας.

«Οἱ ἕλληνες ναῦται, συνεχίζει ὁ Κόχραν, μέ ἀκολούθησαν μέ μεγάλο ἐνθουσιασμό καί προθυμία. Ἀκόμα καί παιδιά δεκατεσσάρων χρόνων ὅρμησαν στίς βάρκες κρατώντας σπαθιά τόσο μακρυά, ὅσο καί τό ἀνάστημά τους. Ὁ κυβερνήτης τῆς «Ἑλλάδος» Σαϊντ - Τζώρτζ, βλέποντας τόν ἐνθουσιασμό τῶν ναυτῶν, ἐπήδησε σέ μιά βάρκα καί ἀναλαμβάνοντας τήν ἀρχηγία, ἐνέπνευσε τούς ἄνδρας μέ τό παράδειγμά του.

Μιά ποῦ πιστεύω πώς εἶναι τό νησί ποῦ ὁ Βύρων ἀπηθανάτισε τοποθετώντας σ'αὐτό τή σκηνή τοῦ Κουρσάρου· τόν, θά περιγράψω τήν ἐκστρατεία μας. Ἀπό τή φρεγάτα οὔτε τό ὀλλανδικό, οὔτε τό πειρατικό ἐβλέπαμε γιατί κόκρυβε ὑψηλό ἀκρωτήριο. Ἐπειδή ἐπληροφορηθήκαμε ὅτι στό νησί βρισκόταν ἑκατονπενήντα πειρατεῖ, ἐπήραμε μαζί μας διακόσιους ναῦτες Φοβάνοντας στάν ὅρμο ἀντικρύσαμε τό πειρατικό καί τό ὀλλανδικό. Οἱ ἐπεφαταί ὅμως ποῦ μᾶς ἀντελήφθησαν, ἔφυγαν μέ βιασύνη, παίρνοντας μαζί τους τά ὅπλα τους. Καθώς ἐπλησιάζαμε κατέφευγαν στούς κυκνοὺς θάμνους ποῦ καλύπτουν τό νησί.

Ὁ Σαϊντ Τζώρτζ καί ἐγώ ἐφορούσαμε εὐρωπαϊκές στολές, καί ὅλοι οἱ ναῦται τήν συνήθη ἑλληνική ἐνδυμασία. Ἤμαστε, κατά συνέπειαν εὔκολοι στόχοι, πράγμα ποῦ μοῦ παρεπήγησεν ὁ Σαϊντ-Τζώρτζ. Γιά ν' ἀπεμακρύνουμε τήν ἐπικίνδυνη κατάστασι στήν ὁποία μπορούσαμε νά βρεθοῦμε, μέ διέταξε μέ ἑκατόν ἄνδρες νά πάρω ἕνα πλάτιο δρόμο καί νά καταλάβω τό ὑψηλό ἀκρωτήριο ποῦ ἐδέσποζε τῶν πλοίων καί τοῦ ὅρμου. Πράγματι, γρήγορα ἔφθασα στό ἀκρωτήριο ποῦ ὀρθωνόταν σέ ὕψος ἑκατό ποδῶν πάνω ἀπό τόν ὅρμο καί ἀπό κεῖ ἔδωσα σῆμα στόν Σαϊντ - Τζωρτζ ποῦ εὐθύς κατέλαβε τό πειρατικό καί τό ὀλλανδικό πλοῖο. Τό πειρατικό ἦταν τελείως ἐγκαταλελειμμένο. Οὔτε ψυχή δέν βρέθηκε σ' αὐτό. Στό ὀλλανδικό ἦταν ὁ κυβερνήτης καί οἱ τέσσερις ἄνδρες του. Οἱ ναῦτες τοῦ ὁποίου ὠδηγοῦσα ἀνεπτύχθησαν στό ὕψωμα καί ἄρχισαν νά νάχουν μήπως ὅρούν πράγματα κρυμμένα ἀπό τούς πειρατές. Εὑρήκαν μερικά ὀλλανδικά τυριά ποῦ ἔκοψαν μέ τά σπαθιά τους καί ἔφαγαν. Βρέθηκε ἀκόμη ἕνα βαρέλι μέ ὀλλανδικό βούτυρο, τό ὁποῖον τό κάλυμμα ἀτέσπασαν. Ἐπειδή ὅμως δέν ἦταν εὔκολο νά μεταφερθῆ τό πετοῦαν. Ἔν τῷ μεταξύ ὁ Σαϊντ-Τζωρτζ ἐσήκωσε τήν ἄγκυρα τοῦ πειρατικοῦ καί τοῦ ὀλλανδικοῦ καί μᾶς διέτεμε νά κατεβοῦμε.

Ὅταν ἐμπήκαμε στίς βάρκες καί ἀπομακρυνόμασταν, μιά γρηᾶ πετάχθηκε ἀπό τούς θάμνους μέ λυτά τά μαλλιά καί ἀπλωμένα στούς ὄμους. Ἄρχισε νά μᾶς βρίζη φανάζοντάς μας κλέφτες κλπ.

Κατέβηκε τρέχοντας στήν παραλία σάν μαινομένη Βακχίς σφενδονίζοντας ἀναντίον μας ὅλες τίς κατάρες ποῦ μπορεῖ κανείς νά φαντασθῆ. Οἱ ἄνδρες μας λίγο τήν ἐπρόσεχαν. Τούς ἀτασκολοῦσαν περισσότερο τά μακρόκοινα τυφέκια τῶν λησιῶν ποῦ ἤκαν κρυμμένα σπυός θάμνους. Κοιτηλατόντες, γερά, ἀπομακρυνθήκαμε γρήγορα ἀπό τόν ὅρμο, φυμολόντας τά πλοῖα καί ἀφήγοντας τούς πειρατᾶς στήν τύχη τους.

Ἡ ὅλη αὐτή ἱστορία ἐξετυλίχθη ταχύτατα. Θυμοῦμαι πῶς ὅταν φτάνομε γιά ν' ἀποβιβασθοῦμε στό νησί ἐσταφιλιζόν στό ναύσρχο τό γεῦμα του καί ὅταν ἐπιστρέψαμε φέρνοντας καί ὁπό πλοῖα, ἔβρεξεν τό φρυάτο σπό φτασέξι του. Οἱ δυό αἰχμάλωτοι πειρατοί ἐρρίχτηκαν στά σίδερα, σπό ὀλλανδικό ποῦ ἀπάλευσε καί τους ἀποβίβασε στή Ζάκυνθο».

Τά γουρούνια τοῦ Πόρου.

Σπόν Κόχραν ποῦ μᾶς δίνει τίς ἀγνωστες αὐτές λεπτομέρειες γιά τούς πειρατές τῆς Σφακτηρίας, χρωστοῦμε καί μιά μακρά περιγραφή τοῦ Πόρου σπό 1827.

Τό πιό χαρακτηριστικό τήν ἐποχή ἐκείνη δέν ἦταν τά ἰδιόρρυθμα σπίτια, ἀλλά οἱ ἀναρίθμητοι χοῖροι. «Δέν μπορεῖτε, γράφει, νά κάνετε εἴκοσι βήματα χωρίς νά συναντήσετε ἕνα ἀπό τά βρομερά αὐτά ζῶα. Κάθε οἰκογένεια στό νησί ἔχει καί ἕνα γουρούνι. Καί στό τέλος κατάντησαν κέτοιοι μάσεις, ποῦ ὁ Καποδίστριας λίγο μετά τήν ἀριξί του στήν Ἑλλάδα ἔξεδοσε μιά διαταγή ποῦ ἀρίζε ὅτι τά γουρούνια ἔπρεπε νάναι δεμένα, γιατί ἀλλοιῶς θά τά ἐσκοτώνανε. Ἐναντίον τῆς διαταγῆς αὐτῆς ἐξεγέρθηκαν ὅλες οἱ γρηᾶς τοῦ Πόρου. Ἐπρόβηξεν ἐν σώματι σπόν Κυβερνήτη καί τόνταν ὅτι ἀπό ὁρμηνεύτων χρόνων τά γουρούνια εἶχαν τήν ἐλευθερία νάν καί πώς τό δέσιμό τους ἐσήμαινε τό σκλάβωμα τοῦ «χοιρινοῦ γένους». Ὁ Κυβερνήτης ὅμως ἦταν ἀμετάπειστος, τά γουρούνια θάμεναν δεμένα καί οἱ γρηᾶς τόν ἐστέλλαν μέ τέτοια λύσσα, σάμπως ἡ διαταγή νά δέσιμευε ὄχι τά γουρούνια, ἀλλά τίς ὁσυγκρέτινες γλῶσσες τους».

Ἡ φρεγάτα «Ἑλλάς» ἦταν ἀπό τά μεγαλύτερα πλοῖα τοῦ Ἀγῶνος. Εἶχε ναυπηγηθῆ στήν Ἀμερική καί κατέπλευσε στήν Ἑλλάδα τόν Δεκέμβριο τοῦ 1826. Ἦταν ἐξοπλισμένη μέ 64 πυροβόλα καί στά 1881 ἦταν περισωμένο νά πυροπληθῆ ἀπό τόν ἐνδοῦ Μιαούλη, κατά τή διάρκεια τῶν ἀντικατοδιστριακῶν ταραχῶν. Στά 1827 ὅμως ἦταν ναυαρχίς τοῦ λόρδου Κόχραν καί πῆρε μέρος στίς ἐπιχειρήσεις τοῦ Κηρσᾶκηκαν γιά τήν ἀπελευθέρωσι τῆς Ἀκροπόλεως. Ὁ συγγραφεύς τοῦ βιβλίου ἀπό τό ὁπτίο ἀποσπᾶ τίς περικοπές αὐτές μᾶς; δίνει ἐνδιαφέρουσες πληροφορίες γιά τό πλήρωμα τοῦ πλοίου καί τοῦ ναυάρχου Μισούλη, ποῦ χωρίς καμμιά διαμαρτυρία ἐδέχθη νά τοῦ ἀφαιρεθῆ ἡ ἀρχηγία τοῦ στόλου καί ὁ ἴδιος ἐλήτησε νά μείνη στό πλοῖο γιατί μπορεῖσε νά εἶναι χρήσιμος στήν Πατρίδα του καί χωρίς τήν ἀρχηγία.

«Στήν «Ἑλλάδα»,ἔταν ὁ Κόχραν ὕψωσε τό ναυαρχικό του σῆμα, ὑπηρετοῦσαν ἑκατονπενήντα Ἕλληνες ναῦται. Ἐπειδή ὅμως δέν ἦταν ὁ ἀριθμός ποῦ ἀρκοῦσε γιά τό κανονικό τῆς πλήρωσα, διαταχθέ ἐστάλησαν στήν Ὕδρα καί τίς Σπέτσες καί μετά μιά βδομάδα ἔφθαναν ἄλλοι πενταοσιοι ναῦτες γιά τήν ἐπανόρασι τοῦ πλοίου. Οἱ ἄγγλοι, ποῦ ἀποτελοῦσαν μέρος τοῦ πληρώματος, ἐκτός τοῦ ἴδιου τοῦ ναυάρχου, ἦσαν ὁ κυβερνήτης Σαϊντ-Τζώρτζ (Χάτσινγκς) ὁ ὑπασπιστής τοῦ ναυάρχου καί συγγραφεύς τοῦ βιβλίου Τζώρτζ Κόχραν, δυό ἄγγλοι χειροβόγοι, ὁ φιλέλλην σκώτος Μάσσων, ὁ γραμματεύς καί 8 ναῦτες.

Θά διεριωτηθῆ, βέβαια, κανείς, πῶς ὁ ναύσρχος κατώρθωνε νά γίνεται ὑστὸς ἀπό τό πλήρωμα. Ἰδοῦ πῶς. Ὁ ναύαρχος ἔδινε τίς διαταγές του στόν Σαϊντ-Τζώρτζ ποῦ ἤξευρε καλά τήν Ἰταλική κι' αὐτός τίς διεβίβαζε σεοῦς Ἕλληνας ἀξιωματικοῦς ποῦ κι' αὐτοί ἔγνωρ;ζαν τήν Ἰταλική. Ὅλοι ἦσαν ἱρρό τοῦ πολέμου κυβερνῆται ἐμπορικῶν πλοίων ποῦ προσηγγίζαν σπά Ἑλληνικά λιμάνια καί ἔτσι ἔμαθαν τήν Ἰταλική. Ὑπῆρχε ὅμως κι' ἄλλος ἕνας ἱρῶτας νά διαβιβάζωνται οἱ διαταγές. Ὁ Κόχραν συντνενεῖτο ἀπ' εὐθείας μέ τόν Μιαούλη, ποῦ ἤξερε λίγο Ἰσπανικά καί ποῦ μιά ἡδη, ἦταν ἀρκετό, νά πάρη κι' αὐθής μέ τήν εὐφυΐα του καταλάβαινε τί τοῦ ἔζητεῖτο καί ἡ διαταγή ἐξεκαθεῖτο μέ κατανληκτική ταχύτητα. Στόν γενναῖο Μιαούλη, ἐπιλέγει ὁ συγγραφεύς ὁ ναύαρχος Κόχραν ἀσυμπεριφέρετο μέ τόν μεγαλύτερο σεβασμό».

ΧΡ. ΕΜ. ΑΓΓΕΛΟΜΑΤΗΣ

1) Τό πραγματικό του ὄνομα ἦταν Χάτεινγκς, εἶχε πάρει ὅμως ψευδώνυμο, γιατί ἄνθρε στήν ἀνεργό ὑπηρεσία τοῦ ἀγγλικοῦ ναυτικοῦ.

ΜΙΑ ΩΡΑΙΑ ΕΚΔΗΛΩΣΙΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΥ ΦΙΛΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΕΠΙ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΣ ΣΤΟΛΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΟ 1825

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΟΥ ΜΑΣ κ. ΙΩ. Λ. ΚΟΤΣΙΚΑ

Χωρίς νά θέλουμε νά παραγνωρίσουμε τή συμβολή τῶν Ἄγγλων καί τῶν Γάλλων—καί αὐτῶν ἀκόμα τῶν Γερμανῶν καί τῶν Ἰταλῶν—στήν ἀπελευθέρωσι τοῦ ἔθνους μας ἀπ' τόν ζυγό τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας, εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νά τονίσωμε, ὅτι τό πρῶτο Ἔρμτος ποῦ ἐνδιεφέρθη *ἐπισημως* γιά τήν ἑλληνική ὑπόθεση, ἔπῆρξε ἡ μακρυνή Ἀμερική. Στά 1822, 23 καί 24, (σ' ἐποχή δηλαδή, ποῦ ὅλοι οἱ Χριστιανοί ἡγεμόνες τῆς Εὐρώπης, συνασπισμένοι στήν περιβόητη Ἱερά Συμμαχία, κατεδίωκον τήν Ἑλληνική Ἐπανάστασιν, ἐπειδή αὐτό ἐπεβλαν τά συμφέροντά τους.—Ὁ Πρόεδρος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν Τζέημς Μονρόῦ δέν ἐδίστασε στά ἀτήσια διαγγέλματα του νά διακηρύσσεη τή φλογερή συμπάθειν, τή διά τόν καί ἀλοιλήρου τοῦ ἔθνους του, γιά τόν ἱερό ἀγῶνα τῶν Ἑλλήνων καί τήν ἀκλόνητη πεποίθησή του πώς ἡ νίκη θά ἔστεφε τελικά τά τιμημένα ὅπλα τους.

"Ἀπειρες ἐστάθηκαν οἱ ἐκδηλώσεις τοῦ Ἀμερικανικοῦ Φιλελληνισμοῦ καθ' ὅλη τήν διάρκεια τῆς Ἐπαναστάσεως. Δέν μπορεῖται, βέβαια, νά τίς ἐξετάσουμε ὅλες σέ αὐτόπορο μας αὐτό ἄρθρο. Σήμερα, θά περιορισοῦμε τά παρουσιάσουμε μιά μονάχα πλευρά τοῦ πολυμόρφου ἐνδιαφέροντος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν γιά τήν Πατρίδα μας—μιά πλευρά, ποῦ τήν πλειοψήφη καταλλήλως ἡ ἀποστολή τοῦ περιοδικοῦ αὐτοῦ. Θά ἀναφέρομε λοιπόν, τά περιστατικά τοῦ κατάπλου μιᾶς μοίρας ἀμερικανικοῦ στόλου στήν Ἑλλάδα, στά 1825, καθώς καί τά σχόλια ποῦ προκάλεσε ἡ ἀποσδόκητος αὐτή ἐνέργεια τόσον ἐδῶ, ὅσο καί στήν Ἀγγλία.

Ἀλλά καί πρίν ἀπ' τά 1825, τόν Αὔγουστο τοῦ 1822, μοῖρα ἀμερικανικοῦ στόλου ἐνεφανίσθη ἔξω ἀπό τήν Ὕδρα καί τά Ψαρρά. Δέν εἶναι δύσκολο νά φανταοθῆ κανείς πόσον ἐνίσχυσε τό ἠθικό τῶν Ἑλλήνων—ποῦ ἐκλυδωνιζόντο τότε μεταξύ ἐνθουσιασμοῦ καί ἀπογνώσεως, ἀναλόγως τῶν φάσεων τοῦ ἀγῶνος—τό γεγονός αὐτό. Ἡ παρουσία τῆς Ἀμερικανικῆς Σημαίας ἔδωσε φτερά στίς ἐλπίδες του, ἔκανε πολλούς νά πιάσουν ὄνειρα τολμηρά. Ἐκυλοφόρησε μάλιστα ἡ φήμη, ὅπως ἀνέφερε στό Γαλλικό Ὑπουργεῖο τήν Ἑλληνικόν ἕνας πρόκριτος τοῦ τόπου, πώς ἡ Ἀμερική ἀνέλαβε τήν προστασία τῶν ἐπαναστατῶν καί ὅτι ἐπεδίωκε νά ἐξασφαλίση βάση στό Αἰγαῖο, στή Μήλο, λ. χ., τῆς ὁποίας καί τό λιμάνι καί ἡ θέσις ἄξιζαν νά συγκρατήσουν τήν προσοχή τῶν ναυτιλομένων.

Δέν ἄγνοια, ὅμως, νά ἀποδειχθῆ ὅτι οἱ εἰκοσίες αὐτές ἐπῆρξαν παρεμμηνεῖαι μιᾶς ἐνεργείας, ποῦ δέν εἶχε γενικότερη σημασία.

Καί τώρα, ἄς ἔλθουμε στό κυρίως θέμα μας:

*

Στίς 31 Αὐγούστου 1825 ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐκτελεστικοῦ Γεώργιος Κουντουριώτης ἔγραφε, μετεξύ ἄλλων, ἀπ' τό Ναύπλιο, στόν ἀδελφό του Λάζαρο Κουντουριώτη, στήν "Ὑδρα, καθυστεῶντας σ' αὐτόν γνωστό τόν κατάπλου τοῦ ἀμερικανικοῦ στόλου":

«Σήμερον ἐλιμενίσθησαν εἰς τόν λιμένα τοῦτον τέσσαρα Ἀμερικανικά πλοῖα, ἓν θελίον, μιά φρεγάτα καί δύο κορβίτα· ἐξῆλθεν ἐξ αὐτῶν εἰς ἀξιωματικός μέ ὁκόσπόν νά μᾶς χαιρετήση καί νά μᾶς εἴδοσθῆ· ἐξ ἑκάστου πλοίου ὕψωσαν ὑψηλόν ἀξίωμα νά ἐκφῆ ὁ διοικητής πρός ἀντάπωσιν πολλῶν ἀνθρώπων ἐν σώματι σπόν Κυβερνήτη καί τούτον ὅτι ἀπό ὁρμηνεύτων χρόνων τά γουρούνια εἶχαν τήν ἐλευθερία νάν καί πώς τό δέσιμό τους ἐσήμαινε τό σκλάβωμα τοῦ «χοιρινοῦ γένους». Ὁ Κυβερνήτης ὅμως ἦταν ἀμετάπειστος, τά γουρούνια θάμεναν δεμένα καί οἱ γρηᾶς τόν ἐστέλλαν μέ τέτοια λύσσα, σάμπως ἡ διαταγή νά δέδεμευε ὄχι τά γουρούνια, ἀλλά τίς ὁσυγκρέτινες γλῶσσες τους».

Ἡ φρεγάτα «Ἑλλάς» ἦταν ἀπό τά μεγαλύτερα πλοῖα τοῦ Ἀγῶνος. Εἶχε ναυπηγηθῆ στήν Ἀμερική καί κατέπλευσε στήν Ἑλλάδα τόν Δεκέμβριο τοῦ 1826. Ἦταν ἐξοπλισμένη μέ 64 πυροβόλα καί στά 1881 ἦταν περισωμένο νά πυροπληθῆ ἀπό τόν ἐνδοῦ Μιαούλη, κατά τή διάρκεια τῶν ἀντικατοδιστριακῶν ταραχῶν. Στά 1827 ὅμως ἦταν ναυαρχίς τοῦ λόρδου Κόχραν καί πῆρε μέρος στίς ἐπιχειρήσεις τοῦ Κηρσᾶκηκαν γιά τήν ἀπελευθέρωσι τῆς Ἀκροπόλεως. Ὁ συγγραφεύς τοῦ βιβλίου ἀπό τό ὁπτίο ἀποσπᾶ τίς περικοπές αὐτές μᾶς; δίνει ἐνδιαφέρουσες πληροφορίες γιά τό πλήρωμα τοῦ πλοίου καί τοῦ ναυάρχου Μιαούλη, ποῦ χωρίς καμμιά διαμαρτυρία ἐδέχθη νά τοῦ ἀφαιρεθῆ ἡ ἀρχηγία τοῦ στόλου καί ὁ ἴδιος ἐλήτησε νά μείνη στό πλοῖο γιατί μπορεῖσε νά εἶναι χρήσιμος στήν Πατρίδα του καί χωρίς τήν ἀρχηγία.

«Στήν «Ἑλλάδα»,ἔταν ὁ Κόχραν ὕψωσε τό ναυαρχικό του σῆμα, ὑπηρετοῦσαν ἑκατονπενήντα Ἕλληνες ναῦται. Ἐπειδή ὅμως δέν ἦταν ὁ ἀριθμός ποῦ ἀρκοῦσε γιά τό κανονικό τῆς πλήρωσα, διαταχθέ ἐστάλησαν στήν Ὕδρα καί τίς Σπέτσες καί μετά μιά βδομάδα ἔφθαναν ἄλλοι πενταοσιοι ναῦτες γιά τήν ἐπανόρασι τοῦ πλοίου. Οἱ ἄγγλοι, ποῦ ἀποτελοῦσαν μέρος τοῦ πληρώματος, ἐκτός τοῦ ἴδιου τοῦ ναυάρχου, ἦσαν ὁ κυβερνήτης Σαϊντ-Τζώρτζ (Χάτσινγκς) ὁ ὑπασπιστής τοῦ ναυάρχου καί συγγραφεύς τοῦ βιβλίου Τζώρτζ Κόχραν, δυό ἄγγλοι χειροβόγοι, ὁ φιλέλλην σκώτος Μάσσων, ὁ γραμματεύς καί 8 ναῦτες.

Θά διεριωτηθῆ, βέβαια, κανείς, πῶς ὁ ναύσρχος κατώρθωνε νά γίνεται ὑστὸς ἀπό τό πλήρωμα. Ἰδοῦ πῶς. Ὁ ναύαρχος ἔδινε τίς διαταγές του στόν Σαϊντ-Τζώρτζ ποῦ ἤξευρε καλά τήν Ἰταλική κι' αὐτός τίς διεβίβαζε σεοῦς Ἕλληνας ἀξιωματικοῦς ποῦ κι' αὐτοί ἔγνωρ;ζαν τήν Ἰταλική. Ὅλοι ἦσαν ἱρρό τοῦ πολέμου κυβερνῆται ἐμπορικῶν πλοίων ποῦ προσηγγίζαν σπά Ἰταλικά λιμάνια καί ἔτσι ἔμαθαν τήν Ἰταλική. Ὑπῆρχε ὅμως κι' ἄλλος ἕνας ἱρῶτας νά διαβιβάζωνται οἱ διαταγές. Ὁ Κόχραν συντνενεῖτο ἀπ' εὐθείας μέ τόν Μιαούλη, ποῦ ἤξερε λίγο Ἰσπανικά καί ποῦ μιά ἡδη, ἦταν ἀρκετό, νά πάρη κι' αὐθής μέ τήν εὐφυΐα του καταλάβαινε τί τοῦ ἐζητεῖτο καί ἡ διαταγή ἐξεκαθεῖτο μέ κατανληκτική ταχύτητα. Στόν γενναῖο Μιαούλη, ἐπιλέγει ὁ συγγραφεύς ὁ ναύαρχος Κόχραν ἀσυμπεριφέρετο μέ τόν μεγαλύτερο σεβασμό».

ΧΡ. ΕΜ. ΑΓΓΕΛΟΜΑΤΗΣ

Ἀμερικανικόν πλοῖον τῶν χρόνων τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανστάσεως.

ἀνταλλαγή φιλοφρονήσεων μεταξύ Ἀμερικανῶν καί Ἑλλήνων:

«Ὁ Ἀμερικανός ναύαρχος ἔπεμψε χθές τόν ὑπουνάυαρχόν του καί ἐμήνυσεν ὅτι ἠσθένει δλίγον καί διά τοῦτο δέν ἔβγῆκεν ὁ Ἴδιος, ἀφοῦ θά ἔπρεπε νά ἐπιστρέψη ἀπό τήν ἐξόδον καί ἔβγῆ σήμερον ἐνωρίς ἐλίον, πρίν ἔβγῆ, νά ἐπέμψη σήμερον πρός αὐτόν ὁ γεν. γραμματεύς [τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, ὁ 'Αλ. Μαυροκορδάτος, δηλαδή]. *ὁ ὁποῖος καί ἔπῆγε περί τοῦ μέματος συνοδευμένος μέ τόν κ. Τρικούπην. Ὁ ναύαρχος ἔδειξεν ὅλ ν τήν καλήν διάθεσιν διά τήν ὑπόδεσιν μας καί εὐχήθη νά ἴδῆ τήν ἀνεξαρτησίαν μας σταρισμένην πρό τῆς ἀναχωρήσοώς του ἀπό τήν Μεσόγειον ἔχει σκοπόν νά σταθῆ ἰδιά πέντε ἢ ἑξ ἡέρας, καί μετά ταῦτα ἀναχωρεῖ διά Μάλτεν, ἀφήνων μίαν κορβέτταν ἔχει μεθ' ἑαυτοῦ τόν πρό καιροῦ εἰς Σμύρνην εὑρισκόμενον κόνσολόν των, ἄρισε δέ εἰς Σμύρνην ἕνα ἀντιπρόξενον· δέν ἐφάνη εὐχαριστημένος ἀπό τήν ὁποίαν ἔλαβε ὑπεδοχήν εἰς Σμύρνην, καί ἐν ἐνί λόγῳ δέν εἶναι φιλασμένος διά νά εἶναι φίλος τῶν Τούρκων. Ἐνῷ ἀνεχώρουν οἱ ἀποσταλμένοι μας ὁ ναύαρχος ὕψωσαν εἰς τό πλοῖον κατάρτι τήν Ἑλληνικήν σημαίαν, τήν ἀπείαν ἐχαιρέτησι μέ δεκαετία κανόνια· μετά ταῦτα ἔβγῆκε καί ὁ Ἴδιος μέ ὅλους τούς ἀξιωματικούς καί τόν ἐδέχθημεν μέ ἄλην τήν συναπήν φιλοφροσύνην

ἔκαμε μὲ τὸν 'Αμερικανὸν διοικητήν». Ἡ περιέργεια τοῦ Λαζάρου ἱκανοποιήθηκε. Ἡ διοί μαε, ὅμως, δὲν πρόκειται νὰ ἱκανοποιηθῇ ποτέ γιατί ἡ πολύτιμη αὐτὴ γιὰ τὴν ἱστορία σημείωση—ποὺ θὰ διεφύτλε. χοῦς ἀμφιβολία, μιὰ ἀκόμα πλευρὰ τοῦ ἀμερικανικοῦ φιλελληνισμοῦ κατὰ τὴν Ἐπανάσταση τοῦ 1821—δὲν ἀνευρέθη οὔτε στ' ἀρχεῖα τοῦ Λαζάρου οὔτε καὶ πουθενὰ ἀλλοῦ.

*

Τὰ «*Ἑλληνικὰ Χρονικὰ*», ἡ ἐφημερὶς ποὺ ἐξέδιδε στὸ Μεσολόγγι σ' ὅλο τὸ διάστημα τῆς πολιορκίας του, ὁ ἀλησμόνητος Μάγερ, ἀργήκατος νὰ πληροφορήσουν τοὺς ἀναγνώστες των γιὰ τὸ ἀξιομνημόνευτο αὐτὸ γεγονός. Ἐπτὰ ὁλόκληρες μέρες μετὰ τὴν ἀναχώρηση τῆς ἀμερικανικῆς μοίρας—καὶ, γιὰ τὴν ἀκρίβεια, στὸ φύλλο τῆς 12 Σεπτεμβρίου 1825—δημοσίευσαν στὴ στήλη τῶν «Ἐσωτερικῶν» εἴδησιεν τὴν παρακάτω ἀνταπόκριση ἀπ' τὸ Ναύπλιο, μὲ ἡμερομηνία 2 Σεπτεμβρίου:

Πρεχθὲς ἐφθασαν εἰς τὸν λιμένα μας μία ναυτικὴ μοῖρα τῶν Η. Ε. [=Ἡνωμένων Ἐπαρχιῶν] *τῆς 'Αμερικῆς, ἥτις μετ' ὀλίγον μέλλει νὰ διευθυνθῇ πρὸς τὸν σταθμὸν τῆς Γιβραλτάρας* [=Γιβραλτάρ]. *Ἡ μοῖρα αὕτη συνίκειται παρὰ τοῦ Κ*[ύριου] *Κομοδόρου Ρόντζερ, διοικητοῦ τῆς ἀκμαίου νηοῦς* (ναῦσικαι) *ἡ «Ἀρκτικὴ Καρολίνα»* (Nord Caroline), *105 κανονίων, τὰ δὲ ἄλλα καράβια συνίστανται ἀπὸ τὴν φρεγάταν* La Constitution *καὶ πόρ κορβέτες. Ὁ Κύριος Κομοδόρος ἔστειλε τὸν Διοικητὴν τῆς νηοῦ διὰ νὰ χαιρετήσῃ τὴν Σ. Διοίκησιν, ἥτις ἀντέστειλε τὸν Γ*[ενικὸν] *Γ*[ραμματέα — τοῦ Ἐπικλικοῦ, ἐξυπακουόμενα] *Κ. Α. Μαυροκορδάτον πρὸς ἀντιχαιρετισμὸν τοῦ Κ. Κομοδόρου. Ἡ Ἀμερικανικὴ ναυαρχὶς ὑψωσεν εἰς τὸ κατάρτι της πέριξ τὴν Ἑλληνικὴν σημαίαν, καὶ ἐχαιρέτησε τὸν ἀπεσταλμένον τῆς Διοικήσεως μὲ ἑπτὰ κανονιοβολισμούς. Μετὰ ταῦτα συνοδευόμενος ὁ Κ. Κομοδόρος ἀπὸ τὸν Διοικητὴν τῆς νηοῦ καὶ ἀπὸ ὅλους τοὺς Καπιτάνους τῆς Μοίρας καὶ τὸν ἀνωτέρω ἐξιωματικὸν, ἐξῆλθεν εἰς τὴν ξηράν. Οἱ ἤχοι τῶν πυροβόλων τοῦ τείχους καὶ αἱ χαιρετίσεις φωνὲς τοῦ λαοῦ τὸν ἐδέχθησαν μὲ ἔξαρσιν τῆς ἀγαλλίασιν. Τὸ Κοσμοδοικεῖον σῶμα καὶ τὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Συνάμεως ἠκροάσθησαν τὸν κ. Κομοδόρον μὲ τὴν συνοδείαν του εἰς τὸ Βουλευτικόν. Ἔπειτα τὸν ὁδήγησαν εἰς τὴν μεγάλην πλατεῖαν, ἔνθα τὸ πρῶτον Ἐθνικὸν Σύνταγμα ἐπίρασεν ἀπ' ἐμπρός τον κατὰ στράτα.*

Καὶ ὁ ἐμπνευσμένος ἀνταποκριτὴς συμπληρώνει τὶς «δημοσιογραφικὲς» του πληροφορίες μὲ τὴν ἀκόλουθη λυρικὴ ἀποστροφή:

«*Γενναῖοι Ἀμερικανοί! Ἡ ἱστορία σας εἶναι δι' ἡμᾶς ὁδηγὸς τῶν πράξεών μας. Ἡ ἰδική σας σταθερότης εἶναι δι' ἡμᾶς ὡς περιστότυκον· σεῖς εἰσθαι ἐλεύθεροι, οἱ Ἕλληνες αὐτὸ ἐπιθυμοῦν θυσιάτος, καὶ δι' αὐτὸ ἀγωνίζονται. Ὑπομείνατε πολλὰς δυστυχίας, καὶ ἡ σταθερότης σας τὰς ὑπερνικήσαν* [ὁ συντάκτης ἐξυπνοεῖ καὶ τὸν πρῶτο ἀπελευθερωτικὸ πόλεμο τῆς Ἀμερικῆς κατὰ τῆς Ἀγγλίας, ποὺ εἶχε ἀποτέλεσμα τὴν ἀπαλλαγή της ἀπ' τὴ δουλεία, καὶ τὸν δευτερο—19 Ἰουνίου 1813 ἕως 24 Δεκεμβρίου 1814, ποὺ τὴν ἀνέβασε σὲ περισσὴ μεγάλης Δυνάμεως] *ὑπομείναμεν καὶ ἀνάμφ ὑπομένομεν καὶ ἡμεῖς μεγάλας, καὶ πολυειδεῖς κακουχίας, καὶ ἐδείξαμεν προσέτι εἰς τὴν Εὐρώπην, ὅτι ἡ σταθερότης τῶν ἀδελφῶν μας τοῦ Νέου Κόσμου ἠμεταφυτεύθη εἰς τὸν παρὰ ἡμῖν μας, καὶ ὅτι ἐμάθαμεν νὰ ἀπεκαθιστάμεθα ἄξιοι τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εὐφῆς σας».*

*

Τὸ γεγονὸς εἶναι, ὅτι ἡ ἐμφάνιση μοίρας ἀμερικανικοῦ στόλου στὴ Μεσόγειο—σ' ἐποχὴ, μάλιστα, ποὺ ἡ κατάσταση ἦταν πολὺ κρίσιμη γιὰ τοὺς Ἕλληνες, ὅστερ' ἀπὸ τὶς ἀλλεπάλληλες καὶ ἐπιτυχεῖς ἀποβάσεις τοῦ Ἰμπραὴμ στὴν Πελοπόννησο—προκάλεσε ζωηρὴ ἐρεύνα καὶ διθυρὴ σχόλια. Οἱ Τοῦρκοι πρὸ παντὸς, ἀνησύχησαν πολύ, γιατὶ φοβήθηκαν μήπως τὰ ἀμερικανικὰ καράβια ἐνεθοῦν μὲ τὰ ἑλληνικά. Ἤξερον τὸ θερμὸν ἐνδιαφέρον τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν γιὰ τὸν ἑλληνικὸ ἀγῶνα, εἶχαν πληροφορηθῆ, καὶ οἱ πιὸ ἀγρίμαποι ἀπ' αὐτοὺς, ὅτι ὁ Πρόεδρος Τζέιμς Μονρόε εἶχε ἐκφράσει κατ' ἐπανάληψιν στὸ ἐτήσιο διογγέλιαστό του πρὸς τὸ Κογκρέσσο τὴ βεβαίωσιν ὅτι οἱ "Ἕλληνες θὰ νικοῦσανε στὸ τέλος, καὶ ἀντιμετάπιζαν τὸ ἐνδεχόμενο τῆς ἐνισχύσεως τοῦ ἀντιπάλου ἀπ' τοὺς βορειοαμερικανοὺς. Πολλοὶ ἐπίσημοι Τοῦρκοι, σηκωτόβραν στὸ ὅτι ὁ ἀμερικανικὸς στόλος ἐπεκέρδη πρώτα τὴ Σμύρνη, διετέμασαν τὴ γνώμη ὅτι ἡ Κυβέρνηση τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ἤθελε ὁπλὸς νὰ ὑποχρεώσῃ ἡμπορικὴ συνθήκη μὲ τὴν Ὑψηλὴ Πύλη. Ἄλλοι, ὅμως, ἀπεισιόδοξοι αὐτοὶ, ἐπεκτήρεκαν ὅτι ἡ Ἀμερική ἤθελε ν' ἀναγνωρίση τὴν Ἑλλάδα ὡς ἀνεξάρτητο κράτος, νὰ ἐγκαταστήσῃ διπλωματικοὺς πράκτορας σ' ἀπείκεθρεθέντα ἀπ' τοὺς Τοῦρκους ἐδάφη. Ὁ γάλλος ναυαρχὸς Ντὲ Ρινιὶ—ὁ γνωστότερος στὸν τόπο μας ὡς ὁ ἀφεγγὴς—συνηγτήθη πολλὲς φορὲς μὲ τὸν Ρόντζερ καὶ προσπάθησε νὰ μάθῃ τὸν πραγματικὸ σκοπὸ τῆς παρουσίας μοίρας ἀμερικανικοῦ στόλου στὰ ἑλληνικὰ ὕδατα. Μά, ὅπως ἦταν ἐπόμενο, ὁ λαμπρὸς αὐτὸς ἀξιωματικὸς—καὶ ἐπιδέξιος ταυτοχρόνως διπλωμάτης—ἀπέφυγε ν' ἀπαντήσῃ στὶς ἀκανθώδεις ἐρωτήσεις τοῦ συνομιλητοῦ του. Ἀπεναντίας, κατέπλῆξε τὸν γάλλο ναύαρχο ὅταν ἐπεχείρησε νὰ δικαιολογήσῃ ὁριωμένες πειρατικὲς ἐνέργειες τῶν Ἑλλήνων.

Τοῦ σημείου αὐτοῦ χρειάζεται μιὰ παρένθεση:

Ἡ ἀποστολὴ τοῦ Τζῶν Ρόντζερς στὴ Μεσόγειο ἀπέβλεπε βέβαια σὲ νὰ καταστήσῃ πιὸ ἐφικτὴ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ἐλέῳ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος, εἶχε ὅμως καὶ ἕνα ἄλλο σκοπό, πιὸ ρεαλισνικό: Οἱ ἐκδίοικες τοῦ ἀμερικανικοῦ προέδρου τῆς Ζιμβύνης Ἀφφελὶτ, ποὺ ἔνιωσόνε νὰ προκαλοῦν τὰ οἰκονομικὰ συμφέροντα τῶν συμπατριωτῶν του—ἡ Σμύρνη ἦταν τότε τὸ μόνο λιμάνι στὴν ἀνατολικὴ Μεσόγειο ἀπ' τὸ ὁποῖο ἔγενοντο αἱ ἐμπορικὲς συναλλαγὲς Ἀμερικῆς καὶ Τουρκίας—καθὼς καὶ οἱ διαμαρτυρίες, ὁριωμένων ἀξιωματικῶν τοῦ ἀμερικανικοῦ στόλου, πολεμικοῦ καὶ ἐμπορικοῦ, ποὺ τοὺς ἀνόχλησαν καὶ ἐπανάληψη ἕλληνες πειρατὲς, ἀνάγκασαν τὴν Κυβέρνηση τῆς Οὐάσιγκτων νὰ λάβῃ στὸ Προεδρικὸ Συμβούλιο τῆς 26 Μαΐου 1824 τὴν ἀπόφασιν νὰ ἐνισχύσῃ τὸν στόλο τῆς Μεσογείου καὶ ν' ἀναθέσῃ τὴν ἀρχηγία του στὸν Ρόντζερς, ἕνα ἀπὸ τοὺς καλυτέρους τότε ἀξιωματικούς.

Νοῦ, πρέπει νὰ ὁμολογήσουμε πὼς οἱ ἀσύνταικτοι καὶ ἀπειθάρχητοι ἕλληνες τῆς ἐπανασταστικῆς περιόδου ἔκαμαν πολλὰ ἀποτήματα, ποὺ ἔβλαψαν τὴν ὑπόθεσή τους. Ἕνα ἀπ' αὐτὰ ἦταν καὶ ἡ πειρατεία, ποὺ ἔκθρεψε, στὰ χρόνια τῆς σκλαβιᾶς, ἀγόνισμα σύχρισιο—καὶ κερδοφρο....—γιὰ ἕνα λαὸ ποὺ ἔμοιαζε ν' ἀνῆκῃ τὸν κλῆρο καὶ τὴν ὀργὴ τῶν κυμάτων. Τὸ ἀτύχημα εἶναι, ὅτι ὁ ἐκτρεπὴς ζῆλος ὁριωμένων κακῶν ἑλλήνων δὲν ἐφυχράνθη κατὰ τὴν Ἐπανάσταση, οὔτε καὶ μπροστὰ στὰ κορφίβια, ποὺ ἔφερον τὴν ἀμερικανικὴ σημαία.

*

Ὁ Ρόντζερς, λοιπόν, ἔφτασε στὴν Ἑλλάδα κάπως «προκατειλημμένος». Ἀλλ' ὅταν τοῦ δόθηκε ἡ εὐκαιρία νὰ προκαλοῦνται ἀπὸ κοντὰ τὸν τιτανικὸ τῆς ἀγάνα—καὶ, πρὸ παντός, ὅταν ἀντεληφθῆ μὲ τὶ πενιχρὰ μέσα πολεμοῦσε ἐναντίον ἑνὸς πανισχύρου ἀντιπάλου—ἄλλαξε ριζικὰ γνώμη.

Κατὰ τὴ διάρκεια, λοιπόν, τῆς συνομιλίας του μὲ τὸν ναύαρχο ντὲ Ρινιὶ εἶπε μεταξὺ ἄλλων καὶ τ' ἀκόλουθα, ποὺ χαρακτηρίζουν ἀνάγλυφα καὶ τὴν ὀρθοφρονοῦν του, καὶ τὸ πρακτικό του μυαλό, καὶ τὴ συμπάθειά του πρὸς τοὺς "Ἕλληνας:

— Οἱ ὑπερβολὲς εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ λίγα μέσα ἀμύνης, ποὺ ἀπομένουν στοὺς Ἕλληνας. Ἡ κοινὴ γνώμη θὰ τοὺς συγχωρέσῃ ἐπειδὴ χρησιμοποιοῦν τέτοια μέσα. Ἐξαρτάται ἀπ' τὶς ἐνδιαφερόμενες δυνάμεις νὰ σταματήσουν, μὲ τὴν εἰρηνοποιὸ ἐπέμβασή τους, τὴν κατάσταση αὐτήν.

Ὁστόσο, οἱ πρακτορες τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Γαλλίας εἶχαν διαστιόσει ὅτι οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ Ρόντζερς συνέταχαν μὲ μεγάλη προσοχὴ χάρση τῆς νήσου Πάφου, στὴν ὁποία οἱ Ρῶσσοι εἶχαν ἐγκαταστήσει βάση ὀστερ' ἀπὸ τὰ 1770. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ τὸ ἐσχολιάσε στὶς 25 Ὀκτωβρίου 1825 ἡ ἀγγλικὴ ἐφημερὶς «*Ἥλιος*». Τὴν πικρόχολη αὐτὴ βρεττανικὴ εἴδηση ἐπιεδηποσίευσε ἡ *Γενικὴ Ἐφημερὶς τῆς Ἑλλάδος* ποὺ ἔβγαινε στὸ Ναύπλιο, στὸ φύλλο ἀριθ. 20 τοῦ Σαββάτου 12 Δεκεμβρίου.

«*Ἡ ἀπόκτησις λιμένος εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν ὑπῆρξε πρὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐπιθυμίας τῶν συμμάχων πολιτειῶν τῆς Ἀρκτικῆς Ἀμερικῆς, καὶ τοῦτο φαίνεται ὅτι ἔλαβε τὸ πλήρωμά του διὰ τῆς παραχωρήσεως τῆς νήσου Πάφου κατὰ τὸ Ἀλγάλον Πέλαγος, γενομένης εἰς αὐτὰς παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς Διοικήσεως. Ἡ εἴδησις αὕτη, ἂν εἶναι ἀληθής, εἶναι ἐπιτηδεία νὰ βάλῃ εἰς ἐνέργειαν τὰς διοικήσεις τῆς Εὐρώπης, καὶ νὰ τὰς παρακινήσῃ εἰς τὸ νὰ παρατήσουσι τὴν ἀπόθεσιν, μὲ τὴν ὁποίαν ἕως τώρα ἐθεώρησαν τὸν ἀγῶνα τῆς Ἑλλάδος, ἀπειλῆ δὲν ἀνοίξῃ τὸν νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ἡ κυρίευσις ἑνὸς τοιούτου νεωρίου εἰς τὴν Εὐρώπην, γενομένη παρὰ τῶν Ἀμερικανῶν, θέλει θεωρηθῆ ἄνευ τινὸς ὑπουλίας. Δὲν εἶναι γνωστὴ ἡ αἰτία, ἥτις ἐνήργησε τοιοῦτον τρόπον τὴν παραχώρησιν ἐν μέρει τῶν Ἑλλήνων· ὑποθέτομεν ὅμως ὅτι εἶναι κεμμία ὑπόσχεσις συνδρομῆς περὶ αὐτοὺς τόσον εἰς ἀνθρώπους, καθὼς καὶ εἰς χρήματα.*

Ἀλλ' ἡ ἑλληνικὴ ἐφημερὶς, ἀναδημοσιεύοντας «κατὰ δημοσιογραφικὸν καθῆκον» τὸ παραπάνω σχόλια, ποὺ ἐξέφραζαν τοὺς φόβους τῆς Ἀγγλίας περὶ ἐνεργοῦ ἀνομβέσεως τῆς Ἀμερικῆς στὰ πράγματα τῆς Μεσογείου, προσπάθησε νὰ διαλύσῃ τὴν ἐσφαλμένη αὐτὴ ἀντίληψη, μὲ τὴν ἀκόλουθη ἐπίσημη, κατηγορηματικὴ διάψευση.

«*Οὔτε οἱ ἀμερικανοὶ ἐζήτησαν, οὔτε οἱ ἕλληνες παρεχώρησαν εἰς αὐτοὺς λιμένα τινὰ εἰς τὸ Αἰγαῖον Πέλαγος. Ἡ ἐμφάνισις τοῦ μικροῦ ἀμερικανικοῦ στόλου εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν ἰδιαίτερον σκοπὸν ὡς πρὸς τοὺς Ἕλληνας δὲν εἶχεν.*

Διότι οἱ ἀμερικανοὶ ἤθελαν ἁπλῶς νὰ ζητήσουν ἀπὸ τὴν Τουρκία τὴν ἄδειαν ἐλευθέρας διελεύσεως τῶν πλοίων των διὰ τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ τοῦ Βοσπόρου στὸν Εὔξεινο Πόντο. Μὲ ἡ Τουρκία—πληροφορεῖ ἡ *Γενικὴ Ἐφημερὶς* τοὺς ἀναγνώστες της—ἀπέρριψε τὴν αἴτησή αὐτήν.

Τὰ πράγματα ἀπέδειξαν ἐκ τῶν ὑστέρων πὼς οἱ φόβοι τῆς Ἀγγλίας ἦσαν ἀστήρικτοι. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἀκόμα ὁ κατάπλους τῆς ἀμερικανικῆς μοίρας στὸ λιμάνι τοῦ Ναυπλίου εἶχε κάποια ἄλλη σημασία—ἤτοι ἀπ' τὴν ἐκδήλωση τῆς συμπαθείας τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ἀπέβ τῆς Ἑλλάδος—αὐτὸ δὲν θὰ τὸ μάθουμε ποτέ, ἀφοῦ χάθηκε τὸ σημείωμα τοῦ Τρικούβη γιὰ τὰ θέματα ποὺ συνεζήτησε ἰδιαιτέρως μὲ τὸν Τζῶν Ρόντζερς.

Καὶ τὸ μόνο θετικὸ συμπέρασμα ποὺ βγαίνει ἀπ' τὴν ἱστορία αὐτὴν εἶναι, ὅτι ἡ μεγάλη Ὑπερατλαντικὴ Δημοκρατία μὲ τὴν ἀμάνεση τῆς ναυτικῆς πολεμικῆς σημαίας τῆς στὰ φλεγόμενα, τότε, νερὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ μὲ τὶς μεγάλες τιμὲς ποὺ ἀτέδοσε στὴ δική μας σημαία καὶ στὴν Ἑλληνικὴ Διοίκηση ἐτόνωσε τὸ φρόνημα τῶν ἀγωνιζομένων μὲ συνθήκες τόσο δυσμενεῖς—καὶ ἀποτελεῖ ἕνα τῶν μᾶλλον ἀντιπροσωπευτικῶν τύπων τῆς ἐξελίξεως καὶ ὀψιμῆς ἀποδόσεως τῆς συγχρόνου ναυτικῆς τέχνης καὶ προφέρεται διὰ τὴν μεταφορὰ εἴτε ἀποθέτου πετρελαίου ἢ ρηφινερισμένου ὡς ἡ βενζίνη κ.λπ. λόγω δὲ τοῦ πολυπλόκου τῶν ἐγκαταστάσεων του, τῆς εἰδικῆς κατασκευῆς του ὡς ἐκ τῶν φορτίων τὰ ἀκόλα μεταφέρει καὶ τῆς ἄκρως ἐξιδιωμένης τεχνικῆς ἐργασίας, ἡ ὁποία ἐν πολλοῖς ἀπαιτεῖται διὰ τὴν κατασκευήν του, ἀποτελεῖ λίαν δαπανηρὸν τύπον πλοίου. Τὰ δεξαμενόπλοια δὲν μεταφέρουν ἄλλα καὶ ὁλῆ ἔφρα φορτία ἐκεῖ μόνον κατόπιν σημαντικῶν μετασκευῶν. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ τελευταίου πολέμου δεξαμενόπλοια ἐχεσιμοποιήθησαν διὰ τὴν μεταφορὰν ὕδατος καὶ ἀερολιπάνων.

Τὰ πλεῖστα τῶν συγχρόνων δεξαμενοπλοίων εἶναι διξελασκίνεια ἡ συνήθης δὲ χωρητικότης τῶν ἀκολουθούμενων εἰς τὰς διεθνεῖς μεταφορὰς τοιούτων, εἶναι διπλασία περίπου τῆς τοῦ φορτηγοῦ πλοίου Tramp κυμαινομένης μεταξὺ 16.000 καὶ 20.000 τ. φορτίου. Καὶ τὸ δεξαμενόπλοιον ἐν τούτοις τῶν 24.000-25.000 τ. φορτίου δὲν ἀποτελεῖ τὶ τὸ ἀεύνθετο πλοῖον. Τὰ μεγαλύτερον σήμερον ὑφιστάμενον δεξαμενόπλοιον εἶναι τὸ ἀμερικανικὸν «Ulysses» χωρητικότητος 27.000 τ. D.W. Διαμοῦντος τοῦ δευτέρου παγκοσμίου πολέμου, οἱ Γερμανοὶ ἰδιαιτέρως ἐπεδίωξαν τὴν κατασκευὴν καὶ ναυπήδιεσιν δοσν τὸ δυνατὸν περισσοτέρων δεξαμενοπλοίων λόγῳ τῆς σπουδειότητος, τὴν ὁποίαν εἶχε τὸ πετρέλαιον καὶ ἡ βενζίνη διὰ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ πολέμου καὶ πράγματι αἱ συμμαχικαὶ ἀπώλειαι ἦσαν βαρύταται. Ἡ Μ. Βρεττανία μόνη, ἀπώλεσε κατὰ τὸν πόλεμον πλοῖα τοῦ ἡμίσεος τῆς εἰς δεξαμενόπλοια χωρητικότητος, ἣν ἐκέκτητο κατὰ τὴν ἔνοχξιν τοῦ πολέμου καὶ ἀνέλογοι ἦσαν αἱ ἀπώλειαι τῶν ἄλλων εὐρωπαϊκῶν Χωρῶν.

Χάρις ἐν τούτοις εἰς τὴν κατὰ μάζας — ἰδία δυὸ τῶν "Ἡν. Πολιτειῶν—ναυπήγησιν νέων τυποποιημένων δεξαμενοπλοίων — ὡς τὰ τύπου Τ-2 τὰ ἀκολουθέντα ἡμῖν — ἡ κατὰ τὸ τέλος τοῦ πολέμου διαθέσιμος χωρητικότης εὐρέθη τὰ εἶναι σημαντικῶς μεγαλυτέρα τῆς προπολεμικῆς καὶ ἐξηνολοῦθησε χάρις εἰς τὰς νέας ναυπηγήσεις αὐξανομένη διὰ τὰ φθάσῃ κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1947 εἰς 23.801.097 τόννους D.W. ἔναντι 23.730.507 κατὰ τὴν ἀντίστοιχον ἡμερομηνίαν τοῦ 1946.

Αἱ ναυπηγήσεις δεξαμενοπλοίων καὶ αἱ πρὸς ναυπήγησιν παραγγελίαι αὐξάνοντεο συνεχῶς. Ἡ Μεγ. Βρεττανία καὶ ἡ Νορβηγία κυρίως, ἀλλὰ καὶ αἱ λοιπαὶ εὐρωπαϊκαὶ χῶραι, ἔντονον καταβάλλουν προσπάθειαν ὅπως δι' ἐπιταχυνομένων ναυπηγήσεων ἀποκαταστήσουν καὶ ἐκαυξήσουν κατὰ τὸ δυνατὸν συντομότερον τὴν προπολεμικὴν των εἰς δεξαμενόπλοια χωρητικότητα, ταχύτερον δὲ ἐν συνεχείᾳ εἰς ἀντικατάστασιν τῶν παλαιῶν πλοίων, ἅτινα λόγῳ τοῦ γηρίζειν καὶ τῶν μετὰ τὴν λῆξιν αὐτοῦ ἐκέκτησαν καὶ ἐκτικτικῶν ἀναγκῶν ἀνασυγκροτήσεως, ἐξακολουθοῦν νὰ εὑρίσκωνται ἐν ἐνεργείᾳ.

Κατὰ τὸ ὑπὸ τῶν Lloyd's παρεχομένας πληροφορίας, ἡ κατὰ τὸ 1947 ὑπὸ ναυπήγησιν χωρητικότης δεξαμενοπλοίων, ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ σύνολον τῆς ὑπὸ ναυπήγησιν χωρητικότητος, εἶχεν ὡς ἑξῆς: Τὴν 31/3/47 ἐπὶ συνόλου ναυπηγουμένης χωρητικότητος ἐκ 3.743.315 κ.ο.χ. τὸ δεξαμενόπλοια ἀντεπροσώπευον 663.597 κ.ο.χ., τὴν 30/6/47 ἐπὶ συνόλου 3.849.656 κ.ο.χ. ἡ χωρητικότης τῶν δεξαμενοπλοίων ἀνῆρχετο εἰς 616.786 κ.ο.χ. Τὴν 30/9/47 ἐπὶ συνόλου 3.908.893 εἰς 703.271 κ.ο.χ. καὶ τὴν 31/12/47 ἐπὶ συνόλου 3.982.357 εἰς 742.084 κ.ο.χ.

Ὁ ρυθμὸς ἐν τούτοις τῶν ναυπηγήσεων εἶναι γενικῶς βραδύς. Αἱ ναυπηγεῖαι ἐλλείψεις πρώτων ὑλῶν καὶ ἰδίᾳ γαιάνθρακος καὶ χάλυβος, ἐξ ἧς αἱ εὐρωπαϊκαὶ Χῶραι γενικῶς ὑποφέρουσιν ἀφ' ἑνὸς καὶ αἱ εἰρηνοποιοὶ ἐξ αὐτῶν σημειούμεναι συχναί, ὡς συνέπειαι τῶν ἀνομάλων πολιτικοοικονομικῶν συνθηκῶν, αἴτινες χαρακτηρίζουν τὴν μεταπολεμικὴν Εὐρώπην, ἀνεφγίαι ἀφ' ἑτέρου, ἔσχον ὡς ἀποτέλεσμα τὴν διπλασιασμὸν σχεδὸν τοῦ διὰ τὴν ναυπήγησιν τῶν πλοίων ἀπαιτουμένου χρόνου διασκήματος. Χαρακτηριστικὸν τῆς σημειουμένης ἐπιβραδύνσεως τοῦ ρυθμοῦ τῶν ναυπηγήσεων εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ κατὰ τὸ 1947 παραγωγὴ τῶν Βρεττανικῶν ναυπηγείων ἀνῆλθεν εἰς 600.000 περίπου κ.ο.χ. ὁπολογηθεῖσα σημαντικῶς τῆς παραγωγῆς τοῦ 1946 ἀνελθούσης εἰς 1.140.408 κ.ο.χ. καὶ τοῦ διὰ τὸ 1947 καθορισθέντος ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως κατατέτου ὅρου παραγωγῆς ἐξ 1.350.000 κ.ο.χ. Ἡ ἐν τῶν νέων συνεπῶς ναυπηγήσεων ἐπίδρασις ἐπὶ τῆς προσφορᾶς χωρητικότητος εἰς τὴν διεθνῆ ναυλαγορὰν ὑγρῶν καυσίμων εἶναι ἐφεξῆς τὸ παρὸν ἀσήμαντος καὶ δὲν περιβλέπεται νὰ εἶναι σημαντικὴ πρὸ τοῦ 1952 περίπου.

Ἀντιθέτως ἡ ἐτησίως καταναλισκομένη παγκοσμίως ποσότης ὑγρῶν καυσίμων βαίνει ἐλκυστιδῶς καὶ ἄλοιος δυναναλόγως πρὸς τὴν προσφερομένην χωρητικότητα αὐξανομένη. Ἔνα ἀντιληφθῆ τὶς πόσον μεγάλη εἶναι ἡ σημειουμένη αὔξησις τῶν παγκοσμίων καταναλωτικῶν ἀναγκῶν ἀρκεῖ, νομίζω, νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν ἀφ' ἑνὸς μὲν ὅτι αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι μετέπεσαν, κατὰ τὰ ἔλεγα ἀπὸ τοῦ 1939 καὶ ἐντεῦθεν ἐπὶ τὴν θέσιν τοῦ ἐξαγωγέως ὑγρῶν καυσίμων εἰς τὴν τοῦ μεγαλυτέρου εἰσαγωγέως καὶ τοῦτο παρὰ τὸ ὅτι ἡ ἴδια αὐτὴ παραγωγὴ ηὐξήθη ἐν τῷ μεταξὺ σημειωτικῶς, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅτι ἡ κατανάλωσις τῶν Ἡνωμ. Πολιτειῶν καὶ μόνον, εἰς ὑγρὰ καύσιμα κατὰ τὸ 1947 ἦτο ἴση πρὸς τὴν καθ' ὅλον τὸν κόσμον καταναλωθεῖσαν κατὰ τὸ 1938 ποσότητα.

Κατὰ στατιστικὰς πληροφορίας δημοσιευθείσας ὑπὸ τοῦ Ἀγγλικοῦ Ὑπουργείου Καυσίμων ἡ καταναλίσκεις ὑγρῶν καυσίμων καθ' ὅλον τὸν κόσμον εἶχεν ὡς ἑξῆς κατὰ τὰ ἔτη 1938, 1946 καὶ 1947 εἰς τόννους.

Χῶραι	1938	1946	1947
Ἡν. Πολιτεῖαι	147.000.000	234.000.000	254.000.000
Μεγ. Βρεττανία	11.000.000	13.000.000	16.000.000
Ἡρ. Δύτικοστερεὰ	14.000.000	28.000.000	39.000.000
Ρωσία (καθ' ὁποίαν)	27.000.000	24.000.000	28.000.000
Ἄλλαι Χῶραι	57.000.000	65.000.000	70.000.000
	256.000.000	364.000.000	397.000.000

Ἀν ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ἡ πρωτοφανὴς σημασία ἣν αἱ ὑγραὶ καύσιμοι ὕλαι ἔχουν νῦν διὰ τὸν οἰκονομικὸν καὶ βιομηχανικὸν ὀργανισμὸν τῶν διαφόρων χωρῶν, φανερὸν καθίσταται ὅτι ἡ ἐξασφάλισις τῶν μέσων, ἤτοι τῶν πλοίων, τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς μεταφορᾶς ἐκ τῶν τόπων παραγωγῆς εἰς τὰ κέντρα καταναλώσεως τῶν ἀναγκαιουσῶν ποσοτήτων ὑγρῶν καυσίμων, πλέον τῆς καθαρῶς οἰκονομικῆς καὶ ἐμπορικῆς σημασίας της, ἀποβαίνει καὶ σοβαρότατη ἀπὸ ἀπόψεως στρατιωτικῆς καὶ ἐθνικῆς ἀσφαλείας ἐπιδιώξεις τῶν καθ' ἕκαστα Κρατῶν.

Μέγα μέρος τῶν ὑπὸ τῶν "Ἡν. Πολιτειῶν εἰσαγομένων ποσοτήτων ὑγρῶν καυσίμων προέρχονται ἀπὸ τὰς πετρελαιοπηγὲς τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, ἥτις φαίνεται νὰ διαθέτῃ μεγαλύτερα ἀποθέματα πετρελαίου ἀπὸ οἱανδήποτε ἄλλην περιοχὴν εἰς τὸν κόσμον, προβλέπεται δὲ ὅτι ἡ ἐκ τῆς παραγωγῆς τῆς περιοχῆς ταύτης ἐξάρτησις τῶν καταναλωτικῶν ἀναγκῶν τῶν "Ἡν. Πολιτειῶν, θὰ εἶναι μελλοντικῶς ἀκόμη μεγαλυτέρα. Ὡς λιμένες φορτώσεως χρησιμοποιοῦνται σήμερον οἱ ἐπὶ τοῦ Περσικοῦ κόλπου τοιοῦτοι, εἰναι τοῦτο δὲ ἡ ἐπίδρασις τοῦ γεγονότος τούτου ἐπὶ τῶν διεθνῶν μεταφορῶν λόγῳ τῆς κατὰ συνέπειαν μεγάλης διαρκείας τῶν ταξειδίων τῶν πλοίων, τοῦ κατ' ἀκολουθίαν

ΟΛΓΑ ΤΙΝΑ ΠΕΡΙ ΔΕΞΑΜΕΝΟΠΛΟΙΩΝ

ΠΛΩΤΑΡΧΟΥ ΛΙΜΕΝ. ΕΛ. ΓΕΩΡΓΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΑΞΕΙΔΙΩΝ
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1918
ΓΕΝΙΚΟΝ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ
ΜΙΧΑΗΛ Β. ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ
ὁδὸς Τσῶρτσιλ 43 — τηλ. 24.297 & 23.431
ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ: ΑΤΜΟΠΛΟΪΚΑ — ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΑ
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΑ — ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΝ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ & ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ - ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΙΣ - ΜΕΤΑΦΟΡΑΙ
ΕΙΔΙΚΗ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΙΣ ΔΙΑΒΑΤΗΡΙΩΝ
Ζητεῖτε τὸ μηνιαῖον δρομ

περιορισμοῦ τῶν παρ' ἑκάστου ἐξ αὐτῶν δυναμένων νὰ ἐκτελεσθῶσιν ἐτησίως ταξειδίων καὶ τῆς ἀνάγκης ἐν τέλει ὑπαρξέως μεγαλυτέρου ἀριθμοῦ πλοίων πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν παγκοσμίων μεταφορικῶν ἀναγκῶν.

Σημειωτέον προσθέτως ὅτι κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τῆς ἁρμοδίας ἐπιτροπῆς τῆς συνδιασκέψεως τῶν 16 ἐθνῶν εἰς Παρισίους κατὰ τὸν παρελθόντα Αὔγουστον, ἐπὶ τοῦ προγράμματος Εὐρωπαϊκῆς Ἀναευκηροτήσεως (τοῦ κοινῶς γνωστοῦ ὡς σχεδίου Marshall) αἱ εἰς ἀγορὰ καὶ σίαν ἀναγκαι τῶν μετεχουσῶν τοῦ προγράμματος χωρῶν καὶ συνεπῶς αἱ μεταφορικαὶ ἀνάγκαι καὶ ἡ ζήτησις χωρητικότητος θέλουσαν αὐξηθῇ κατὰ τὴν προοπτικὴ παντελεῖαν καὶ ἡ κατὰ ρυθμὸν μὴ δυνάμενον νὰ ἐκανοποιηθῇ οὐδὲ διὰ τῆς ἤδη ὑπὸ ναυπήγησιν σημαντικῆς χωρητικότητος.

Ἐξ ἀντιθέτου σημαντικὴ ἐξοικονόμησις χωρητικότητος θέλει ἐπιτευχθῇ ἐὰν οἱ ὑπὸ τῶν Ἀμερικανῶν κατασκευαζόμενοι νέοι ἀγορὰ πετρελαίου σίτινες διὰ μέσου τῶν Ἀραβικῶν χωρῶν τῆς Μέσης Ἀνατολῆς θὰ φθάνουν εἰς τοὺς λιμένας τῆς Μεσογείου, ἀποστειρωθοῦν, δεδομένου ὅτι θὰ παραμαυτοποιηθῇ λίαν σημαντικὴ μείωσις ἀποστάσεων καὶ κατὰ συνέπειαν περιορισμὸς τοῦ κατὰ ταξείδιον ἀναγκαίου τοῦ χρονικοῦ διαστήματος. Αἱ ἀγορασίαι κατασκευῆς τῶν νέων ἀγορῶν πρυβλέπεται ὅτι θὰ ἔχουν ἀποπερατωθῇ ἐντὸς ὀλίγου ἢ τριῶν ἐτῶν.

Ὁπωσδήποτε ὅλα τὰ σήμερον ὑφισταμένα δεδομένα δεικνύουν ὅτι κατὰ τὰ προσεχῆ ἔτη θὰ ἐξακολουθήσῃ ὑφιστάμενη στενότης διαθεσίμου χωρητικότητος καὶ ὅτι μόνον μετὰ ἔτεσιν περίπου, θὰ εἶναι δυνατὸν τὰ ἐπιτευχθῇ ποιά τις ἰσορροπίνισις μεταξὺ προσφυγῆς καὶ ζητήσεως χωρητικότητος. Συνέπεια μιᾶς τοιαύτης προσωπικῆς εἶναι καὶ ἡ ἀξιοπρεποῦσα ζωηρότης εἰς τὴν ναυλογορὰν καὶ ἡ σταθερὰ αὐξησις τῶν ναύλων οὐχὶ μόνον δ' ἀμέσους ναυλώσεις καὶ μεισοκμένα ταξείδια ἀλλὰ καὶ διὰ χρονοναυλώσεις συντεταγμένας πολλάκις διαρκείας μὲ προθεσμίας παραδόσεως τῶν πλοίων εἰς τοὺς χρονοναυλωτάς, ἐξικνουμένας μέχρι τοῦ 1949 - 1950 καὶ εἰς τινας περιπτώσεις τοῦ 1951.

Ἐν τῇ ναυτ. τῇ 31/12/47 διαθεσίμων συνολικῆς χωρητικότητος 23.801.007 τόν. D.W. τὸ μέγιστον μέρος κατανέμεται κατὰ σημαίας ὡς ἑξῆς :

Ἡν. Πολιτεῖαι 10.860.000 τ. D.W., Μεγ. Βρετανία 5.140.000 τ. D.W., Νορβηγία, 2 410 000 τ. D.W., Παναμᾶς 1.975.000 τ. D.W. Ὁλλανδία 800.000 τ. D.W., Ἰταλία 930.000 τ. D.W., Ἑλλάς 580.000 τ. D.W. Δανία 480 000 τ. D.W.

Ἡ ἑλληνικὴ χωρητικότης ὑπολογίζεται ἤδη εἰς 100 000 τόννους D.W. περίπου. Δίδει ἐν τούτοις τὰ σημειωθῆ ὅτι σημαντικὸν μέρος τῶν ὑπὸ Παναμαϊκὴν σημαίαν δεξαμενοπλοίων ἀνήκουσιν εἰς Ἕλληνας πλοιοκτήτας καὶ πρέπει νὰ δίνεται ὅτι θὰ πίστω ἡ βράδυν, ἂν μὴ ὅλα, μέγα μέρος τονιλάκιστον τῶν πλοίων αὐτῶν, θὰ ὑψώσωσι τὴν ἑλληνικὴν.

*

Η ΔΥΝΑΜΙΣ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΜΑΣ ΣΤΟΛΟΥ

Κατὰ στατιστικὴν τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας ἡ δύναμις τοῦ Ἐμπορικοῦ μας Στόλου κατὰ τὴν 1ην Ἰανουαρίου ἦτο ἡ ἀκόλουθος :

ΑΤΜΟΠΛΟΙΑ: 270 ἀλ. χωρητ. κόρων 1.204.444 κατανεμόμενα ὡς ἀκολούθως. Φορτηγὰ 240 ἀλ. χωρ. κορ. 1.163.457, ἐπιβατηγὰ 23 ἀλ. χωρ. 21034, ὑπερωκεάνια 1 ἀλ. χωρ. κορ. 16990. Διάφορα 6 ἀλ. χωρ. κορ. 2983. Ἀμβλανομένου ὅτι ὅχι ὅτι τὴν 1 Ἰανουαρίου 1947 ἡ δύναμις τοῦ ἀτμήρους ἐμπορικοῦ στόλου μας ἀτμήρχετο εἰς 138 ἀτμόπλοια ἀλ. χωρ. κορ 501603, συνάγεται τὸ συμπέρασμα ὅτι αὕτη ὑντὸς τοῦ 1947 ηὐξήθη κατὰ 132 ἀτμόπλοια καὶ κατὰ 702861 κόρους. Ἡ αὔξησις αὐτὴ συνίσταται εἰς 118 φορτηγὰ συνολικοῦ τοννάζ 694584 κόρων, εἰς 10 ἐπιβατηγὰ συνολικοῦ τοννάζ 5541 κόρων καὶ εἰς 4 διάφορα συνολικοῦ τοννάζ 2526 κόρων. Συγκινομένη ἡ δύναμις αὕτη τῶν ναυτιλίας μας μὲ τὴν προπολεμικὴν παρουσιάζει ἐπὶ Πλατὸν 307 πλοῖα καὶ 632871 κόρους ἀλ. χωρητικότητος. Λαρακτηριστικὸν εἶναι ὅτι ἐνῶ τὰ σημερινὰ φορτηγά μας εἶναι κατὰ 260 ὀλιγώτερα τῶν προπολεμικῶν, ἐν ὑπολείποντι αὐτῶν εἰς ὅλικὴν χωρητικότητα παρὰ κατὰ 602896 κόρους. Τοῦτο ἐφείλεται ὅτι τὰ σύγχρονα φορτηγὰ μας κατὰ τὸ πλεῖστον Λίμπερτυν, εἶναι μεγα λύτερα τῶν προπολεμικῶν.

Τὰ ἐπιβατηγὰ μας εἰξ Ἕλλου παρουσιάζονται ἐν σχέσει μὲ τὰ προπολεμικὰ κατὰ 32 ὀλιγώτερα καὶ μὲ ὅλικ. χωρητ. 28961 κόρων ἐπὶ Ἐλαττον.

Κατὰ τὴν αὐτὴν στατιστικὴν τοῦ Ὑπ. Ἐμπ Ναυτιλίας ἡ δύνεμις τοῦ πετρελαιοκινήτου καὶ ἰστιοφόρου ἐμπορικοῦ στόλου ἄνω τῶν 30 κόρων καθ' χωρητ. κατὰ τὴν 1 Ἰανουαρίου 1948 ἀνήρχετο εἰς 355 πλοῖα ὁλ. χωρητ. 30560 κόρων, ἐναντι 232 πλοίων ὁλ. χωρητ. 17916 κόρων τῆς 1 Ἰανουαρίου 1947 καὶ 712 πλοίων ὁλ. χωρητ. 66100 κόρων τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1939. Τὰ λοιπὰ Π)Σ καὶ ἰστιοφόρα ἀπὸ 10 – 30 κοῦ. χωρητ. κόρων ἀνήρχοντο τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1948 εἰς 600 ὁλ. χωρητ. 19 069 κόρων. Ἐξ συμπέρασμα ἐξάγεται ὅτι ἡ πετρελαιοκίνητος καὶ ἰστιοφόρος ναυτιλία μας ἀντεπήρασε τὰ κατὰ τοῦ πολέμου κατὰ τὸ μέγιστον μέρος της.

Μεταξὺ τῶν φορτηγῶν σκαφῶν μας ὑπάρχουν 8 τριαῦτα ἡλικίας ἄνω τῶν 50 ἐτῶν καὶ 120 ἡλικίας κάτω τῶν 10 ἐτῶν.

Ἀπὸ τὴν ἰδίαν στατιστικὴν προκύπτει ὅτι ἀπὸ ἀπόψεως εἰσαγωγῆς ἐμπορευμάτων σφῶν ἔρχεται ὁ λιμὴν Πειραιὸς καὶ ἀκολουθεῖν κατὰ σειρὰν οἱ λιμένες Θεσσαλονίκης, Κυβάλας, Ἡρακλείου, Πατρῶν, Κερκύρας, Βόλου, Ἀλίμου, Χανίων, Καλαμᾶς, Μυτιλήνης, Χίου, Ἀπυρίου. Ἀπὸ ἀπόψεως δὲ ἐξαγωγῆς λιμένων μετὰ τὸν Πειραιὰ κατὰ σειρὰν οἱ λιμένες : Πατρῶν, Ἡρακλείου, Κυβάλας, Θεσσαλονίκης, Ἀλίμου, Καλαμῶν, Χίου, Βόλου, Σάμου, Γυθίμνης, Χανίων. Αἱ μεγαλύτεραι μεταφοραὶ ἐγένοντο διὰ Π)Κ καὶ Ἰστιοφόρων, ἔτινα ἐπιτέλεσαν σημαντικὸν ρόλον εἰς τὰς μεταφορὰς αὐτάς, μεταφέρουσα τὸ διπλάσιον τοννάζ τῆς τῶν ἀτμοπλοίων καὶ τὸ τέταρτον τῆς ἐπιβατικῆς κινήσεως.

Ἀπὸ ἀπόψεως κινήσεως σημαιῶν εἰς τοὺς λιμένας μας μετὰ τὴν Ἑλληνικὴν ἔρχεται ἡ Ἀγγλική, ἐφεξῆς ἡ Ἀμερικανική, κατόπιν ἡ Παναμαϊκὴ (βλέπε κατὰ τὸ πλεῖστον σκάφη), κέμπιν ἡ Ἰταλική.

■ ■ ■

Τὰ Γράμματα τῶν θαλασσινῶν μας

Μιὰ ὡραία περιγραφὴ διανομῆς ἀλληλογραφίας ἐπὶ ἑλληνικοῦ φορτηγοῦ σὲ ξένο λιμάνι

Οἱ ναυτικοὶ ποὺ ἔχουν παιδιὰ καὶ συγγενεῖς ταξειδεμένους σὲ μακρυνὰς θάλασσες, στοὺς ὠκεανοὺς τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσεως ἐρεύουν μὲ τὴ ἀδημονία, μὲ τὶ λαχτάρα περιμένουν τὶς εἰδήσεις τους. Μὲ τὴν ἴδια κι' ἀκόμα μὲ πιὸ πολλὴ λαχτάρα περιμένουν καὶ οἱ ταξειδεμένοι τὶς εἰδήσεις καὶ τὰ γράμματα τῶν δικῶν τους ἀπὸ τὴν πατρίδα.

Δίνουμε πιὸ κάτω μὲ συντομία τὴν περιγραφὴ μιᾶς σκηνῆς ἀπὸ διανομὴ ἀλληλογραφίας σὲ ταξειδεμένους Ἕλληνας ναυτικοὺς ποὺ δείχνει τὴν αὐτὴ τὴν ἀδημονία τῆς ἀμνοῦς τῶν νέων ἀπὸ τὴν πατρίδα, ὅπως τὴ ζωγραφίζει εἰς ἕνα ἐξαίρετον σημειωμά του ὁ Ἕλλην πλοίαρχος Κωνσταντῖνος Χ. Κουταλιανός.

Ὑστερα ἀπὸ τριάντα πέντε μέρες ταξειδιοῦ ποὺ κύλισαν ὅλο πλήξι στὸν ἄχαρη ὠκεανὸ γεμᾶτες μονοτονία καὶ ἐγκαρτέρησι πλησιάζουμε σὲ λιμάνι τοῦ Κάρδιφ. Λιμάνι εἶναι ἡ μαγικὴ λέξις γιὰ τὸ ναυτικὸ ποὺ σημαίνει ἐπικοινωνία μὲ κόσμο, μὲ τὴ ζωή, μὲ τοὺς μακρινοὺς τοὺς ἀγαπημένους. Καὶ πρὸ παντὸς εἶναι τὸ «γράμμα» ποὺ μὲ χρυσὸ καρδιοχτύπι περμένει πάντα στὸ λιμάνι ὁ ἀγωνιστὴς τοῦ Πόντου.

Μὲ τὸ «σιμετζάρισμα» τοῦ βαποριοῦ στὸ ξένο ἀλλόγλωσσο λιμάνι κοπαδιαστὰ μαζεύονται οἱ ἄνδρες τοῦ πληρώματος στὴ μέση τοῦ καταστρώματος καὶ ἀπὸ τὰ στόματα ὅλων διασταυρόνεται μιὰ μόνον ἐρώτησις ποὺ παραμερίζει κάθε ἄλλη σκέψι αὐτὴ τὴ στιγμή :

—Τὰ γράμματα ἤρθανε ;

Γελαστὸς ὁ «Γραμματικός» ξεκρεμᾶλλει ἀπὸ τὸ «σαλάνι» κρατῶντας τὸ πολύτιμο δέμα ποὺ θὰ σπάσῃ τὸ κορδιοχτύπι καὶ θὰ σκορπίσῃ σ' ὅλους τὴ χαρὰ—ὅπως ἐλπίζουν—μὰ ἴσως σὲ μερικοὺς καὶ τὴ λύπη. Ὅλοι τὸν περικυκλώνουν. Καὶ οἱ 28 ἄνδρες ποὺ προέρχονται ἀπὸ διάφορες τάξεις ὁ καθένας, ποὺ ὁ καθεὶς ἀπὸ αὐτοὺς ἀντικροσωπεύει καὶ ἕναν διάφορο τόπο καὶ χαρακτῆρα, αὐτὴ τὴ στιγμὴ συναδελφώνονται μπροστὰ στὸ μεγάλο γεγονός. Ὅλοι ἔχουν τώρα τὸ ἴδιο θορρεῖς χρῶμα τῆς ἀγωνιώδους ἀνυπομονησίας ποὺ ζωγραφίζεται στὶς μορφές τους. Παντοῦ ἡ ἴδια ἐκφρασις, ἡ σύστασις τῶν μιᾶν τοῦ προσώπου, ἡ ἴδια ἀπερνιαση. Κατανυκτικὴ ἐλλάβεια κυριαρχεῖ μιὰ στιγμὴ σὰ νὰ εἶναι ἡ στιγμὴ αὐτὴ ἱερουτείεσιας.

Τὰ μάτια καρφώνονται στὸν παράθυρο κοιμωμένο ἀράκελο φοῦ κρατεῖ ὁ «Γραμματικός». Τὰ αὐτιὰ ἀκοῦν τὸ σχίσιμο τοῦ ἐξωτερικοῦ χαρτιοῦ μὲ λαχτάρα Κι' ἔστερα ὁ «Γραμματικός» διαβάζει τὰ «πανογράμματα».

—Γεώργιος Κ. .

Μιὰ ἀνιγμένη ἀπὸ συγκίνηση φωνὴ ἀκούγεται κ' ἕνα χέρι ἀπλώνεται βιαστικό !

—Φέρτο ἐδῶ !

—Δημήτριος Δ. ..

—Ἐγώ ! Δικό μου εἶναι ! Ἄδοε μοῦ το Κακτά—Νικόλα. . .

—Ἐὐχαριστοῦ πολύ. . . Ἀκούγεται ἄλλη θαλασσινὴ φωνή.

Κι' ἕνα ἕνα τὰ γράμματα ἀπὸ μοιρᾶζονται. Οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἦταν τριάντα πέντε μέρες στὸν ὠκεανὸ καὶ τοὺς εἶχε σιγκεντρώσει τώρα γύρω στὸ «Γραμματικό» ἡ ἴδια λαχτάρα σκορπισμένοι τώρα στὴν κουβέρτα διαβάζουν. Διαβάζουν ἄλληστα.

Ὁ καθένας ἀφήνει τὴ σκέψι του σιὸ χαρτὶ τὸ χαραγμένο μὲ τὸ γραφιὸ χαρακτῆρα τοῦ γονιοῦ, τοῦ ἀδελφοῦ ἢ κάποιας γυναίκας, σιὸ χαρτὶ ποὺ φέρνει στὴ θύμησή μακρυνὰ ἀγκαλιασμένα πρόσωπα, ποὺ θαρρεῖς ἤρθαν ἐδῶ σὰν ἀνεύματα νὰ μιλήσουν !

Ὕστερα ἀπὸ τὶς πρῶτες κατιὲς στὶς μορφὲς τῶν θαλασσινῶν δὲν ὑπέρχει τώρα τίποτα τὸ κοινὸ ὅλως κρὸ λίγου ποὺ τὰ εἶχε ἐξαμυωσεῖ ἡ ἴδια λαχτάρα, ἡ ὁλιγόλεπτη ἀγωνία. Τώρα ἄλλοῦ ἀκκινοβολεῖ ἡ χαρά. Ἀλλοῦ ἡ λύπη ἀφίνει ἕνα σπαρμὸ λύπου σιὸ πρόσωπο. Ἀλλοῦ ζωγραφίζεται ἡ ψυχικὴ ἠρεμία.

Ὁ μηχανικὸς ποὺ μαθαίνει ἀπὸ τὸ γράμμα ὅτι ἡ κόρη του πέτυχε σιὰς εἰσιτηρίους ἐξετάσεις τοῦ Πανεπιστημίου φεγγοβολεῖ ἀπὸ χαρὰ. Σιοῦ θερμοστοῦ τὸ πρόσωπο ποὺ τὸ παιδί του μπαρκαρισε ἄρρωστο γιὰ τὴν Ἀθήνα ἀπλώνεται ἡ ὅλιμος ἡ ἀπέραντη καὶ ὁ ποιος. Ὁ λοσιρόμος πιὸ πέρα κιθιαμένος ἐπάνω σιὰ σκοινιὰ ἐνῶ φυκανίζει, σιὰ δόντια του τὴν....πέτα διαβάζει μεγαλόφωνα, ...εἰμαστε καλά. Λυθεῖα τὰ χρήματα ποὺ μᾶς ἔστειλες ἀπὸ τὴν Ἀγγλία καὶ σ' εὐχαριστοῦμε πολύ....» Λίγο παράμερα ὁ μαραγκὸς ποὺ μόνος δὲν ἄκουσε τὸ δνομά του γιατὶ δὲν εἶχε γράμμα, μὲ βλέμμα γεμάτο. . . μοχθηρία, μὲ ζήλεια ὁλοφάνερη περικαλοῦεῖ τὴ χαρὰ τῶν ἄλλων ποὺ πῆραν γράμμα. Μαστιρεῖει ἀλύμα καὶ κείνους ποὺ εἶχαν ἄσχημη εἴδηση, φτάνει δὲι εἶχαν γράμμα !

Στὴν ἄκρη τῆς κουπαστῆς εὐχαριστημένος ὁ Ντουσμάνης ἀποτελειόνει τὸ διάβασμα, ἐνῶ δίπλα του παρακαθέει ὁ καρβουτιέρης ὁ συγχωριανός του, ποὺ μὲ βυρθὴ ἰκεσία σιὰ μάτια τὸν παρακαλεῖ νὰ τοῦ διαβάσῃ τὸ γράμμα ποὺ πῆρε ἀπὸ τὴν γυναῖκα του, γιατὶ ὁ δύστυχος δὲν ταξιδεύει μονάχα σιοὺς ὠκεανοὺς τῆς Θάλασσας ἀλλὰ καὶ σιοὺς ὠκεανοὺς τῆς... ἀγραμματοσύνης !»

Ἔτσι ζωγραφίζει τὴ συγκινητικὴ αὐτὴ εἰκόνα τῆς διανομῆς τῆς ἀλληλογραφίας σὲ ξένο μακρινὸ λιμάνι, ὁ πλοίαρχος Κων. Χ. Κουτλιανός.

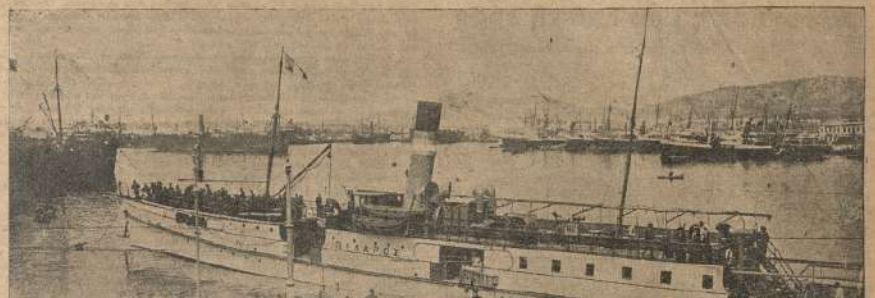

Τὸ ἰστορικὸν ἀκτοπλοϊκὸν σκάφος «Πέλαρος» ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐβγῆκε καὶ ἡ γνωστὴ φράσις «ὅλοι μὲ τὴν Πέλαρο». Ἡ φωτογραφία ἔχει ληφθῆ τὸ 1912 εἰς τὸν λιμένα Πειραιῶς κατ' ἐν ἐπιγμὴν τὸ σκάφος ἐπιφέρεται νὰ ἀποπλεύσῃ διὰ Πρέβεζαν, ἵνα μεταφέρῃ ἐκεῖ τὸν τότε ἐκπαιδευτὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ Γιλλιον Στρατηγὸν Ἐδιντοῦ, καὶ μᾶς παρεχωρήθη ἀπὸ τὸν υἱόν τοῦ ἐπὶ Ὀθωνίου πλοιάρχου τῆς ἀρμ. Γιλλιὴν κ. Κωστ. Γιλλιὴν ἐμπορομπλοιάρχου.

«Ἡ Παναγιὰ μαζύ σας!..»

Δὲν εἶνε λίγα τὰ περιστατικὰ τοῦ πολέμου 40—41 ποὺ ἔδειχναν πὼς πραγματικὰ κάτι ἀνώτερο παρέστεκε καὶ κατεύθυνε τὶς μοῖρες μας στὶς δύσκολες αὐτὲς ἡμέρες καὶ οὔτε εἶναι ὑπερβολὴ πὼς ἡ πληγομένη Παναγιὰ τῆς Τήνου εἶχε κάτω ἀπὸ τὴν προστασία της καὶ ὁδηγοῦσε τὰ βήματα ποὺ μᾶς ἔφεραν νὰ καταπλήξουμε ὅλον τὸν κόσμο μὲ τὴν πιὸ ἱστορικὴ νίκη τῶν νεώτερων χρόνων.

Ἕνα περιστατικὸ ποὺ ἔζησα δείχνει καθαρὰ τὴν προστασία κα τὴν σκέπη της ἀπάνω στὰ παιδιά της.

Δὲν γράφτηκε ἕως τώρα γιατὶ ἡ φύσει του ἦταν τέτοια, ποὺ ὅσον τὰ πράγματα ἦσαν ναπιὰ τὰ μὴν ἦταν σωστὸ νὰ μαθευτῆ. Τώρα ὅμως, ἔκεινα ἀπὸ τὰ τόσα ποὺ ἐπισκλέβηκαν ἔτσι ποὺ τὰ χρόνια αἰάνης φείνονται, πιστεύω ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ ἐλθῆ στὴν δημοσιότητα.

*

Ἦταν τὴ τελευταῖες ἡμέρες τοῦ Πολεμβρίου. Τὸ Ναυτικό μας τότε μὲ τὰ φτωχά του μέσα κατόρθωνε μὲ ἀπόλυτη ἐπιτυχία νὰ συμπληρώνῃ τὴν ἐπιστράτευσι πρωστατεύοντας τὰ καράβια ποὺ μετέφεραν τὸν στρατόν μας ἀπὸ τὰ νησιὰ καὶ τὰ κέντρα ἐπιστρατεύσεως πρὸς τὰ λιμάνια τῆς Στερεοῦς καὶ τῆς Μακεδονίας.

Σκεπτόμενος λοιπὸν μιὰ νηοπομπὴ μὲ στρατὸ ἀπὸ τὴν Κρήτη. Στὰ ἐπιβατικὰ δλόκληρη ἡ Κρητικὴ μεραρχία. Συνοδεία 4 ἀντιτορπιλλικά. Ὅλα πᾶγαν κελέ ἐπὸ ταξεῖδι καὶ ὁ ἐνθουσιασμὸς τῶν φαντέρων μεγάλωνε ὅσο πλησιάζαν τὸ λιμάνι τοῦ προορισμοῦ των τὸν Πειραιὰ ἀπὸ ὅπου θὰ ἔφευγαν πρὸς τὸ μέτωπο. Εἶχαν φτάσει τὰ ἀγγέλματα ἀπὸ τὶς πρῶτες νίκες στὴν Πίνδο καὶ στὴν Κορυτσὰ τὸ ταξεῖδι πάλι ἦταν καλὸ καὶ ὁ τρομερὸς Ἰταλικὸς στόλος δὲν εἶχε δώσει σημεῖο τῆς ὑπάρξεώς του ἕως τότε καὶ φεῦ ἕως τὸ τέλος !

Ἔφτασε λοιπὸν σίγουρα ἡ νηοπομπὴ ἀργὰ τὸ βράδυ στὸν Ἅγ Γιώργη καὶ προχωροῦσε πρὸς τὸ σιεινὸ Φλεβάν—Βουλιαγμένης γιὰ νὰ σεράσῃ καὶ ἀπὸ ἐκεῖ νὰ τοῦ δίνε γραμμὴ γιὰ τὸν Πειραιά.

Ἀπὸ τὸ ἐχορὸ Φλεβὰν διαρμέναμε τὴν νηοπομπή. Νόχτωσε ὅμως καὶ δὲν σφοτνόμαστε τὰ τῆ διαμένουμε γιὰ νὰ ἀταυόσουμε ὅπως γινόνταν μὲ κάθε καράβι ποὺ μᾶς συνοδεύγιλε ὅει περμένει τὸ Ἐντιτελέο.

Μέσα στὸ ἀνέλιγνο σκοτάδι τῆς βραδυᾶς τὰ μάτια δόκουζαν ἀπὸ τὴν ὑπερέντασι γιὰ νὰ διακρίνουν τὶς σιλουέτες τῶν καραβιῶν μιὰ χαμηλὴ νέφωσις ἀσθιστοῦσε ἀκόμα θυσκολότερο τὸ ἔργο τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ σταθμοῦ διαταγῶν ἀλλὰ καὶ τῶν σκοπῶν τῶν θέσεων ποὺ προστοθοῦσαν μέσα στὸ σκοτάδι νὰ μανεύφουν μᾶλλον παρὰ νὰ ἰδοῦν. Ἐν τῷ μεταξὺ τὸ τηλέφωνο δὲν σταματοῦσο νὰ χτυπᾶ ἀπὸ τὴν Ἀθήνα ἢ πλησιάζῃ ἡ νηοπομπὴ ὅπως γινόνταν πάντα ὅταν κάτι σπουδαῖο περίμεναν. Σὲ μιὰ στιγμὴ τὸ ἀκουστικὸ μηχάνημα ἀνέφερε πὼς ἀκούει ἤλικες σὲ διόκτυσι ποὺ ἀντιστοιχοῦσε σὲ πορεία ὄχι ἀνάμεσα Φλέβες καὶ Ἀττικῆ, ἀλλὰ Φλέβες — Ἀίγινα. Τὰ τί ἰσόμαινε αὐτά, μπορεῖ νὰ κατιλάβῃ κανεὶς ὅσον σκεφθῆ ὅτι ἀπὸ τὸν Κέβρο - Ὀαβρίο τῆς Αἰγίνας ἕως τὶς Φλέβες ἦταν τὸ μεγαλύτερο συνεχὲς φράγμα νοκκῶν ποὺ εἴχαμε τότε.

Ἀμέσως εἰδοποιήσαμε τὸν Διοικητὴ καὶ τὸν Ὑποδιοικητὴ πὼς κάτι ἀνώμαλο συμβαίνει καὶ ἀμέσως ἀνέβηκαν στὸν σταθμὸ διαταγῶν. Σχεδὸν ἀμέσως φώνηκαν στὸ σκοτάδι ἡ σιλουέτες τριῶν καραβιῶν μὲ γραμμὴ ποὺ ἄφινε δεξιὰ τὶς Φλέβες καὶ τραβοῦσε ἴσια γιὰ τὸ φράγμα.

Ἀμέσως εἰς ἐνέργειαν ὁ ALTIS. Ἄρχισε νὰ σημαίνῃ τὸ διεθνὲς w «πλέετε ἐρὸς κίνδυνον» καὶ ἄλλες σιλουέτες εἰγὰ - σιγὰ νὰ διακρίνωνται ἐνῶ ἀπὸ ἕνα ἀντιτορπιλλικὸ ζητοῦσαν ἐξηγήσεις γιὰ τὸ W ποὺ τοὺς στέλναμε. Ἐν τῷ μεταξὺ ὅλο καὶ κοντεζεγνοναι πρὸς τὸ φράγμα, «Σημάνατε διὰ τοῦ προβολέως» καὶ «ταχυβόλα ἔτειμα» ἀκούστηκαν βραχνὲς ἀπὸ τὴν ἀγωνία ἡ φωνὲς τοῦ Διοικητοῦ καὶ τοῦ Ὑποδιητοῦ.

Ὁ μεγάλος προβολεὺς ἄρχισε νὰ σημαίνῃ κάν ALTIS W... W... W... ἐνῶ τὰ τεχνβόλα ρίγνουν στὴν ἀρχὴ δυὸ ἀσφαιρε βολές.

Ἡ ταχύτης τῶν καραβιῶν ἐλατοῦθηκε, πλὴν ὅμως ἡ ἀπόστασις εἶχε φθάσει κάτω ἀπὸ ἕνα μίλι ἀπὸ τὴν στεῖρα τῶν ναρκῶν. Ἀπόμματο δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ μεταχειρισθοῦμε σὲ ἀνοιχτὸ σῆμα γιατὶ πάντα ὁ φόβος τῶν ὑποβρυχίων ἦταν ἄμεσος σὲ ἕνα τόσο ἀπουσαῖο πέρασμα. «Βολὴ πραγματικὴ σὲ ἀπόσταση 100 μέτρων ἀπὸ τὴν πλώρη τοῦ πρώτου» ἄκουσα μιὰ βραχνιασμένη φωνὴ τοῦ ὑποδιοικητοῦ νὰ μιλάει στὰ τηλέφωνα τῶν ταχυβόλων. Καὶ τότε γιὰ τὰ ἀποκορυφωθῆ τὸ δρᾶμα ἀπὸ τὸ καράβια ἄρχισαν νὰ ζητωκραυγάζουν. Οἱ φαντάροι βλέποντας τὸν πιρροβλέπ καὶ ἀκούγοντας τὶς κανονιὲς ἐπειδὴ ἤξεραν πὼς φθάνουν στὸν Πειραιὰ νόμισαν πὼς γίνοντει γυμνάσια καὶ ἐνθουσιασμένοι φώναζαν ζήτω σιὰ ἀδέλφια τους τῆς Θάλασσας.

Καὶ τὰ τὸ πρῶτο ἀντιτορπιλλικὸ φτάνει ἐπένω στὸ φράγμα. Τότε κατάλαβα πὼς σὲ μιὰ νύχτα μποροῦν νὰ ἀσπείσουν τὰ μαλλιὰ τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὰ μάτια πετεαγμένα ἀπὸ τὶς κόγχες. Περμένεμε τὴν πρώτη ἐκρῆξι γιὰ νὰ ἐπακολουθήσουν ὁπωσδήποτε καὶ ἄλλες. Ἦταν ἀδύνατο νὰ κάνουν πιὰ στροφὴ ἢ ἀνάπαδα τόσο κοντὰ ποὺ εἶχαν πλησιάσει. Καὶ τὸ Θαῦμα ἔγινε. Πέρασε τὸ ἀντιτορπιλλικὸ καὶ τρία ἀπλιταγωγά ! Ἡ ὁπλοιοπὴ νηοπομπὴ κράτησε. Ἔκεινα ἀνάπαδα καὶ γύρισι δεξιὰ γιὰ νὰ ἀφίσῃ ἀρκετὰ τὸ νησὶ καὶ τὰ πέρα τὴ γραμμὴ ποὺ ἔπρεπε.

Δὲν τὸ πιστεύαμε στὰ μάτια μας ! Ἄνοιγα ἀέπλα μου ἕνα μουγκρητὸ ποὺ δὲν ἦταν τίποτα ἄλλο ἀπὸ τὸ ξέσπασμα τοῦ βραχνὸ τοῦ Ὑποδιοικητοῦ κυτάζοντας καλύτερα εἶδα τὰ νύχια του ματωμένα ἀπὸ τὴν ἀγωνία του. Εἶχε κουρελιάσει τὸ σουκάμισό του καὶ εἶχε ξεγδάρει τὸ στῆθός του !

Ἴσως νὰ περάσῃ ἀπὸ τὸ νοῦ κανενὸς, καὶ πολὺ σωστά, ὅτι, εἴτε τὸ φράγμα δὲν ἦταν στὴν θέσι του, εἴτε ὅτι ἡ νάρκες ἦσαν ἐλαττωματικές. Τὴν ἄλλη ἡμέρα ὅμως ὅταν ἤλθαν τὰ ναρκαλιευτικὰ καὶ ἔκαναν τὸν ἔλεγχο τὶς βρήκαν ὅλες στὴν θέσι τους.

Ἔστέρασαν ὅμως ἀπὸ τὴν ἄλλη ἀφοῦ κάθε μιὰ ἀπὸ αὐτὲς ἤλεγχε μὲ τὰ κεράτια - σύρματά της ἐκτίνα 15 μέτρων τοὐλάχιστον !

Ὅσο γιὰ τὴν ἀποτελεσματικότητά τους, φτάνει νὰ σκεφθῆ κανεὶς πὼς στὴ βιαστικὴ ἀποχώρησι τοῦ Ἀπρείλιου τοῦ 41 τοὐλάχιστον δέκα καράβια βούλιαξαν μόλις πλησίασαν τὸ φράγμα.

Γιὰ μένο δὲν ὑπῆρξε πιὸ μεγάλη ἀπόδειξις τῆς προστασίας τῆς Θεομήτορος.

ΕΦΕΔΡΟΣ

'Αναμνήσεις μου από τή Σύρα

Τοῦ συνεργάτου μας κ. ΕΡΜΟΥΠΟΛΙΤΟΥ

ΜΕΣ' στά τόσα ὡραῖα της ἡ Μυθολογία, μιλάει καὶ γιά κάποιο γηῦ τῆς Γῆς καὶ τοῦ Ποσειδῶνος, τὸν γιγαντα 'Ανταῖο, βασιλιᾶ τῆς Λιβύης καὶ τῆς Μαυρουσίας τῆς Τιγγιτανῆς, ποὺ σήμερα τὴ λένε Μαρόκκο. Καὶ λέει, πως διαν ὁ γίγας αὐτὸς πατοῦσε τὴ γῆ τῆς πατρίδας του, ἡ μάννα του Γῆ, τοῦ μπαγίζε ἄλο-ἕνα καὶ καινούργιο δυνάμις, καὶ τὸν ἔκανε ἔτσι ἀκαταβλητο. Λέει ἐπίσης, πως διαν ὁ 'Ηρακλῆς βάλθηκε νά τὸν ζοντήσῃ, ξέροντας τὸ μυστικὸ τῆς πηγῆς τῆς δυνάμεώς του, κήγε αγῶ-αγῶ ἀπὸ πίσω του χωρὶς ἐκεῖνος νὰ τὸν πάρῃ χαμπρί τὸν ἄρπαξε ἀπὸ τὴ μέση, ἀτόταμα τὸν σήκωσε ψηλά, ὅστε νὰ μὴν ἀγγίζουν πιειά τὰ πόδια του στῆς γενέτειράς του τὸ χῶμα, καὶ σφιγγονιᾶς τὸν στὴ ριδεῖρα' ἀγκαλιά του, τὸν ἐξάντλησε λίγο λίγο, ἀφοῦ ἡ μάννα του Γῆ, δὲν εἶχε πλειὸ τὸν τρόπο νὰ τοῦ ἀντιπάσῃ τὴν δύναμί του.... Καὶ θέλουν νὰ δείχνουν ἀκόμα καὶ σήμερα οἱ ντόπιοι τὸν τάφο του, μιὰ σωλιὰ τοῦ ἀκρωτηρίου *Δμπελουσία*, τοῦ σημερινοῦ Cape Spartel, στὴν δποία διερκῶς μουγκάρουν μανιωμένα, τὰ Λιβαντινὰ κύματα.

Μύθος βέβαια, μὰ καὶ βαθιάσια ἀλληγορία, ποὺ νοσαλγικὰ δείχνει πόσο γλυκὸ εἶναι εἰς γενέτειρά τὸ χῶμα ... Γ' αὐτὸ καὶ τῆς 'Αγ. Βλένης ὁ δορυφόρος—βεσμάντης, ποὺ δὲν ἦταν τίποτα ἀπὸ τὴν μυθολογία μας καὶ τὴν ὀρχαία μας ἱστορία ποὺ νὰ μὴ τδξερε καπὰ βάθος δσο ἐλληνιστοὶ εἰδικοὶ τὸν Γεννάρη τοῦ 1891, δύο μῆνες πρὶν σβύσῃ αὐτὸν ὑπερατλαντικὸ ἀτλαντικὸ βρόχο, εἶπε στοὺς γιαβρούς του, ποὺ τὸν ρώτησαν πῶς εἶχε περάσῃ τὴν νύχτα: *«Περάσατε χειρότερο, στὸ πέλασμα τῶν πελοπιῶν σας καὶ τῶν χαπιῶν σας. Ἕνα μόνον φάρμακο θὰ μποροῦσε νὰ μὲ σώσῃ. Νὰ πατοῦσα χῶμα τῆς δύσης τοῦ Σχωκανάια. Θὰ γινόμουν σύγχρονος μυθολογικὸς 'Ανταῖος καὶ θὰ ἀνασταθοῦσα τὴ πολυμᾶς μου δυνάμεις!»*

.... Θὰ μοῦ πῆς 'Αναγνώστα μου: «Τί σχέσιν ἔχουν ὁ 'Ανταῖος καὶ ὁ Μέγας Νικολάου, μὲ τὶς Σφυρὲς ἀναμνήσεις Σου;» καὶ τὸ δίκηο Σου θὰνε ἀπόλυτο.... Μά, ἔγραφα τὸ παραπάνω, γιὰ δύο λόγους: Πρῶτα-πρῶτα γιὰ νὰ μὲ συγχωρήσῃς, ποὺ Σὲ κοπιάζω μὲ πράματα ἴσως γιὰ σένα ἀδιάφορα, ἐφ' ὅσον τοῦλιστικὸν δὲν εἶναι καὶ Σὺ Σφρανός. Ἔπειτα, γιὰ νὰ ξομολογηθῶ, πὼς μὲ θέλοντες πλειὰ νὰ ταξιδέψω, ὅσπενὰ ξενανατήσω—ὄχι τὸ χῶμα τῆς, ὅπου δὲν ὑπάρχει σ' αὐτὴν—τὰ μάρμαρα τῆς πλατείας καὶ τῶν δρόμων τῆς γενετείρας μου πόλεως, αἰσθάνομαι σὰν μιὰ ἀνάγκη νὰ γράψω ἀργὰ-καὶ πολ', ὅτι ἀνάμνησι ἀπὸ τὰ νεανικὰ μου χρόνια σχετικὴ μὲ Αὐτὴν—ποὺ τόσο ἐτίμησε τὴν ἀσημότητά μου στὰ πρεσβεῖα της—μοῦχρεια στὴ μνήμη νοιώθω, πὼς αὐτὸ μοῦ δίνει ζωὴ μὲ τὴ γλύκα τῆς ἀνθρωρῆς τῆς σχέψεως στὰ παλιὰ καλὰ περασμένα, καὶ νοερὰς μὲ μισκάνει 'Ανταῖο' νὰ γιατὶ ὁ ἐγωϊσμός μου, θέλησε νὰ ἐπικαλεσθῆ τὴν ἐπιείκειάν Σου 'Αναγνώστα μου.

*

'Απὸ τὶς 25 Ὀκταβρίου—τῷ 1901—ταλαντεύομαστε μὲ τὸν «Ἑβρῶα», ὁλόκληα—μὲ τραμουνάνες σκληρὲς, μὲ κατεβασιές καὶ μὲ γιουλάδες, ἀπὸ Θεσσαλονίκη παρράλια ἀπὸ τὸ Χορεντὸ ὡς στὴ Σκάλα τοῦ Λιτόχωρου καὶ τῆς Κατερίνας καὶ στὶς Θεσσαλικὲς Σποράδες ἀπὸ τὴν Ψαθούρα ὡς στὴ Σκῦρο κυηγρένναις, ὄχι μόνο μὲ τὴν σηκωτεῦδσι ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν πρωτοφορὰ τῆς Τουρκιᾶς, τὰ κοῦκα ποὺ εἶτε κρυφοξεμπαρκάριζαν κομπιαζῆδες, στὴν Πλωρία, ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο καὶ τὰ κράσπεδα τοῦ Οὐμβποῦ ὡς στὴ σκάλα τοῦ Ἐλευθερόχωριοῦ, εἶχε τρόκαναν πιδιομένα σ' ἐρημικὰ σταβέρια* πόρτα, σὰν τὸν Πλανήτη τὴν Κυριὰ-Πανεχρὰ τὸν 'Αγνάνα τὴν 'Αλόνησο.' Ἦταν τόσο κοῦρο ὅσο καὶ πρώτιμος ὁ χειμάνας ἐκεῖνος, ἀφοῦ καὶ:

«Ἀγ Νικολοβάρβαρα,
κατεβασιές καὶ χιόνια,
μπορόφυσιες καὶ τελόνια»

ὅπως ἔλεγαν οἱ Γαλαξειδιώτες, ποὺ συνήθως ξεσποῦν μεταξὺ 4 καὶ 7—8 Δεκεμβρίου μὲ τὸ πολύ, καὶ κατὰ τὰ ὁποῖα *«Ἀγία Βαρβάρα βαρβαρῶν' Ἅγις Σάββας σαβαυῶν' Ἅγιος Νικόλας πειρακῶν»*· ὅπως ἔλεγαν τῆς Σαλαμίνας οἱ ναυτικοί, *«ἔχει πρώιμο κι' αὐτὸ ξεσπάσῃ, πενιεβῆ μέρος πρὶν ἀπὸ τεοῦ 'Αγ 'Αντρέας ποὺ ἀνφρειδνει τὸ κρύο».*

Κι' ὅταν τῆς 'Αγιας Βαρβάρας ἀνήμερα ἀρέψαμε ἀπὸ Πελαγονῆσι γιὰ νὰ κάνωμε νοφὶ, τὸ βαρύμετρο «ἔχε πάει τ' ἀπάνω πρὸς τὴν κολασύνη, ὅπως ἀπὸ βραδὺς εἶχε ὁρχίσει νὰ δείχνῃ. Ἡ γραιγοτασμοσνάνα εἶχε μτίνιφη σὲ ἀπελὰ ἀεχαι, τσουρτεφὸ βίβαιο, ἀφοῦ τὸ "Αγιο "Ορος ἀστραπτοβολόσβε, μακρυὰ ἀπ' τὸν ὁρίζοντα πέρα, τὸ κέντρο μεγαλεῖό του. Καθὼς κι' ὁ γιοντιμένος "Ολυμπος μὲ τὴν Κίσκαβο, ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά. Μὲ τὸ κάρβουνό μας ἦταν κοντὰ νὰ τελειώσῃ κι' ἔπρεπε νὰ πάμε τὸ ταχύτερο στὴ Σύρα γι' ἀνθράκευσι, μόλις θὰ τελειώνεμε τὴν θύρευσι, τὸ βρῶδι τῆς ἄλλης. Χάρκια πολὺ γι' αὐτό, γιατί χρόνια πολὺ θὰ τὸ βρεθῆ τοῦ Ἁγίου Νικολάου στὴ Σύρα.

Δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ καταλάβῃ, ἂν δὲν εἶναι νησιώτης, τὸ κατευκτικὸ μεγαλεῖο τῆς γιορτῆς τοῦ πολιοῦ προστάτου τῶν ναυτικῶν, τοῦ «πλειὸ παρισμφορομένου Ἁγίου τῆς χριστιανασόνης» μὲ τὰ λετάλλια ποὺ τοῦ ἀπονέμει ἡ κέλαβεια τῶν ὅσων σώθηκαν μὲ τῆς Χάρης του τὴν βοήθεια Κι' ὅσο μικρότερο εἶναι τὸ νησὶ ποὺ τὸν γιορτάζει τόσο μεγαλείτερη εἶναι ἡ κατανυξὶς ποὺ νοιώθει μέσα του ὁ προσκυνητής. Ἔνα 'Αγιος οὐσιάος, φίλος μὲ τοὺς νησιώτες· ἅγιος συντρέχυς πρὸς, «κατὰ αἰσεως καὶ ἐλεῶν πρὰστῆς», ὅπως λέει καὶ τὸ τροπάριο Του. Καὶ τὸν θυμόνεται σὲ κοῦσε περιπτεῦσι οἱ νησιῶτες. Θεμοῦμαι ἀκόμα, εἰ ἄκουσι στὴ Σόφια, διαν ἤμουν παιδὶ: *«Χρεῖς καλὲς! Κι' ὁ 'Αγιος Νικόλας πουστεύνοις σας»* φώναζαν ἀπὸ τὸ παράθυρο, πρὸς τὸν καροβοκύρη ποὺ τοὺς ἀπορεύρεῖσε, γιὰ τὰ σαλπίρη τὸ καρβὶ τοῦ, ἢ μάννα τοῦ, ἢ γκνάλα τοῦ, οἱ ἀδελφὸς τοῦ, γιὰ τελευταῖο ἀντιο. *«Χείρε καὶ Σὺ τὸ χρόν Σαν 'Αγ Νικόλα μου» ἢ «Χωρὶς ἄρματα εἶμαι καὶ χωρὶς σαντιά!" Ἀγ Νικόλα βοήθα μας»* ἢ *«Ἅγιε Νικόλα! σὲ τεμόνι!»*, ἤκουν, καθὼς τότε μοῦ ἔλεγαν, οἱ ἀεόρσεις συγκυνηγιεές, σὲ σταγρὲς ἀγκυνιές, ἐπικλήσεις τοῦ πληρόμαλος κνεδνεύοντες πλοίου. Πόσες φορὲς ὅταν παιδάκι χάζενα σπὸν κτοραστὰ τῆς Σύρας καὶ σιὰ κορνάγια του μέσα στοὺς κοντοὺς τῆς φεσσίνας τοῦ κατεμαιοῦ καὶ τοῦ ἀλείμμοτος γιὰ τὰ καλοφτιάσματα καὶ τὰ πιδιμίβματα, μὲ τοὺς δποίους ἀνακατεύονταν κι' ὁ κοντὸς τοῦ λιβανιοῦ σεοὺς ἀγιασιοὺς γιὰ εἰς καθελλὲς τῶν καραβιῶν, δὲν ἄκουα. ὅταν τὰ κερὴβ γλυστροῦσε στὰ φάλογγια τῶν σκαριῶν γιὰ νὰ πέσῃ στὴ θάλασσα, τὴν εὐχή: *«Ἅγιε Νικόλα πάντε τιμονιέρι-ζέ το. Κάθε καρφί του καὶ μέλαμα»*, γιὰ νἆναι πάντα καλοτάξειδο καὶ πάντα νὰ βρίσκῃ ναύλους κείσε.

Καὶ τόσο δημοκράτη καὶ κατοδεχτικὸ Ἅγιο τὸν θεωροῦν οἱ νησιῶτες, ὅστε καὶ στὰ μικρὰ νησιὰ τῶν κάτω Κυκλάδων, τὴν Ἀρκαδιὰ τὰ Κουφονήσια τὴν Κέρο καὶ τὴν Ἀκορνό, ὅπου κοχλάζει τὸ λοῦσεμπόριο, νὰ μὴ διστάζουν νὰ τοῦ ἀπευθύνουν, μὲ εἰλικρίνεια καὶ μὲ κάθε κατὰ τὸν τρόπο τους σεβασμό, κι' αὐτοὶ ἀκόμα οἱ λαθοέμποροι κ' φαμιλιές τους, μιὰ περίεργη ἐπίκλησι, γιὰ νὰ μὴν συνεντήσῃ στὸ δρόμο του, τὸ καράβι τους καμμιὰ ἀτμοελεανίδα: *«Ἅγιε Νικόλα στέκα στὴν πλώρη μας, καὶ τὸ μερτικό σου θὰ βγῆ μὲ τὸ παραπάνω».*

Στὴ Σύρα ὅμως γιορτάζονταν, στὰ παιδικά μου χρόνια τουλάχιστον, ὁ "Αγιος Νικόλας μὲ μεγαλείτερη ἐπισημότητα, στὴν ὡραία ἐκκλησία ποὺ στὰ «Βεσόρια» τιμᾶται μὲ τὸ ὄνομά του μὰ καὶ μ' ἕνα ἔθιμο περίεργο ὅσο καὶ ὡραῖο, ποὺ ὅτν ξέρω ἂν συνεχίζεται ἀκόμα:

Ὅπως τὴν παραμονὴ τοῦ 'Αγίου Βασιλείου, ἔτ. ι. καὶ τὴν παραμονὴ τοῦ 'Αγίου Νικολάου, παιδιὰ βαστάνταις ὡραῖα καὶ μεγάλα ἀμοιάματα καραβιῶν σημαιοστολισμένων, γύριζαν στὶς πόρτες τῶν σπιτιῶν, ἰδίως τοῦ πλουσίων τῶν χρόνων ἐκείνων καραβοκυρίων καὶ καπετανέων, ψάλλοντας εἰδικὸ κάλαντο τοῦ ἁγίου, ἀπὸ τὸ δποῖον μόνον δυὸ κομμάτια θυμοῦμαι ποὺ ἦταν τὰ ἑξῆς:

ἔσύν' ἀρέντη πρέπουνε
καράβια ν' ἀρμενίζης
νάγουν ἀντέντες μπρούτζινες,
κατάρτια ἀσημένια,
καὶ πίσω στὸ τριοκόβερτο
νὰ στέκῃ ὁ 'Αη - Νικόλας
.. ..
Στὴ κλίδρη νἆναι ὁ Χριστός,
στὴ μέσ' ἡ Παναγία,
καὶ πίσω στὸ τιμόνι του
νὰ στέκῃ ὁ "Αη - Νικόλας.

Νὰ λοιπὸν γιατὶ εἶχα τόσο λαχταρήσῃ, τὰ βρεθῶ στὴ Σύρα τοῦ 'Αγίου Νικολάου ἀνήμερα.. .. ..

Ἐπλόρφιμε τὴν παραμονὴ λίγο μετὰ τὰ μεσάνυχτα· κ' ἔπιασα βόρεια μὲ θάλασσα λάδι, κάτω ἀπὸ σόρονὸ μαῦρο μαβί, σπαρμένο μὲ μαριὰ λιάντια κ' ἀστροκοκοῦσιαν, μὰ ποὺ τὰ περισσότερο τάκρυβε κάθε τόσο, τῆς καμινάδας ὁ κοπνὸς ὁ πυκνός.

Ὅταν ἔφτεξε, δὴ ἡ Ἑβδομὰ σάνιρε κάτασχρη, καθὼς καὶ τῆς "Ανδρου οἱ βορεινὲς πλαγιές. "Ολοι οἱ μακρυνοὶ κόβοι, εἶχαν σημεῖωση ψηλὰ τὶς μύτες τους, ἀντικατοπτρισμὸς ποὺ δείχνει ἀλάθητα καλοκαιρία ἀποκατασημένη. Μετὰ τὴν "Ανδρο, ὅλα τὰ νησιά, ἥμερα, ἀχνόνιστα, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν Νάξο πυδδεῖτνα, ἀπὸ τὸ πέραν τοῦ ὁριζοντος βάθος, τὸ χίλια μέτρα ψηλὸ βουνὸ τῆς «Ζεύς», σκεπασμένο μὲ χόνια. Νωρὶς τ' ἀπομεσήμερο ἤμαστε πρὸς τὴ Σύρα, ποὺ τόμιλες τὰ σκίτια τῆς "Απάνω Χώρας ἔτοιμα νὰ κυλήσουν τὸν κατήφορο, γιὰ νὰ πλακώσουν τὰ σπίτια τῆς "Ερμουπόλεως. Στὶς τρεῖς, πήαμε πρυμάτσες στὴ μασσάλη τοῦ τελωνείου, μπρὸς ἀπὸ τὸ 'Αγγλικὸ τηλεγραφεῖο.

Ὅλη ἡ προκυμαία ἦταν σημαιοστολισμένη γιὰ τὴν γιορτή, τὰ καρέβια ποὺ ξεγειμώνιαζαν ζεμενζεριασκένα σὲ δυὸ ντάνες σ' ὅλη τὴν προκυμαία ὡς στὰ Ψαράδικα ἔβλαν κ' αὐτὰ μιὰ σημαία, οἱ ἐργάται ποὺ σχολάσαν γρήγορα, πρὶν κάν νὰ φουνιοῦν, ἀνεβασμένοι στὰ παραπέτα τοῦ μόλου τοῦ Νηρηαιεῦ, μὲ κατανυκτικὰ καρφωμένα τὰ μάτια τους πρὸς τὴν Βαγγελόστρα, σταυροκαντάνταν κ' ὅλα ἐδείχναν πόσο περιμένε ἡ Σύρα τὴν μεγάλη γιορτή της. Ἂν κατὰ ψόρυς στὴ κούβασι ἀπὸ τὴν βαρδια. φόρεσα τὰ πολιτικοῦλια μου, καὶ τρέχῃξα στὰ βαπόρια γιὰ ν' ἀκούσω τὸν ἐσπερινὸ στὸν "Αγιο Νικόλαο ἤταν ἡ ἐνορία τῆς συνοικίας τοῦ «Κουρκουτιόν» καὶ σ' αὐτὴ ἀπάγονταν τὸ πατρικό μας σπίτι, σιὸ δποῖον ἀρωτολάλησα τὶς πρῶτες μου λέξεις. Δὲν ντρέπομαι δὲ νὰ πῶ, ὅτι μειὰ τὸ τελοκτυῦ ἐσπερινοῦ, βρῆκα τὰ παιδιὰ τῶν καλλάνδων στὸ δρόμο, καὶ τὰ πῆρα ἀπὸ πίσω καὶ ἐγώ, στὶς πόρτες ποὺ τάψαλλαν, ἄγνωστος μέσα στὸ πλῆθος τῶν παιδιῶν, ποὺ ἀκολουθοῦσαν καὶ ποὺ μὲ κύττζαν μὲ περιέργεια.

Τὴν ἄλλη μέρα πρωὶ πρωὶ, ἐπιζήτησα καὶ ἐκέυρα, νὰ δδηγήσω φρρόντες τὴν πρώτη στολή μου, τὴν τοιαυχία τῆς ἀγγαρείας στὴν λειτουργία ὄχι ἀπὸ μετεωδοξία βέβαια, ἀλλὰ ἀπὸ διπλὴ εὐλαβική ἐπιθυμία. Τὸ κοινωνικὸ δμως ἤταν πάω σὶ Σβρανοὶ στοὺς ὁποίους εἶχε παύσει πειὰ νὰ εἶμαι γνωστός, ἀναρωτιώνταν μετοξὺ τους. «πιοὸς ἤταν τάχα αὐτὸς ὁ ἀξιωματικός, ποὺ μὲ τόση εὐκολία δδηγοῦσε τοὺς ναῦτες του, ὄχι ἀπὸ τὸν μεγάλο δρόμο ἀλλὰ ἀπὸ σοκάκια, σὰν νἆχρε τὴν Ἐρμοὐπολι ἀπόξω κι' ἀνάκατοτα». Ποῦ νὰ φανταεθοῦν, κάς ἄλες οἱ πέτρες μὲ γνώριζαν καὶ τὶς γνόριζε ἀπὸ μικρὸ παιδί, τὸν Ἐρμουπολίτη ἐμένα.

Στὴ λειτουργία, χοροστατοῦσε ὁ ἀρχιεπισκόπος Σύρου, Τήνου καὶ Μήλου. πνὶ φίλος τοῦ πατέρα μου καὶ σεβασοὺς διικός μου, μὲ κελάρισε καὶ μ' ἀνεγνώρισε κ' ὅταν ἀπόλυσι ἡ ἐκκλησία, μὲ κάλεσε μὲ τὸ δάκτυλο. Μετὰ τὴ γαρὰ του ποὺ μ' ἔτιμησι, μὲ κάλεσε σὲ γεῦμο τὸ βράδυ, στὸ «δοματοτικὸ», στὴ Μεταμόρφωσι.

Καλλίτερα δμως, νὰ μὴ μ' εἶχε ἀναγνωρίσῃ καὶ μὲ καλέσῃ γιατὶ φοβοῦμαι ἀκόμα. πὼς δίχως νὰ τὸ καταλάβω τοῦ ἔγινα δυσάρεστος, ἀπάνω σὲ συζήτησι γιὰ θεολογικὸ ζήτημα. Μὰ δπως νἆναι, καὶ δίκειο εἶχα, ὅτας Τοὺς δηγηθῶ ἄλλη φορά, καὶ οὔτε γὼ τὸ προκάλεσα, ἄλλὰ τὸ παποδλόξὶ ποὺ ἤταν συνδαιτημόνες μας.

Σὲ δυὸ μέρες τελειώσαμε τὴν ἀνθράκευσι καὶ βάλαμε πάλι πλώρη γιὰ τὸν Πλατεμώνα, κατόπιν τηλεγραφικῆς διαταγῆς τοῦ ἀποκρέγεου, τὸ ὁποῖον ἄπλωσε τὴν ἔκτασι τῆς ἀποστολῆς μας ὡς στὴν Κασσάνδρα καὶ τοὺς κόλπους τῆς Χαλκιδικῆς.

Κοβαντίζοντας τὸν κάβο τῶν Βαπορριῶν, ἀγνάντευα τοῦ 'Αγίου Νικολάου τὰ καμπαναριά, ὅσπου κρύφθηκαν ἀπὸ τὸν κάβο 'Αρμενο καὶ τὰ βουνιαλάκια τοῦ Λουλιά, ἀρίνανας πίσω τὴν γενέτειρά μου, γιὰ νὰ κρατῆ ὡς τώρα μιὰ ἀκόμα ἀπὸ τὶς πολλές, σχετικὲς μὲ αὐτὴν, νοσταλγικὲς ἀναμνήσεις μου.

ΕΡΜΟΥΠΟΛΙΤΗΣ

'Από τὴν ἐποχὴ τοῦ πολέμου

Μιὰ τραγωδία ἐπὶ τοῦ ἀντ)λικοῦ "ΣΑΛΑΜΙΣ,,

Ἦταν 23 Ἀπριλίου 1944. Ἤμαστε στὸ Scapa-Flow περὶ τὸ τέλος τῶν γυμνασιῶν μας—ὅπως ὅλα τὰ καράβια—καὶ τὸ καράβι μας ἀνῆμε στὴ μοῖρα τοῦ Home-Fleet ἀπ' ὅπου καὶ πήραμε διαταγὴ ἐκεῖνη τὴ μέρα νὰ συνοδεύσωμε δύο θωρηκτὰ τῆς μοίρας, τὸ Βαλιαντ καὶ τὸ Γουάρσπιτ. Ἡ παραλαβὴ τῶν θωρηκτῶν ἀπὸ ἄλλη μοῖρα θὰ γινόταν σ' ἀνοιχτὰ καὶ ἐκεῖς κατέναν θὰ γυρίζαμε πίσω στὸ λιμάνι μας. Ἡ θάλασσα ἦταν ἠχεγεισμένη καὶ μεγάλα κύματα ἔκανα· τὴ «Σαλαμίνα» νὰ φαίνεται σὰν βαρκούλα. Εἴχαμε τὸν καιρὸ μπροστά μας καὶ ἡ πλώρη μας βουτοῦσε στὰ κύματα λὲς καὶ κάνομε κατάδυσι. Ζηλεύαμε τὸ μεγέθος τῶν θωρηκτῶν δμως κ' αὐτὰ δὲν κίγαιναν πίσω. Φθάσαμε στὸ δριόμενο σεῖγμα σεις 8 τὸ ἀπόγευμα—κάπου ἀνοιχτὰ τῆς Γλασκόβης;—καὶ παραδόσαμε τὰ δύο θωρηκτὰ σὲ δυὸ 'Αγγλικὰ ἀντιτορπιλλικά. Ὁ ναύαρχος διοικητὴς τῆς μοῖρας μᾶς δσήμανε: «Εὐχαριστοῦμεν. Καλὴ τύχη· καὶ γυρίσαμε πίσω. Ἀλλὰ τώρα τὰ πράγματα ἄλλαξαν. Εἴχαμε τὴ θάλασσα πρύμα μας καὶ τὰ κύματα δασμιχαν τὸ καράβι λὲς καὶ θέλαν νὰ τὸ πάνε κιό γρήγορα στὴ βάσι του. Ὁ καιρὸς ὅλο καὶ χειροτέρευε καὶ ἡ ταχύτης τῶν 22 μιλίων μᾶς φαινόταν μικρή. Ὅλοι σεῖς θέσεις μας περιμένομε ν' ἀντιφύσουμε τὰ πρῶτα νησιὰ τοῦ Scapa-Flow μὲ τὴν ἀγωνία ζωγραφισμένη στὰ ἀγχωμένα πρόσωπά μας. Πράγματι σὲ λίγο φάνηκε ἡ σπιρά. Ἕνας σεοὺς διαδρομὸς θαλάσσης θὰ μᾶς δδηγοῦσε στὰ ἥσυχα νερὰ τοῦ λιμανιοῦ. Ὅμως στὸ σπεῖνα αὐτὸ γνόταν κάτι τὸ πρωτάνιζ. Τὰ μεγάλα κύματα τοῦ 'Ατλαντικοῦ κτυπόσαν σεοὺς ἀπότομους βράχους καὶ ἐπέστρεφαν πίσω σχηματίζοντας τεροσσιὰ ἀλόρθα κύματα κάτι σὰν πενηφῆλες κολόνες νεροῦ. Ἕνα τέσσιο εἶμαι ἔρχόταν κατ' ἐπάνω μας καὶ ὁ ν. μηχ. Μπεγγλίας μᾶς φώνεξε:

—Παιδιά, ἀνεβῆτε σιὰ κανόνια κ' ἐγὼ ἀπὸ τὴ γέφυρα θὰ σᾶς πάρω φωτογραφία τὴν στιγμὴ ποὺ θὰ σκάξῃ τὸ κῦμα ἐπάνω μας

Κυτεξάμε μπροστά μας. Λίγη ἀπόστασις καὶ θὰ ἠσχάζαμε. Καὶ σταεσθήκαμε νὰ διασεβδόσουμε.

Ἡ φωτογραφικὴ μηχανὴ κύτταξε πρὸς τὸ πρωμαῖο πολυβόλο καὶ ἡ ὁμοχειρία τῶν τεσσάρων ἀνδρῶν του ἐτοιμάσθηκαν. Ὅλων μας τὰ βλέμματα κοτταξαν μὲ ἀγωνία τὸ κῦμα ποὺ σχεδὸν μᾶς εἶχε φθάσει στὰ ἀριστερά μας. Κρατηθήκαμε ἀπ' ὅτι σήμερα βρήκομε πρόχειρο δίπλα μας. Ἕνας δπόκωφος κρότος σὰν βρυχηθμὸς ὑπερφωνικοῦ θηρίου μᾶς συνετάραξε καὶ τὸ καράβι μας ἔγειρε ἀπότομα δεξιὰ μὲ τὴν ἀράνταση κλίσι τῶν 50 μοιρῶν. Τὸ τεράστιο βάρος τοῦ κύματος δὲν ἀφήνεν τὸ καράβι νὰ ἰσορροπήσῃ καὶ λόγῳ τῆς ταχύτητος του ἐξακολουθοῦσε νὰ τρεχορῇ μ' αὐτὴ τὴν κλίσι ἐνῶ δίγη ἡ πρύμη εἶχε βαθὴ σκεπασμενη ἀπὸ τὴ θάλασσα. Νομίζαμε ὅτι βουλιάζαμε ἀλλὰ καὶ δὲν κάναμε τίποτα γιὰ τὸ ξεφτυὸ αὐτὸ ποὺ μᾶς εἶχε σασσίσει. Ὕστερ' ἀπὸ λίγα (1-2 λεπτὰ) ἕνα ἄλλο κῦμα μᾶς ἔφερε σὲ ἰσορροπία καὶ ἀμέσως δλοι σὰν μὲ παραγγελμα γυρίσαμε νὰ δοῦμε τί γνόταν πρύμα. Εἶδαμε κατάπληκτοι ὅτι τίποτα δὲν ἦταν στὴ θέσι του 'Ἡ ρόμβος βυθοῦ, τὰ μπουνέλια σχεδίας, τὸ ἀντιαεροπορικὸ πολυβόλο μὲ τοὺς 4 ἄνδρες του, τοὺς ναῦτες Προεσόπουλον, Ναρλιάτην, Πουλάκην, Πάτερον, Νάκαν καὶ τὸν ὑπαξιωματικὸν Κόκκινον· εἶχαν ἐξαφανισθῆ.

Ἔπισης ὁ νεύτης τορπιλλητὴς τῆς πρύμης καὶ ἕνας ἄλλος ναῦτης ποὺ βρισκόταν ἔξω ἀπὸ τὰ μαγειρεῖα πλαχούματος. Γυρίσαμε τὰ μάτια μας πρὸς τ' ἀτρισμένα κύματα μήπως διακρίνομε κανένα ἀπὸ τοὺς ἐξαφανισθέντας ἐνῶ μαθαίναμε πὼς τὸ πηδάλιόν μας εἶχε ὀχρηστευθῆ Κάτι φωνὲς ἀκούσηκαν καὶ μερικοὶ δδειχναν κάτι στὴ θάλασσα. Ἦταν κάποιος ἀπ' τοὺς ναυαγοὺς σὲ μιὰ σχεδία ποὺ κολεύσε σε βοήθεια κουνώντας τὰ χέρια του. Ὁ κυβερνήτης μας πλοάρχος Γεωργακόπουλος διέταξε «καθαίρεσι βενζινακάτου» καὶ τρομῆξοῦμε σ' αὐτὸ τὸ παράγγελμα γιατὶ θάταν πολὺ δύσκολο τὰ γίνῃ. Προκειμένου γιὰ τὴ ζωὴ ἑνὸς συναδέλφου οἱ ἐντεταλμένοι ἔτρεξαν στὴ θέσι τους μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν σημαιοφόρον Κανοφάγον.

Ἡ βενζινάκατος ἦταν ἀδύνατον νὰ καθαιρεθῆ μὲ τὸν συνηθη δραλὸν τρόπον γιατὶ τὰ κύματα τὴν ἀνέβαζαν σχεδὸν μέχρι τὸ κατάστρωμα κ' ὑπῆρχε φόβος νὰ σπάσῃ πρὶν ἐκάμε πάη στὸν προορισμόν της μὰ οἱ ἀρμενιστεὶ πολὺ γλήγορα τὴν γλύτωσαν ἀπὸ τὰ σχοινιὰ τοῦ βαρεύκου μὲ μερικοὺς σουγιάδες.

Ὅμως πρὶν καλὰ-καλὰ ἀνοιχθῆ ἀπὸ τὰ πλευρὰ τῆς «Σαλαμίνος» ἕνα τεράστιο ἀρρισμένο κῦμα τὴν βοδιζε ἐνῶ ὁ σημαιοφόρος χωρὶς νὰ τὸ νοιώσῃ βρέθηκε μὲ ἕνα ἄλλο, σιὸ κατεστρωμα ἀπ' ὅπου καὶ τὰ κατάφερε μὲ ἕνα ἀτσαλένιο γάντζωμα νὰ κρατηθῆ καὶ νὰ σωθῆ εἰς ἕνα ἀσφαλὲς σημεῖον σωζόμενος ἔτσι ἀπὸ βέβαιο πνιγμό. Πολὺ τυχηρὸ δλήθεια.

Σὰν πήραμε στὰ ἥσυχα νερὰ τοῦ Scapa-Flow ὁ κυβερνήτης μας διέταξε ἀμέσως «Γενικὴ Κλῆσι» γιὰ νὰ δῆ πόσοι ἦσαν οἱ χαμένοι.

Καὶ' ἕνας μας φώναξε «παρών» μὰ στὴν κλῆσι τῶν ὀνομάτων τῶν ἀνελεωθέντων συναδέλφων μας ἀπλωνόταν μιὰ τρομερὴ σιγὴ κ' ἐνῶ ὁ ἀλονόμος σημείανε ἕνα σταυρὸ δίπλα σ' ὄνομά του, ἀλέγανα πλημμύρζαν τὰ μάτια μας κ' ἀναλογιζόμασε πόσο τυχεροὶ σεσθήκαμε ὅλοι ἐμεῖς οἱ ὑπόλοιποι. Ἂς εἶναι αἰωνία τους ἡ μνήμη.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΩΣΤΕΛΕΤΟΣ
Ὑπ/τής Α' πυροβολητής

Οἱ νεοεκλεγέντες τῆς Σχολῆς Δοκίμων Ἰμανιόν, Σημαιοφόροι λεμενικοὶ μὲ τὸν ἐπίστρ. ἐπιπλοάρχον ἐπιστολάρχον κ. Γ. Καλογέρην.

Μία ὁμὰς Ἑλλήνων ναυτῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν ποὺ οἱ ναυτικοὶ μας ἤρχοντο εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς πατρίδος ἐνῶ δίδει διὰ τοὺς συνεθνοφίλους ὁδιάφορ τοῦ ἐπὶ τῆ Ἑθνικῆ Ἐορτῆ Ἑλληνικὸ κατιδιὸς ἀπὸ τὸν Ραδιοφωνικὸν Σταθμὸν τοῦ Λονδίνου B.B.C. Πρόκειται περὶ τῶν ἀποστόλων ἡ ὁποία εἶχεν μεταβῆ εἰς Λονδῖνον ὑπὸ τὸν ἐπιπλοάρχον κ. Δ. Ζάκκον διὰ νὰ παραλάβῃ τὸ ἀντιτορπιλλικὸν «Ναυαρῖνον».

Ἕνα τεράστιο κῦμα ἐρχόταν κατ' ἐπάνω μας.

Μία εικόνα από τήν Βουδαπέστη.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1948

ΣΚΙΕΣ ΣΤΟ ΛΙΜΑΝΙ...

ΤΟΥ ΑΚΗ ΦΑΡΑ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1948 .. Στό λιμάνι τοῦ Πειραιᾶ. Ἐκεῖνο τό βράδυ δέν ἔβλεπες βάδισμα ἀνθρώπου. Ὁ παγερός βορρᾶς πού ἀπό νωρίς εἶχε κατέβει μ' ὁρμή, εἶχε νεκρώσει, κάθε κίνηση. Ἄλλωστε ἦταν περασμένες 10... Μόνο στό κέντρο ὑπῆρχε κάποια κίνηση, καί κάποια ζεστασιά στούς στενούς δρόμους. Μά, πιό ἔξω, τό σκοτάδι ἄγριο, σεκαντάριζε στή μουρμοῦρα τοῦ βορρᾶ καί σ' ἔπιανε πλῆξι. Ἕνας βιαστικός διαβάτης πούτανε ἀσφαλῶς καθυστερημένος, προχωροῦσε μέ γρήγορα βήματα κουκουλωμένος μέχρι ταῦτιά. Εἶχε προσπεράσει τόν παλιό φορονομικό σταθμό κι' ἀνηφόριζε γιά νά γλυτώση τ' ἀγάζι τῆς θάλασσας πού τόν χτυποῦσε παγωμένο στά μοῦτρα. Ξαφνικά ἄκουσε μιά ἀπελπισμένη φωνή πού ὁ δυνατός ἀέρας δέν τήν ἄφηνε νά ρθῆ καθαρά στ' αὐτί του.

Κοντοστάθηκε.

— Πέτα τό παλαμάρι βρέεεεε...

Ἄκουσε καθαρά τή φορά αὐτή νά λέη ἡ φωνή. Καί μετά ἀκατάληπτες ἄλλες λέξεις μέ ἀπεγνωσμένη φωνή.

—'Ἀριστερά βρέ... Γρήγορα σοῦ λέω θά μέ ξεσύρη... Ὁ διάλος νά σέ πάρη κανάγια... Βρέεεε... Βρέ δέν ἀκοῦτε ἀγῦρτες;...

Ὁ διαβάτης, στό ἄκουσμα τῶν τελευταίων αὐτῶν λέξεων κατέβασε τό γιακά του καί ἔτρεξε πρός τό μουράγιο.

— Κάποιο καράβι θά παίρνη ἀρμάτους, σκέφθηκε... Καί μ' αὐτό τόν καιρό...

Ναυτικός κι' αὐτός, μέ βαθειά ριζωμένο στή ψυχή τό αἴσθημα τῆς ἀλληλοβοήθειας πούχουν οἱ ἄνθρωποι τῆς θάλασσας γιά τούς συναδέλφους του, ἔτρεξε γιά νά ἰδῆ τί συμβαίνει.

Κύτταξε δεξιά - ἀριστερά, στό βάθος, ἀγνάντευνε μακρύτερα, μά πουθενά δέν εἶδε τίποτα. Οὔτε καί ξανάκουσε τή φωνή.

—'Ἔλα Χριστέ καί Παναγιά. Ἔκανε μέ σταυροκόπημα. Μπᾶς καί παράκουσα;

Κι' ἑτοιμάστηκε νά συνεχίση τό δρόμο του, ὅταν ξαφνικά εἶδε μιά σκιά νά τόν προσπερνᾶ...

— Ποιός εἶν' αὐτός; φώναξε.

—Ἐγώ ! ἀκούστηκε μιά φωνή ἐπιβλητική.

— Καί ποιός εἶσαι τοῦ λόγου σου;

—Ἐγώ, σοῦ εἶπα...

— Καλά ὄφοῦ ἐπιμένεις ὅτι εἶσαι ἐσύ... Μά δέν ἀκουσές κύριε «ἐσύ»! καμμιά φωνή... Κάποιος φώναζε νά τοῦ πετάξουν παλαμάρι. Βλέπεις τοῦ λόγου σου κάνα καῖκι ἢ ἄλλο πλεούμενο;

Ἡ σκιά τότε πλησίασε τό διαβάτη κι' ἐκεῖνος διέκρινε κάτω ἀπό λίγες φωτεινές ἀχτίνες ποδρηχνε ἕνα μακρυνό φῶς. Ἕνα γεροντάκι μέ κατασπρα μαλλιά...

— Δέν ἀκοῦς, μπάρμπα, πού σοῦ μιλῶ;

— Λέντε πως εἶμαι τρελλός... Μά κουφός δέν εἶμαι!...

Σ' ἄκουσα, εἶπε τό γεροντάκι μέ κομψή φωνή.

— Πίσω μου σ' ἔχω κατανᾶ ἀπῶψε, εἶπε μέσα του ὁ περαστικός. Τρελλός λέει εἶναι ; ἢ δέν ἄκουσα καλά; Γιατί δέν μοῦ ἀπαντᾶς μπάρμπα; "Ἀκουσες καμμιά φωνή;

— Ἄκουσα.

— Ποιός φώναξε.

—Ἐγώ...

— Θέλεις τίποτα;

— Τί νά θέλω μορφέ παιδί μου μ' αὐτούς τούς ἀγύρτες πού μπλεξα... Μιά ὥρα φωνάζω νά μοῦ πετάξουνε παλαμάρι... Θά μέ ξεσύρη ὁ καιρός κι ἄλλοίμονό μου!

Ἀπόρησε ὁ περαστικός κι' ὅρμισε νά κυττάζη πάλι στό γιαλό...

— Μά ἔχεις κάνα καῖκι ;

— Εἶχα μορφέ... Καί τί καῖκι!..

Σταυροκοπήθηκε ξανά ὁ ἄνθρωπος.

— Βρέ χριστιανέ μου, τώρα, βλέπεις κάνα καῖκι ἐδῶ;.. Ἤ μπᾶς καί τρελλάθηκες;

Οὔρλιασε κυριολεκτικά τό γεροντάκι.

— Εἶμαι τρελλός, ἔ; φώναξε μ' ὅλη τή δύναμη πού τοῦδινε τό γεροντίστικο κουράγιο του.

Καί ἡ φωνή του ἀκούστηκε σάν θρῆνος σπαρακτικός στή σιωπή ἐκείνης τῆς νύχτας.

— Συμπάθα με... Μουρμούρισε ὁ περαστικός.

—"Ὀχι, εἶμαι;.. Ἤ δέν εἶμαι; Αὐτό θέλω νά μοῦ πῆς.... ναί νά μοῦ τό πῆς κι' ἀμέσως γιατί θά μέ ξεσύρη ὁ καιρός.... Δέν βλέπεις τό βορηᾶ τοῦ φουντώνει; σέ λίγο θά βγαλη φίδια... Πέσ' τους μορφέ παιδί μου νά μοῦ πετάξουν τό παλαμάρι... Φοβᾶμαι... Θά μοῦ τό ρίξουν ἔξω... Δέν ἔχεις καρδιά μορφέ... Δέν ξέρεις ἀπό θάλασσα;..

Μιλοῦσε συνεχῶς, ἀκατάπαυστα καί τά τελευταῖα του λόγια τάλεγε μπερδεμένα. Ὥσπου τελικά ξέσπασε σ' ἕνα κλάμα ὅμοιο μέ μικρού παιδιοῦ. Κι' ἔκλαιγε. Ἔκλαιγε μέ λυγμούς.

Ὁ περαστικός σάστισε. Ἄνθρωπος μέ πεῖρα στή ζωή κατάλαβε ὁμέσως πώς μπροστά του παιζότανε ἕνα δράμα ἀνθρώπινο ἀπό τ' ἄπειρα ἐκεῖνα ποῦ βασανίζουν τούς συνανθρώπους μας στή μεταπολεμική ἐποχή... Κι' ἔκανε μιά προσπάθεια γιά νά ἐλαφρώση τό γεροντικό ἐκεῖνο πόνο τοῦ δέν μποροῦσε ἀκόμα νά καταλάβη ἀπό ποιά αἰτία προερχότανε.

—"Ἔλα μπάρμπα, τοῦπε μέ καλωσύνη. "Ἔλα νά τά ποῦμε σταβέντε γιατί κάνει πολύ κρύο ἐδῶ.

Καί τόν τρόβηξε στό βάθος τοῦ δρόμου κάτω ἀπό ἕνα θαμπό φῶς.

Καί τότε εἶδε καθαρά τή μορφή τοῦ παράξενου ἐκείνου ἀνθρωπάκου. 55 – 60 χρόνων ρυτιδωμένος, κυρτωμένος ἀπό τό βάρος ποιός ξέρει ποιάς ἀνήσυχης καί βασανισμένης ζωῆς. Φοροῦσε ἕνα παλτό χιλιοπαλιωμένο καί κάτι ρούχα λυγδιασμένα... Τά λίγα μαλλιά του, λίγα ψαρρά μαλιά, ἦταν ἀνακατωμμένα μέ τά μεγάλα γένεια του κι' ἔβλεπες ἕνα τριχωτό σύνολο ἀκαθορίστων χαρακτηριστικῶν. Μόνο τά μάτια του λάμπανε στό μισόφωτο ἐκεῖνο κι' ἔβλεπες καθαρά τήν κοκκινίλα ἀπό τό κλάμμα...

— Δέν μέ βοηθᾶς λοιπόν; Εἶπε μέ σβυσμένη φωνή ὁ ἄνθρωπάκος ποῦταν πιά στά μάτια τοῦ περαστικοῦ μιά σκιά, παρά ἄνθρωπος. Θά μέ ξεσύρη ὁ καιρός σοῦ λέω... Βάλε ἕνα γεράκι ἄνθρωπέ μου....

—Ἡσύχασε..., Ἠούχασε. Θά σέ βοηθήσω.

— Θά μέ ξεσύρη σοῦ λέω....

— Καλά... Καλά... Πά, πάρε ἕνα τσιγάρο τώρα.

Τοῦδωσε ἕνα τσιγάρο ἀναψε κι' αὐτός ἕνα κι' εἶδε τόν ἀνθρωπάκο νά ἠσυχάζη ρουφῶντας βαθειά στά σπλάχνα του τό καπνό τοῦ τσιγάρου.

— Νά πᾶς νά κοιμηθῆς τώρα, μπάρμπα!.. Κι' αὔριο πρωΐ....

— Τί λές! κι' ἄν μέ ξεσύρη ἀπῶψε;

— Δέν στό ξεσέρνει! "Ἐπιασε σοφράνο...

— Ποιό; "Ἔκανε μ' ἀπορία ὁ γέρος.

— Μά... τό σίδερο τοῦ καῖκιοῦ σου...

—"Ἀ, τό ξέρεις; Καλό καῖκι ἔ... "Ἐρχεσαι τοῦ λόγου σου νά σέ μπαρκάρω; Φαίνεσαι καλός.... Καί δέν μέ λές καί τρελλό ὅτως οἱ ἄλλοι....

— Ἄν πᾶς νά πλαγιάσης τώρα θάρθω αὔριο νά μέ μπαρκάρης....

Ἐκεῖνος τόν κύτταξε παράξενα.

— Μοῦ λές ἀλήθεια μορφέ;

— Σ' ὁρκίζομαι....

— Τότε καλά.... Καληνύχτα!

Κι' ἔφυγε βιαστικός χωρίς ἄλλη κουβέντα πρός τόν ἀνηφορικό δρόμο μουρμουρίζοντας ἀκατάπαυστα.

— Θά σᾶς δείξω ἐγώ ἀγύρτες... Ἀτζαμήδες.... Θά σᾶς ἐμπαρκάρω αὔριο, ὅλους.... ὅλους!..

Ὁ περαστικός τόν παρακολούθησε γιά λίγο ποῦ ἔφευγε καί μετά βγάζοντας ἕνα ἀνθρώπινο στεναγμό συνέχισε τό δρόμο του.

— Τρελλός εἶναι ὁ φτωχός, ποιός ξέρει ποιά συμφορά τόν ἔχει βρῆ! εἶπε στόν ἑαυτό του.

Κατόπιν ἔστρεψε γιά μιά στιγμή τό κεφάλι του κι' ἀγνάντεψε πέρα βαθειά τή θάλασσα φιθυρίζοντας.

— Πανοδργα σοῦ θάλασσα. Λυώνεις κορμιά καί παίρνεις λογικά....

Φεβρουάριος 1948.... Ὁ βορηᾶς δυνάμωνε σκουπίζοντας μέ τόν παγωμένο του σέρα τά πειραϊκά μουράγια, τά σκονισμένα δλη τή μέρα, ἀπό τόν κόμματο τῆς βουλειάς τῶν ἀνθρώπων τοῦ λιμανιοῦ....

ΑΚΗΣ ΦΑΡΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΚΑΤΑΚΤΗΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΑΝΤΙΛΛΕΣ

"ΠΟΥΕΡΤΟ-ΡΙΚΟ!,,

ΣΤΟ ΝΗΣΙ ΠΟΥ ΟΡΓΙΑΖΕΙ Η ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΜΟΔΑ

ΤΟΥ ΜΠΑΜΠΗ ΑΤΛΑΝΤΙΚΟΥ

ΓΙΑ ΝΗΣΙΑ τόν Ἀντιλλῶν ξερυτρώνουν μέσ' ἀπ' τή γαλάζια ἐπιφάνεια τά μᾶς ποῦν μιά καλημέρα! Ὅσο προχωροῦμε στήν Καραϊβική θάλασσα, τόσο πλησιάζουμε στα νερά τοῦ Μεξικανικοῦ κόλπου... Πουέρτο - Ρίκο! Τό « πλουσιο λιμάνι », φανιρώνεται μπροστά στήν πλώρη μας! Νησί κ' αὐτό πανω στη τροπική θάλασσα, μέ τό θερμό καί τό ὑγρό κλίμα του, μέ τίς βροχές του καί τούς τυφώνες του, ποῦ καταστρέφουν σπορά καί κόπους... Τροπικά φυτά, ζαχαροκάλαμο, καφές, μπανάνες, ἀρωματικά καί κακόδοντα φυτρώνουν πάνω στή εὔφορη γῆ του. Φυντάρουμε στό Σάν Ζουάν.

Ἔχουμε μιά μέρα καιρό νά ξεχνοῦμε στούς στενούς δρόμους, νά γνωρίσουμε τίς κρυφές γωνιές καί τούς κατοίκους.

Ἕνα στενό δρομάκι γιομάτο πραμάτειες καί φρεσκα μᾶς καταπαίνει. Εἶναι ἡ ὁδός Μπράου.

Ἐδῶ χάνουμε τή γνωριμιά μας μέ μιά ἀμερικανίδα! Τήν Πέγκυ Ὀδίλλιωμς.

Εἶναι χαριτωμένη, ψηλή σάν ὅλες τίς ἀμερικανίδες, μέ τά πεδιλάκια της καί τήν παρδαλή φουστα της. Ἔξω τά μερικά, ἔξω οἱ ὅμοι, εἶναι ἕνας περιπατητικός κίνδυνος! Ἄς εἶναι... Ἤρθε στό Πόρτο - Ρίκο μόνο καί μόνο γιά τά παρακολουθήση τή φετεινή μόδα, κι' ὅχι νά ταξέψη σάν ξένη. Ταξεύουμε τό παράξενο ἡλιακό ρολόϊ, κι' ὅσαρα φωτογραφιζόμαστε στά παλιά ἱσπανικά ἀπομεινάρια, τοῦ Μόρρα Κάστλ στό Πόνσε καί στό Μαγιοννουέζ. Μᾶς συνοδεύει ἡ γαλάζια θερμότητα καί φτάνουμε ὡς κάτω, στίς φυτείες τοῦ ζαχαροκαλάμου, ποῦ τρυγιζίζουν ἤσυχα κι' εἰρηνικά τά ζμίνα βάδια, καί χαιρετᾶμε χαλόκαρδα τούς ὀτ driver μέ τα ψαθινα σομπρέρο.

Μαγεμένοι ἀπό τή φύση ξανογυρίζουμε πίσω στήν πολυθόρυβη συνοικία. Ἐδῶ συναντιόμε κάποιο ἀπ' τό φοιτητό.

— Πῶς ἀπό δῶ ὁ Κοσμᾶ;

—Ἄστα κυρ - ἀποπλοίαρχε κι' ἔχασα τό δρόμο!... Ἐδῶ 'ναι χειρότερα κι' ἀπό τῆς Πλάκας τά στενά! ... Μήπως καί βρίσκεται κανένα περιοευσύμενο δολλάριο ; Εἶδα κάτι ...

Χαζεύουμε τ' ἀγάλματα. Οἱ χαρακτῆρες ἡμεροκρηνίες μᾶς μαστυρᾶνε πόσο πολυότερα ἔχουν ἔλθει ἄλλοι πρώτ' ἀπό μᾶς. Οἱ ποντοπλόοι.

Διαβάζουμε : Visito la Usis en 1508 !...

Ὕστερα ψήχνουμε σέ κάποιο παλαιοπωλεῖο κοντά, ποῦ μένει μιά γυναῖκα καί ζωγραφίζει μέ ποστέλ πάνω σέ μαντήλια τοῦ κεφαλιοῦ. Αὐτό μοῦ θυμίζει μιά ἱστορία. Ἀρχίζω νά τή διηγοῦμαι στήν Πέγκυ.

— « Σέ κάποιο σπίτι εἶχα γνωρίσει μιά κοπέλλα, ποῦ ζωγράφιζε μέ παστέλ. Εἶχε ἀμιχτά φρύδια κι' ἤρεμη φωνοῦλα. Ὕστερα χάθηκε. Ὅσο

Ἡ Πέγκυ φωτογραφισμένη πιά σκαλιά τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Γκρμανοῦ, στό Πόρτο-Ρίκο, μί τό ἔξωμα μπλουζάκι καί τά πεδιλάκια της. Πίσω της διακρίνονται τά ἀνό κεπακάκια.

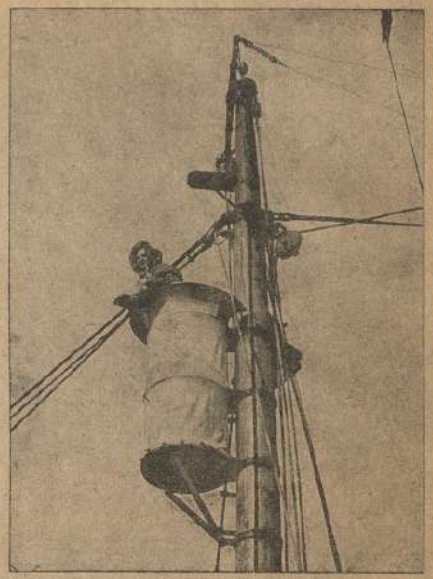

Στόν Ἀντιρατικό μ' Ἕνα ξύλινο πλοῖο.—*Δώδεκα νέοι ἐπιοιήμονες ἀπέπλευσαν τελευταία ἀπό τό Λονδίνο μέ τό σκάφος ΤΡΕΠΑΖΕ γιά ἕνα ταξίδι ἑξι ἑνῶν στίς περιοχές τῶν νήσων Φιλλιπινῶ. αἱ ὁποῖαι διαστέλουν τήν περιοχήν τοῦ 'Ἀνταρατικοῦ, πρός μελέτην τῆς ταινίας τοῦ ὁμωνύμου πλοίου, τῆς χλωρίδος κλπ.—Εἰς τήν εἰκόνα ἕνας νεῦνος τῆς ἀποστολῆς τελειμένος εἰς τόν πολικόν τον κάλωον ἱστοῦ τήν θάλασσαν.*

περνοῦσε ὁ καιρός, τόσο ἔτσιωθα παρατείνη τήν ὑπαρουσία της... »

— « Καί δέν ἔψαξες, νά τή βρῆς; » μέ ρωτάει.

— « Ἔψαξα μά δέν τή βρῆκα. Τότε σκέφτηκα νά κάνω κάτι ἄλλο ποῦ θά μ' ἔφερνε κοντά της. Νά ταξιδέψω στίς Ἰνδίες καί μέσα στά φύλλα τοῦ Κάνόκ ἢ στή μυρουδιά τοῦ ἱερού ξύλου, ποῦ κοίνει τούς νεκρούς στό Μανεοφέ, νά ἀνεκρευτῶ τήν παρουσία της. Νά φτάσω στίς παρθένες φυλλωσιές τῆς Ἰνδοκίνας καί νά ζητήσω τά μάτια της, μέσα στά παραδείσια πουλιά. Θάφτανα στό βράχο τοῦ Θιβέτ, γιά ν' ἀκούσω τή φωνή της στό γογγάρισμα τῆς ἱερῆς πηγῆς. Θά κάλπαζα μέσα στίς ἄγονες ἐκτάσεις τοῦ Μεξικοῦ, γιά νά νοιώσω τό γευτικεφρί της, θά τσουγουφλιζόμουνα κάτω ἀπό τόν ἥλιο στήν ἀλμυρή λίμνη τοῦ Οὔτας, γιά νά νοιώσω τή θέρμη της. Ἄλλα... »

— « Ἀλλά δέν ἔκανες τίποτα. Γιατί ; »

— « Γιατί κάποια μέρα ἄπως καθόμουν α' ἕνα μπάρ, τήν εἶδα, ναί τήν εἶδα νά περνάει ἔτσι ἀργά - ἀργά, μέ κεῖνο τό τρυγυδσιό βηματάκι της! »

— « Κ' ἔτρεξες καί τίς μίλησες. Αὐτό ἤτεν. »

— « Ὄχι. Δέν κοινήθηκα καθόλου ἀπό τή θέση μου. Βαρυμοῦνα!. »

Φτάνουμε. Εἶναι ἀπέναντι ἀπό τήν ἐκκλησία τοῦ Ἅν Γκεοράν. Μικρά ἀραπάκια χασκογελᾶνε στά πέτρινα σκαλοπάτια της. Καί δυό κατσίκες, μιά μαύρη καί μιά ἄσπρη τρυγυρνᾶνε καί τρῶνε τό χορταρόκεια, ποῦ φυτρώνουν στις ρωγμές! Ἡ Πέγκυ ἐνθουσιάζεται. Θέλει μιά φατογραφία μέ τίς δυό κατικοῦλες. ('Ἡ ἰρίτη). Δέν τίς ταΐζει τό χαπῆς. Τό ἔξωμα μπλουζάκι ἀπαθανατίζεται! Ὁ Ἅγιος θά τοῦζει τά κοκκιλά του! Τό κέρι της ἔγινε. Ἄς πᾶμε τώρα νά δοῦμε « αὐτή » ποῦ φτιάνει τά μαντήλια.

Μά, φαίνεται δέν ἤτανε γραφτό. Λοχανιασμένος φτάνει ὁ Κοσμᾶς. « Κύρ - ἀποπλοίαρχε φεύγομε ! »

"Ἕνα βιαστικό ἀντίο μέ τήν Πέγκυ. Τρεχάλα γιά τούς νεόκους. Ὁ ἥλιος καθρεφτίζει τό μυθκρο του στή γαλάζια ἐπιφάνεια.

—"Ἀρχίζουν οἱ μανοθῆρες. — Πρόσω ἥρεμα... "Ἕνα στενό βλέμμα στήν πόλη. "Ὑστερα φκίνοντεοι μόνο τά δέντρα καί ξεχωρίζουν τά ψηλά σπίτια. Τό Πόρτο - Ρίκο ξανάγυρίζει πίσω στήν ἀγκαλιά τῆς θάλασσας, ὅπως εἶχε βγῆ νά μᾶς πῆ μιά καλημέρα. Συζητᾶμε πάνω σή γέφυρα. Λέει ὁ καθένας καί κάτι, ποῦ τοῦπανε ἐντύπωση — « Εἶδατε κάτι ἀγαλε π' ἀγόρασα, μοῦ λέει ὁ Κοσμᾶς. Κυττάξτε ! »

"Ἕνα μαντήλι κεφαλιοῦ ζωγραφισμένο μέ Παστέλ.

— « Τ' ἀγόρασα ἀπέναντι ἀπό τήν ἐκκλησιά τοῦ Ἁγίου Γερμανοῦ. Ξέρετε, τά ζωγραφίζει μιά συμπατριώτισσά μας, μιά 'Ἑλληνίδα ! »

Δέν εἶπαν τίποτα. Τί νά πῶ ; Κι' ἄν κομμιά φορά σᾶς μιλήσονν γιά τέτοια μαντήλια νά ξέρετε σίγουρα πώς τά ζωγραφίζει 'Ἑλληνίδα! 'Ἐγώ τό κόβω τό κεφάλι μου.

ΜΠ. ΑΤΛΑΝΤΙΚΟΣ

Σημείωμα επί της ιστορίας τοῦ Ἀγῶνος

Η ΠΡΟΕΛΕΥΣΙΣ ΤΗΣ ΛΕΞΕΩΣ „ΜΑΓΓΑΣ"

Κατ' ὅλον τὸν Ἀγῶνα τὰ «κάκιστα» στρατιωτικά σώματα, ἀποτελοῦντα τὴν κορυφὴ κατὰ βαθὺν δόκιμον τῆς διαφθορᾶς τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς μαχομένης Ἑλλάδος, ἤσαν δι' ὅμιν θεμελιωθῆ ἀπὸ τὸν Δημήτριον Ὑψηλάντην καὶ ἐξελιχθῆ διὰ τὸν Νέον Γυναικοκρατούμενος (le Gouvernatis) καὶ τὸν Φιλβόρον καὶ τοὺς συνεργάτας των, τὸ «Τσακιάνικον».

Ἄνευ ἀρθοῦ τὰ «ἄτακτα» αὐτὰ ἔσοπλα στίφη, ἐρεγκλοῦγκυον ὅμως δυνατὸν τὸν, ὀρθὸν καὶ αὐτὸν ἄλλα μὲ κάποιο καλλίτερο σύσημα ὀργανώσεως πειθαρχίας καὶ κατατάξεις, ὅγκων τῶν "Ὀθωμανικῶν στρατευμάτων. Βέβαια, ὅχι χάρις εἰς τὴν συνοχὴν τῶν τὴν ὀργάνωσιν τὴν πειθαρχίαν, διότι κίνοντο ἀπὸ κατὰ ἴδιας δὲ πειθαρχία δὲν ὑπῆρχεν, ἀλλὰ διότι εἰς ἀριστέρας περιστάσεις καὶ ὅρους κινδύνου, οἱ μὲν «κακεταναῖοι» οἱ ὅμως τότε διεβίβρεπτοι ἀπ' ἀλλήλων, συνενοῦντο ὑπὸ τὴν δοκίμην «ἀρχηγόν» σημαφόντοντες πρὸς τὸν ἀτὸν ἀκοπὸν, οἱ δὲ στρατιῶται οἱ ὑπὸ συνήθεις περιστάσεις ἀπόδοτοι, ἀφοσιοῦντο τότε καὶ ἀπὸ φιλοπατρίαν κρεπιάτας, καὶ ἀπὸ θρησκευτικὰν φανατισμὸν, καὶ ἀπὸ φιλοτιμίαν, καὶ ἀπὸ ἀνάγκην, καὶ διὰ νὰ μισθαπορεῦσουν ἑνίοτε, καὶ μὲ τὴν πρόσδοκίαν λαφύρων καὶ πολεμίστες φονευομένων ὀχι σπανίως.

Ἐν ἀπασαις δὲν ἐστερεῦντο τὰ ἄτακτα κάποιου ἐπιστεπόδους ὀργανισμοῦ συνέσεως: Κάθε ἄπατκον στρατιωτικὸν σῶμα «ἀσκέρι» ὀνομαζόμενον καὶ ἀπὸ «καπετάνιον» διοικούμενον εἶτε αὐτόκρατον εἴτε εἰς ἀρχηγὸν «δρματολίκιον» ὀνομαζόμενον, ἀποδιαιρεῖτο εἰς «μπουλούκια» ὑπὸ «μπουλουκμπάσηδων» διοικούμενα, ἕκαστον δὲ τοιοῦτον εἰς «μάγγας», διοικούμενος ἀπὸ «μαγκτζήδες» ὄντας ἐπεξωματικοὶ αὐτοῦ.

Ἑκάστη «μάγκα» εἶχε ἑπτὰ τὸν ἀπλοφόρων τῆς καὶ ἀριθμὸν τινα παιδῶν τοῦ σιρατοῦ «γυψογιόνν ὀνομαζομένων, ὅπως εἶχε τοιοῦτος καὶ ἀπὸ «καπετάνιος» ἢ «μπουλουκτζῆς». Κάκιστον δὲ τῶν «κανάκων αὐτῶν ἦτο ἡ ἐπιμασία τοῦ σουσιοῦν τὸν σιρατιωτῶν, ἡ παρασκευὴ τοῦ ἀζύμου ἄρτου καὶ ἡ μεταφορὰ ὕδατος δι' ἄσκων ἐπὶ τῶν ὤμων των καὶ κατὰ τὴν διοίκησιν μάχης ἀκόμη.

"Ὅχι ἀκόμαστον ἡθικῆς οἱ περισσότεροι «γυψογιοὶ» ἀνηθλίωθησαν, ἄκρα, τοῦ Ἀγῶνος ὄντος πρὸς τὸ τέρμα τοῦ. Ἐπίσης ἀπεκολούμενα τὰ «ἄτακτα» εἰς κολεγιακὴν ἀνεχρήσιμος.

Τὸ κλῖμα τῶν ἐν τοῖς στρατοπέδοις ἐπικρατούντων τοιούτων «γυψογιῶν», ἀγρονῶν φανατισμῶν καὶ τὸ αἷμα καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὰ ἤθη, τὸν ἀκαίου τὴν ἀδὶ ἔπιτα ἐξ αὐτοῦς ἀνεκλήφθη ὁ Κοβρεφῆης εἰς τὸ σεμνόνεον τῆς Τροιζήνας, κατέλαβε εἰς αἰτὸν τὴν ἀνάγκην τῆς ταχίστης ἀποστάσεως ἀφρονεστοφεῖον ἐν Λίγνῃ: «Δεῖ νὰ ἀναχωρήσω—ἔγραφεν ἐκ Πίρου πρὸς τὸν ἐν Λίγνῃ Ρόμαν—τὰ παιδία αὐτὰ, ἀπὸ τὴν ἀπωφθίαν τῆς ἐν τοῖς στρατοπέδοις, τὴν ἔνδειαν καὶ τὴν πλανοδιόστητα, θέλω ν' ἀνεδίβω τὴν φρονεῖδα δίκων»... Καὶ ἔκτοτε ἀμέσως τὸ πρωμέγιστον ἐν Λίγνῃ ὀρφανοτροφεῖον (τὰς συγχρόνους φυλακάς), ἐν τῇ ἀπόψῃ τὴν 21 Δεκεμβρίου 1829 ἀστεγάζοντο περιπαλλεγόμενοι 195 «γυψογιοί», διδασκόμενοι κατὰ τὴν προαίρεσίν των, τυπογραφίαν, ἀρφλογραφίαν, βιβλιοδετικὴν, λιθογραφίαν, ραπτικὴν, ἀποθηκοποιίαν κλπ., μὲ διόφορον χορηγοῦσας δωρεὰς κατὰ τὴν ἀποφοίτησίν των, ὡς πρότερον ἐφοδιάζοντοι διὰ τὴν ἐπαγγελματικὴν ἐξάσκησιν τῆς τέχνης ἣν ἐξεμάθανον.

Μὲ τὸν φόβον «μιᾶς τοῦ κυβερνήτου, συναπέδασε καὶ τὸ ἔργον τοῦ καὶ ἔβγεβαν οἱ ἀγκαὶ «γυψογιοῦν, αὐτόχρημα ἀλητάν. Καὶ ἐνθυμηθέντες οἱ πολῖται τὴν πρώτεστον αἰτίαν, τοὺς ἀπεκάλεσαν «παιδιὰ τῆς μάγκας».

Φθάνοντα μέχρις Ἀθηνῶν ἡ τοιοῦτος αὕτη λέξις, μετεκρίθη εἰς «μάγκα τοῦ ἀρφλογραφεῖον κεῖ" ὅσον οἱ «μάγκας» εἶχον ἐκλέξει, πρὸς ἀλητάν τὸν περὶ τὴν «Πλατεῖαν Ἀγορᾶς» εἰς τὸ τέρμα τῆς ὁδοῦ Αἰόλου γῶρον, ὅπου ἦτο ἀρφλόγραφ μικρὰ ἐπὶ πέρυσι. Ἱδρυθέντα ὑπὸ τοῦ λόρδου Βύρον τὴν 1827, εἰς ἀντιστάθμισμα τῆς σωλέτσας τῶν ἀγαλμάτων τῆς ζωοφόρου τοῦ Παρθενῶνος κατέρρεσε δὲ τὸ ἀρφλόγραφ τοῦτο, τοῦ ἀπείου συντρίψαντα εἰφόλεσαν εἰς τὸ μουσεῖον τῆς ἐθνολογικῆς ἐπιφείας τὴν νύκτα τῆς 7 - 8 Ἀβγούστου 1883, κατὰ τὴν ἀποτέρρωσιν τῆς Πολιτικῆς Ἀγορᾶς.

Σὲ μιὰ ἐρημικὴ ἀκτὴ ὁ φορέας ἀφοῦ ἀνεύρεμε τὸ λίγκεν' ἀκουμπᾶει τὸ φαγητό γιὰ τὸ ταξίδι τὸ ἐρήμας.

Ὅθεν ἡ λέξις «μάγγα» (ἢ «μάγγας») ἀρίνυμος τῆς συγχρόνου «ἀλάνας» καὶ «μόγτης», ὑπεκατέστησε τὴν παλαιοτέρον «τσαχλίν», Ὑπῆρξε δὲ ἐν χρήσει ἐπὶ τὸ μεγαλυνιτέρον, ὡς «μοσχομάγκα», ὅπου τὸ «μοσχο-» εἶναι πρόθεμα μεγεθυντικὸν, ἀνάλογον πρὸς τὸ «βοῦ-» τῶν ἀρχαίων (λ.χ. βουλεμία, βοῦκυος, βουνοφόρος κ.τ.λ.), τὸ σημαίνον μέγα τι καὶ τερατῶδες.

Σ. Ε. Λ.

• • •

Λιμάνι Ἑλληνικό

Τὰ κύματα γλυκοψιθοῦν τοῦ λιμανιοῦ τὸ χῶμα
Ψαλμοὺς αἰθέριους φέλνουνε σιὼν γαλικιῶν τὸ στρῶμα.
Κάποια βαρκοῦλα σ' ἀνοιχτὸ μὲ τὸ πανί της τ' ἄσπρο
τραβᾶ γοργὰ κι' ὀλότεα γιὰ τὸ μεγάλο κάστρο.
"Ἄλλοι τὶς βάρκες φιλιόνουνε κι' ἄλλοι τραβοῦν τὴν τράτα
ἀπ' τὸ νερὸ τῆς θάλασσας π' ἀνοίγεται σὰν στράτα.
Λιθάρια νεραϊδόλουστα μὲ ὁμορφιὰ σὲ λίρου
βροσοσταλίδες δέχονται ἀπὸ φτερὰ Ζεφύρου.
Λευκὸ πουλὶ μ' ὁλόμαυρα ἐδῶ καὶ κεῖ σημάδια
γοργοπετοῦν ἀνάλαφρα στοῦ ἀνέμου τὰ γιδάκια
καὶ μέσα στὸ τραγούδισμα ποὺ σιγολέει ἡ ἀῦρα
πέφτει ἀραχνοῦφαντη τῆς ὁμορφιᾶς ἡ λαύρα.
Κοχύλια διαμαντόπετρες στὴν ἀμμουδιὰ ριγμένα
ἀπὸ τοῦ μπάτη τὴ δροσιὰ στὰ βάθη μυρωμένα.
Μύρια χνουδάκια φυλλωσιᾶς χωμογλοῦν παρέκει
κι' ἀγαμπρελιὰ πανέμορφη κάποια στεφάνι πλέκει.

31-12-47

Δημήτριος Ἀτταλλος

■

Σοφὰ λόγια

Λένε: «Ἄρπαξε τὴν τύχη ἀπὸ τὰ μαλλιά». Εἶναι ἄμως κάνα βέβαιος ὅτι δὲν φορᾶει καὶ περούκα;

★

Τί σκοφαστία εἶναι ἄραγε τὸ κάρβουνο: Ὅταν δὲν καῖει μαυρίζουφάνει.

★

Ἐκεῖνος ποὺ ἐμπιστευτικὰ ὁμιλεῖ σὲ φλύαρο καὶ δανείζει ἄσκατο, βρίσκει πάντοτε τὸ μυστικό του, λουσένα δὲ τὰ χρήματα.

★

Ἐκεῖνος ποὺ κρεμάσθε! νὰ κολέψῃ ἕνα σφάλμα του μὲ ψεύτικες εἶναι σὰν νὰ ἐξαλείφῃ ἕνα λεκὲ μὲ μιὰ τρύπα.

★

Ἤτανε λόγια σὰν σύμα ἑνὸς μικροῦ ἀς καὶ τὰ χρυσὰ νομίσματα στὰ χέρια ἑνὸς φτωχοῦ πάντα γεννοῦν ἐπιφῆς ὅτι προέρχονται ἀπὸ κλοπή.

★

Δόσε τὴν φιλοτιμία σου καὶ σὺν ἐχθρό σου. Τὸ δένδρο δὲν ἀρνεῖται τὴ σκιὰ του κἄνε σ' αὐτὸν τὸν ξυλοκόπο ἀκόμη.

Δύνας εἰς ἕν ἐφόδιον τῆς Σάλας τῶν Πρεσβευτῶν. Εἰς τὸ βάθος ἡ νῆσος "Ἀντιγόνη εἰς τὴν ἄνοιξιν τὸ πάλαιον παραδίζουν πολύ "Ἑλληνες. [Φωτ. Κος Α. Χουρμούζη].

Μὲ τὴν σχεδίαν «ΚΟΝ-ΤΙΚΙ» εἰς τὰ ρεύματα τοῦ Ἀτλαντικοῦ

Οἱ ἀναγνῶσται μας θὰ ἐνθυμοῦνται τὴν ἐδόνα τῆς σχεδίας ποὺ ἐδημοσιεύσαμεν εἰς προηγούμενον τεῦχος μας καὶ μὲ τὴν ὁποίαν ὁ κυλὸς ἐπιστήμων Θῶρ Χάγεντηλ παρεδόθη εἰς τὰ θαλάσσια ρεύματα διὰ νὰ φθάσῃ εἰς Ταϊτήν.

Αὐτὸ εἶναι κανονόργιας ταξιδιωτικὸς ἄθλος ποὺ ἔρχεται νὰ προστεθῇ στὸ πάνθεο τῶν θαλασσοκόρων, γιατί μὲ τὴ σχεδία αὐτή, ὁ Νορβηγὸς ἐπιστήμων ἐθάμασε τὸν Εἰρηνικὸ Ὠκεανό, στὴν ἐποχὴ τοῦ ἀτομοῦ καὶ τῆς κηταγῆς!

Οἱ λεπτομέρειες τοῦ ταξιδιοῦ τῆς σχεδίας αἰτῆς εἶναι πολὺ ἐνδιαφέρουσες καὶ τὸς παραθέτομε ὅπως τὰς περιέγραψαν ἕνα περιοδικό. Ἂς παρακολουθήσομε τὰ πράγματα ἀπὸ τὴν ἀρχή.

Οἱ περισσότεροι ἐπιστήμονες ἐκοστήριζαν ὅτι οἱ κάτοικοι τῆς Πολυνησίας εἶναι ἀπόγονοι κατοικων τῶν Ἀσιατικῶν Χεράν. Ὁ νταρός, ὅμως, Νορβηγὸς ἐπιστήμων Θῶρ Χάγεντηλ, ἔχοντας ὀκ' ὄρεν του τὶς διηγήσεις τῶν Πολυνησίων, ποὺ λέγανε πὼς οἱ πρόγονοί τους ἤρθαν ἀπὸ κεῖ ποὺ βγαίνει ὁ ἥλιος, καὶ πὼς «κατοικοῦσαν στὰ σύγνεφα», ἐστηματίσε τὴν γνώμη πὼς εἶναι ἀπόγονοι τῶν ἀρχαίων Ἰνδιάνων τοῦ Περοῦ, τῆς πρὸ τῶν Ἴνκας ἐποχῆς, ποὺ φτάσανε μὲ ἀχεδίες ἀκολουθώντας τὸ ρεύματα.

Κι' αὐτὸ θέλησε νὰ τὸ ἀποδείξῃ ἐμπράκτως. Ἄρχισε νὰ ὀργανόνῃ τὴν ἀποστολή. Πρώτος σύντροφος, ὁ νορβηγὸς συκιατρώτης του Χέρμαν Γουντιανγκερ, τεχνικὸς μηχανικὸς, ἐτῶν 31. Μαζύ, οἱ δυό τους τὸ Γενάρη τοῦ 47 ἔφτασαν στὸ Περοῦ, καὶ στὴν ἐποχὴ τῶν βροχῶν ἀνέβηκαν στὶς κορδελλιέρες τῶν Ἄνδεων γιὰ νὰ κόψουν μεγάλους κορμοὺς ἀπὸ δέντρα βαλσάμου (balsas) καὶ μὲ τὴ βοήθεια τῶν ποτηρῶν νὰ τὰ μεταφέρουν στὴ θάλασσα. Ἡ σχεδία ἔπρεπε νὰ γίνῃ ὅπως ἀκριβῶς θὰ τὴν ἔτειζαν οἱ ἀρχαῖοι κάτοικοι τοῦ Περοῦ! Καὶ πραγματικὰ τὸ πλεούμενο, μήκους 50 ποδῶν, φτιάχτηκε ἀπὸ κορμοὺς βαλσάμου, τὸ κατάστρωμα ἀπὸ τὸ χερὸ ξύλο «μπαλσα», τὸ κατάστρωμα ἀπὸ ψάθες «ματμποῦ», κι' ἕνα κομμάτι ἀπὸ πλεχτὲς ψάθες καὶ σκεπὴ ἀπὸ μπαμπάγκαλλα, ποὺ θὰ τοὺς προφύλαγε ἀπὸ τὰ κύματα καὶ τὸν τροπικὸ ἥλιο. Κανένα μέταλλο δὲν χρησιμοποιήθηκε, γιατί στὴν ἐποχὴ ἐκείνη τῶν Ἴνκας δὲν ὑπῆρχε. Τώρα τὸ πλήρωμα ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς δύο, ἀποτελιόθηκε ἀπὸ τοὺς Νορβηγοὺς Τόρσεν Ρόμαν, ἐτῶν 27, δευμπιστὴ "Ἔρικ Ἐλεμπαρτ, ἐτῶν 32, ἀρχίατα καὶ πολὺ ἀδελφικὸ φίλο τοῦ Χάγεντηλ, Κνοὺτ Χάουγλαντ, ἐτῶν 30, ἀνοφαιστὴ, καὶ τὸν Σουηδὸ Μπένγκτ Νιάνλσον, ἐτῶν 20, ἐθνολόγο, ποὺ βρισκόταν στὸ Περοὺ καὶ ζήτησε νὰ τοὺς ἀκολουθήσῃ. Ἀλλὰ ἀνάλαβε τὰ καθήκοντα τοῦ ἀξιωματικοῦ προμηθειῶν. Σύνολο: ἕξῃ. Τώρα δὲν ἀπέμενε παρὰ τὸ σχέδιο τοῦ Χάγεντηλ, νὰ ἀρεθῶν στὴ διάθεση τοῦ ρεύματος τοῦ Χούμπελτ, ποὺ θὰ τοὺς ἔφτανε στὸ Νότιο ρεῦμα τοῦ Ἐκουατόρ, ποὺ ὁδηγεῖ κατ' εὐθεῖαν στὴν Πολυνησία. Σύνολο: 4.300 μίλλια! Τὸ πλεούμενο ὀνομάστηκε «Κὸν Τίκι», ποὺ ἦταν τόνομα τοῦ θεοῦ ἥλιου, καὶ ζωγραφίστηκε ἡ παρκατοῦρα του πάνω στὸ πανί. Στὶς 28 Ἀπριλίου, ἄρχιζε ἡ Νέα Ὀδύσσεια τῶν ἀπογόνων τῶν Βίτιγκς ἀπὸ τὸ Κάλλαο τοῦ Περοῦ.

Ἕνα σπερνὸ κοντρολάρισμα. Τὰ 200 ἰνδικὰ κορόιδα, τὰ σύνεφα φωτιᾶς, τὸ δοχεῖο γιὰ νὰ μαζεύουν βρόχινο νερό, ὅλα ἐν τάξει. Ἡ περιπέτεια ἄρχιζε! Οἱ κόκκοι κρεγόοβαν καὶ τὸ ταξίδι πήγαινε καλά. Ὁ Γουάτσονγκερ ἔκανε μετεωρολογικὲς προπαρασκευὲς. Ὁ Ρόμαν διηγόταν πὼς τόχε σώσει ἀπὸ τὴν κατιχομένη Νορβηγία καὶ πὼς ξεπαγιάζανε καὶ κατάφερε νὰ εἰδοποιήσῃ μὲ τὸν ἀσύρματό του τοὺς Ἄγγλέζους νὰ ἔρθουν νὰ βοηθοῦν τὸ γερμανικὸ θωρηκὸ «Γίρτιτς» ποὺ κρυβόταν σ' ἕνα φιόρδ.

Ἡ σχεδία σὲ φουρτούνα παρὰ τὸ ἀκρωτήριον τῶν ἀγγέλων Μαρκέζας.

Μία ἐντατικὴ προσοχὴ τῶν πάντα δυνατῶν τῆς ἐκιβαστάνων τῆς σχεδίας νὰ ἀπορρίπτουν τὸ ὑφάλιμο τοῦ ὕδατος διὰ νὰ μὴν τοὺς ρίξῃ πάνω ἡ ἄμμος. Ἡ προσπάθεια αὐτὴ ἦτο καθηστικὴ διὰ τοὺς τελευταίους ἐπιστήμονας καὶ κατεβάλλανε κατὰ πάνω δυνάμεων ἕνα τὸ ταξίδι τοῦ μὲ τὴν σχεδίαν.

Τὸ ψάρεμα ἔπιανε κι' ἔδινε. Ἑκατοσοστὲς πίδυτες ἀνέβαιναν καθημερινῶς τὰ ψάρια πάνω ἀπὸ νῆσι, μέχρι καὶ σουλόψαρα, κ' ἀκολουθοῦσαν τὴ σχεδία καὶ ἀπὸ τὰ σπάνιαν γιὰ λόγους ἀσφαλείας. Μὰ τὸ πολὺ ψάρι τὸ βαρυόνταν καὶ πολλὲς φορὲς ἡ Γουάτσονγκερ, ποὺ τὰ κατέφερνε στὴ μαγειρική, ἐτοίμαζε κπιμὸ κονσέρβα στὴ μηχανὴ «ψωμοῦ», ποὺ γιατὶ μαζύ τους. Κάθε μέρα ὁ καθένας ἔκανε βόβδια μεγάλου. Καὶ κάθε δυὸ ὧρες ἄλλαζε ἡ βάρδια στὸ τιμόνι. Ὁ "Ἔσελμπαρτ εἶχε μαζύ καὶ μιὰ κιθάρα καὶ κατηφερνιὸς τὸ «φίχνανε ἔξω» μὲ τὸν Ρόμαν. Ὁ Κνοὺτ Χάγγλαντ, ποὺν μαζύ του καὶ κινηματογραφικὴ μηχανὴ, σχεδὸν ἔφτιαχνε στὴ λοστιχίνα σχέδια, ποὺ εἶχαν, ἀπομακρυνόταν λίγο κι' ἔκαμνε φωτογραφίες. Τὰ βόβδια μαζεύονταν στὸ καταφύγιο καὶ κάτω ἀπὸ τὸ φῶς τῆς λάμπας διαβάζανε καὶ μιλοῦσαν, ἐνῶ ὁ ἀρχηγὸς κρεατόσε τὸ ἡμερολόγιο. Κι' αὐτὸ τὸ ταμπάκι τοὺς γλύτωνε ἀπὸ τὰ κύματα, ποὺ περιλοῦσανε διαρκῶς τὸν τιμονιέρη.

Μά, πάντοτε τὸ «Κὸν-Τίκι», ὅσο καὶ νὰ σφύριζε ὁ ἄνεμος, κι' ὅσο κι' ὄν γκιλόνιαν ἀκαλιστικὰ τὸ κύματα, κολυμποῦσε καὶ κυρόδευε τὸ μεγαλύτερο ἀκεανό. Κατὰ τὶς 6 Ἰουνίου εἶχανε μπεῖ κιὸ γιὰ καλὸ στὸ ρεῦμα τοῦ Ἐκουατόρ, κι' ὅσο κι' ἂν τοὺς κούφαζε ἡ ρουτίνα κι' ἡ θαλασσοταραχὴ ποτὲ δὲ σκεφτήκανε νὰ γυρίσουν. Τὰ γένια τους εἶχαν μεγαλώσει. Τὰ μαλλιὰ τοῦ "Ἔσελμπαρτ φτάσανε στὸ ὀβέρκιο, κι' ὁ Νιάνιελσον ἔδειχνε πὼς ἔβγαζε τὴ μεγαλύτερη γενειάδα. Τὸν Ἰούλιο πισεύανε πὼς πλησιάζανε. Εἴχανε πιὰ συνηθίσει. Εἴχανε συνηθίσει τὸν ἥλιο, τὸ ψάρι καὶ τὴ θάλασσα. Οἱ χαρμὶ, κρατεῖσαν καλὰ, κι' οἱ ἀβάρειες διοιθόνονταν εὐκολα. Ὅλα μὲ κάτι κατεπιπόνταν ὁ καθένας. Βλέπανε πόσα μίλλια πετροῦσαν κάθε μέρα, ποιὰ ἦταν ἡ μεγαλύτερή τους ταχύτητα, κρατεῖσαν ἀπ' τὰ πόδια τὸν Χάσγκλαντ, ποὺ βουτιόσε στὴ θάλασσα κι' ἐλήφαζε τὸ συνδέσεις. Τέλος τὴν ἐντυκρασή τρίτη ἡμέρα, τὸ μονότονο χῶμα τῆς θάλασσας σκούφηνε ἀπὸ κάτι καινούργια στὰ ναυτοδετικά. "Ἤτανε ἠφαί! Τὸ νησὶ Πάκε-Πούκα. Ὅμως ὁ ἄνεμος δυνατὸς τοὺς τράβηξε πέρα καὶ στάθηκε ἀδύνατο νὰ πλησιάσουνε. Καὶ τὸ χειρότερο ἀπ' ὅλα τὸ κάκιστο εἶχε ξεφύγει καὶ πολλὲς φορὲς πέφτανε ὅλοι τους πάνω στὰ σκοινιὰ καὶ πάλεψανε νὰ τὸ ἰσορροπήσουν. Ἀκόμα τὸ καμαράκι ἀπὸ τοὺς βιαιοὺς ἀνέμους εἶχε χάσει μεγάλο μέρος τὴ σκεπή του. Ὕστερ' ἀπὸ τέσσερις μέρες φτάνηκε τὸ Ἀνγκατάου, μά, καὶ τοῦτη τὴ φορὰ δὲ στάθηκαν οἱ θαλασσοπόροι τυχεροὶ. Ἀπόμα τέσσερις ἡμέρες προσμονῆς. Ὅταν τὴν αὐγὴ τῆς Ἀβγούστου φάνηκε τὸ νησὶ Ραρόϊα κι' ὁ ἄνεμος εἶχε πέσει. Ἐκεῖ γίνηκαν οἱ τελευταῖες πετυχημένες μανοῦβρες τοῦ Χάγεντηλ καὶ τὸ μισοκατεστραμμένο «Κὸν Τίκι» ἔφτασε στὸ τέλος τοῦ ταξιδιοῦ του. Βγάλανε ἀποκεπὲς καὶ λίγα καρόβια, γλυκοπατάτες, ποὺ περίσσεψαν, στὸ σχεδὸν ἀκατοίκητο νησί, γιατὶ οἱ λίγοι κάτοικοι βρισκόνταν ἀκριβῶς στὴν ἄλλη μεριά, ποὺ ἄρπαξε ὅμως ἕνα κοντί, φερμένο ἀπὸ τὴ θάλασσα, μὲ τὴν ἐπιγραφὴ «Κὸν Τίκι»! Κ' ἔτσι εἶδανε φῶτες στὴν ἄλλη μεριὰ τοῦ νησιοῦ πιστέψανε πὼς ἀφίγμενοι ἤρθε ὁ θεός τους νὰ τοὺς ἐπισκεφθῇ! Ὅταν ὅμως ἔρθεσαν καὶ τεκεκδόσωσε ἀπὸ κοφὲ οἱ Ραρόϊοι ἐλλάξανε γνώμη. Οἱ θαλασσοπόροι κάνε μέρες μετὰ τὴν ἄφιξή τους... εἰμαλαπιζόνταν!

Εὐτυχὸς ὅμως ἡ γαλλικὴ κυβέρνηση τῶν νησιῶν, ποὺ πῆρε τὴν εἴδηση τῆς ἀφίξεως τῶν νέων αὐτῶν Βίντιγκς ἔστειλε εἰδικὸ πλοῖο ἀπὸ τὴν Ταϊτή. Ἔτσι οἱ φίλοι μας περιμένοντες τὸ πλοῖο ξεφυτιστήκανε. φορέσανε «πλόντεγκς», καὶ λουλουδιὰ κλεῖ! εἰς ἀλμιό, ἀπόμα τοὺς δόσανε καὶ ὀνόματα θεῶν, ποὺ ἔμοιαζαν περισσότερο!

Ὁ Χάγεντηλ εἶχε θριμβεύσει. 101 μέρες τοξιδιοῦ ἀπέδειξαν πὼς μπορεῖ οἱ πρόγονοι τῶν ἀρχαίων Ἴνκας νὰ εἶχαν ταξιδεύσει στὶς Μαρκέζες. Τώρα πόσο θὰ ἐπιβεβαιώσῃ τὶς θεωρίες καὶ τὶς μελέτες ἡ σκληρὴ αὐτὴ ἀπόδειξη τῶν Σκανδιναβῶν δὲν γνωρίζομε. Εἶναι ὅμως γνωστὸ πὼς, οἱ κατοικοὶ πάντοτε θὰ θυμοῦνται τὴν ἐπιτυχία τοῦ πληρώματος τῆς σχεδίας «Κὸν Τίκι», σὰν μιὰ μεγάλη περιπέτεια τῶν ἡμερῶν μας.

ΚΕΦΑΛΟΝΙΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΞΕΝΙΕΣ

Ξεφόρτωσε τὸ καράβι τοῦ ὁ καπετὰν Γεράσιμος ὁ Μπομπάρδας ὅπως τὸν λέγανε στὸ Φισκάρδο, κρασιὰ ἐκλεκτὰ μοχγὰ ἀπὸ τὸ Δηξούρι, ποὺ ἤσαν ἠδύοσμα ἡμιθέων, ἱκανὰ νὰ φέρουν ἔξαψη καὶ νὰ κάνουν ἥρωα τὸν πιὸ ἄσημο θνητό.

Θάναν βέβαια ἀπὸ τὸ ἴδιο ἀκεῖνο κρασὶ ποὺ κερνοῦσε ὁ Ὀδυσσέας τὸν Πολύφημο ποὺ τοῦ ἔφερε μιὰ ἠδύπαθη διάθεση καὶ νάρκη ὡς ποὺ σταμάτησε τὸ φάγωμα τῶν συντρόφων του καὶ ἔδοσε τὴν εὐκαιρία στὸν Ὀδυσσέα νὰ τὸν τυφλώσει καὶ νὰ σώσει ἔτσι τὴν μικρὴ ὁμάδα του.

Τὸ ἴδιο αὐτὸ θάναστο κρασὶ ἔτερπε τὰ ἀριστοκρατικὰ λαρύγγια τῶν Ἑνετῶν καὶ τοὺς ἀναγκαζε νὰ προσέξουν τὸ αὐχμηρὸ χάμα τῆς Κεφαλλονιᾶς ποὺ ἔβγανε ἐκλεκτὰ προϊόντα.

Μὲ τὴν διαφορὰ ποὺ τώρα ὁ καπετὰν Γεράσιμος δὲν ἔβανε πλώρη γιὰ τὴν Βενετιὰ ἀλλὰ γιὰ τὸ πολυθόρυβο λιμάνι τῆς Μαρσίλιας ποὺ τοχαροῦσε καὶ κελαιδήρωνε τὰ ἐκλεκτὰ κρασιὰ τῆς Κεφαλλονιᾶς.

Πῆγε στὸ Ρεστοκράτορα καὶ ἄνοιχε κρασὶ. Ἔκανε τὸ σταυρό του καὶ δεήθηκε στὸ Ἅγιο καὶ στὴ Κεχαριτωνιάσσα νὰ τοῦ δόσουν καλὰ κέρδη καὶ κιλὸ τὰξεῖδι. Φαίνονταν ὅμως πάτησε μιὰ φλοῦδα καὶ γλίστησε ἔξω ἀπὸ τὴν ἐκκλησιὰ καὶ δὲν τὸ πῆρε γιὰ καλὸ πῆγε στὸ καράβι του καὶ σαλπόισε.

Ὁ ἀέρας τοῦ βουνοῦ φούσκωσε τὰ πανιὰ του καὶ τὸ κοράβι γοῦγκρα ἀνοίεται σὰν φτερομένο ἄλογο ποὺ χόρευε στὰ κύματα τοῦ πελαγοῦ.

Ἀλλὰ καὶ ὁ λογισμὸς τοῦ καπετὰν Γερασίμου χόρευε χαρούμενα γιατὶ ἐὰν ἐξαολοεύοῦσε αὐτὸς ὁ καιρὸς γοῦγκρα σὲ δυὸ-τρὶς ἡμερόνυκτα θάταν σπὶ Μάλτα καὶ ἀπ' ἐκεῖ σὲ μιὰ βδομάδα τὸ πολὺ θέτον στὴ Μαρσίλια, ἀπὸ ὅπου θάταμενε ἄλλο φορτὶο πάλι γιὰ τὰ νησιὰ.

Πηγαινόοε ὅμως τὸ μεγάλο ἐκείνο κατάλι ποὺ μέσα ἀπὸ τὸν τεφρὸ οὐρανό του ξεπηδοῦνε πάντα τὰ ἀγριεμένα στοιχεῖα ποὺ ταλαιπώρησαν κτίσσι χρόνια τὸν Ὀδυσσέα καὶ δὲν τὸν ἀφήνανε νὰ ἀντικιφτὴν τὸν κάπνιό τῆς πατρίδος του, γιὰ τὰ πεθάνῃ εὐχαριστημένος.

Ἐφάνεια σὶ ἀέρμοι ἀφήνουνε ἔκει ἀταλαιπέρηστα τὰ πλοία, καὶ ὅπως λένε ἀκόμη στὴ γλῶσσα τῶν νησιῶν οἱ ναυτικοὶ, φυσοῦνε ἀπ' ἔκεῖ Ψυαδὲς δηλαδὴ βιαιοι ἀνεμοστρόβιλοι ἄνεμοι, ποὺ φέρνουν κινδύνους καὶ περιπλάνησι. Ἔτσι καὶ τώρα τὸ καράβι τοῦ Γεράσιμου ποὺ ἔπλεε χαρούμενο δίαν βρίθηκε ἀνοικτὰ σιὸν ἀπειρο οὐρανὸ καὶ στὴν ἀλμυρὴ θάλασσα, συνάντησε ἀντίθετο ἄνεμο ποὺ τὸ ἔκανε τὰ ἀλλάξῃ τὴν πορεία καὶ τὸ ἔσκρυχνε ἀκοβήρνιο κατὰ τὴν Μπαρμπαριά.

Μὰ δὲν ἤτο μόνον αὐτό. Οἱ ἄνεμοι καὶ οἱ μπόρες ἔξοσαν τὰ περισσότερα ἀσπιά, πήρανε δσα βαρέλια ἦσαν στὴ κοβέρτα, ἔκαναν ζημιὲς μέσα σιὸ μπρὸ δαδστεγο καὶ μὲ τὸ σκαμπανέβασμα ἀνοιξαν καὶ μερικὰ βαρέλια καὶ χύθηκε τὸ κρασί.

Ὁ καπετὰν Γεράσιμος μόλις ἀγρίεψε ὁ καιρὸς καὶ τοῦ χάλασε τὴν χάρα, ἀγρίεψε καὶ αὐτὸς καὶ ἀπτὰ τὴν συνήθεια τοῦ τόπου του ἄρχισε τὴν βλασφημία, μόλις εἶδε τὴς ζημιὲς Ἀτέθασσα καὶ ἀτρόμητα θαλασσοπούλι, ἔβαλε ἀγρίας κραυγὲς καὶ ἡ ὀργὴ του δείχνα κάποιας μυστικῆς δυναμικότητας ποὺ ἐκφράζεται καρτοκὰ σὲ ἄρρθη ἀγανάκτησι ξέσπασε νὲ ἀτέλειωτες βλασφημὲς ἐναντίον δλων τῶν ἁγίων. Τὸ πλήρωμα τὸν ἄκουγε καὶ ἄλλοι μὲν τὸ κάνανε σκόντι, οἱ περισσότεροι ὅμως ποὺ κινδύνευαν καὶ δὲν εἶχαν ἐμπορικὴ ζημιὰ ἀγανακτοῦσαν. Καὶ ὁ λοστρόμος ὁ Γιάνης Λεμπονάτος, φασσάλας πονηρὸς, ἀλλὰ στὴν ἀνάγκη θεοσεβούμενος, ἔκανε στὰν σταυρὸ τοῦ καὶ συνέστησε στὸν καπετὰνο ὑπομονὴ καὶ ἀντὶ νὰ βλασφημᾶ νὰ κάνῃ τὴν προσευχὴ του, γιὰ νὰ μὴ γαβοῦν.

Μέσα στὴ σκληρὴ πραγματικότητα ἀνένιψαν καὶ λογικεύθη ὁ καπετάνιος γιατὶ μὲ τὴν βλασφημία δὲν εἶχε νὰ κερδίσῃ. Καὶ μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους ποὺ πρωσηγόγυπο ἄρχισε τὴν προσευχὴ καὶ ἐκεῖνος. Ὁ καιρὸς ὅμως ἄβρωνε διαρκὸς καὶ τὸ πλοῖο σὰν καρυδότσουφλο ἀκυβέρνητο κυλιόνταν πρὸς τὴν Μπαρμπαριά, ἄπου ἄχι μόνο τὸ ἄλλο ἐμπορευμα ποὺ μὲ θαλασσοδάνειο ἐφόρτωσε, θὰ τὸ ἔπαιρναν οἱ Μπαρμπαρέζοι ἀλλὰ ἐὰν ἔξοδοαν θάμεναν σκλαβοὶ γιὰ ὅλη τοὺς τὴν ζωή.Βέβαια ἤτανε πλέον ἡ καταδίκη τοὺς καὶ καμμιὰ ἐλπίδα δὲν βλέπανε. Τὸ καράβι πλέον ἤτο αἰχμάλωτο ἀπὸ τὰ τρία τῶν ἀγριεμένων στοιχείων καὶ ὅλοι μαζὶ καταδικασμένοι στὸ χαμὸ τοῦ πελάου ἢ τῆς ἀγρίας Μπαρμπαριᾶς. Ναῦτες καὶ καπετάνιος, παρακαλεμένοι, ἀπηλπισμένοι, συντριμμένοι ψυχικὰ κανάγια παρεδόθησαν μονιάγα στὴ θεία λεκεία τῶν ἁγίων καὶ καθένας προσευχόμενος ἀρεμένα ὅ,τι πολύτιμον εἶνε γιὰ τὴν σωτηρία τοὺς. Ὁ καπετὰν Γεράσιμος δεήθηκε στὸν Ἅγιο Γεράσιμο τὰ τοῦ χαρίσῃ τὸ χιμένο καράβι καὶ τὸ φορτίο του, ἐὰν τοὺς σώσῃ! Καὶ οἱ δυστυχισμένοι ναῦτες γανεζομένοι γιὰ νὰ μὴ τοὺς ἀρπάξουν τὰ κύματα ἱκέτευαν ἐτίσης καὶ ἔκαζε καθένας ἔτι εἶχε.

Μὰ πιρ' δὲς τὶς ἱκεσίες ἡ φορτοῦνα φούσκανε καὶ ἡ τρικάδα διαρκῶς μεγάλωνε ποὺ ἔδειχνε τὸ χαμὸ τοὺς ἀνατότερπτο καὶ γρήγορο.

Μέσα στὸ ὑπολογιστικὸ μυαλὸ τοῦ Γεράσιμου ποὺ ξεκίνησε χορεύοντας μὲ ἐλπίδες καὶ χαρούμενες προσδοκίες καὶ κατέληγε στὸ χαμὸ ἐνὸς πλοιοῦ τὰ πάντα εἶχεν ἀφιρωθοῦσι καὶ τοῦ ἔμεναν τὰ χρέη ποὺ θὰ τὸν ἔκαναν σκλάβο καὶ ἐὰν ζοῦσε ἀκόμη πέρασε ἡ πονηρὴ ἰδέα πῶς οἱ ἄγιοι γύρειαν ἀνάλεσι καὶ τὴν συντριμμένη ψυχή του.

Καὶ ἐξαιτέσι. Μέσα σ' αὐτὴ τὴ θαλασσοδαρμένη ψυχὴ ποὺ ἀντίκρυσε καὶ ἄλλοτε παρόμοιους κιν̀δύνους χωρὶς νὰ λυγίσῃ καὶ νὰ ξεπέσῃ σὲ ἱκεσίες ποὺ δὲν εἶχαν ἀποτέλεσμα, ἡ δοκιμασία ἔφερε μιὰ ἀντίδραση ἐπαναστατικὴ καὶ ὁ θυμὸς γιατὶ ἄκουσε τὸν λοστρόμο ξέσπασε σὲ νέο μπόρα τοῦ θυμοῦ του.

Καὶ σὲ μιὰ στιγμὴ ποὺ ἕνα θεόρατο κῦμα ἀνέτρεψε τὸ γιαζωμένο λοστρόμο καὶ ἐκείνος ἐσταυροκοπήθηκε τότε ὁ καπετάνιος σήκωσε κεφάλι καὶ ἔδοσε μιὰ τρομερὴ βλασφημία καὶ μιὰ ἠχοῖκη χειρονομία στὸν ἀέρα καὶ τὸν ἱκετεύσμενο ἄγιο. «Ὄρσε φέ σ.....καὶ οἱ δυό σας. Ἐγὼ ἔτιαξα τὸ καράβι μου καὶ δὲν τὸν φτάνει». Θέλει καὶ τὴν ψυχή μου. Μὰ θὰ τὴν δόσω στὸ διάβολο. Θὰ πάω μὲ τὸν Βελζεβοῦβ ποὺ μὲ εἰδοποίησε μὲ τὰ προγνωστικὰ του καὶ δὲν τὸν ἄκουσα ὅταν γλύστερσα καὶ ἔπεσα ἔξω ἀπὸ τὴν ἐκκλησιά».

Ἐκτεκηκεοι οἱ ναῦτες τὸν κόταχαν ἄλλὰ δὲν τόλμησε κανεὶς νὰ πῇ λέξι. Ἡ τύχεια πάλι σπέασε μὲ τὴν ἀντάρα τῆς νὲ καράβι καὶ τὶς ζωὲς τῶν παραδομένων καὶ ἡ ἀγωνία τῶν μελλοθανάτων ἐξακολουθοῦσε μαζὶ μὲ τὸ μυρτύριό τους.

Κατὰ τὰ μεσάνυκτα ὅμως ὁ καιρὸς γύρισε ἀπὸ τὴν Τραμοντάνα (Βόρειο) πρὸς τὸν Γρέγο (βορειοανατολικὸ) καὶ ὅκως πάντα σὲ τέτοιες ὥρες λίγο καλμάρισε ἡ ἀντάρα. Μιὰ ἀκτίδα φωτεινὴς ἐλπίδος ἔλαμψε μέσα στὸ σκοτάδι ποὺ τοὺς δόσαν ἀρκετὸ θάρρος νὰ ἐπιμονέσουν καὶ νὰ ἀνοίξουν λίγο τὰ πανιὰ τους καὶ νὰ δόσουν γραμμὴ στὸ ἀνοιξέρνηρο πλοῖο. Ἐκεῖνο σὰν νάβρε ψυχὴ ὅρισε νὰ μπαίνῃ στὴ δρόμα τῆς σωτηρίας. Καὶ ὅταν ξημέρωσε ἡ μέρα, ξημέρωσαν καὶ νεάτερες ἐλπίδες γιατὶ τὸ πλοῖο παρ' ὅλη τὴν θάλασσα ἔπεφνε δίνομη καὶ φτερὰ γιὰ τὴ γοκμὴ του. Ἀπὸ τὸν κίνδυνο καὶ τὴν Μπαρμπαριὰ διαρκῶς ἀπεμακρύνετο καὶ σὲ λίγες μέρες θάφθανε στὴ Μάλτα.

Καὶ πράγματι ἔγινε τὸ θαῦμα αὐτὸ καὶ οἱ ἀπελπισμένοι βρήκανε σωτηρία ἀπὸ μὲ μιὰ πρόγεψη ἐπισκεψὴ ξεκίνησαν καὶ ἔφθασαν στὴν πλοῦσια Μαρσίλλια ὅπου καὶ πούληκαν σὲ καλὴ τιμὴ τὸ κρασί!

Ἀλλὰ τώρα τίνος εἶναι τὸ κρασὶ καὶ τὸ πλοῖο ποὺ στὸ θυμὸ του ὁ καπετάνιος τὰ εἶχε τοξεῖ στὸν Ἅγιο; Ζέτημα νὰ τὰ πάρῃ πίσω δὲν ἔγινε, ἐφ' ὅσον καμμιὰ ἐλπίδα ποτηρίας δὲν ὑπῆρχε. Ὑπῆρχε μόνο ζήτημα πλεονεξίας τοῦ Ἁγίου ποὺ ἤθελε ἴσως πολλὲς μετάνοιες καὶ ἄμαν τὴν ψυχὴ τοῦ καπετὰ Γεράσιμου.

Καὶ σ' αὐτὸ ἐξανέσεη καὶ θύμασε καὶ χειρονομοῦσε. Νὰ τὰ δόσῃ ὅμως πάλι—βέβαια ὅταν γυρίζανε.—Μὰ ὁ ἅγιος δὲν ἔκανε τὸ θαῦμα τότε ποὺ διαρκῶς τὸν ἐκλεταιρνοῦσε ἀλλὰ κατόπι καὶ ὅταν μάλιστα τὸν βλαστήμησε ἄγρια. Συνεπῶς δὲν ἐμεσολάβῃσε ἡ ἁγία χάρις γιὰ τὴν σωτηρία. Ἄλλη τώρα μπορα ξέσπασε στὴ ψυχὴ τοῦ καπετὰ Γεράσιμου. Τὶ ἔκρεπε νὰ κανῃ. Μτορεῖ αὐτὸς νὰ βλαστήμησε καὶ νὰ θρμόσε καὶ ὁ Ἅγιος νὰ εἰσήκουσε μακροθύμως τοὺς ἄλλους, ἢ μπορεῖ καὶ νὰ δοκιμαζῇ τὴν ψυχή του, καὶ τὸν συνεχώρησε. Μὰ τὸ χειρότερο εἶναι ὅτι θὰ γύριζε θὰ ξαναπερνοῦσε τὶ κανάλι καὶ θάχε λογαριασμὸ ἀνοικτὸ μὲ τὸν ἅγιο ποὺ θὰ τὸν κατόνιζε ὅπως τοῦ γουστάριζε, καὶ ἴσως αὐτὴ τὴ φορά..... Ἀπεφάσισε λοιπὸν φεύγοντας ἀπὸ τὴν Μαρσίλια νὰ δεηθῇ νὰ φτάσῃ στὴ Κεφαλλονιὰ νὰ δόσῃ τὴν ἄξια τοῦ κρασιοῦ νὰ κρατήσῃ τὴν ἀξία τῶν ἐμπορευμάτων τῆς Μαρσίλλιας; καὶ γιὰ τὸ καράβι νὰ κάνῃ ὅ,τι ὁ ἅγιος τὸν φωτίσῃ, διαν πάει νὰ τὸν προσκυνήσῃ στὸ Μοναστήρι..... Ἔτσι ἡ σκέψι τοῦ θτολογιστικοῦ Γεράσιμου ἀντέθρασε στὴ δογματικὴ πλάνη γιὰ τὴν προσέλκυσι τοῦ ἁγίου ἐπ' ἀμοιβῇ!!! ΦΑΥΝΟΣ

■ ■ ■

Ἰνστιτοῦτον ναυσιπλοΐας

Μὲ τὴν ἀτομικὴν πρωτοβουλίαν ἀνθρώπων ἀσχολουμένων μὲ τὴν ναυσιπλοΐαν καὶ μὲ τὴν ὑποστήριξιν ἐταιρειῶν καὶ σωματείων ἱδρύεται Ἰνστιτοῦτον ναυσιπλοΐας μὲ ἕδραν τὸ Λονδῖνον. Σκοπὸς τοῦ Ἰνστιτούτου εἶναι νὰ συνενώσῃ ὅλους τοὺς ἐνδιαφερομένους μὲ τὴν ναυσιπλοΐαν εἰς τὴν Βρεττανικὴν Συμπολιτείαν. Εἰς τὸ πεδίον τῆς ἐπιστήμης τὸ Ἰνστιτοῦτον σκοπεύει νὰ εἰσαγάγῃ μεταξὺ τῶν εἰς τὰ πανεπιστήμια φοιτούντων ἐπαγγελματιῶν καὶ ἐργατῶν βιομηχανίας ὁμοιόμορφον ὀνοματολογίαν ὡς καὶ τὸν τρόπον διεξαγωγῆς πρακτικῶν ἀσκήσεων. Ἐνῶ εἰς τὴν διεθνῆ σφαῖραν θὰ προσπαθῇ νὰ διατηρῇ στενὴν ἐπαφὴν μετ' ἄλλων ὀργανισμῶν.

ΗΛΙΑΣ ΜΠΙΤΖΑΝΗΣ

ΣΤΑΔΙΟΥ 41 & Γ. ΣΤΑΥΡΟΥ (ΓΩΝΙΑ)-ΤΗΛ. 21.474

ΜΕΓΑΛΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

ΑΝΔΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΝΕΩΤΕΡΙΣΜΩΝ

ΠΛΟΥΣΙΑΙ ΣΥΛΛΟΓΑΙ | ΠΛΕΚΤΩΝ ΕΙΔΩΝ, ΖΑΚΕΤΩΝ, ΜΠΛΟΥΖΩΝ, ΠΟΥΛΟΒΕΡ ΥΠΟΔΗΜΑΤΩΝ ΑΝΔΡΙΚΩΝ-ΣΠΟΡ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΣΠΟΡ ΚΡΕΠ ΔΡΧ. 88.000

ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΑΠ' ΤΗΝ ΙΑΠΩΝΙΑ

ΜΙΑ ΝΥΧΤΑ ΞΥΛΟΔΑΡΜΟΥ ΣΤΟ ΜΟΓΙ!

(ΑΠΑΝΤΗΣΙ ΣΕ ΓΡΑΜΜΑ ΜΙΑΣ ΘΕΡΜΟΛΙΜΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΡΙΑΣ)

ΤΟΥ ΧΑΡΗ ΕΙΡΗΝΙΚΟΥ

Ἔχει φτάσει 12 μίλλια κοντὰ στὶς ἀκτὲς τῆς Κίνας, στὸ νησάκι Πίνγκ-Τσάου. Ἤρθε ὅμως ἕνα γράμμα, τῆς ἀγνώστης μου δίδος Ταπάνας Π., ποὺ γιὰ χάρη της ξαναγυρίζω πίσω στὴν Ἰαπωνία... τὶς ἀναμνήσεις μου! Τύπος τῶν ζωηρῶν συγκινήσεων φαίνεται ἡ ἐπιστολογράφος (καυγατζοῦ) ποὺ θέλει ν' ἀκούσῃ γιὰ καμμιὰ ναυτικὴ ἱστορία, π' ἀνακατεύονται ἄνθρωποι κι' ἐπικίνα, π' ἀνοίγουν μύτες καὶ κεφάλια, ἔτσι «γι' ἀσήμαντες ἀφορμές», ὅπως λένε. ποὺ μοναχὰ σὰ σινεμὰ ἔχει δῆ καὶ ποὺ τόσο τῆς ἄρεσε! (Μπράβο της!) Μετά, τὸ γράψιμο πάλεψει σταχαστεὶὸ ὕφος καὶ κάποιο φιλοσοφικὴ διάθεση ἀναιστερένη μέ... κλιματολογικὲς συνθῆκες, ποὺ προσπαθοῦν νὰ ἐξηγήσουν γιατὶ ὑπάρχει μιὰ τάση σὰ ναυτικὸ νὰ πίνει καὶ νὰ κάνει γυαλιὰ-καρφιὰ σὰ διάφορα λιμάνια!....

Γιὰ τὸ πρῶτο, θὰ τῆς κάνουμε τὴ χάρη. Γιὰ τὸ δεύτερο πούνα τόσο ἁπλὸ καὶ τόσο ὑδυκαλὸ, θὰ μιλήσουμε ἄλλη φορά, θὰ τὸ κουβεντάσουμε ἀπὸ ὅλες τὶς μερὲς καὶ τὶς ἀπόψεις.

*

(Τὸ Κόμπε ἀπέχει 240 μίλλια κι' ἡ Γιοκοχάμα 596 μ. ἀπὸ τὸ Μόγι). Ἔχαμε ἀρκετὲς ἡμέρες νὰ βγοῦμε σὴ στεριά. Κι' ὅταν πατήσαμε τὸ πόδι μας δὲν πήγαμε μήτε σὸ Κιγιοτάκι Πόρκ νὰ πάρουμε τὸν ἀέρα μας, οὔτε ἀπέναντι στὸ Σιμονοσέκι, ποὺ μᾶς εἶπαν πῶς ὑπάρχει στὸ Ἀκιαμάγιου τὸ μανσαλεῖο τοῦ κυβερνήτορα Ἀντόιου. Ἀλλὰ πήγαμε σὲ κάποιο ὑπόγειο νὰ παρακολουθήσουμε παλαιστικοὺς ἀγῶνες μεταξὺ τῶν γιαπωνέζων! ("Ὀχι δὲν εἶναι τὸ ζιοὺ-ζιτσοῦ, ποὺ μπορεῖ νὰ βάλετε στὸ μυαλό σας. Εἶναι ἡ πάλη «σούμο»!) Σὲ μιὰ παλαίστρα δύο γίγαντες, μὲ κότσα τὰ μαλλιά, δύο ἀνθρώπινα τέρατα τῶν 120 κιλῶν! Ἐκείνοντα τὰ σώματά τους νὰ φτάνουν σὲ ἀκαθόρεστες τῆς ψυχῆς, γονατίζουν καὶ προσεύχονται στὸ θεὸ Σούμο νὰ τοὺς δόσῃ τὴ νίκη, φέγγουν ἄλλοτε στὶς γυναῖκες γιὰ νὰ δείξουν πῶς δὲν κρατάνε κανένα ἀνοίγουν τὰ χέρια τους γιὰ νὰ δείξουν πῶς δὲν κρατάνε κανένα ἀνταείμενο καὶ πῶς θὰ πολεῖσουν τίμια καὶ καίγουνε δίπεσι!

Ἐδῶ ἀρχίζει τὸ πανηγύρι. Ἀρχίζουν τὰ στοιχήματα οἱ Ἀμερικάνοι. Κελεύουν κι' Ἄγιος ὁ Θεός. Μά, οἱ παλαιστάδες χαμπάρι. Ἀρπάζονται ἀπὸ τοὺς ὤμους καὶ κυττάζονται. Πρέπει ὁ ἕνας, νὰ πετάξει τὸν ἄλλονε κάτω ἢ ἔξω ἀπὸ τὴν παλαίστρα. Γι' αὐτὸ χρειάζεται δύναμη καὶ βάρος. Πιάνονται οἱ γιαπωνέζοι, στριφογυρνάνε, σφίγγονται, ἀγκιαχάνε. Οἱ Ἀμερικάνοι ὅμως θέλουνε δράση. Θέλουνε φασαρία καὶ κακό. Θέλουνε νὰ κερδίσουνε στοιχήματα. Ἀρχνάνε τὶς φωνὲς καὶ τὴν κοροϊδία. Οἱ παλαιστάδες ὅμως τοὺς «σούμο» ἀπάρατοι ἀγανοιγίζονται. Ὑποφέρουν. Ἱδρώνουν, κι' ἐκεῖ ποὺ δὲν τὸ περιμένεις, βλέπεις τὸν ὄγκο τῶν 120 κιλῶν νὰ σηκώνεται σὰν πούπουλο στὸν ἀέρα καὶ νὰ σκάει στὰ σανίδια! Αὐτὸ εἶναι. Χαλάει ὁ κόσμος. Οἱ κερδισμένοι χαλεδοῦνε, οἱ χαμένοι πληρώνουνε, οἱ παλαιστάδες φιλιοῦνται σταυρωτά, γιὰ νὰ δείξουνε πῶς δὲν ἐχουνε κανένα μίσος ἀναμεταξύ τους. Μὴ νομίσῃς ἀναπτὴ μου θερμόαιμη πῶς αὐτὰ ἦταν ἡ νύχτα ξυλοδαρσοῦ, ποὺ σοῦ ὑποσχέθηκα. Αὐτὸ μονάχα ἦταν ἡ ἀρχή.

Κάθε χάρα, κάθε πόρτο, φηκίζεται γιὰ τὸ ποτό του. Ἀλλοῦ τὸ κρασί, ἀλλοῦ ἡ σαμπάνια, ἡ τσερβέζα, τὲ ματέ, τὸ ρούμι. τὸ οὔζικο, ἡ μετόρα, τὸ κίγιν θὰ σοῦ μιλήσουνε γιὰ τὸν τόπο ποὺ βρίσκεσαι. Ἡ Ἰαπωνία δὲ θὰ σοῦ μιλήσει καθόλου. Γι' αὐτὸ μονάχα στὶς ἀκρὲς ἀπόσκοπε κάπως τὴν πατρίδα σου μὲ κάτι, ποὺ μοιάζει μὲ οὔζο—ἂν εἶσαι ρωμηὸς—καὶ «βεριτάσμπλ» κοκτέιλ—ἂν εἶσαι γιάγκης.

Τὸ κέφι μαξεύεται στὶς Σημμαχικὲς λέσχες. Τρῶς, τραγουδοῦς, χορεύεις, πίνεις. Τί ἄλλο θέλεις;

Ἡ Λέσχη τοῦ Μόγι δὲν ἦταν μεγάλη. Φιλοξενοῦσε ὅμως περασιακὸς ναυτικοὺς καὶ στρατιῶτες.

Ἐκεῖνη τὴ βραδυὰ εἶχε πολλοὺς Ἐγλέζους, ἄνομα καὶ μεγιτοὺς Αὐστραλοὺς, κάτι ντεβρέπα ὡς ἐκεῖ πάνω! Λίγες ἀμερικάνες ἀπὸ τὸν στρατιωτικὸν ὑπηρεσιῶν καὶ πολλοὺς ναυτικοὺς. Τὸ γλέντι, ὅσο προχωροῦσε ἡ ὥρα, ξεσπαινόταν Κάποιος Ἐγγλέζος ἔπαιζε μουσικὴ μὲ ποτήρια καὶ φλυντζανάκια. Οἱ ἀμερικάνοι τὄχανε ρίξει στὴ τζάζ. Οἱ αὐστραλέζοι τὰ πίνανε. Ἔτσι γλέντια. Κι' ἡ ὥρα προχωροῦσε....

Ὕστερα ξέστανε πολὺ ἡ ἀτμόσφαιρα, ἀρτιωνε τὰ «κοινὰ» τραγούδια, τὰ μπῆ καὶ τὰ παλαμάκια. Στριφογύρεζε ἡ αἴθουσα στὰ μάτια μας. Λίγες οἱ νταμες—γινόταν ἀστεισμός! Πέσανε γροθιὲς στὰ ὑπουλά, καὶ περισσότερα γέλια...

Κάποια στιγμὴ, δὲν ξέρω πῶς, στὸ βάθος ἀρίστερά, ποὺ ἤταν οἱ αὐστραλέζοι κάποιο παρεξήγηση γίνηκε. Ἡ «ἀσήμαντος ἀφορμὴ», ποὺ λένε. Κι' ἔνα νταρεκὶ σηκώθηκε ὀρθό, ἔβγαλε μιὰ φωνὴ, μάζεψε ὁλόληρο τὸ τραπεζομάνηλο μ' ὅτι εἶχε μέσα, τίναξε σὰν τσουβάλι, τὸ γύρισε κάνα δυὸ φορὲς μὲ μανία πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι του—ἔτσι ὅπως γυρίζουν τὶς φωτιὲς—καὶ κρατώντας τὴ μιὰν ἄκρη ἄφηνε λεύτερες τὶς ἄλλες!

Ἐκεῖ νὰ δῆς «ἱπτάμενα πιάτα» καὶ πηροὐνια! Μπουκάλια, ἀλατιέρες, πετοὐνες σὰν ἀέρα! Περάσανε πάνω ἀπὸ τὰ κεφάλια μιᾶς παρέας καὶ σκόρπισαν ἑκάνω μας!

Κ' ἔγινε τόσο γρήγορα, ποὺ δὲν πήραμε χαμπάρι. Κι' ἤταν τὸ σύνθημα τοῦ συνεγερμοῦ αὐτό....

Δὲ σηκώθηκε ἡ παρέα μας νὰ ζητήσῃ τὸ λόγο. Σηκώθηκε ἕλη ἡ «πτέρυγα»! Δὲν ἔμεινε μόνο ὁ Αὐστραλὸς νὰ τὴν ἀντιμετωπίσῃ. Σηκώθηκαν ὅλα τὰ διπλανὰ τραπεζάκια! Δεύτερο τραπεζομάνηλο στριφογύρισε στὸν ἀέρα! Πάλι ἐξεῖθηκαν τὰ πιάτα, μὰ τοῦτη τὴ φορὰ σπάσανε μὰ πάνεγο στὸν τοῖχο! Οἱ πρῶτες γροθιὲς πέσανε. Οἱ πρῶτες κορέλλες, αὐτὲς οἱ καλαμένιες σηκώθηκαν στὸν ἀέρα. Καὶ τὰ τραπεζάκια κεργνοῦσαν πάνω ἀπὸ τὰ κεφάλια, πέφτανε στὶς πόρες καὶ διαλυόταν! Κι' οἱ γροθιὲς πέφτανε στὰ κούτρα. Καὶ τὰ μάτια κοκκίνιζαν, δεῖχνα πῶς σὲ λίγο θὰ μαυρίζανε. Κι' οἱ καρέκλες μίνανε καρεκλοπόδαρα καὶ γιντόταν δυὸ καμάκια πάνω στὶς φάτσες. Κάκοιοι πέσανε κάτω καὶ πολεῦσανε. Τριάντα ἄνθρωποι εἴχανε γίνει μιὰ μάζα, ποὺ πάθε λίγο ἄλλαζε θέση. Κι' ἔτσι μπεγμένοι κι' ἄγνωστοι σὶ παίζανε γροθιὲς ζωῆς νὰ χνοῦν ποιὸν χνοῦσε! Ἡ παρέα μου τὰ βῆκε σκούρα κι' ἔβαλε σύνθημα. «Κόρνερ»—γνοία. Κι' ἔτσι μαζεύτηκανε λιγάκι. Τὰ χρεάσσηκαν κι' οἱ ἄλλοι καὶ φωνάζανε κι' αὐτοί: «Σκουὲρ»—πλατεία καὶ τὸ ξέλο συνεχίζόταν. (Λέτ' 'ταν ἡ πρώτη φάσις. Ἐγὼ δὲν πρόλαβα νὰ πάρω μέρος. (Ἤταν γεφυρὰ νὰ πρωταγωνιστήσω στὴ δεύτερη πρόξη). Κι' αὐτό, γιατὶ μὲ τὴν πρώτη φουρνιὰ τῶν πιατιῶν μοῦρθε στὸν ὄμο ἕνα λυδιασμένο πιάτο καὶ προσνιὰ τῶν πιατιῶν μοῦρθε στὸν ὄμο ἕνα λυδιασμένο πιάτο καὶ προσνιὰ τὸν μαντῆλι μου νὰ λευτερωθῶ ἀπὸ τὴς ...σάλτσες, ποὺ ἀναρριχήθηκαν στὸ ἀριστερὸ ἡμισφαίριο τοῦ κρανίου μου. Ἤρθε ὅμως μιὰ ἀδέσποτη μπουκαλιὰ, «χαμηλὴς ἐντάσεως», καὶ μ' ἔκανε νὰ παρατήσω τὶς φιλιηγενιὲς μου ἀπασχολήσεις.

Κ' ἔτσι ἔγανε μιὰ μάζα ὅλοι πασμένοι δίνω μιὰ πηδιὰ καὶ βρίσκομαι καβάλα σὲ μιὰ πλάτη! κ' ἀπὸ ψηλὰ, ἀρχίζω τὸ καρκαλίδι. "Ὀκοιον πάρε! ὁ χάρος, ποὺ λένε. Γίνεται κάποια σύγχυση. «Σκουὲρ!» μοῦ φωνάζει ἕνα ναυτάκι—Σκουὲρ! τοῦ φωνάζω, καὶ τοῦ φερβίσω τὶς κανονιὲς του.—Κόρνερ! Φωνάζει ἀδιπλανός, ποὺ ἔστασα σ' ἐνδιαφέρον.—Κόρνερ! κ' ἐγὼ καὶ τοῦ τρεσάρω μιὰ στὸ σβέρκο!

Σύγχυση. Τὰ χένοντι ὅλοι. Μέχρι τώρα κατεργασιὰ δὲ κάγανε. Ἔκρεπε κουπὶν νὰ μπῆ στὸ πανηγύρι ἕνας ρωμηός: Ἀρχίζουν καὶ τὰ μπερδεύουν. Κι' ἔτσι πάνε τὰ συνθήματα κι' οἱ παρέες. Τὶς τρώει ἕνας: "Ὀλοι τοῦ φίχνουνε! Σφομάχνουνε πένε-ξῆη, ἀπ' ὅλους τὶς ἀρπάξουν! Ἀρχίζει καὶ γίνεται κανὸ στὴ μέση. Τὸ «κοὶὸ ξέλο» διαδέχεται τὸ καρκάλωμα.

Μονάχα ὁ αὐστραλός, αὐτὸς π' ἄνεψε τὸν καυγᾶ, δίρνεται ἀκόμα στ' ἀληθινά μ' ἕνα συμπαιχνιώτη. Τοὺς ἔχουν ἀφήσει στὴ γωνιὰ καὶ δὲν τοὺς καίγεται καφφί.

Τώρα τὸ καρκάλωμα φτάνει στὸ ζενίθ. Γίνονται δυὸ καινούργιες παρατάξεις. «Ἀρμυ» καὶ «Νάυ»! Στρατὸς—Ναυτικὸ. Θαλασσα—Στεριά. Δὲν εἶνε ἀστεῖα τὰ πράγματα. Οἱ ἀμερικάνοι μοῦ κοπιάρουν τὸ σύστημα. Καβαλάνε σὲ πλάτες καὶ φίχνουνε καρκαλὲς ἀπὸ ψηλὰ. Τρέχει ὁ στρατὸς καὶ καβαλάει τὸν αὐστραλό. Ἀνεβαίνει ἕνας στὸ σβέρκο του. Κίνδυνος—Θάνατος. Ὁ κόσμος τυρρέει ἐγώ. Κάνω νὰ ἀεράσω. Πάνω σ' ἕνα φορβὸ τραπέζι. στὴ γωνιὰ. στὸ μέσο ποὺ δὲν ἔχει ἄβαρίες, εἶναι ἀνεβασμένες ἀμερικανίδες τῶν στρατωτικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ μερικὲς αὐστραλέζες νοσοκόμες, ποὺ μαζεύονε καὶ γελάνε. Κάνω νὰ χαθῶ ἀπὸ κάτω νὰ περάσω ἀπὸ τὴν ἄλλ

Τήν 13ην παρελθόντος μηνός ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεύς συνοδευόμενος ὑπό τοῦ Πρίγκηπος Γεωργίου καί τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν κ. Σακελλαρίου κατήλθεν εἰς Ναύσταθμον καί ἐπεθεώρησε τό Β. πλοῖα. Ἀκολούθως ἐδέχθη ἐπί τοῦ «Ἀβέρωφ» τούς Κυβερνήτας καί Ἀξιωματικούς τῶν πολεμικῶν σκαφῶν, παρακαθήσας κατόπιν εἰς πρόγευμα παρά τῷ Ἀρχηγῷ τοῦ Στόλου κ. Κώνστα. Ἡ φωτογραφία ἐλήφθη μετά τήν παρουσίασιν τῶν Ἀξιωματικῶν εἰς τήν πρύμνην τοῦ θωρηκτοῦ «Ἀβέρωφ». Μεταξύ αὐτῶν διακρίνονται ὁ ἀρχηγός τοῦ Στόλου κ. Κώνστας καί ὁ ἀνώτερος Διοικητής ὑποβρυχίων καί ἀντίκων κ. Λάππας.

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεύς ἐνῷ χαιρετᾶ τούς ἐξιωματικούς ἑνός τῶν ἀντιτορπιλλικῶν μας.

Ὁ Ἀμερικανός Ναύαρχος Κάνναλυ καί ὁ ἐπιτελάρχης του μετά τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν κ. Σακελλαρίου κατά τήν ἐπίσκεψίν του εἰς τό Ὑπουργεῖον Ναυτικῶν.

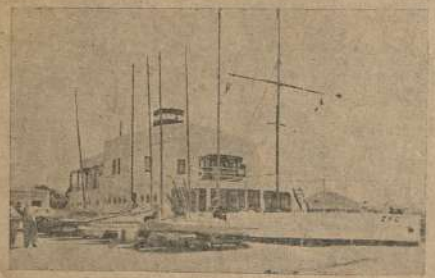

Ἡ νέα ὀρχιτεκτονική εἰς τήν κατασκευήν Ναυτικῶν Ὁμίλων ἀκολουθεῖ τάς νευτηγικάς γραμμάς τῶν πλοίων. Ἰδοῦ τό χαρακτηριστικόν κτίριον τοῦ Ἰστιοπλοϊκοῦ Ὁμίλου Ζωπίκορ εἰς Port Elizabeth τῆς Νοτίου Ἀφρικῆς, τό ὁποῖον μπορεῖ νά ἐκληφθῆ ὡς ποταμόπλοιον.

Ἀπό τόν ἀνασυγκροτούμενον Πειραιᾶ. Τά ἐρείπια τῶν ὑποστέγων καί γεράνων ὅπως τά ἐγκατέλειψαν οἱ Γερμανοί.

Τήν 25ην τρέχοντος συμπληροῦνται 127 ἔτη ἀπό τῆς ἡμέρας κατά τήν ὁποίαν ἐξεφωνήθη τό Ἔθνος μας ἀπελύετο εἰς τόν ἑνός ἕλων ἀγῶνα διά τήν Ἐθνικήν του Ἀνεξαρτησίαν. Ἀπό τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἡ Πατρίς μας διῆλθε πλείστας ὅσας κρισίμους τῶν ἱστορικῶν της ἐξελίξεων καί ἐν ἀγῶσι σκληροῖς καί ἀνοσίοις ἀφωτιώθη καί ἐπιστεύθη ἡ ἀπελευθέρωσις τῶν πλείστων τμημάτων τῆς Ἑλληνικῆς γῆς. Ἡ Μακεδονία, ἡ Θράκη, ἡ Κρήτη, αἱ Νῆσοι τοῦ Ἀρχιπελάγους καί τελευταίως τό Δωδεκάνησα περιλήφθησαν ὡς ἀφορᾶς αὐτολαν εἰς τήν ἱδιοῦσαν πλέον Ἑλληνικήν γῆν καί δέν ἀπομένουν παρά ἐλάχιστα μόνον ἐρήμαιοι τά ἀνεῦ καί αὐτά ἀφῆ ἡ γεῦσις θά περιληφθοῦν εἰς τούς κόλπους τῆς Μητρός Ἑλλάδος. Εἰς τούς ἑπτά Ἐλευθερίας ἀγῶνας μας ἔζα τά τρόφαστα τῆς Ἑλληνικῆς γῆς συνεστέφαν εἰς ὑλικά καί ἠθικά στέφη τῆς Πατρίδος. Ἀνωτέρω μία ἐπιπροσωπευτική φωτογραφία μερικῶν ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν ἐπαρχιῶν, συμβολιζομένας διά τυπικῶν ἐθνικῶν ἐνδυμασιῶν: 1ον) Χωρική τῆς Πωγωνιανῆς Ἠπείρου ἐναντίον τῆς ὁποίας σήμερον ἔπεσε καί τό 1940 ἐξεδηλώθη ἡ ξενική ἐπιβουλή. 2ον) Χωρική τῶν Θεσσαλικῶν κεραμιδῶν (Τρίκαλα κλπ.). 3ον) Γιαννιώτισσα. 4ον) Σκιριανός. 5ον) Χωρική τῆς Ἀτταλάντης. 6ον) Ἠπειροπουλία (περιοχῆς Ζαλόγγου) 7ον) Χιώτισσα. 8ον) Χωρική ἀπό τάς βορείους Σποράδας. 9ον) Κρητικοπούλες (Χανιά). 10ον) Κόρες τῆς Κεντρικῆς Μακεδονίας (Βέρροια κ.λ.π.) Εἰς τό κέντρον ἄνω (2ον) ἡ κλεομένη Ἑλλάς μά τόν ἀμάραντον στέφανον τῆς αἰωνίας δόξης της.

Συμβουλές καὶ ὁδηγίες

Γιὰ τὸν ἐρασιτέχνη ἁλιέα

Τοῦ κ. ΓΙΩΡΓΟΥ ΛΕΥΚΑΔΙΤΗ

Ζωντανὴ γαρίδα μπαίνει στὴ σιρτὴ γιὰ λαυράκια. Γιὰ νὰ βαστήξει πολὺ ὥρα δὲν τὴν τρυποῦν, ἀλλὰ τὴ δένουν μὲ κλωστή.

Ἡ καραβίδα δὲν ψοφᾶ εὔκολα, καὶ καρφωμένη σ' ἀγκίστρι κρατᾶ πολὺ ὥρα ζωντανὴ καὶ κουνᾶ τὰ πόδια της, γι' αὐτὸ κάνει καὶ τόσο καλὸ δόλωμα.

Ζωντανὴ σουπιά, θηλυκή, εἶναι «κοάχτης» σ' ἕνα εἰδικὸ ψάρεμα σουπιᾶς μὲ τὴν ἀπόχη, ποὺ γίνεται τὴν ἀνοιξη.

Τέλος τὶς κινήσεις τοῦ ζωντανοῦ ψαριοῦ πάνε νὰ μιμηθοῦν ἕνα σωρὸ τεχνητὰ ψαράκια ποὺ ἔρχονται στὸ ἐμπόριο γιὰ σιρτές. Ἔχουν τόσο περισσότερη ἐπιτυχία στὸ ψάρεμα ὅσο φυσικότερα πετυχαίνουν τὶς κινήσεις.

Ψεύτικα δολώματα. Αὐτὰ τὰ μετοχειριζόμαστε κυρίως σεὶς σιρτὲς καὶ σὲ λινοστὰ ἐργαλεῖα μὲ ἀγκίστρια ποὺ ψαρεύουν μὲ κάποια μετακίνηση καὶ δίνουν τὴν ἐντύπωση ψαριοῦ ποὺ κοιμᾶται. Τέτοια δολώματα εἶναι ἄσπρα στεφὰ ἀπὸ γλάρο ἢ ἄλλα νεροπούλια, λοφιδίες ἄσπρο κεσί, κόκκαλα σουπιᾶς, γιαλιστερὰ μετάλλινα ψαράκια, ψάλλες χάντες, ἕλιες, λαστερένια σκουλέκια, καὶ ἐύλινα χρωματιστὰ μονέδα ψαριῶν. Μὲ τὰ δολώματα αὐτὰ θ' ἀσχολήθοῦμε περισσότερο στὶς περιγραφὲς τῶν ἐργαλείων ὅπου τὰ χρησιμοποιοῦν (σαλαγγτό, πραγκαρόλα, τσαπάρι, σιρτές, σουπομάλι, καλαμιάρα, ξόκα).

Μαλάγρες. Τὰ κάθε λογῆς ἁλιοὰ ποὺ σκορπᾶμε στὴ θάλασσα γιὰ νὰ μαζευτοῦν ψάρια: βρομόψυρα, ψίχα ψωμί, λιωμένα ψάρια, χαλασμένες ρέγγες κι' ἕνα σωρὸ ἄλλα, τὰ λέμε μαλάγρες.

Τὴ μαλάγρα θὰ τὴν ἀποῦσουμε καὶ μὲ ἄλλα ὀνόματα: *σαλάνο, πασμά, πάσα.* Εἶναι ἀπαραίτητο ἐφόδιο στὸ ψάρεμα μὲ τὸ καλάμι καὶ βοηθᾶ γιὰ νὰ προσελκύσουμε ἰδιαίτερα τὰ κοπαδιαστὰ ψάρια, κεφάλοις, σπάρους, σαργοὺς, μελανόψαρα, ζεργάνες, ἀθερινὸ κι' ἄλλα. Τοῦ ἐπαγγελματία ψάρεμα δὲν τὴ χρησιμοποιοῦν, παρὰ μόνο πότε-πότε μὲ τὴν πεζόβολο, μὲ τὴν μπάντονα καὶ στοὺς κιούστους.

Μαλάγρες ἔνωμες δὲν πουλιοῦνται, ἀκόμη στὴν ἀγορά μας, μιὰ σὲ ἐρασιτέχνες τὴ φτιάχνουν μόνοι τους. Προμηθεύονται χαλασμένα ψαρικά, σαρδέλες, χταπόδι, ταραμᾶ, λοκέρδα, καὶ τὰ κοπανοῦν καλὰ γιὰ νὰ λιώσουν καὶ γίνουν σὰ λάσπη. Καθένας ἀπὸ τοὺς καλοὺς τεχνίτες στὸ ψάρεμα μὲ τὸ καλάμι ἔχει καὶ τὸ δικό του τρόπο νὰ φτιάνει τὴ μαλάγρα του. Μερικοὶ τρίβουν χοντρὴ ἄμμο μὲ λιωμένη ρέγγα τόσο ποὺ νὰ πάρει τὴ μυρωδιά· ἄλλοι φρυσκάτουν ψίχα ψωμὶ καὶ βρωμότυρο μὲ νερό, καὶ τὰ δουλεύουν ὅσπου νὰ γίνουν χυλός. Ὅλοι ὅμως συμφωνοῦν πὼς ἡ καλὴ μαλάγρα δὲν πρέπει νὰχει μέσα μεγάλα κομμάτια ποὺ νὰ τὰ τρώει τὸ ψάρι καὶ νὰ χορτάνει, παρὰ μόνο νὰ σκορπιζει, σὲ μεγάλη ἔκταση, δυνατὴ μυρωδιά. Στὶς μαλάγρες τοῦ κιούστου καὶ τοῦ μπάντονα, φροντίζουν τὸ ἑλιοὰ νὰ εἶναι σφιχτὸ καὶ νὰ ξεχύνεται σιγὰ-σιγὰ ὥστε νὰ βαστᾶ πολλὲς ὧρες.

Μιὰ πρόχειρη μαλάγρα, ποὺ τραβᾶ καὶ πετρόψαρα, κάνουμε μὲ κοπανισμένους ἀχινοὺς. Εἶναι ἀπὸ τὶς λίγες μαλάγρες ποὺ ἔχουν μυρωδιὰ εὐχάριστη καὶ στὸν ψαρό.

Ὅσοι κατοίκοντεσαι συχνὰ μὲ κιούστους καὶ βρίσκουν δυσκολὴ γ' ἀγοράζουν ρέγγες καὶ σαρδέλες φτιάχνουν μόνοι ἕνα μείγμα ἀπὸ παστὰ ψάρια. Σ' ἕνεν τενεκὲ μὲ καλὸ σκέπασμα γέχουν κάθε τόσο ὅ,τι πολὺ δόλωμα τοὺς περισσεύει, κεφάλια κι' ἐντόσθια ψαριῶν, σκάρια ψαράκια, καὶ τ' ἀλαττοῦν. Ὕστερα ἀπὸ λίγες μέρες ἀνακατεύουν τὸ ὁλικὸ τοῦ τενεκὲ κι' ἔχουν μιὰ καλὴ καὶ ἀνθῆδη μαλάγρα γιὰ τὴ δονλειά τους.

Πολὺ καλὴ μαλάγρα γίνεται μὲ λιωμένη ρρέσκια σθέρια, μὲ σθγιὰ ψαριοῦ καὶ μὲ λιωμένα κοβρόψαρα.

Ψάρεμα ἀπὸ στεριά. Εἶναι τὸ ψάρεμα στὴν πρωτόγονη μορφή του. Μὲ σένεγγα ἁπλὰ — τὸ καλάμι, τὸ ἀγκίστρι, τὸ κεφάκι — εἶναι, στὴν τότε μας τοὐλάχιστο, τὸ ψάρεμα τοῦ παιδιοῦ καὶ τοῦ γεροντο. Δίνει εὐκολα τὶς χαρὲς τῆς ψαρικῆς σὲ κείνους ποὺ δὲν μποροῦν νάχουν βάρκα, μὰ καὶ σ' αὐτοὺς ποὺ ἔχουν, μένει συχνὰ ἡ μόνη ψαρευτικὴ ἀπασχόληση ὅταν εἶναι τρικυμία καὶ δὲ βολεῖ νὰ ξεμυτίσουν.

Τὸ ψάρεμα ἀπὸ στεριὰ εἶναι σὲ μᾶς, μπορεῖ νὰ ποῦμε, ὁλότελα ἐρασιτεχνικό. Κατεπάνοται μ' αὐτὸ καὶ λιγοστοὶ γιὰ νὰ βγάλουν τὸ ψωμί τους. Ἀλλὰ τὸν ἐπαγγελματία δύσκολα μπορεῖ νὰ τὸν ἱκανοποιήσει.

Σ' ἄλλους τόπους, ποὺ ἔχει δυνατὴ παλίρροια καὶ ἀποχαβιοῦνται κάθε τόσο τὰ νερὰ σὲ μεγάλες ἐκτάσεις, τὸ ψάρεμα ἀπὸ τὴ στεριὰ ἔχει μεγάλη διάδοση καὶ συντηρεῖ τοὺς κατοίκους τῶν παραλίων. Λίχτια, πετονιές, παγίδες στήνονται ἱδιόρυθμα ἀπάνω στὴν ἄμμο ὅταν τραβιοῦνται τὰ νερὰ—στὴ ρύχη—καὶ ψαρεύουν πλούσια ρόλις ἔρθει καὶ τὰ σκεπάσει ἡ θάλασσα—στὴν μκλήμμα.

Πολλὴ διάδοση ἔχει σ' ἄλλα μέρη καὶ τὸ ψάρεμα ἀπὸ στεριὰ σὲ γλυκὰ νερά. Λίμνες καὶ ποτάμια, μὲ τρόπους καὶ σύνεργα ποὺ ξεχωρίζουν κάποιες ἀπ' αὐτὰ ποὺ ἔχουμε γιὰ ψάρεμα στὴ θάλασσα. Μὰ τὸ ψάρεμα σὲ γλυκὸ νερὸ δὲ μᾶς ἐνδιαιρέσει σ' αὐτὸ τὸ βιβλίο.

Σ' ἀκρογιαλίαι μας δὲν ψαρεύουν πολλοὶ ἀπὸ στεριὰ κι' οἱ τρόποι εἶναι λίγοι καὶ παλιοί.

Πρῶτος, ἐτὲ ψάρεμα ἀπὸ τὴν παραλία, ἔρχεται ὁ μικρόκοσμος τοῦ λιμανιοῦ. Προτοῦ ἀκόμη γνωρίσει τὶς ἔγνοιες τοῦ ἀρνιοῦ ἔχει ὁ μικρὸς κατοικισθεῖ σὲ ἕνα ψαρικό. Τὸ κοιμᾶκι του ἔγινε μ' ἕνα πιρούνι, δεμένο στὴν ἄκρη τοῦ καλαμιοῦ θῦμι εἶναι ὁ μαῦρος κάβουρας ποὺ ἀνηφορίζει στὶς πέτρες τοῦ μουράγιου. Στὴν τσέπη ἀνοίχτει πρόχειρο τὸ ἀζάρι ἀπὸ κομμένο μὲ δυὸ ὀγκῶς κλωστὴ, ἕνα τοσοῦδι ἀγκίστρι—σχεδὸν μιὰ γυρισμένη καρφίτσα—κι' ἕνα πετραδάκι. Ἀντὶ γιὰ καλάμι τοῦ φτάνει μιὰ βέργα λεγερί. Ἔτσι ἀρματωμένος κινοῦν τὸ πρωί τὰ μικρὰ γιὰ τὸ μεγάλο ψάρεμα τοῦ κοκωβιοῦ. Κάθε ψαράκι ποὺ πιάνεται θὰ διελαλήθεῖ στοὺς σύντεχνους τοῦ μουράγιου: «πάνω γοργεσάλιαρος! Ἀπάνω κοκεβάκι!

Παιδιὰ καὶ μεγάλοι ψαρεύουν ἀπὸ προσυπιαίες, ἀπὸ ἀμμουδιές, ἀπὸ βράχια. Πιάνουν γαρίδα μὲ τὴν ψιλὴ ἀπόχη, καρτοῦτες κ' ἕλια δολωμένα καὶ μ' αὐτὰ ψαρεύουν ὕστερα μὲ τὸ καλαμάκι καὶ μὲ τὸ πετιχτάρι. Τὸ καλοκαίρι ποὺ ἔρχονται γιαλὸ τὰ χταπόδια, τὰ πιάνουν εὐκολα ἀπὸ στεριά, μὲ τὸ κεμάκι.

Ἀπὸ τὰ μουράγια καὶ τ' ὀραγμένα καίτια κρεμοῦν μεγάλες ἀπόχες γιὰ νὰ πιάσουν ἀθερινὸ κι' ἄλλα μικρόψαρα. Σ' ἀμμουδιὲς καὶ σὲ ρηχὰ νερὰ θ' ἀπαντήσουμε τεχνίτες νὰ ρίχνουν τὸ πεζόβολο. Σὲ τέτοια μέρη παιδόκια πιάνουν κεφαλόπουλα μὲ τὶς λεκάνες.

Καὶ σὰ νυχτεῦσει, κι' ὁ μικρόκοσμος πέσει στὸν ὕπνο, ἀπομένει μόνο τοῦ σιὸ ἀποτεινὸ καίρο τὸ γεροντάκι μὲ τὸ κολέθι καὶ τὸ καλαμίδι. Ἀρχίζει μιὰ δλονύχτια μυστιαγγία: τὸ τεχνικὸ ψάρεμα τῶν μεγάλων σαργῶν καὶ τῶν σκαθαριῶν.

Τὸ καλαμίδι (ἀρμιδὶ καὶ καλάμι). Τὸ ἀρμιδὶ (ἀρμιδιά, ὀρμιά, ὀρμίδι) εἶναι τὸ ἀπὸ ἀλλὸ ἐργαλεῖο γιὰ ψάρεμα μὲ ἀγκίστρι. Γίνεται μὲ τρεῖς - τέσσερις ὀγκῶς κλωστὴ ποὺ κυτιλίγει σὲ μεσινέζα μ' ἕνα δυὸ μικρὰ ἀγκίστρια. Ἀλλὰ κάνει ἀπὸ τ' ἀγκίστρια μπαίνει ἕνα κομμανάκι μολύβι γιὰ νὰ κάνει τὸ ἀρμιδὶ νὰ φτάνει γρήγορα στὸ βυθό.

Τὸ ἀρμιδὶ δένεται σ' ἕνα μακρὺ καλάμι κι' ἔτσι μπορεῖ νὰ ρίχνεται εὐκολα σὲ κάποια ἀπόσταση ἀπὸ τὴ στεριά.

Δολώνουμε τ' ἀγκίστρια μὲ ξόμη ἢ μὲ ἕλια δόλωμα, κατὰ τὸ ψάρεμα ποὺ θέμε νὰ κάνουμε, καὶ μὲ μιὰ μικρὴ κίνηση σὰν καλάμι τ' ἀφήνουμε νὰ πέσουν μακριά. Σύμφωνα μὲ τὸ βάθος στὸ μέρος ψαρεύουμε, κρατῶμε τὸ καλάμι τόσο γερὸ ὥστε τ' ἀγκίστρια νὰ βρίσκονται κοντὰ στὸ βυθό. Μόλις νιώσουμε κάποιο ἀμμηχανὸ ψαριοῦ τεντάζουμε ἐλαφρὰ τὸ καλάμι πρὸς τ' ἀπάνω κι' ἔτσι καπιφένουμε τ' ἀγκίστρια νὰ βρίσκονται κοντὰ στὸ βυθό.

Στὸ ψάρεμα μὲ ἀρμιδὶ μεταχειριζόμαστε συχνὰ κι' ἕνα μικρὸ φελλό, σὰν πάμα μπουκαλιοῦ. Στερεώνουμε τὸ φελλὸ ἀπάνω στὴν κλωστὴ τοῦ ἀρμιδιοῦ, σὲ ἀπόσταση ἀπὸ τ' ἀγκίστρια ἀνάλογη μὲ τὸ βάθος ποὺ θέμε νὰ φτάνουν, κι' ὅλη τὴν ὥρα ποὺ τὸ ἀρμιδὶ εἶναι στὸ νερὸ ἔχουμε τὸ νοῦ μας στὸ φελλό: τὰ ἐλαφριὰ τσιμπήματα φαίνονται ἀπὸ μικρὰ σαλτέματα τοῦ φελλοῦ, κι' ἔκαν τὸ ψάρι ὁρμᾶξει τὸ δόλωμα γιὰ καλό, ὁ φελλὸς βουλιάζει· πάνω τὴ στιγμὴ τραβᾶμε προσεχτικὰ καὶ τὸ ἀγκιστρώνουμε. Ἕνα ψάρακο τόσο γιαστὸ καὶ διαδοφένο, ὅπως τὸ ψάρεμα μὲ τὸ κολαριδὶ, ἀλεσθάνεται κανεὶς κάποια ἀμηχανία διαν θελήσει νὰ τὸ περιγράψει. Οἱ πολλοὶ ποὺ ἔχουν δοκιμάσει τὶς συγκινήσεις τοῦ ψουνοῦ εἶναι ναῦρουν κάθε περιγραφὴ σύντομη καὶ ἀτονη. Ἢ εἰσαγωγὴ αὐτὴ γράφτηκε ὁσκέδο γιὰ τοὺς λίγους ποὺ τυχαίνει νὰ μὴν τὸ ξέρουν, ὥστε νὰ μποφέσουν νὰ καταλάβουν καλύτερα τὶς λεπτομέρειες ποὺ δίνονται πιὸ κάτω.

Μὲ τὸ καλαμίδι ψαρεύονται τὰ μικρὰ ψάρια ποὺ ζοῦν στὰ λιμάνια, μικρὰ πετρόψαρα κοντὰ στὰ βράχια, κι' ἀκόμη μεγάλα, μελανόψυρα, σκαθάρια, σαργοί. Τὸ ψάρεμα γίνεται καὶ τὴν ἡμέρα καὶ τὴ νύχτα. Τὴν ἡμέρα πιάνονται περισσότερο τὰ μικρά, ποὺ τσιμποῦν εὐκολα. Τὴ νύχτα μὲ σκοπιάδι, μακριὰ ἀπὸ σπίτια τῆς παραλίας καὶ φανάρια, πιάνονται τὰ μεγάλα καὶ δόσκολα στὸ τσίμπημα. Σὲ νερὰ λίγο βολὰ πιάνονται μεγάλοι κέφαλοι.

Κατὰ τὸ ψάρεμα ποὺ κάνουμε μεταχειριζόμαστε καλάμια κι' ἀρμίδια μὲ διαφορετικὴ ἀντοχή. Γιὰ τὰ μικρόψαρα φτάνει ἕνα ψιλὸ καλάμι καὶ ἀρμιδὶ κατμαρένο ἀπὸ ψιλὸ μπεταῖ καὶ ψιλὴ μεσινέζα. Γιὰ μεγάλους κεφάλους ὅμως, γιὰ μελανόψυρα καὶ σκαθάρια, ὅλο πρέπει νὰ εἶναι πολὺ στερεά, ἀπὸ τὸ καλάμι ὡς τ' ἀρμιδὶ. Τὰ μεγάλα ψάρια εἶναι φοβισιόρικα καὶ δὲ ζυγώνουν τὸ δόλωμα ὅταν τὸ ἀρμιδὶ ξεκωρίζει μέσα στὸ νερό· τὸ ἀρμιδὶ γιὰ τέτοια ψάρια γίνεται ὅλο ἀπὸ μεσινέζα.

Ἀπὸ τὸ ψάρεμα μὲ τὸ καλάμι δίνεται γιὰ πρώτη φορὰ ἡ εὐκαιρία στὸν ἐρασιτέχνη νὰ καταλάβει κάτι ποὺ θὰ τὸ θυμᾶται κάποτε διαν ἀρματώνει διεδίφοτε ἐργαλεῖο ψαρικῆς: Γιὰ κάθε ψάρεμα καὶ γιὰ κάθε ψάρι ποὺ λογαριάζουμε νὰ ψαρέψουμε, διελέγουμε τὸ πιὸ ψιλὸ ἀλιοὰ ποὺ μποροῦν νὰ βαστήξουν τὸ ψάρι. Ὅλη ἡ τέχνη εἶναι νὰ πιάσουμε μεγάλο ψάρι μὲ ψιλὲς κλωστὲς καὶ ψιλὲς μεσινέζες. Ἂν θελήσουμε μὲ καὶ καλὴ γλυτώσουμε τὸ ψέβο ποὺ τὸ ψάρι, θὰ μᾶς κόψει τὸ ἐργαλεῖο καὶ μετεκχειριστοῦμε γ' αὐτὸ τὸ λόγο χοντρὸ ἀλιοὰ, σύντομα θὰ καταλάβουμε πὼς τὰ ψάρια βλέπουν τὸ ἐργαλεῖο, τὸ φοβοῦνται καὶ δὲν τσιμποῦν.

ΓΕΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.
(GREEK LINE)
Τὸ ὑπερωκεάνειον
"ΝΕΑ ΕΛΛΑΣ"
ἀναχωρεῖ ἐκ ΠΕΙΡΑΙΩΣ κατ' εὐθεῖαν διὰ
ΝΕΑΝ ΥΟΡΚΗΝ
μέσῳ ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ—ΓΕΝΟΒΑΣ—ΛΙΣΣΑΒΩΝΟΣ
Τὴν Παρασκευήν, 5 Μαρτίου
Γίνονται δεκτοὶ ΕΠΙΒΑΤΑΙ καὶ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ ἐκ ΠΕΙΡΑΙΩΣ διὰ ΝΕΑΝ ΥΟΡΚΗΝ καὶ διὰ τοὺς ἐνδιαμέσους λιμένας ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ, ΓΕΝΟΒΑΣ καὶ ΛΙΣΣΑΒΩΝΟΣ
Διὰ τὴν κράτησιν θέσεων καὶ πληροφορίας ἀπευθυντέον πρὸς τοὺς
Γεν. Πράκτορας ΑΔΕΛΦΟΥΣ ΓΟΥΛΑΝΔΡΗ
ὁδὸς Λουδοβίκου, ΠΕΙΡΑΙΑΣ, τηλεφ. 44.289 καὶ πρὸς ἅπαντα τὰ Μεταναστευτικὰ καὶ Τουριστικὰ Γραφεῖα

Η ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ ΤΟΥ «ΑΔΡΙΑ» ΟΠΩΣ ΤΗΝ ΕΖΗΣΑ

(5ον) ΠΛΩΤΑΡΧΟΥ ΝΑΥΠ. Β.Ν. Κ. ΑΡΑΠΗ

Βγαίνοντας ἀπὸ τὴν ἀριστερὴ πόρτα τρέχ τὸ κατάστρωμα ἀναψε τὸ φανάρι του γιὰ νὰ ἴδῃ ποὺ κατεβαίνει. Τότε ἀντέπρασε τὸ μακιάβερο θέκρα πιὰ δὲν θέλομε νὰ ἴδῃ στὴν κατάσταση ποὺ βρισκόνταν. Δυὸ πτώματα «ἐκτρὰ παραμορφωμένα καὶ μὲ τὰ κρανία πελτοποιημένα ἔρρεζαν τὴν πόρτα.

Φτάνοντας στὸ ὑπόφραγμα ὁ Κυβερνήτης εἶδε τὸν γιατρὸ μὲ τὸ φαλλίδι στὸ χέρι. Ἔτειμο νὰ κόψῃ τὴν λίγη σάρκα ποὺ κρατοῦσε τὸ ἀριστερὸ χέρι τοῦ Παπαφραγξέσκου. Φυσικὰ ὁ ἀκρωτηριασμὸς αὐτὸς θὰ γινόταν χωρὶς κανένα εἶδος ἀναισθησίας. Θέλησε τότε νὰ πῇ κάτι Παπαφραγξέσκο δυὸ λόγια ἐνθαρρυντικὰ γιὰ νὰ τοῦ γλυκάνῃ τὸν κόνο ποὺ θάπρεπε νὰ αἰσθάνεται ἔχει ρόνο στὸ σῶμα του μὰ κατὰ σὰν φοχὴ τοῦ βλέποντας νὰ τοῦ ἀφαιρεῖται ἕλκλῃρο τὸ χέρι του ἀπὸ τὸν ὦμο.

«Δὲν μὲ πειράζει κύριε Κυβερνήτα! Τί εἶναι ἕνα χέρι γιὰ τὴν Πατρίδα!...»

Τὸ ὑπόφραγμα ἦταν γεμάτο ἀπὸ τραυματίες ποὺ βογγοῦσαν σὰ κρεμάσεται τοὺς ἢ παρέμεναν τὴ σιωπὴ τους κοντὰ στὸ γιατρό. Ὅλοι τους ἔκλεγαν γυρισμένα τὰ βλέμματά τους πρὸς τὸν Παπαφραγξέσκο καὶ τὰ λόγια του αὐτὰ δίνοκαν καὶ στοὺς ἴδιους κουράγιο κ' ἔχανε βάλσαμο στὸν πόνο τους.

Ἡ φράσις αὐτὴ τοῦ Παπαφραγξέσκου δὲν ξεχάστηκε, οὔτε καὶ θὰ ξεχαστῇ ποτέ. Ἐπιπόθεκε ἄλλοστε ἀκόμη φορὲς ἀς τώρα ἀπὸ χιλιάδες χρόνων, ἀπὸ τότε ποὺ ἡ Ἱστορία ἀναφέρει τοὺς Ἕλληνας. Εἶναι σ' αὐτὴν κλεισμένη ἡ ρυχὴ τοῦ Ἕλληνος ποὺ ἔχει «ἀγνότερον καὶ τιμιότερον καὶ σεμνότερον ἔλεν τὴν Πατρίδα» καὶ ξεῦρει νὰ θυσιαστῇ γιὰ αὐτὴν ὅταν ἀναπαιδαγωγηθῇ κατάλληλος καὶ δοηγεῖται ἀπὸ ἀνάξιο ἀρχηγό.

Ὁ σημαιοφόρος Θεμελής καὶ ὁ βίοπος Χαδιάρης εἶχαν ἐν τῷ μεταξὺ ἐξαχθῇ ἀπὸ τὸν χαλύδδινο κλοιό τους καὶ παρεδόθηκαν σὰ χάρια τοῦ γιατροῦ. Ὁ Θεμελῆς εἶχε τσακισμένα τὰ δυὸ τοῦ πόδια ἀκριδῶς στὶς ἀρθρώσεις τῶν γονάτων καὶ ὑπέφερε ἀπὸ τρομεροὺς πόνους. Ὁ Χαδιάρης ἦταν κτυπημένος στὴ σπονδυλικὴ στήλη. Σταθήκε ὅμως ἀδύνατον νὰ χγάλουμε τοὺς νεκροὺς ποὺ εἶχαν συμπεσθῇ μεταξὺ τοῦ πρώτου πόργου καὶ τῆς τεφόρας. Τὸ βάρος τοῦ κρυφοῦ πόργου μὲ ὅλο τὸ βάρος του περνοῦσε τοὺς εἶκοσι τόνους καὶ ἦταν φανερὸ πὼς μὲ κανένα τρόπο δὲν θὰ μποροῦσαν νὰ τὸ ἀπαγγύσουν. Ὁ ἀλλοῖ ποὺ ἔχουν δοκιμάσει τὶς συγκινήσεις τοῦ ψουνοῦ εἶναι ναῦρουν κάθε περιγραφὴ σύντομη καὶ ἀτονη. Ἢ εἰσαγωγὴ αὐτὴ γράφτηκε ὁσκέδο γιὰ τοὺς λίγους ποὺ τυχαίνει νὰ μὴν τὸ ξέρουν, ὥστε νὰ μποφέσουν νὰ καταλάβουν καλύτερα τὶς λεπτομέρειες ποὺ δίνοκαν πιὸ κάτω.

Μὲ τὸ καλαμίδι ψαρεύονται τὰ μικρὰ ψάρια ποὺ ζοῦν στὰ λιμάνια, μικρὰ πετρόψαρα κοντὰ στὰ βράχια, κι' ἀκόμη μεγάλα, μελανόψυρα, σκαθάρια, σαργοί. Τὸ ψάρεμα γίνεται καὶ τὴν ἡμέρα καὶ τὴ νύχτα. Τὴν ἡμέρα πιάνονται περισσότερο τὰ μικρά, ποὺ τσιμποῦν εὐκολα. Τὴ νύχτα μὲ σκοπιάδι, μακριὰ ἀπὸ σπίτια τῆς παραλίας καὶ φανάρια, πιάνονται τὰ μεγάλα καὶ δόσκολα στὸ τσίμπημα. Σὲ νερὰ λίγο βολὰ πιάνονται μεγάλοι κέφαλοι.

Κατὰ τὸ ψάρεμα ποὺ κάνουμε μεταχειριζόμαστε καλάμια κι' ἀρμίδια μὲ διαφορετικὴ ἀντοχή. Γιὰ τὰ μικρόψαρα φτάνει ἕνα ψιλὸ καλάμι καὶ ἀρμιδὶ κατμαρένο ἀπὸ ψιλὸ μπεταῖ καὶ ψιλὴ μεσινέζα. Γιὰ μεγάλους κεφάλους ὅμως, γιὰ μελανόψυρα καὶ σκαθάρια, ὅλο πρέπει νὰ εἶναι πολὺ στερεά, ἀπὸ τὸ καλάμι ὡς τ' ἀρμιδὶ. Τὰ μεγάλα ψάρια εἶναι φοβισιόρικα καὶ δὲ ζυγώνουν τὸ δόλωμα ὅταν τὸ ἀρμιδὶ ξεκωρίζει μέσα στὸ νερό· τὸ ἀρμιδὶ γιὰ τέτοια ψάρια γίνεται ὅλο ἀπὸ μεσινέζα.

Ἀπὸ τὸ ψάρεμα μὲ τὸ καλάμι δίνεται γιὰ πρώτη φορὰ ἡ εὐκαιρία στὸν ἐρασιτέχνη νὰ καταλάβει κάτι ποὺ θὰ τὸ θυμᾶται κάποτε διαν ἀρματώνει διεδίφοτε ἐργαλεῖο ψαρικῆς: Γιὰ κάθε ψάρεμα καὶ γιὰ κάθε ψάρι ποὺ λογαριάζουμε νὰ ψαρέψουμε, διελέγουμε τὸ πιὸ ψιλὸ ἀλιοὰ ποὺ μποροῦν νὰ βαστήξουν τὸ ψάρι. Ὅλη ἡ τέχνη εἶναι νὰ πιάσουμε μεγάλο ψάρι μὲ ψιλὲς κλωστὲς καὶ ψιλὲς μεσινέζες. Ἂν θελήσουμε μὰ καὶ καλὴ νὰ γλυτώσουμε τὸ ψέβο ποὺ τὸ ψάρι, θὰ μᾶς κόψει τὸ ἐργαλεῖο καὶ μετεκχειριστοῦμε γ' αὐτὸ τὸ λόγο χοντρὸ ἀλιοὰ, σύντομα θὰ καταλάβουμε πὼς τὰ ψάρια βλέπουν τὸ ἐργαλεῖο, τὸ φοβοῦνται καὶ δὲν τσιμποῦν.

Δύσκολα τ' χθμα. Εἶναι δεύμας ὅτι ἡ πυριτιδοποθήκη δὲν ἀντεπιάχθῃ γιὰ νὰ μᾶς ἐξφανίσῃ μέσα σὲ μιὰ φλόγα ὅπως συνέβῃ καὶ μὲ τὸ HURWORTH.

Τὸ κατάστρωμα καὶ τὰ δάπεδα ἦταν σκεπασμένα μὲ πατρόλαιο καὶ συντρίμμα κάθε εἴδους σὲ ἀρκετὸ ὕψος. Ἡ πρώτη μαπιὰ δίνει τὴν ἐντύπωση ὅτι ἦτεν δύσκολο νὰ συγμαρισθῇ παιὰ αὐτὸ τὸ πλοῖο γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ ἐνδιαιτηθοῦν ἄνθρωποι. Σὲ μιὰ ἔγκαρσία τομὴ τοῦ σκάφους, ἀκριδῶς πρὸς πρόμνα τοῦ πορτίσκου τοῦ πασδοδίου, τὰ δάπεδα τοῦ κατεστρόμματος καὶ τῶν δύο πλευρῶν εἶχαν πάθει μιὰ ἀνάκλιπλωσι μήκους περίπου ἑνὸς ἢ δύο δέκα ποδῶν καὶ βάθους δέκα ἕως τριῶν ἰντσῶν.

Ἀκριδὸς ἡ ἴδια παραμόρφωσις εἰς τὸ ἴδιο σημεῖον εἶχε παρατηρηθῇ καὶ σὲ ἄλλα σκάφη τοῦ αὐτοῦ πορτίσκου μήκους ποὺ εἶχαν κτυπηθῇ μὲ βόμδα ἢ νάρκη εἰς τὴν πρόρα.

Πόσμα νερὸ δὲν εἶχε ἀπομείνει οὔτε στοιγόνα ἀλλὰ οὔτε καὶ ἐξαμενὲς ὑπῆρχαν. Τὰ πατρέλαιο λεῆγκαν ἐπίσης ἤτο πολὺ ὀλίγο ἀλλὰ αὐτὸ τὸ ὀλίγο εἶχαμε τὴν παγγοριὰ ὅτι δεεσθῆ ὅλο τὸ πατρέλαιο ἀβλαβὲς ἀπὸ τὰ μᾶς ἐξασφαλίζε τὸν πολύτιμο φωτισμὸ καὶ τὴν ἀπαραίτητη ἠλεκτρικὴ θένομι γιὰ τὶς ἀντλίες ὑγιεινῆς.

Η.

Ἀνέσεσε μὲ τὸ σέξιμο τῆς ἡμέρας ξανάρχισε ἡ ἐντατικὴ ἀργασία. Πρῶτο καὶ σπουδαιότερον ἦταν ἡ συνεννόησις μὲ τοὺς Τούρκους γιὰ τὴν κακὴ τοκκιοῦ ἑνὸς τάφου στὴν ξηρὰ γιὰ τοὺς νεκροὺς μας. ἐργασία τὴ-δποίαν ἀνέλαβε ὁ Ὕπαρχος τοῦ πλοίου μὰ ἔκαν ἀρίμιο ἀνδρῶν τοῦ κατεστρόμματος. Ἔπειτα ἄπραπε νὰ καθαρισθῇ ἐντελῶς ἀπὸ τὶς σκαθαρσίες ποὺ τὸ ἐσκέπαζαν, ἕνα μέρος τοῦ πλοίου τοὐλαχίστον πρὸς τὸ πορόν, γιὰ νὰ κατεστῇ κατοικήσιμο. Ὅταν ἡ ἐργασία αὐτὴ θὰ εἶχε τελειωθεῖ, τότε θὰ προχωροῦσαμε καὶ στὸ ὑπόλοιπο σκάφος. Ἔπρεπε ἐπίσης νὰ ἐξασφαλῇ δεξαμενὴ νεροῦ καὶ γιὰ τέτοια χρησιμοποιήθηκε ἕνα κιδοτιο πυρομαχικῶν, στὸ κατάστρωμα δεξιὰ παρὰ τὸν πρωμαιὸν πύργο, ποὺ εἶχε κατακλιδεῖ καὶ σολιγκα ἐκκενέωσεως καὶ ἔτοι σχετικὸς σίκολα μπορέσαμε καὶ τὸ μετοκοτεκόσαμε. Ἡ πλήρωσις τῆς πρὸς τὸ πιρὸν ἔπρεπε νὰ γίνεται μὲ τὸ κοπιαστικὸ σίστημα τῶν κάδων ἀπὸ ἕνα πηγάδι ποὺ ὑπῆρχε κοντὰ στὴν ἀκτή. Στὴ ἀρχικὴ καὶ τοὺς λέγτας κέχαμε ἀρκετὲς ἐργασίες καὶ μικροπιστρικὲς ποὺ ἔπρεπε διακοῦψουνε νὰ τὶς καταφέρουμε μόνοι μας. Ἡ πατρελαιοκάτες εἶχε μὰ σοδαρὴ βλάδη στὸν μπιστῶρα τῆς ἄστε μόλις κατόρθωνε νὰ προχωρῇ πρόσω μὲ ταχύτητα χελιόνας. Μετὰ πολλὲς ἡμερῶν ἐργασία κατορθώσαμε νὰ τὴν αὐξήσουμε τὴν ταχύτητα σὲ ἑνικτὸ βαθμὸ ἀλλὰ σταθερὰ ἀδύνατο νὰ τὴν κατεφέρουμε νὰ κάμῃ ἀνάπαυσα. Ὁ κυβερνήτης δρσος δὲν ἤθελε νὰ τὸ παραδεχθῇ ἀπ' οὐδεμιὰ λόγῳ καὶ γ' αὐτὸ ἡ ἐργασία συνεχίσθῃκε γιὰ ἀρκετὸ διάστημα ἀκόμη ὅσκοι στὸ τέλος κάτι κατορθώσαμε.

Κατὰ τὰς ἐνάκτ τὸ πρωὶ ἤλθε στὸ πλοῖο ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Ἀγγλικοῦ Προξενείου τῆς Σμύρνης εἰς τὸ Μπουντροῦμ. Αὐτὸς δὲν ἤτεν κὰ θέσι νὰ μᾶς δώσῃ τίποτε θετικὴς πληροφορίας, σχετικὰς μὲ τὴν τύχη μας καὶ τὴ σύσι τῶν Τούρκων, ἐνῶ ἀφ' ἑτέρου μπρεστὸ Τούρκοι ἀξιωματικοὶ ποὺ ἤλθαν στὸ πλοιοκίλιγο ἀργύσεως, προσεγγίμενοι ἀσφαλῆς ἀπὸ τὸ Μπουντροῦμ, μᾶς ἐπληροφόρησαν ὅτι μετὰ 24 ὧρες ἀπὸ τὸ κατάπλου τὸ πλοῖον θὰ ἀφωπλίζετο καὶ ἐπομένως ὅλοι ἡμεῖς θὰ ἀχρηστευόμεθα γιὰ τὸ ὑπόλοιπο διάστημα το

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ

ΝΙΚ. Γ. ΣΟΦΟΣ Α. Ε.

Γωνία Εὐαγγελιστρίας καὶ Ἀθηναΐδος. Ὅλα τὰ εἴδη ὑφασμάτων εἰς πλουσίαν συλλογήν. Μάλλινα, μεταξωτά, λευκὰ εἴδη κλπ.

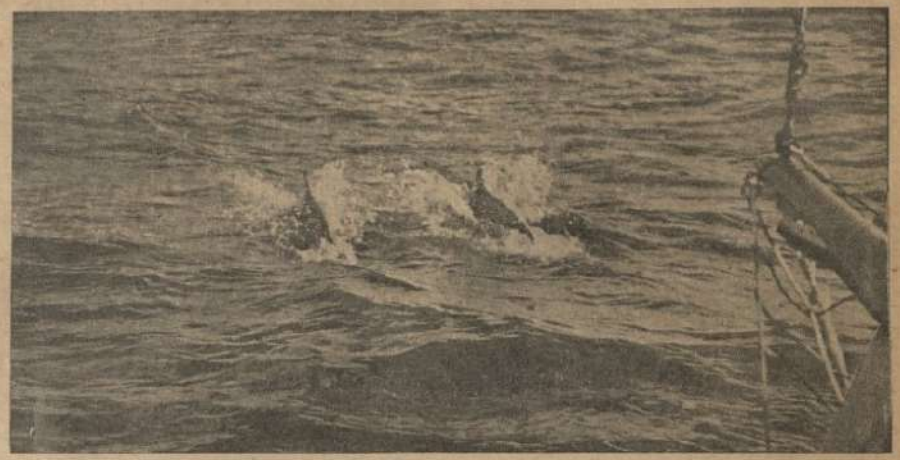

Μία συνήθης σκηνή ἀπό τάς θαλάσσας μας: Τὸ δελφίνια χαριεντιζόμενα, προσαθοῦν νά παραβγοῦν στό δρόμο μέ τό καΐκι...

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΠΟΝΤΟΠΛΟΟΥ

ΜΙΑ ΜΕΓΑΛΗ ΛΟΞΑ

ΑΘ. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΥ

ΟΤΑΝ πρωτοαπαντήσαι κανείς μ' ἕνα βαπόρι κατέχει ἀπό τό ὕψος ἑκατόν ὀγδόηκοντα τῶν παιδιῶν πού κρατοῦσαι γιά τόν νέο σχολεῖο, ἀγνωστο μέσα οἱ ἀγνώστους. Καί χαιρέζεται νά περάσουν μερικές ἑβδομάδες ὡς πού νά λυθοῦν οἱ πάγοι τῆς ἀτιμωτικότητος.

Αὐτό ἀκριβῶς δυκάμωσα γιά ἐπιστή καί ἴσως γιά τριακοστή φορά ὅταν μπεκάσιαι στήν Ἀμβρόσια στό 1932 μέ ἕνα φορτηγό.

Οἱ πρῶτες μέρες κυλοῦν μέ εὐγένεια. Σωστό πρωτόκολλο στή συμπεριφορά πρός ὅλες τίς κατευθύνσεις. Εὔρυο ἐνδοιλοιόχρο θά προσφωτήσης τόν κατεῖαν Δημοσθένη, κύριο πρῶτο τόν Μαστρο-Λουκά — ὡς πούμε, — κύριο ἀσφρατιστή τόν Μαρκονιστή καί κύριο νουάλληρο τό Λοστρόμο.

Ἐ! βέβαια ἡ καπάτοσις αὐτή δέν συνεχίζεται. Οἱ πάγοι θά λυώσουν μόνοι τους φυσιολογικά γιά νά ἐπιτρέψουν τήν πλήρη συναδελφοσύνη σ' ὅσους συνταξιδεύουν μέ τό ἴδιο αὐτό πλεούμενο.

Ὡς τότε θά ἔχουν ὅλα ταχτοποιηθῆ. Ἡ ζυγαριά θά ἔχη δουλέψει ἀθόρυβα καί ὁ λαδένας θά ἔχη πάρει τό «πέζο» του.

Ἔτσι φυσικά ἔγινε καί στό βαπόρι πού εἴπαμε καί ποῦ θά ἀσχοληθοῦμε.

Ὑπάρχουν ὅμως καί σημεῖα ὅπου ἡ ἔρευνα δσο καί ἂν ἔγινε λεπτομερής δέν ἔδωσε ἀποτέλεσμα.

Ἐκεῖ σέ κουζίνα ἑνός ἄνθρωπος ἐπιφορτισμένος τό ἐρωτηματικό.

Ἀνάσταμα κανονικό, κανονική διάκλαση. Ἔκεῖνο πού δέν φαίνεται κανονικό εἶναι ἡ φάτσα του καί τό μυαλό του.

Μαλλί κολό, «ἀλά-καλλιέχη». Μουσάκι καλοθρεμμένο ἐποχῆς τῆς κρύσης ἐν Ἑλλάδι βασιλείας καί ἕνα διαλό γένι δόθε-κεῖθε ἀπό τό κηγοῦν, ἴδια κορωνατοῦρα, τύπου αὐτοκράτορος Φραγκίσκου Ἰωσήφ.

Μπορεῖ αὐτός ὁ χριστιανός νά μή σέ φέρη σέ ἀμηχανία; Καί μάλιστα θέαν συμπληρώνεται ἀπόψη ἀπό ἕνα χαρακτηριστικό, ὅτι ἦταν ἀμίλητος;

Σκέψου ἀλλόκληρες, ὅρες καί τόν κοιτάζω τό μάγερα. Τί διάβολο κρύβει τό κορβέλο του;

Στήν ἀμηχανία μου ἀπαντᾶ ἕνα ἐλαφρό σκούντημα τοῦ λοστρόμου.

— Μεγάλη λόξα! μοῦ κάνει. Μή σαῦς τό κεφάλι σου νά βρῆς ἐξήγησι στήν ἐξοχότητά του.

— Εἶναι καιρό μέ τό βαπόρι; ἐρωτᾶ.

— Κοντά δυό χρόνια. Ὅσο σχεδόν κι' ἐγώ. Στό διάστημα αὐτό τῶν δυό χρόνων ἐκαλλιέργησι σέ φάτσα του ὅλων τῶν εἰδῶν τίς ἐκφάνσεις. Πρῶτα - πρῶτα ζυρίσνεγε στό κεφάλι, στό πρόσωπο ὡς καί σέ φρύδια. Ὕστερα ἄρχισε γένεια - μουστάκια - μαλλιά. Σέ δυό μῆνες ὅσπου τά πάμε σιό Πόρτο ἔτόν σωστό Μπαμπένης. Ὕστερα ξαναζυρίσνεγε, ἀπό τήν ἀρχή. Νέα φυσιογνω.

»Ἄρησε μουστάκι «Ντούγκλας Φαιρμπανξ» καί μαλλί χαμηλά - χαμηλά κομμένο. Ὕστερα τό μουστάκι ἔγινε «ἀλά Χίτλερ». Λές κι' ἔτρεχε μέσα ἀπό τή μύτη του. Κατόπιν πάλι μεγάλο μουστάκι καί ὅλα τά σχέδια στό μοῦσι-Μπάμ - τρεκλέ ἐφήνα, δεσποτικό, γερουσιαστικό, ἀνατολίτικο, καλογεφίστικο, διπλωματικό. Κάθε τάξεδι καί νέα ἐμφάνισις.

»Στήν ἀρχή ὅλοι παροξεύονταν - γελοῦσαμε, τέλος πάντων καί λέγαμε πώς σάν πάμε σέ χωρίς ἀέρα τά ἴσορρόπισι καί τοῦ μάγερα τό κρανίο. Μά δέ βαρυόσαι!!! Αὐτός ἔχει συνέχεια τό βιόλι του. Κατά τά ἄλλα εἶναι θεωμάσιος ἄνθρωπος. Κανένα δέν ἐνοχλεῖ, μέ κανένα δέν ἔχει κουβέντες. Καί τό κεφαλάκι εἶναι ὅτι εἶναι στή δουλειά του ἀσσος. Δυό χρόνια τώρα δέν ἀκούσταμε ἐδῶ μέσα γφεῖα μέ τό φαΐ ὅπως ἔβριζεθήκαμε τ' ἀκούμε σ' ὅλα τά ταράβια τόσα χρόνια.

Ἦταν ἀλήθεια. Ἡ κουζίνα μας στό βαπόρι αὐτό ἦταν ἀφοχή. Περιποιημένα καί νοικοκυρεμένα φαγητά πάντοτε.

Ρώτησα τό λοστρόμο: «Καί στά πόρτα; ἔτσι βγαίνει ἔξω;»

—Δέν βγαίνει ποτέ μοῦ ἀπαντᾶ. Μόνο ὅταν γφεῖζουμε στήν Εὐρώπη τότε ξυρίζεται, ἐτοιμάζει τή μοῦρη του γιά τίς ντέ φιγούρες ποῦ θά ἐφαρμόσῃ, φωνίζει καί ὅτι φόρο τοῦ χρειάζεται κάνει καί τήν κομπανία του σέ ποτό γιατί αὐτό εἶναι τό μόνο βίτσο του. Τό ποτό. Ὄχι πώς μεθᾶει. Ποτέ μας δέν τόν εἴδαμε μεθυσμένο, ἀλλά τό θέλει νά ὑπάρχη στήν κάμαρά του. Τό τραβάει λίγο - λίγο γιά τό κέφι του καί μόνο.

Οἱ πληροφορίες τοῦ λοστρόμου δέν μ' ἐφάτισαν. Ἀντίθετα τό ἐρωτηματικό ἐκεγκάλυσε μέσα σέ θλιβερά πλαίσια ποῦ μόνα τους περιβάλαν αὐτόν τόν περίεργο ἄνθρωπο.

Νά τόν πῶ τρελλό; Οἱ τρελλοί γνωρίζονται πρῶτο - πρῶτα ἀπό τά μάτια. Εἶναι θολά καί χωρίς βάθος. Τά μάτια ὅμως τοῦ μάγερα, ἔντονα σκόρπιζαν μιά μελαγχολική γλυκύτητα γεμάτη ἐμπιστοσύνη ἀλλά καί κάποια περίεργη σοβαρότητα.

Ἀπεφάσισα νά τόν παρακολουθήσω καί νά τόν μελετήσω. Ἡ «λόξα» του δέν μ' ἄφινε νά ἡσυχάσω.

Τό πράγμα εἶναι ὅλο δέν ἦταν. Γιατί ὅπως εἴπαμε ἦταν ἀμίλητος καί σχεδόν μισανθρωπος.

Ἕνα γεγονός ἔρθε νά μέ βοηθήσῃ. Ἀπό τό βαπόρι ποῦ συναντήσαμε στόν ὠκεανό μοῦ ἔδωσαν γι' αὐτόν μέ τόν ἀσυρματο χαιρετισματα καί κάποιες εἰδήσεις. Δέχθηκα νά τόν ἐξαντηρεύσω μέ χαρά γιά νά μπορέσω νά τόν ἐποχρεώσω. Καί ἐποχρεώθηκε πράγματι. Μ' ἔκαλεσε στήν κάμαρά του καί μ' ἔφιλεψε μ' ἕνα «τζίνι». Τό δέχθηκα εὐχαριστώς. Τόν ἐπληροφόρησα δέ, ὅτι κα' γιγο σιωπήσω καί ἔχω σιό δωμάτιό μου λίγο πιότό. Θέλω νά βρίσκεται πάντοτε. Αὐτή τή φορά μάλιστα εἶχε καί δυό μπουκάλες ἑλληνικό κονιάκ ἀπό τά καλύτερα.

Δέν τόν ἐνδυαίσασε καί τόσο ἡ πληροφορία, μά πῆρα τήν ὑπόσχεσί του νά τό δοκιμάσουμε κοιμά μέρα ποῦ θέχε ὄρεξι.

Ἡ δοκιμή ἔγινε σέ δυό - τρεῖς μέρες. Ἐπροσπάθησα δέ νά τοῦ δώσω λίγο περισσότερο ἴσως λυσσάν ἔτσι ἡ γλώσσα του.

Ὕστερα βγήκαμε ἔξω. Καλοκαίρι ἦταν στά τροπικά κλίματα βρισκόμαστε καί ἡ νύχτα προχωρημένη. Προχωρήσαμε κατά τήν πλώρη καί καθίσαμε σιές ὁριαταρές πίντες.

Ἡ πρώτη μου ἔρευνα εἶπε, θά ἀρχίση γύρω ἀπό δυστυχίες, φτώχειες, ἀτυχήματα. Γιατί ἴσως νά ἦταν κάποιος χαροκαμένος καί μιά τέτοια μελαγχολία νά τόν κρατοῦσε στά βρόχια της.

Ἀρχίσα λοιπόν νά τοῦ ξετυλίγω ἱστορίες καί περιστατικά τέτοια ποῦ νά τοῦ ξενεράσουν στήν ψυχή καί τίς δικές του πίκες.

Μά δέ βαρυόσαι!! Ἄκουσε λίγο κα' ὕστερα μοῦ λέγει ἀπότομα.

— Τί διάβολο κάθεσαι καί μοῦ τά λές αὐτά; Δέν λίμε καλύτερα κανένα τραγουδάκι; Ἀν εἴχαμε μάλιστα κιθάρα θά σοῦ ἔκανα ἕνα σκουδαῖο κομπανιμένο. Ἀλλά δέν πειράζει. Κι' ἔτσι θά τά κατορθρω τά κομπανιόρω μέ τό στόμα.

Εἶχα διεθεῖ νά τόν παρακολουθήσω σ' ὅλες τίς διωτρατίς. Καί τόν ρωτῶ:

— Ποιό τραγούδι θέλεις νά πούμε;

— «Δησμόνησε τό χρόμα τῶν μαλλιῶν της» μοῦ λέγει. Ἀλλά

σιγά - σιγά και σερσετά γιά νά μή μάς πάρουν χαμπάρι και μάς κοψοβαλήθούν καί άλλοι ἐδῶ πέρα.

Ἄρχισα λοιπόν. Ἐκεῖνος ξεφόβηξε μιά δυό φορές κι' ἀκολούθησε κάποντας κιθάρα μ' τό στόμα, ἐνώ ἐγώ τραγουδοῦσα.

« Ὁ καιρός ἐπέρασε κι' ἡ καρδιά μου γέρασε
« κι' ἡ μαύρη ἐφημενιά μέ τό φτερό της . . . .

Καί κεῖνος κιθαρίζει :

Νύφη - νύφη - νύφη
Νύφη - νύφη - νύφη - νύφη.

Εἴμαστε μιά χαμά κι' οἱ δυό μας. Κι' ὅπως τό' βλεπα μέσα στήν ἀστροφεγγιά μέ τά δίδυμα γένεια του καί τίς μουστάκες του μ' ἔπιασε φτύς ψόβου. Ἀλλά ἐπεμένα. Τήν ἄλλη μέρα τοῦ ξενολέω.

— Ἄν δέν ἀπατῶμαι φίλε — εἴμαστε φίλοι πειά — ἔχεις ἀνάγκη σειρά στό κέφεμμα. Καί μοῦ φαίνεται ὅτι τό « τζίνι » σου φασκελάνει ἄλα τά κοτιόν καί ἄλα τό βεργούνα.

"Ὅταν ξανάπαμε τραβηχθήκαμε πάλι στήν πλόρη στά ἴδιο μέρος. Στό πρόγραμμά μου εἶχα θέμα οἰκονομικό.

Θά τοῦ ἱστορόῦσα ἐποχεώσεις, βάσανα καί περιστατικά δικά μου, τάχα, καί ἔνα, ὅπου καταδικάζουν τόν ἄνθρωπο νά πέρνη φημαδίκες ἀτέλειωτες ἐποχεώσεων πού τόν κάνει νά μή βλέπη διόλου τόν ἀσπρη μέρα.

Ἀλλά καί πάλι μ' ἔπεσμάτησε.

— Ποῦ βρίσκεις, μοῦ λέει, τήν ὄρεξη καί μοῦ ἀριαδιάζεις τέτοιες ἄκερες ἱστορίες. Ἐγώ λέω πώς θά κάναμε καλύτερα ἀπόψε νά φάλουμε.

— Δυστυχῶς τοῦ λέω δέν ἔχω τέτοια.

— Σέρα ἐγώ. Ἀπαντά. Ἐσύ θά κρατᾶς ἴσο. Νά ἔτσι . . .

Καί μέ δόβηγε.

Ἄρχισε τότε τήν ψαλμωδία.

« Τήν ὡραιότητα τῆς Παρθένας σου
« ἐπί τό ἐπόβλεμμόν τά τῆς ἀγνείας σου »

Ὕστερα ἄρχισε ἄλλο καί ἀρτότερα ἄλλο, ὡς πού φθάσαμε στή Λειτουργία καί . . . τήν ἀπόλυση.

Κάθε βράδυ εἶχε γίνη πειά τακτικό πρόγραμμα. Τά σκονάκια μας « ἐν μέτρῳ » κι' ὕστερα γραμμή γιά τίς πίντες τῆς πλόρης. Ὡς τόσο ἄκαρπες ἦταν ὅλες οἱ ἐρμνες. Τό εἴνγμα ἦταν εἴνγμα. Καί τό μόνο ἀναμφισβήτητο ἦταν τά δύο δκῆχε κράγμοτι κάποιοι λόξε σύ μάγερα.

"Ἐμενε πειά ἡ ἐποχία πώς κάποιε ἐρωκοδουλειά ἦταν στή μέση. Αὐτό ἦταν. Κι' ἐκεῖ εἶχε ἀρχίσει ἀπό ἡμέρες τίς βυθοστρῶγιες μου.

Ἴσως, Ἔλεγα, κομιά ἀπογοήτευση. Ἴσως κομιά ἀντιζηλία, ἴσως κανένα ἀνιαλκοπκίτο ἔνιερο . . . Ποιός ξέρει ! !

Μήπως θέλει καί πολύ ὁ ἄνθρωπος νά πάρη τήν κάτω βόλτα ;

Σ' δίες μου τίς κοπαϊάθτιες ἐν τούτοις ἔσπειδε νά μή ἐνοκαλᾶ. Πότε πρατιμοῦσε τραγοῦδι, πότε ψαλμωδίες, πότε σόλο κιθάρας μέ τό στόμα. Ἀκόμα συγνά, ὅταν ἦταν βέβαιος ὅτι δέν μᾶς ἔβλεπε μάτι σηκωνόταν μέ τρόπο καί ἔπερνε δυό τρεῖς βόλτες χορό καί πηδήματα.

Πλησιάζαμε στό πόρτο, κάπου στήν Εὐρώπη. Εἶχα βαρεθῆ τά βραδυνά αὐτά τέ - α - τέ με τό μάγερα καί πολύ περισσότερο γιατί βέβαιος πειά πώς εἶχα τά κάνω μ' ἕνα ἀνισόρροπο αἰσθάνομαι κάποια λύπη γι' αὐτόν καί κάποιον οὐστο γιά τόν ἑαυτό μου. Ἔκαμα ὡς τόσο καί τήν τελευταία κρούση.

Τοῦ διηγήθηκα μιά δυή μου — δῆθεν — ἐρωτική ἀτυχήτευση κι' ὕστερα χωρίς περιστροφές τοῦ εἶπα :

— Δέν εἶναι δυνατόν φίλε, θάχης καί σύ κάποιο μυστικό στή ζωή σου. Κάποια ἔννοια θά σέ βασανίζη καί σένα. Νομίζω ὅτι θά ἔκρεπε νά μοῦ πῆς μιά καί γνωριστήκαμε τόσο καλά.

Ἀκολούθησε μιά σιωπή. Ἐγώ ἔβαζα τήν ἐξήγηση πώς ἐπί τέλους τόν πέτυχα ἐκεῖ πού πονοῦσε καί περίμενα νά λυθῆ ἡ γλῶσσα του.

Μά ὁ μάγερας πῆρε ἕνα ἀσύπτρῳ ὕφος, ἄρτσε ὅλες τίς ὑπεκφεύγες καί σηηζίζοντας πάνω μου σοβαρό τό βλέμμα του μοῦ εἶπε :

— Νομίζεις πώς δέν κατάλαβα πώς μέ δουλεύοις ; Θαρρεῖς πώς δέν ἔννοιασα ὅτι μέ ἔφαγες γιά ἕνα ἀνισόρροπο καί τόσες μέρες τώρα ψάχνες νά δῆς ποῦ βρίσκεται ἡ βίδα μου ; Μή χαλᾶς τήν καρδιά σου καί εἶσαι πολύ μακρός νά περιποίῃς ἐμένα.

"Ἐμεινα κόκκαλο. Ἐκεῖνος σηκώθηκε καί χάθηκε στό σκοτάδι τῆς νύχτας τραβῶντας γιά τό δομάτιό του.

Σέ λίγο ἔφυγα κι' ἐγώ νταρπιαμένος κι' ἀπογοητευμένος.

Φθάνοντας ἔξω ἀπ' τό σαλόνι τοῦ καροβίου βρῆκα τό λοστρόμο. Ἐκεῖνος σάν νά ἤξερε δλη αὐτή τήν ἱστορία μοῦ λέγει κεφαχτιά :

— Μέ τό σταφῆ ἄν κοιμηθῆς τό πρωί θ' ἀλλοιθωρῆς. Πρόσεξε τώρα μέ τίς πιρέες πού ἄρχισες μέ τό μάγερα, μήν πάρης καί σύ δρόμο . . καί σέ δέσουμε.

*

Πέρασαν ἀπό τότε δεκαπέντε κι' ἀκόμα χρόνια. Συνεχίζεται καί πάλι ἡ θαλασσινή μας ζωή, τά ἀτέλειωτα ὀργώματα τῶν πλεκανῶν.

Μαζεμένοι ἕνα βράδυ σέ κάποια ρόδα πάνω σύ ἀμπόι λέμε διάφορες ἱστορίες. Τό θέμα εἶναι, πόσων εἰδῶν τρέλλες παρουσιάζονται στόν κόσμο.

— Ἄκοῦστε, λέει ἕνας ἀπ' τοῦς μηχανικούς καί μιά ἄλλη ἱστορία ἑνός ξάδερφου τῆς γυναίκας μου.

"Ἦταν μάγερας . Ἀλλά λέγοντας μάγερας, ἔννοῦ μάγερας. Χρόνια καί χρόνια στά καλύτερα φεστοράν τῆς Ἀθήνας. Περιζήτητος καί ἀγαπητός παντοῦ. Καί τόν καλοπλήρωναν ἔτσι πού δέν σκάφτηκε ποτέ οὔτε τόν σύφερνε νά κάμη δουλειά διόλ του.

»Μά ἡ μοῖρα του ἦταν νά τρελλαθῆ. "Ὅταν τό μάθαμε κανείς δέν τό πίστευε. Ποτέ του δέν εἶχε βρεῖ στενοχώρια. Ποτέ του λύπη. Ποτέ του ἀνέχεια ἡ δυσκολη στιγμή. Ὅλο χαρούμενος, ὅλο γλεντζές χωρίς ἄμεμφη φημελέματα. Ἦταν καί ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ. Στήν ἐκκλησία τακτικός. Κρατοῦσε τίς νηστεῖες καί μετελάβαινε σάν γρηοῦλα. Κι' ἄλα αὐτά ἀπό παιδί ἀκόμα. Ἐδούλευε τότε στήν Κηφισιά. Μιά μέρα, τοῦ ἐξαπέρησε ἡ γυναίκα τοῦ κατεστημενάρχη του, πού ἀνακατεύοταν σιά « ρυλαγθρωπικά », πώς μιά οἰκογένεια στήν Ἀθήνα εἶχε ξολοθρευθῆ ἀπό φυματίωση. Πρῶτα ὁ πατέρας, πολῆς τραματιάς τοῦ δόδεκα κι' ὕστερα ἡ μάνα. Πιός τώρα ἀπόμεινε ἕνα κορίτσάκι πεντάφρανο κι' ἀπροσάτευτο στό ἄλεος τοῦ Θεοῦ. Βέβαια γιά τήν προστασία της ἐκινήθηκαν τώρα τά Φιλανθρωπικά Ἱδρύματα, μά θά ἔπρεπε τό καϋμένο νά βρῆ κομιά θκιτκάτερη προστασία. Γιατί ἔχει πόρει τόσο καλή ἀνατροφή καί ὁ χαρακτήρας της εἶναι ἀνεκτίμητος.

»Ἡ καρδιά τοῦ μάγερα, πού λέμε, ἀνησυχήθηκε. Κι' ὅπαν δέν εἶχε κομιά ὑποχρέωσι στόν κόσμο, γιατί ἡ γρηά του εἶχε πεθάνει τόν προηγούμενο χρόνο καί κανείς δέν περίμενε πειά ἀπό τά χέρια του ἐξήγησα νά ἀναλάβη τήν δοχανή. Θά ἦταν τότε ἐκεῖνος ὡς εἶκοσι ὀχτώ χρόνων στήν ἡλικία.

»Τήν πῆρε λοιπόν μέ τή μεσολάβηση τῆς κυρίας τοῦ καταστηματάρχη του καί τήν ββαλαν ἐσωτερική σ' ἕνα σχολεῖο. Ἀνέλαβε δλα τῆς τά ἔξοδα καί σάν καλός χριστιανός ἐγέμισε ἡ ψυχή του ἀγαλλίασι πώς ἔκαμε ἕνα καλό στόν κόσμο.

»Ἡ μικρή δέχτηκε μέ μεγάλη συγκίνησι αὐτή τήν προστασία καί ἐκτιμᾶντας τή χειρονομία του εἶχε βαλθῆ νά τόν τιμήσῃ. Πρῶτα στά γράμματα, πρώιση στοῦς καλοὺς τρόπους.

»Τά χρόνια περνοῦσαν. Τέλειωσε τό Γιμνάσιο κι' ὕστερα τήν ἔβαλε στό Ἀρσάκειο νά τήν καμη δασκάλα. Ἔτσι, λογιάζε, θά τελείωνε κι' ὁ δικός του προορισμός δίνοντάς της ἕνα καλό ὁρόμο κι' ἕνα καλό ἐπάγγελμα.

»Μά ἡ μοῖρα πλέκει δικό της κορδόνι. Ἄλλοιῶς τά κανονίζει ὁ μάγερας κι' ἄλλα θέλει ἡ μοῖρα του.

»Ἔλαμε τό κορίτσι μεγάλωσε. Εἰκοσάρισε σχεδόν. Κι' αὐτός λαβέντας τριανταπενταφίρης, πάνω στίς δόξες του. Τήν ἔτερνε εἰς Κυριακόδες καί εἰς γιορτές καί τή σεριτάνιζε σάν ἀδελφός, σάν πατέρας. Κι' αὐτή λαχταρούσε τίς μέρες πού θά τόν ἔβλεπε. Ἀνθρώπινα πράγματα. Ὅσο κι' ἄν θέλουμε νά σ' ἀρνηθοῦμε, ὅσο κι' ἄν προσπαθοῦμε νά τούς βάλουμε φράγματα, ὅσο κι' ἄν πρέπει σ' ὁρισμένες περιστάσεις νά τ' ἀναχαιτίζουμε καί νά τούς δίνουμε ἄλλες γραμμές, στόν πάγο χτίζουμε.

»Ἔτσι τέτοιο δρόμο πῆρε κι' ἡ ἱστορία μας.

»Τήν ἀγάπησα τήν προστατευομένη του ὁ μάγερας. Καί μ' ἕνα φτηνό ἐγοϊσμό πώς τάχα ἦταν χρέμα του ἀδιαπιλόνιστο, τήν προσφέρε πειά γιά σύστεφανο τῆς ζωῆς του. Μά βιβλιάσια ἐγώ πώς καί ἀπό τό κορίτσι βγαίνουν βίδες σκέψεις δέν μπορᾶ. Τειλιάσιστο ἡ συνέχεια δέν μοῦ δίνει τό δικαίωμα. Καί ἡ συνέχεια εἶναι αὐτή:

»Κάποια μέρα τοῦ τηλεφώνησαν ἀπό τό σχολεῖο νά περάσῃ ἐπειγόντως ἀπό ἐκεῖ. Παράτησε τή δουλειά του καί σάν τρελλός ἔτρεξε στήν πρόσκληση. Χίλιες δυό ἀνησυχίες σεριφογοῦζεν στό μυαλό του. Ἀρρωστεια, ἀτύχημα, θάνατος ! ! Καί μόνο κεῖνο ποῦ πρεγματικά συνέβαινε δέν φαντάστηκε.

»Ἀπαγωγή !! Μάλιστα, ἀπαγωγή. Καί μέ ποιον; Μ' ἕνα χαμένο κορμί, μ' ἕναν ἀλήτη ἀνεργο καί ὀχαζευτο ἀνηψιό τοῦ ἴδιου τοῦ μάγερα πού εἶχε τήν ἀνοησία νά τῆς συστήση κάποτε καί μάλιστα νά κάνουν πολλές φορές συντροφιά κι' οἱ τρεῖς τους.

»Ἔ ! Λοιπόν τό πῆρε κατάκαρδα. Παράτησε καί τήν Κηφισιά, παράτησε καί τά φεστοράν καί μπαρκέρισε. Ἦταν στά νειάτα του καραμέγερας μέ τά ροστάλια, ἤξερε ἀπό βαπορια εἶχε καί φυλλάδιο καί χάθηκε ἀπό τά μάτια τοῦ κόσμου. Ὡς ἕνα διάστημα μαθαίναμε γι' αὐτόν. Λογιά λογιῶν φήμες ἔρβαιναν ἐκ μέρους του. Ἴσως τάχα τσιτσίγκε, πώς τόν κυρέψε μελαγχολία καί τά τέτοια. Μαθαίναμε ἀκόμα πώς σ' ὅσα βασίρια ἔκανε, τόν βγάζαν « γούμερο » μέ τίς λόξες του. Πόσε ἄρτυε γένεια, ποτε μουστάκια πότε ἔμενε ἀκουρος καί γινόταν σωστός καλόγηρος. Καί πότε τραγουδοῦσε ὁλομόναχος, πότε ἔψελνε.

"Ὅτι κι' ἄν ἔκαναν οἱ δικοί του νά τόν μαζέψουν στάθηκε ἄδυνατο. Δέν ποτοῦσε στήν Ἑλλάδα. Ὡς ποῦ μιά μέρα φέλνοντας σ' ἕνα καμπανοῦτι, ὡς ἀργά τή νύχτα, ἄῆρε βουτιά στή θάλασσα. Κανείς βέβαια δέν τόν εἶδε, μά ἔτσι ἐξηγήθηκε τό πράγμα. Τή βραδυά αὐτή ἦσαν στήν κορδιά τοῦ ὀκεανοῦ καί δέν τόν ἠσάκιεδε μάτι ἀνθρώπου.

*

Κάτι σάν βραχνές μοῦ πνίγει τό στῆθος μέ τή διήγησι τοῦ μηχανικοῦ. Δέν τολμᾶ νά διακόψω τήν ἀφήγησί του μή καρέβασί μου πώς γνώρισα τόν συγγενή του. Μονάχα ὅταν ἡ ἱστορία τελείωσε, ξαπλωτάρβηξε στό δωμάτιό μου, ἤπια δυό κονιάκ ἑλληνικό ἀπό τό μπουκάλι μου καί ὕστερα προχώρησα στήν πλώρη κι' ἀκάθησα στήν ἀριστερή πίντα. Ἕνα τραγοῦδι αἰθόρμητο ἤρθε στό χείλη μου.

« Δησιόνησα τό γράμα τῶν μαλλιῶν της . . . »

Μεριά δάκρυα, αἰθόρμητα κι' αὐτά κύλησαν κατά τή θάλασσα.

Μοναδιά ἴσως στή μνήμη καί . . . σύ μνῆμα τοῦ πενημένου καί βασανισμένου φίλου μου.

ΑΦΑΝ. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

■ ■ ■

Ἀνεμωνες!..

Νυφοῦλες λιγυρόκορμες, μέσ' τό χειμῶνα μόνες
πελιδοῦνε μέ τό Βορρᾶ καί τούς ἀντικυκλῶνες.
νυφοῦλες μυριόχρωμες, δροσότες, ζηλευτές!

Δυό - δυό ἐδῶ, τρεῖς - τρεῖς ἐκεῖ, καί παρεκεῖ.... χιλιάδες,
κόκκινες, ἄσπρες, ρόζ, χλωμές, μ' ἀσύγκριτες φρεσκάδες
στολίζουνε τίς ρεματιές, τούς κόμπους, τίς κοιλάδες!..

Τό χιόνι πέφτει γύρω τους σάν πουπουλένιο χάδι,
καί γίνεται σεντόνι τους καί πέπλο κάθε βράδυ,
σά ἐδά γλυκοφαλίσουνε τά μαῦρα βλέφαρά τους
ποῦ τάνοιξαν τή χαραυγή μέ τά χαμόγελά τους!

. . . . . .

Ὦ ! νάχα χέρια ἑκατό! Χίλια νά εἶχα χέρια,
ποῦ νά μποροῦσα νά κρατῶ ἀμέτρητα πανέρια,
νά τά γεμίζω λουλοῦδα κάθε γλυκειάν αὐγοῦλα
καί νά στολίζω τοῦ σηπτιοῦ, κάθε γωνιά κι' ἀκρούλα!..

ΕΛΛΗ ΑΖΑΡΙΑΔΗ

ΜΑΤΩΜΕΝΑ ΦΤΕΡΑ

Τῆς Δίδος Λένας Πέχα

ΚΑΘΟΜΑΣΤΕ τριγύρω στή φωτιά, θάταν δέ θάταν ἐννιά ἡ ὥρα τή νύχτα. Σιμωνόστε μαξεμένοι σέ κείνη τήν καλύβα τοῦ ἴβαριοῦ, κομμιά δεκαριά. Εἴχαμε φάσει τό χαιά' ν' ἀπάνω ἕνα κερί στόν "Ἀη - Σάστη νά δοῦμε τόν κεφαβιάφη τοῦ ἴβαριοῦ καί ν' ἀκούσουμε κομμιά κουβέντα παλιά, θυμητάρι κάποιας ἱστορίας ποῦ μόνο οἱ παλιοί γερο - καπετανάοι ξέρουν. Τά ξύλα τριζοβολοῦσαν καί πέταγαν γερές φλόγες καί τό τσουκάλι ἔβραζε μέ τό χταπόδι μέσα γιατ' ἤταν μεγάλη Τρίτη καί νηστεῖαν.

Καθισμένη στά χαμηλά σκαμνάκια κύτταζα τούς δουλευτάδες αὐτοῦς τῆς θάλασσας μέ τά σκαμμένα πρόσκοπα, μέ τά ρεξαμένα χέρια ἀπ' τό ψαρόσκοινο κι' ἄνοιωθα μιά συμπάθεια γι' αὐτούς ποῦ ἀργοπεθαίνουν στήν ὀγγή ἀγκαλιά τῆς ξεμυελίστρας.

— Ἔλα λοιπόν καπετάν Σπύρο, πές τίποτε νά ξενοτάξουμε.... μά στρῶψε πρῶτα κανένα νιόπιο....

— Καί στρίβοντας θυμήσου τίποτα.... τόν παρεκίνησε κάποιος ἀπ' τή παρέα.

Ὁ καπετάνος γαμογέλασε, ἀνακάθησε στό σκαμνί, ἀνακλάδωσε μ' ἕνα καλάμι τή φωτιά, καί βγάζοντας τήν καπνοσακκοῦλα του ἄρχισε τό στρῶψιμο.

Ἀπ' ἔξω ἀκουγότανε τό μανιασμένο φύσημα τοῦ ἀέρα ποῦ πέρνεγε σφριζόντας ἀπ' τά κλάδια καί τά βούρλα τῆς καλύβας.

Τό τσιγάρο ἑτοιμάστηκε, ἀνάφτηκε καί πετώντας μας ἕνα σύνεφο καπνοῦ στά πρόσκοπα ἄρχισε σιρέφοντας; σέ μένα τήν καινουργιοφερμένη.

— Δέν θά κῶ γιά τό ἀτέλειωτο καλλί τῆς καλόγηρας ποῦ εἶναι στό Ἰβάρι μας οὔτε γιά τά λιθάρια ποῦ μάξεψε μέ τά χεράκια της γιά νά τό χτίσῃ.... Θά σοῦ τά ἔχῃ πῆ ἡ νόνα σου ὅταν ἤσουνα μικρή.... Δέν εἶναι ἔτσι; (Χωρίς νά περμένη ἀπάντησι συνέχισε :) ...Μά θά σοῦ κῶ κάτι κοινούργιο κάτι ποῦ ἔγινε πρίν τέσσερα - πέντε χρόνια καί ποῦ θά τό θυμᾶσι ὅσα χρόνια θέλει ὁ Θεός καί ζήσω.

Ἤταν τά καταραμένα χρόνια τῆς κατοχῆς. Ἐμεῖς καθόμαστε ἐδῶ σάν πόντια καί δουλεύαμε δπλᾶ γιά νά μπορέσῃ ὁ κοσμάκης νά φάγ λίγο ψάρι ποῦ βγάζει ὁ τόπος καί νά ζήσῃ. Στήν πόλι δέν κατέβαινα καθόλου γιά νά μη βλέπω τά ὄρνια καί νά μήν ἀκούω τά βογκητά τῶν δαρμένων.

Δουλεύαμε ποῦ λέτε σκυλίσια.... Τό ψαροκούλι ποῦ μᾶς ἔρεφνε ἀπό τήν πόλη τό νερό καί τά λίγα τρόφιμα, ἔφερνε στό τσοῦρμο τά νέα. Σπότωσαν τό Βογγέλη.... δείρανε τόν Πάπο.. Τοῦ Ἀσημάκη κάψανε τό σπίτι καί χίλια δυό.. ἀκουγα καί μάτωνε ἡ καρδιά μου.... μά τί νά κανα; Τί; ἤμουνα γέρος πειά καί δέν ἄνιαχα γιά πολεμαρκιές.... Καί μᾶς τῶν θαλασσινῶν τά χρόνια λογαριάζονται διπλά, κοπέλλα μου, εἶναι ἡ ἀρμόρα ποῦ μας τρώει βλέπεις ὅπως τό σκουλήκι τριπάνι καί τρώει τό γερό τό ξύλο.... Ἀς εἶναι.... μιά βραδυά—Φλεβάρης τοῦ 43—καθόμαστε γύρω ἀπ' ἐτοῦτο τό τζάκι προσπαθῶντας νά ζεστάνουμε τά ξυλιασμένα κορμιά μας. Ὅταν ἐπόσωσα πρότοι ἀκούσταγκαν ποῦ ἔκαμαν νά κοντνῆθῃ σνθέμελα τό νησί μας.

Πεταχτήκαμ' ἔξω. Τό κρύο καί τό νερόχιονο μᾶς ἔδειχνε στά μούτρα. Πήγαμε στήν ἄκρη τοῦ νησιοῦ, ἀνεβήκαμε στά βράχια καί προσπαθούσαμε νά δοῦμε. Τό νερόχιονο καί οἱ μακρυνές ἀστραπές μέσα στό σκοτάδι δέν ἄφηναν τά δοῦμε πολλό πράματα. Κάτι ἀβέβαιες λάμψεις καί ποῦ καί ποῦ κομμιά φωτοβολίδα λαμπρή ἔσκιζε τό πυκνό σκοτάδι. Ἀρχίσαμε νά ἀναρωτιώμαστε τί τάχα νάναι; Ἴσως ἀπόβασις, ἴσως ὑποβρύχια τρυπῶσαν σνά νερά μας ἴσως τ' ἀεροπλάνα βομβάρδιζαν τ' ἀεροδρόμιο σιόν "Ἀραξο...ἴσως...

Κανένας μας δέν ἤξερε θετικά... στό μετοξύ μουσκεύαμε γιά καλά. Ἀπασαίσαμε νά κοιμηθοῦμε κατ' τό πρωί ἴσως μαθαίναμε κανένα νέο. Ἡ νύχτα πέρασε ἀργά - ἀργά. Θέταν πέντε ἡ ὥρα ὅταν σηκώθηκα. Πῆρα τό φανάρι καί βγῆκα νά δῶ τί ἄβαρίες εἴχαμε ἀπ' τόν ἀέρα. Ἔρτασα στήν ἄκρη τοῦ νησιοῦ σπά μαρόνια, κι' ἑτοιμάστηκα νά γυρίσω πίσω βλέποντας πώς δέν εἴχαμε ζημιές. ὅταν τό μάτι μου σταμάτησε σ' ἕνα σημαδι ἀκαθόριστο μέσα στή θάλασσα πολύ κοντά σύ νησί. Περίεργο.... οὔτε γαῖτα ἤτανε οὔτε παλλοι παρασυρμένοι ἀπ' τόν καιρό..

Ἡ Πορτογαλική ψαρόβαρκα σκοῦνα «Μαρία Καρλότα» ἀπαλλεύσασα ἐκ Νέας Γῆς συνήκησεν 850 μίλλια ἀνοικτά εἰς τόν Ἀτλαντικόν μεγάλην ἰρκτιμίαν ἐκ τῆς ὁποίας καί ἐκινδύνευσε νά βυθισθῆ. Τό πληρωμά της ἠναγκάσθη νά ζητήσῃ βοήθειαν διά τοῦ ἀσυρμάτου. Μετά ἑβδομάς τριῶν ἐπλησίασε τό πολεμικόν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν «Ἑφόρλος Στόφορδ» τό ὁποῖον καί ἐδέσατο ὁλόκληρον τό πληρωμα μετά κοπιώδη προσπάθειαν. Ἡ σκοῦνα τελικῶς ἐβυθίσθη. Διακρίνεται ἡ γυναγοσαυτική λέμβος τοῦ πολεμικοῦ ἐπῖ κατευθύνεται εἰς τό κινδυνεύον σκάφος.

Ἀπό τόν ἔξω Ἑλληνισμόν : Τό ἐν Ν. Γόρκῃ Διακριτικόν Συμβούλιον τῆς Ὀργανώσεως Ἀρχῶν ἡ «Ὁμόνοια». Ἐξ ἀριστερῶν ποῦ τά δεξιά καθήμενοι: Γ. Καβαλλίνος, Δ. Τζεύγκρης, Ν. Βαγκάνης, Κ. Λατζηράκις, Δ. Θεοδωράκις. Ὄρθιοι : Παν. Χαρχάκις, Ἐμμ. Γαλητάκις, Ἐμ. Μελεφάκις, Γ. Φοράκις, Ἐμ. Μαλαθράκις, Ἀπ. Μυριελάκις, καί Ἀντων. Βιδαλάκις.

Προχώρησα λίγο, πελέγοσα στό παγωμένο νερό καί περίμενα γιατί τό κῦμα τό ἔσπρωχνε ὅλο ἕνα καί πειό κοντά. Τῶρα μπῆκα ὡς τό γόνατο μές τό νερό κι' ἄρχισα νά διακρίνω πειό καλά αὐτό τό σχῆμα ποῦ ἤρθε κάποια μορφή. Ἴσως ἄνθρωποι πνιγμένοι... μιά τελευταία προσπάθεια.... ἕνα κῦμα δυνατότερο τοις ἔρεφε δίπλα μου. Καί τότε εἶδα δυό παλληκάρια χλομά νενυμένα μέ φοῦχα μέ λουριά, μέ πέτσια, μπερδεμένα μεταξύ τους, εἶχαν φάσει ποιός ξέρει πῶς στό νησάκι μας.

Μέ χίλιες προσπάθειες κι' ἀφοῦ εἶχα ξυλιάσει στό μετοξύ τούς τράβηξα στήν ἄμμο. Κάθησα ἀποκαμωμένος δπλά τους καί τούς κοίταζα "Ἦταν ἀμούστακα παλληκάρια —Ἄγγλοι ἀεροπόροι—τά κατάλαβα ἀπό τά ροῦχα. Τά λουριά ἀπ' τ' ἀλεξίπτωτα ἤταν μπερδεμένα κι' ἔτσι φαίνεται πῶς καί τά δυό τους δεμένα βρῆκαν τό θάνατο. Τούς ἔβγαλα τίς κόσκες καί κάτω ἀπ' αὐτές ξεπρόβαλλαν τά ξενέβα μαλλιά τους. Καλόμοιρα πειδιά, ποιός ξέρει ποιά μάνα τά περμένει Εἶχε ξημερώσει πειά. Τό τσούρμο ξύπνησε καί ἀνεζητοῦντας με μί βρῆκε νά κάθομαι κοντά σ' ἄβαρο παιδί μέ τό μυαλό σταματημένο μέ τά πιδία μου ξυλιασμένα καί τά μάτια θυμιτά. Ἀνοιξαμε λάκκο πλατύ κοντά στό μικρό ἀφιυρῆκι τοῦ νησιοῦ καί τούς θάψαμε, ἀφοῦ τούς βγάλαμε ἀπ' τά κρεμασμένα χέρια τους δύο ἀσημένιες ἀλυσσίδες μέ ταυτότητες, σκεπάσαμε τόν τάφο μέ λίγα φύκια καί σήγαμε σέρνοντας τά βήματά μας γιά τή δουλειά.

Τό σούρουπο ἄνοιξα τό ἐκκλησάκι τοῦ "Ἀη - Σώστη καί κρέμασα στό ἐλεόνιμά του μπροστά τίς ἀλυσσίδες τῶν παιδιῶν. Κι' ἀνάβω τό κοντῆλι κάθε βράδυ ἀπό τότε.

Ὁ καπετάνιος σταμάτησε τήν ἱστορία, κι' ἄπλαγη τά μάτια του σπηλώθηκαν... Δέν ἤταν πειά κοντά μας, ἴσως ὁ νοῦς του πέταγε σέ κείνη τή νυχτιά. Ἴσως ἔβλεπε ἀκόμα τά ξανθά μαλλιά τῶν πνιγμένων.

Ὅλοι μελαγχολήσαμε, κάποιος κάτι προσπάθησε νά πῆ. Μά ἡ φωνή του πνίγηκε ἀπ' τό βογκητό τοῦ ἀγέρα ποῦ ἤταν ἀπαίσιο κι' ἔμοιαζε σαν τό στριγγό καί πονεμένο κλάμμα τῆς ἀγνοστης μάνας ποῦ μοιρολόγαγε τόν ἄδικο χαμό τοῦ παιδιοῦ της.

Τό πρωί πρίν φύγουμε ἀπ' τό ἴβαρι πήγαμε νά προσκυνήσουμε τόν "Ἀη - Σώστη. Καί κεῖ μπροστά στή φτωχική ξυλένια εἰκόνα τοῦ "Ἁγίου κρεμόντουσαν δυό ἀσημένες ταυτότητες ἔσκυψα καί διάβασα: Ronald. S.,1923, Anderson G. 1924.

Στό ταπεινό ἐκκλησάκι τοῦ ἴβαριοῦ καί στό φτωχό "Ἁγιο εἶχαν ἀφήσει φορο τιμῆς καί φυσίας δυό ἀγνωστα παιδιά ποῦ πολέμησαν γιά τά εὐγενέστερα ἰδεατά.

Μεσολόγγι ΛΕΝΑ ΠΕΧΑ

Ἡ προαγωγή τοῦ Γληγόρη

ΕΓΙΝΕ ἔχθη στόν «Γ. ΑΒΕΡΩΦ» (ἡ ἱστορία στό Ἀφρικανικό παραλίαι) ἀπό τά «ΣΠΕΤΣΑΙ» ὁ πλοιάρχης Α. Βς ἕνα ἀπόγευμα γιά ἐπίσκεψη τῶν ἀναδελφῶν του, καί μόλις μπῆκε στό καρρέ τόν ὑποδέχτηκε ἡ ἀφεντικά μου.

— Ἐδῶ εἶσαι; μοῦ λέει, καί σέ φάχτω τόσον καιρό!

Καί σφίγγοντάς μου τό χέρι φιλικά, προχώρησε μέσα.

— Ἄλλο πάλι, σκέφτηκα· μεταθέτει θάχουμε.

Μά νά σάς πῶ. Ὁ πλοιάρχης (τότε) Α. Βς «ἦταν ἄνθρωπος πολύ κατεδαχτικός. Μιλοῦσε καί φεγγόνανε στό πλέρωμα ὅπως καί ἀπούς ἀξιωματικούς, γι' αὐτό καί ἡ μετάβασί μου κοντά του δέν μέ στενοχώρησε.

Καί σφίγγατε τήν ἄλλη μέρα τό πρωί μεταβεῖ ὁ σημαιοφόρος αὐτό καρρέ καί γιά κυλημέρα μοῦ λέει.

— Ἀρχισαμαρόπε τοῦ τεθωρακισμένου «Γ. ΑΒΕΡΩΦ» σήκωσε τήν μαγτιώρα σου καί βάλε πλέρη γιά τό «ΣΠΕΤΣΑΙ».

Καί βγαίνοντας ἀπ' τόν κάρρο του τό σχετικό σήμα, τό τέντωσε μπροστά σέ μάτια μου.

Τό ἴδιο ἐκεῖνο μεσημέρι, μετά τό φαγητό, πῆρα τό φύλλο μου ἀπ' τό ἀπλωνάρι καί μέ τό κάκκο ἀπ' ὅμου ξεκίνησα μέ πρόσα καί τις δύο κ' ἔφτασα μουράγια - μουράγια στό ἀπλωνάρι τοῦ «ΣΠΕΤΣΑΙ» πούτανε ἀφαγμένο λίγο πιό πίρα ἀπ' τόν «Γ. ΑΒΕΡΩΦ».

Ἐκεῖ μέ ὑπολέχτηκε χαρούμενος ὁ δελονόμος Γς. γνώριμός μου ἀπ' τό Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν ὅταν εἴμουνα κληρωτός, μά καί ἄρκετό πλέρωμα πού στό διάστημα τῆς ναυτοσύμ μου ζωῆς γνώρισα καθώς καί μερικοί Νησιῶτες, χωριανοί μου.

Σέ λίγο τά κ' ἐ ὕπαρχος, πού φαίνεται μέ περίμενε, κ' ἄμεσος μέ πῆρε στό καρρέ κ' ἀφοῦ μέ παρουσίασε στούς ἄλλους ἀξιωματικούς μοῦ ἀνέθεσε τά καθήκοντα τοῦ κιμαρόπου.

Καί σάν πρόσκοπο τώρα πού ἐρχόμουνα σέ ἐπαφή μέ τούς Διοικητές τοῦ πλοίου, εἶχα κάποια ξεχωριστή ἐφεδρεία ἀπό τό ἄλλο πλήρωμα. Γιατί ἄλα τά νέα ἔπρεπε νά τά ξέρω πρώτος ἐγώ. Μά Ἰδιαιτέρως μέ περιποιοτάνε ὁ μάγειρας μέ φώναζε καί μαθάνε ἕνα μαζί τέ-γοντάς μου.

— Γιά σένα συνάδερφε, ἔχω πάντα κάτι κρυμμένο.

Μά ἐκεῖνο πού πρόσεχα πιό πολύ καί πού ἄρχισε ἀπό τίς ἀρχές νά μέ κεφρίζῃ, εἶταινε τό ὅτι μαζί μέ τά λόγια αὐτά ἔστεμβε καί τό μουστάκι του καί χαμογελοῦσε. Καί κατιαλαβαίνετε τώρα. Ὅσα παιδιά βλέπανε τήν παράστασι ἐκεῖνη βάνανε νά γέλοια μέ τό δίκηο τους. Πολλά ἔβανα στό νοῦ μου καί πολλά μ' βασάνιζαν μά εὐτυχῶς ἕνας Χιώτης μ' ἔβγαλε ἀπ' τόν βασανισμό μου ἐκεῖνο νωρίς.

— Σέρεις συνάδερφε, μοῦ εἶπε. Ὁ Γληγόρης (ὁ μάγειρας) εἶνε, καθώς βλέπεις, κοντός καί πάντα παραστοκιέται ἀπ' ἔχει τέσσερα χρόνια στό ναυτικό καί δέν κατόρθωσε νά πάρῃ οὔτε τό γιαλότι τοῦ διόπου, καί γιά νά τόν πειράξουν οἱ διάφοροι μάγκες ἐδῶ μέσα, τοῦπανε πώς ἐσύ ἔχεις τά μέσα νά τόν κάνῃς καί ἀξιωματικό ἐκεῖμα.

Τά λόγια αὐτά τοῦ Χιώτη μ' ἠούγασαν ἀπ' τό ἕνα πλευρό, ἀλλά μοῦ σήκωσαν φουρτοῦνα ἀπ' τό ἄλλο. Γιατί ἄρχισα νά σκέφτομαι τό πῶς θά μπαρούσα... Νά βάλω δύο τρία γαλόντια στόν Γληγόρη. Δέν μποροῦσε. Ἔπρεπε τό παιδί μιά που τ' ἀγαπούσε τά γαλοντάκια νά τά φορέσῃ.

Τέλος πάντων, ὁ ὕπαρχος πού τό εἶπα ἔνα σχεδίο μου δέχτηκε καί μοῦ ὑποχέσθηκε ὅτι θά μοῦδινε μιά στολή σημαιοφόρου πού εἶχε στήν βαλίτσα του.

Καί ἀφοῦ πῆρα τήν ὑπόσχεσα τοῦ ὑπάρχου αὐτή, ἔνιωσα στό θάλαμο τοῦ ξεροῦ μου κεφαλοῦ καί βρῆκα τόν τρόπο πού θά φορούσα τήν στολή τοῦ Γληγόρη.

Τήν ἄλλη μέρα μπινόμαι-μπινόμαι, ὅπως λένε οἱ Μεγανησιώτες, πλεύρισα τόν Γληγόρη καί τοῦ μίλησα γιά τά καλά του φαγιά καί γιά τά καλά λόγια πού συχνά ἄκουγα στό τραπέζι τῶν ἀξιωματικῶν, γι' αὐτόν. Καί ὁ δόλιος ἀφοῦ πῆρε ὅλο τό δυσάλμο καί τό θάρρος, μοῦρριξε τήν μπόμπα.

— Μαθάνεις μοῦ λέει, ὅτι ἐσύ ἔχεις τά μέσα ἐκεῖ ὅπου πηγαίνεις νά μέ προβιβάσῃς σέ κάνα δίσκο ἢ κελευστή.

Ἐτσί τότε ἔσκυψα τό κεφάλι μου στήν ἀρχή κ' ἔπειτα μέ σεβαρό ὕφος τόν βεβαίωσα ὅτι ἀπ' τά χιρία μου ἔγιναν πολλοί ὄχι μόνο κελευστοί ἀλλά καί ἀξιωματικοί. Καί τοῦ ὑποχέθηκα πώς νιαρίς θά φροντίσω καί γι' αὐτόν.

Τό ἴδιο ἐκεῖνο ἀπόγιομα, πῆρα τόν Γληγόρη στό καρρέ μιά πολλέπτε ὁ ὕπαρχος καί τόν ἔβαλα στήν κομφόρσα κι' ἀφοῦ τούδωσα δυό τρία σοῦρα σέ μεγάλο κοτσῆρι, τόν ἔβαλα καί ὑπάρχαρε ἕνα γυρί ἀπό πλήνο πεταμένο σημα, γιά εἰτηαι καί τοῦ εἶπα ὅτι θά τά στείλω στό Ναυαγεῖο. Δέν ἤξερε γράμματα ὁ φουκαριάρης καί ἄρχισε νά μοῦ λέῃ ὅλα τά γράμματα δέν παίξουν κανένα ρόλο στίς προαγωγές, κι ἄλλα τέτοια.

Κι' ἀφοῦ τόν πέρασα ἕνα ἀνόμα σῦρο μέ τή βία γιατί τό κρυοί καί τά ἄλλα ποτά δέν τά σημειοῦσα, βρήκαμε ἀπ' τό καρρέ γιά τά καθήκοντα.

Ὁ καιρός τώρα περνοῦσε κι' ὁ Γληγόρης ἀτυπόρονος συχνά μέ φαπεῦσε.

— Τί γίνεται;

— Θά περιμένῃς, τοῦ ἔλεγα ἐγώ, καί πάντα νά κάνῃς σωστή ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ζηγήσεως μή μᾶς χαλάσουν τή δουλειά. Ἡ ὥρα θάρθῃ μόνη της. Τί σέ νοιάζει δεόνα. Ἐσύ θά γίνῃς ἀξιωματικός χωρίς νά τό καταλάβῃς.

Σάν γιρίσαμε ἀπ' τό κεθήκον σέ γνέρμιο καί Γαλλικό ἐκεῖνο ἐρίμνι τό μεσημέρι μ.Π. Κυρίωσής ἀρχισα νά ἑτοιμαζόμαι γιά τήν προαγωγή τοῦ Γληγόρη.

Χωρίς πολλά περιπάλια πῆρα τήν βαλίτσα πού μοῦ εἶχε ἐπισκεβῆ ὁ ὕπαρχος κ' ἔπειτα τίς ἐξόδου-γά μένα, τόν Γληγόρη καί τούς βοῆθούς μου Καί πάρα δίκι μαζί φύγαμε ἀπ' τό πλοῖο καί φτάσαμε σέ λίγο στήν συνθισμένη μας ταβέρνα. Ὁ Γληγόρης ὅμως παραπονέθηκε μόλις τήν ἀντίκρυσε γιατί δέν πολυαγαποῦσε τό κρασί.

— Μά πάλι σήν τοβέρνα βρέ ποιδιά; εἶπε.

— Ἀ, διαμαρτυρήθηκα. Ἔτσι θά γίνῃ καί...

Ἐκεῖνος κατάλαβε τί κατάσια γιατί φανταζόταν πώς οἱ ἄλλοι δέν ξέρανε τίποτα, κ' ἔτσι κάτσαμε στό τραπέζι ἄρχισε νά ἀδειάζῃ τό ἕνα ποτήρι πίσω ἀπ' τό ἄλλο ἀπό σήμη ξεχνόμενη ἀπό φαγιά καλιά του ἄπου σέ λίγο, ἀς τα.

Φαίνεται ὅτι ἐκεῖνο τό πανάθεματισμένο τό κρασί πού πίνουν οἱ γάλλοι δέν μοιάζει μέ τό δικό μας, καί οἱ λίγο-ὁ Γληγόρης ἔγιαε σάν κοπατισμένο χυπόδι κ' ἄρχισε τό ἀγγομαχητό χωρίς νά σισάνεται τίποτε ἀπ' ὅσα γινόταανε γύρω του. Ἤ-ὥρα λοιπόν κατάλληλη. Ἀνοίγω τήν βαλίτσα βγάνω τά ρούχα καί σέ λίγο, μέ τήν βοήθεια τῶν βοηθῶν μου, εἶχα φτιάσει ἕναν τέλειο σημαιοφόρο κόβοντας καί τό μουστάκι του. Ἔπειτα τόν βάλαμε σ' ἕνα αὐτοκίνητο καί τόν πήγαμε σ' ἕνα γαλλικό νοσοκομεῖο. Βέβαια ἐμεῖς δέν πιρουσιαστήμαμε ἀλλά χτυπήσαμε τό κουδούνι τῆς νυχτός καί γίναμε λογοί.

Καί τώρα ἀπ' ὅσα συγκέντρωσα:

Ὁ θυρωρός βγῆκε νά δῆ ποιός χτύπησε τό κουδούνι μά ἀντί ὀρθαιον ἀνθρώπου βρῆκε τέζα τό σημαιοφόρο Γληγόρη. Θυσιάζ ιδοιοιόησε τούς ἀρμόδιους σέ λίγο ὁ Γληγόρης μετεφέρθηκα σέ μονοκοῖ θάλαμο. Ἐκεῖ τοῦ δόθηκαν οἱ πρῶτες βοήθειες ἀφοῦ προηγουμένως, κατά τούς ἰατρικούς κανονισμούς, τοῦ ἔβγαλαν νά φοῦχα καί πού τά κρίμασαν πλάϊ στό κρεββάτι του στήν γκρινισόρόπα.

Σέ λίγο ἄρχισε νά συνέρχεται καί νά κοιτάζει γύρω του. Ἤ περεσόῃσι κ' ὁ τρόπος ἀπέναντί του, τῶν νοσοκόμων καί τῶν γιατρῶν τοῦ φαίνονταν παράξενα. Μά κεῖνο πού τόν ἔκανε νά βασσανίζεται πιό πολύ εἶτανε τό ὅτι δέν ἔβλεπε τήν φορσιά τοῦ σημαιοφόρου.

«Μυστήριο», σκεφτότανε. Καί σέ μιά στιγμή χωρίς νά καταλάβῃ κι' ὁ ἴδιος γιατί, ἔβαλε τό χέρι του στό πρόσωπό του καί πρόσεξε μέ κατάπληξι ὅτι τούξεπε τά μουστάκι.

Γούρλωσε τότε τά μάτια του καί φώναξε.

— Βρέ νοσοκόμε; Ἤηγαινε σέ παρακαλῶ στό «ΣΠΕΤΣΑΙ» νά ἴδῃς ὁ Γληγόης ὁ μάγειρας τοῦ πλοιάρματος εἶναι ἐκεῖ;.

Ὁ νοσοκόμος φυσικά δέν τοῦ ἀπάντησε γιατ δέν γνώριζε ἑλληνικά.

Τήν ἄλλη μέρα δυό νοσοκόμοι μέ νοήματα τοῦ ἴδιαυν καί κατάλαβε ὅτι εἶτανε κωφός νά ἀδειάσῃ τή γανιά.

Ἐκεῖνος ἀντέρρησι καμμία. Σηκώθηκε ὀρθιος κι' οἱ νοσοκόμοι τόν ἔκαμαν σημαιοφόρο γιά δεύτερη φορά ἀλλά ξεμέσυστο. Καί σάν κατέβαινε τήν σκάλα τοῦ νοσοκομείου συλλογιζόταανε:

— Μά τί διάβολο, ἐγώ τοῦ εἶπα νά μέ κάμῃ κελευστή κι' ἐκεῖνος μ' ἔκανε σημαιοφόρο. Θύχη φαίνεται πολύ δυνατά τά μέσα.

Καί κετέ τό μεσημεράκι καλός τονε. Φάτηκε ἀπό μικρό κονάμενος σενάμενος καί μέ τά χέρια πισω. Ἀμέσως εἰδοποιήθηκε τό πλήρωμα μή ἐξαιρουμένων τῶν ἀξιωματικῶν ἄνευ παρεκτέρθηκε εἰς «θέσιν ὑποδοχῆς» ἢ εἰς «εἰδέν ὑποδοχῆς» ἢ θέλετε.

Ὁ Γληγόρης σοβαρός ἀνέβρκε τήν σκάλα καί ἔκεινο ρίχνοντος τήν σοβαρότητα ὄρχισε νά δίχνει τά σηνχρωτήρια τοῦ πληρώματος. Τελειτάος τόν παρέλαβε ὁ ὕπαρχος πού ἀφοῦ τόν σύνεχισι τόν φώτησε.

— Μά γιά ἐξήγησέ μου, βρέ Γληγόρη, πῶς κατόβεσκες καί τό πῆρες τό γαλόνι;

— Ἐκεῖνος ὁ κακαρούτος σος κύριε ὕπαρχε ἐκεῖνος ἔχει γεμά μέσα.

— Ἔχεις ὅμως σεφαβά βάλε τό κακάκι, τοῦ λέει πάλι ὁ ὕπαρχος, γιά βγάλτο νά σοῦ δείξο ἐγώ πώς πρέπει νά το φορᾶς.

Ὁ Γληγόρης ἀμέσως ἔβγαλε τό κακάκι καί τό κιπέλλο γιά νά τοῦ δείξῃ ὁ ὕπαρχος πῶς θά τά φοροῦσε, μά κεινε τή στιγμή ἄρχισε νά βρεχῇ φασίνες στό κεφάλι τοῦ Γληγόρη ὁ ὁποῖος κάτοχε μέ κατάπληξι τόν ὕπαρχο πού κρατοῦσε τό κακάκι καί τό καπέλλο τρεβοῦσε γιά τήν πρόχη.

***

Στό βίο μοῦ, τόν ναυτικό, τέτοιον κατιαγιαμό φασινας δέν εἶχα μεταῖδῆ. Ὁ Γληγόρης γιά νά βρῇ σωσμό τρύπασε στήν κουζίνα του καί ἔμεινε ἐκεί μέσα. Τό πλήρωμα σύρισλζε ὅπως τόν κόλλαγε ἀπ' ἔξω. Κι' ἦταν ἄγριο τό βλέμμα του γιά ὅλους καί ξεχωριστά γιά μέρα που σάν παρωσθα γιά νά χάρω κι' γιά τή δόσι τῆς εὐχαριστησίας μου μέ κοιτοῦς ἔπως τό λιονταρι μεσα ἀπ' τό κλουβί του. Ἔτσι ἔκοιωσε ὁ Γληγόρης μέσα ἀπ' τά κάγγελα, διαν σέ λιγο ξέχασε τό αἷμμα κι' ἄρχισε τήν δουλειά του ὅπως κρῶτα.

ΣΠΥΡΟΣ ΔΑΓΛΑΣ

ΟΥΖΟ 49
Ἕνα ἀπό τά ἐκλεκτά προϊόντα τῆς:
ΕΒΟΗ
ΕΛΛ. ΒΙΟΜΗΧ. ΟΙΝΩΝ-ΠΟΤΩΝ
ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 81.
ΤΗΛΕΦ. 24.464

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ
ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΠΟΛΕΜΟ

Ὑπό Κ. ΣΑΡΡΗ, ὑπαξ κοῦ Β.Μ.

Ἐφέτος τά Χριστούγεννα τά πέρασα κοντά στούς δικούς μου. Ἔμεις στά νησιά—γιατί γεννήθηκα καί μεγάλασα σέ νησί,—τό βράδυ τά Χριστούγεννα γύρω ἀπό τό Χριστογεννιάτικο τραπέζι συγκεντρώνεται ὅλη ἡ οἰκογένεια, καί ἡ νοικοκυρά φροντίζει νά τό παρουσιάση ὅσο μπορεῖ πιό πλούσιο. Τό τραπέζι ἐκεῖνο τό βράδυ τά στρώνουν κοντά στό τζάκι τοῦ σιτιοῦ καί μαζεύεται γύρω ἀπό αὐτό ὅλη ἡ οἰκογένεια. Στό τζάκι καίνε μεγάλα κούτσουρα—ἄγρια—τοῦ βουνοῦ, ποῦ καιγόμενα ἀφίνουν μιά εὐχαριστη μυρωδιά. Ἡ δυνατή φλόγα τους καί οἱ ἀμέτρητοι σπινθῆρες κάνουν τό ἄλλο τοῦ τζακιοῦ νά μοιάζῃ σάν μικρός φαντεινός οὐρανός μέ ἑκατομμύρια ἀστεράκια καί ἡ ἀνελαμπή τῆς φωτιᾶς κτυπᾶ στά πρόσωπα ποῦ κάθονται γύρω καί τά κάνει νά φαίνονται κοκκινωπά, ὅλο ζωή καί ὑγεία.

Ὅταν ἤμουν μικρός, ὁ πατέρας μου μᾶς ἔλεγε διάφορες θαλασσινές ἱστορίες καί ἡ παιδική μου φαντασία ταξίδευε σέ ἄγνωστους καί μαγικούς κόσμους. Ἔτσι ἀπό μικρός ἄρχισα νά νιώθω ζωηρή τήν ἀγάπη μου γιά τή θάλασσα.

Τό βράδυ τοῦ Χριστοῦ αἱ ἱστορίες περιστρέφονταν γύρω ἀπό τή μεγάλη αὐτή γιορτή τῆς Χριστιανοσύνης καί οἱ καλικάντζαροι καί τόσα ἄλλα πράγματα τῆς λαϊκῆς δυδοσίας ἀπομένουν τόσο πειστικότερα μᾶς τά διηγεῖτο μᾶς ἔκανον νά τόν ἀκούμε ὅλοι μέ ἀνοιχτό τό στόμα. Στά νησιά οἱ ἀγνές καί ἄδολες ψυχές τῶν ἡσυχιστῶν πιστεύουν μέ φανατισμό καί πίστι στήν παράδοσι ποῦ ἀκόμα μέχρι σήμερα δέν μπόρεσε ὁ πολιτισμός νά τούς τήν πλύνῃ.

Ὅπως σᾶς εἶπα ἐφέτος τά Χριστούγεννα τά πέρασα κοντά στούς δικούς μου. Εἶχα δ ὅλόκληρα χρόνια νά τούς δῶ. Πέντε χρόνια γνώρισα τήν χειρότερες πίκρες τῆς ζωῆς καί ἀμέτρητους κινδύνους. Καθημερινῶς ὁ χαρος τριγυρνοῦσε πάνω ἀπό τό κεφάλι μας. Δύο φορές ναυάγησα καί κάθε φορά νόμιζα πώς ἦταν τό τέλος μου, ἀλλά κάποια δύναμις μέ βοηθοῦσε καί γλύτωνα τήν τελευταία στιγμή ἀπό ἕνα τυχαῖο περιστατικό.

Ἐγώρισα ἄγνωστες χῶρες, εἶδα ἄλλους ἀνθρώπους πού μιλοῦσαν ἄγνωστες μέ μένα γλῶσσες, εἶδα παιρῆνες, ὄχι σάν κι' αὐτές ποῦ γνώριζε ὁ Ὀδυσσέας στό ἔμπειρο ἀκουγιάλια, ἀλλά ξονιτιές μέσα σέ κοσμοπόλεις βουτηγμένες στά μετάξια καί στά ἀπτοκρυστρά πετράδια ποῦ χαμογελοῦσαν σάν ἄγγελοι. Ἀλλ' οὔτε οἱ κοσμοπόλεις οὔτε καί οἱ σεφρίνες ποῦ εἶδα σαύτές τίς παραμυθένιες χῶρες δέν μπόρεσαν νά μοῦ λιγοστέψουν τήν νοσταλγία τῆς ἐπιστροφῆς στήν πατρίδα. Σέ κάθε δύσκολη στιγμή τῆς ζωῆς μου ἔφερνε πάντα μπροστά μου τά κάτασπρα σπιτάκια τοῦ χωριοῦ μου καί τά χρυσοκίτρινα ἀμμουδερά του ἀκρογιάλια. Αὐτό ποῦ νοιώθαμε ἐμεῖς, οἱ Ἕλληνες δέν τό αἰσθάνονται ἄλλοι λαοί ποῦ γνώρισα. Ἔχουν στό αἷμα τους κάτι τό τσιγγάνικο τό τυροδιαιτικό καί ἄν τούς ρωτήσῃ κανείς, «Πότε θά γυρίσης στή Πατρίδα;» Σοῦ ἀπαντοῦν, «ὅπου γῆ πατρίς...» Ἴσως ἡ περισσότερη ζωή τῶν ναυτικῶν μας νά περνᾶ στήν ξενιτειά, αὐτό ὅμως δέν σημαίνει ὅτι δέν νοσταλγοῦν καί τήν πατρίδα. Ταξειδεύουν σέ ὅλα τά μέρη τοῦ κόσμου, ἀλλά καμμία δύναμις δέν μπορεῖ νά τούς κάνῃ νά ξεχάσουν ποιός δρόμος ὁδηγεῖ σ' αὐτήν καί μιά μέρα γυρίζουν ἐκεῖ ποῦ εἶδαν γιά πρώτη φορά τό φῶς τῆς ἡμέρας, καί ἐκεῖ ἀρίνουν καί τήν τελευταία τους πνοή. Ἀλλ' ἄς πάρουμε τά πράγματα μέ τή σειρά.

Ὅταν ἤλθε ἡ ἡλικία μου ὑπηρέτησα στό Ναυτικό, καί ὅταν ἀπελύθην τό δνεμρό μου ἦταν νά γίνω ναυτικός. Ὅταν εἶπα τής σκέψεις μου στόν πατέρα μου—ποῦ σιπά νιάτα του ἦτο ἕνας ἀπό τούς καλύτερους ναυτικούς,—τόν εἶδα γιά μιά στιγμή νά στενοχωριέται ἀλλ' ἀμέσως μοῦ χαμογέλασε μέ καλωσόνη καί μοῦ εἶπε, «Ἔτσι ἤμουν καί ἐγώ στήν ἡλικία σου».

Ἦλθε τό 1940. Τά πράγματα στήν Ἑλλάδα δέν πήγαιναν καθόλου καλά. Ὁ πόλεμος πλέον εἶχε φουντώσει. Οἱ ὀρδές τῶν Ναζῆ εἶχαν ἀρχίσει νά κατιαλαμβάνουν τήν Εὐρώπη καί νά ἐπιβάλλουν τήν «νέαν τάξιν πραγμάτων». Ὁ Ἑτλέρ, ὅπως κάθε ὁποιος ἐπίδοξος κοσμοκράτορας προσπαθοῦσε νά μᾶς κοιμίσῃ μέ τῆς ψεύτικες ὑποσχέσεις του, γιά νά μᾶς κτυπήσῃ εὐκολώτερα γιατί φοβόνταν νά μᾶς ἀντιπρόσωπ ξένους.

Ο ΧΩΡΙΣΜΟΣ

Σεῖς ἀρχές τοῦ Ἀπρίλη, πέρασε ἀπό τό νησί μας ἕνα «φορτηγό». Ὁ πατέρας μου, ποῦ γνώριζε τόν ἰδιοκτήτη καί ταπεχρόνιος καπετάνιος του τόν πηρεκάλεσε νά μέ πάρῃ μαζί, καί καθώς φαίνεται δεχτηκε γιατί τό βράδυ ποῦ ἤλθε σπίτι μοῦ εἶπε:

—Ἐτοιμάσου παιδί μου γιατί τήν αὐρή φεύγεις μέ τήν «Ἄννα Λ.» —ὅπως ἐλέγετο τό καράβι.

Καθήσαμε στό τραπέζι γιά τό βραδυνό φαγητό, ἀλλά κανείς μας δέν μπόρσε νά φάῃ ἀπό τή συγκίνησι γιατί αὐτό τό ξαφνικό ταξεῖδι κανείς δέν τό περίμενε καί ὑπό τῆς γνωστές τότε συνθήκες ποῦ οἱ θάλασσες ἔβραιαν ἀπό Γερμανικά ὑποβρύχια.

Θυμοῦμαι ἀκόμα τό βράδυ,—καί αὐτό θά τό θυμοῦμαι σέ δλην μου τήν ζωήν,—τήν μητέρα μου ποῦ προσπαθοῦσε νά μοῦ ἑτοιμάσῃ τά ρούχα γιά τό ταξεῖδι. Τύρλιζα ποῦ καί ποῦ καί τήν ἔβλεπα καί ἐπιπόρριζε ἡ καρδιά μου. Ὁ βουβός κόπος ποῦ ἔνοιωθε ἦταν ζωγραφισμένος στό συμπαθητικό της πρόσωπο καί τά μάτια της, παρ' ὅλο ποῦ προσπαθοῦσε νά μήν νά βλέπω, ἦταν βουρκωμένα, ἔτοιμα νά ἀρχίσουν νά τρέχουν.

Ὅταν γύρεψε καί τήν κυτεοῦσα προσπαθοῦσε νά μοῦ χαμογελάσῃ γιά νά μή μέ σπενοχωρήσῃ καί νά μοῦ δώσῃ θάρρος, ἀλλά δέν τό κατάφθνε γιατί ἔκεῖνος ὁ μορφασμός δέν ἦταν χαμόγελο. Ἦτο ἕνας ψυχικός πόνος ποῦ παρεμόρφωνε τό πρόσωπό της. Ἡ μητέρα μου ἦταν δυνατή γυναῖκα καί προκομμένου νά ἐκκλησιάσῃ τό καθήκον της δέν λογίριαζε θυσίες ὅσον δύνηθε κι' ἂν ἦταν. Ἀλλά ποιός ξέρει τί νά προπαιδάνετο ἡ μητρική της καρδιά. Ἴσως νά ὡραμαίζετο ἡ ἀγνή ψυχή της τά κακά ποῦ ἑνός δίλεγο θά ἐδοκίμαζε ἡ ἀνθρώπινης, καί νά προμάντευε ὅτι δέν θά μή ξανάβλεπε.

Ὁ πατέρας μου ἐπάθητο στό τζάκι καί κάτνεζε τήν πίπα του. Πότε - πότε ἔλεγε καί κανένα ἀστεῖο γιά νά δώσῃ θάρρος στή μητέρα μου.

—Κώστα, ὅταν γυρίσῃς μέ τό καλό νά μοῦ φέρῃς ἕνα ξενάγκι γκαλιά γιατί ἀρτιοα νά μή μπορῶ νά διαβάσω, καί μιά ἐγκλεῖστα πίπα.

—Θά σάς φέρω πολλά πράγματα ὅταν γυρίσω σέ δλους σας τοῦ εἶπα.

Ἔως ἐκείνη τή στιγμή κανείς μας δέν εἶχε προσέξει τήν ἀδελφούλα μου, τή Μαρία καί ὅλοι νομίζομε ὅτι πῆγε νά κοιμηθῆ στό δωμάτιό της. Ἄνοιξα τήν πόρτα τοῦ δωματίου της, καί στό φῶς τοῦ κανδηλιοῦ εἶδα τήν ἀδελφούλα μου γονατισμένη σέ κλινοστρωμα νά προσευχεται. Στό θαμπό φῶς τοῦ δωματίου καί κατω ἀπό τῆς ἀχρές ἀναλαμπές τοῦ κανδηλιοῦ, ἔμοιαζε μέ μιά μικρή Παναγία ποῦ παρακαλοῦσε τό Θεό νά σώσῃ τόν Κόσμο ἀπό τά κακά ποῦ ἔπρόσειτο νά δοκιμάσῃ ἐντός ὀλίγου.

Ὅταν σηκώθηκε ἔλθε κοντά μου, ἀλλ' ἡ συγκίνησις καί τῶν δυό μας μᾶς κρατοῦσε κλειστό τό στόμα. Τέλος ἄταν συνῆλθα τή ρώτησα:

—Γιά μένα, ἀδελφούλα μου, προσεύχεσι τόση ὥρα;

—Ναί, ἀδελφούλη μου, γιά σένα καί γιά ὅλα τά Ἑλληνόπουλα ποῦ ταξιδεύσουν αὐτή τή στιγμή σ' ὅλες τής θάλασσες τοῦ κόσμου ζητῶ νά τά φυλάξῃ ὁ Θεός καί νά ξαναγυρίσουν κοντά στής ἀλεῖφοῦλες τους καί στής μανάδες τους, γιατί θά ἦταν φρίχτό νά μήν τά ξανιδοῦν.

Τήν ἀγκαλιάσια καί τή φίλησα στό παιδικό της μέτωπο καί τής εἶπα, νά μή φοβᾶται καί ὅτιαν θά γυρίσω στό χωριό θά τῆς ἔφερνα πολλά πράγματα ἀπό τά μέρη ποῦ θά γυρίζα.

Σήκωσε τά χέρια της, καί ξεκόπιασε τό χρυσό Σταυρό ποῦ φοροῦσε στό λαιμό της καί χωρίς νά μοῦ πῆ λέξι μοῦ τόν πέρασε στό λαιμό μέ τρεμμένα τά χέρια της. Μετά χαμογέλασε καί μοῦ εἶπε.

—Κώστα, τώρα εἶμαι βεβαία ὅτι, ὅσα κακά καί ἄν συναντήσῃς ἐκεῖ ποῦ θά γυρίζῃς, ἡ δύναμις τοῦ Σταυροῦ θά σέ προφυλάξῃ ἀπό κάθε κακό, καί θά ξαναγυρίσῃς πάλι γρήγορα κοντά μας.

—Σ' εὐχαριστῶ ἀγαπημένη μου ἀδελφούλα.

—Ἀδελφέ μου. Δεύρες γιατί ἔχω τόση ἐμπιστοσύνη στό Σταυρό ποῦ σοῦ χάρισα; Ἄκουσε κάποιο μυστικό μου, ποῦ δέν τό εἶπα μέχρι σήμερα σέ κανένα.

»Μιά μέρα μέ ἐστειλε ἡ μητέρα νά νόψω σῦκα ἀπ' τό ἀμπέλι ποῦ ἔχομε σή βουνοπλαγιά. Τέμισα τό καλάθι καί μετά ἤβελα νά νόψω καί μερικά ἀγριολούλουδα. Μαζεύοντας λοιπόν δίν κατάλαβα πῶς βρέθηκα σ' ἕνα γκρεμνό γεμάτο ἀπό κρίνους καί ἄγρια ζωιοσόλια γιατί δέν ἤταν τόσον εὔκολο νά τά νόψουν. Ἤ λοχτάρα νά τά νόψω μέ ἔκομε νά μή λογαριάσω τόν κίνδυνο ποῦ διέτρεχα, καί πάτησα σέ μιά προεξοχή τοῦ βράχου καί ἄπλωσα τό χέρι μου γιά νά τά φθάσω, καί τότε ἔγινε ἔκεῖνο ποῦ δέν εἶχα φοντιοσθῆ. Ἡ πέτρα ποῦ πάτησα ξεριζώθηκε ἀπό τό βράχο, καί βρέθηκα στό κενό ποῦ ἦτο περισσότερο ἀπό τέσσερα μέτρα. Ἔνιωσα κατρακύλισμά μου ἔνιωσα ἕνα δυνατό τσουβάλιασμο ἀπό λαιμό καί ἔτσι ἔπεσα ὄρθια στό βάθος. Ἔβαλα τό χέρι μου γιά νά ἰδῶ τί μέ ἔτσουζε καί τότε εἶδα ὅτι μοῦ ἔλειπε ὁ Σταυρός. Κύτταξα μήπως ἦταν σπό πόδια μου ἀλλά δέν τόν εἶδα καί γύρισα τά μάτια μου πρός τά πάνω καί διέκρινα τό Σταυρό μου νά κρεμνιέται στό κλαρί ἑνός χαμόδενδρου ποῦ ἦταν φυτεμένο στό χείλος τοῦ γκρεμνοῦ. Τότε κατάλαβα ὅτι καθώς ἔπεφτα μέ τό κεφάλι πρός τά κάτω, μπορδούτηκε ἡ ἁλυσίδα στό κλαρί καί ἔτσι ἔπεσα ὄρθιο στό βάθος πάνω σέ ἕνα φουντωτό σκίνο.

»Ὅταν συνῆλθα ἀπό τό φοβερό πάθημά μου ἔρριξα μιά πέτρα στό κλαρί καί μέ τό κούνημά τοῦ ἔτεσε μπροστά μου ὁ Σταυρός μέ τήν ἁλυσίδα ποῦ ἦταν κομμένη καί ποῦ καθώς βλέπεις τώρα εἶναι ἕνωμένη μέ τή μετοξωτή αὐτή κλωστή. Ἔχω λοιπόν δίκαιο νά πιστεύω πῶς ὅπουος φορεῖ αὐτόν τόν Σταυρό δέν ἔχει νά φοβηθῆ κακό:

—Σέ εὐχαριστῶ Μαρία γιά τή μεγάλη ἀδελφική ἀγάπη σου καί σοῦ ὑπόσχομαι πάς ποτέ δέν θά τόν ἀποχωρισθῶ.

Μετά ἄνοιξε μιά κασετίνα καί μοῦ ἔδωσε μιά φωτογραφία της καί μοῦ εἶπε:

—Παρε καί αὐτή τή φωτογραφία γιά νά μᾶς ἔχῃς πάντα κοντά σου, νά σέ βοηθῆσῃ γιά μᾶς θυμάσαι.

—Μεῖνε ἥσυχη, ἀδελφή μου. Δέν θά ὑπάρξῃ δύναμις ἡ ὁποία θά μπορέσῃ νά μέ κάνῃ νά σᾶς ξεχάσω.

Τήν αὐτή πίρομε καί οἱ τέσσερες τόν δρόμο γιά τό λιμάνι ποῦ ἦταν ἀραγμένο τό καράβι. Δέν θά ξεχάσω ποτέ αὐτή τή στιγμή τῆς ζωῆς μας, γιατί εἶναι στιγμές στή ζωή τῶν ἀνθρώπων ποῦ οὔτε αὐτός ὁ χρόνος εἶναι ἱκανός νά τής σβήσῃ ἀπό τή μνήμη μας.

Τό φεγγάρι ἦταν ἀκόμη στόν οὐρανό καί μᾶς φώτιζε τό δρόμο μέ τό χλωμό του φῶς. Πέρα πρός τήν ἀνατολή ἄρχισε νά γαλανετόνη ἡ αὐγή, καί τά ἄστερα σιγά - σιγά λιγόστευαν. Παντού ἡσυχία βασίλευε, καί κάπου κάπου ἀκούγαμε τά κοκόρια νά λαλοῦν. Γύρω οἱ βουνοπλαγιές ντυμένες μέ καταπράσινη χλόη καί τά ἀγριολούλουδα μᾶς ἔστελναν τό γλυκό τους ἄρωμα. Τά δένδρα ἐφάνιαζαν στό φῶς τοῦ φεγγαριοῦ σάν πελάριοι γιγαντεσκοί τούς εἶχεν ἀκόμη ἀγκαλιά τῆ

ποτα από τὸ μέρος ποῦ ἄφισα πίσω καὶ μὲ τὸ ὁποῖον μὲ συνέδεεν τόσοι δεσμοί. Ἐδῶ μόνον τὸν ἥλιο ἐκεῖνη τὴ στιγμὴ, νὰ βουτιέται σὴ θάλασσα σὰν ἕνας πελώριος κόκκινος δίσκος. Τότε καταλαβα ὅτι ἐδῶ τελείωνε τὸ παρελθόν, καὶ ἕνα ἄγνωστο μέλλον μὲ περίμενε...

... Ἔκανα μερικὰ ταξείδια μ' αὐτὸ τὸ καράβι. Πήγα σὲ πολλὲς ἀγνωστες χῶρες. Σ' ἕνα ταξείδι—ποῦ ἦταν τὸ τελευταῖο του—τὸ καράβι προσέκρουσε σὲ κάρκη—εὐτυχῶς δίχως φορτίο—καὶ βούλιαξε. Εἶχεν ἀρχίσει λέοντ ἕνας ἀγώνας μέχρι θανάτου μεταξὺ συμμάχων καὶ ἐξίνος. Ἡ θάλασσα ἦταν σπαρμένη μὲ νάρκες καὶ τὰ Γερμανικὰ ὑποβρύχια γύριζαν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ σὰν κοπάδια πεινασμένων καρχαριῶν.

Ἀπὸ τὸ πλήρωμα τοῦ καραβιοῦ σωθήκαμε οἱ μισοί. Ἔμεινα δύο ἡμερόνυχτα στὴ θάλασσα ἀναρρωλαμένος πάνω σὲ κάτι μαδέρια, λείψανα κι' αὐτὰ τοῦ καραβιοῦ μας...

Τὴν ἄλλη ἡέρα ἀκουσα κάποιο θόρυβο ἀπὸ μηχανὴ ἀεροπλάνου καὶ σὲ λίγα λεπτὰ ἀντίκρυσα ἕνα μεγάλο ἀμερικανικὸ ὑδροπλάνο ποὺ προσαβλεσσόθηκε κοντὰ μας. Σὲ λίγα λεπτὰ εἶδα μιὰ βαρκούλα καστιχένια νὰ πλησιάζη κοντὰ μου, μὲ ἄρπαξαν δυὸ χέρια καὶ μὲ μετέφερσν στὸ ἀκροκάρο. Αὐτὸ ἐνοστίεται ἔγινε γιὰ ὅλους ποὺ μτέφεραν νὰ ἀνθέξουν μετὰ τὸν τορπιλλισμὸ. Ἔπειτα ἀπὸ δύο ὧρες εἴχαμε φθάσει σ'ἕνα νησὶ τοῦ ἀγγλοστήματος τῆς Χαβάης. Μᾶς νοσήλευαν μερικὲς ὧρες σ'ἕνα ὡραῖο Νοσοκομεῖο καὶ μιὰ ἡέρα ἔλθε ἕνας ἀξιωματικὸς τοῦ Ἀμερικανικοῦ Ναυτικοῦ καὶ μᾶς ἐπισκέφθηκε, καὶ ὅταν ἐμάθε πὼς εἶμεθα Ἕλληνες ναυαγοὶ μᾶς συνεχάρη ὅλους διὰ χειραψίας καὶ μίλησε γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὰ παιδιά της. μὲ μεγάλη συγκίνησι καὶ ἐνθουσιασμόὰς ἔξῆς:

-Ἀγαπητοὶ σύμμαχοι Ἕλληνες. Ἡ σήμη σας καὶ ὁ ἡρωϊσμός σας ἐρθιασεν καὶ τὴν πιὸ ἀπομακρυσμένην γωνίαν τῆς γῆς. Ὄχι μόνον ἀμυθήματα ἐναντίων τῶν 8 ἑκατομμυρίων λογχῶν τοῦ Μουσσολίνι, ἀλλὰ ἐντὸς ὀλίγου ἡ ἀμυνὰ σας μετετράπη εἰς ἀντεπίθεσιν καὶ ἔφερεν τὸ πρῶτον θανάσιμο πλήγμα εἰς τὰς δυνάμεις τοῦ ἄξονος. Ἐδῶ στὴν Ἀμερικὴ οἱ ἄνθρωποι ἐμειναν ἐκστατικοὶ πρὸ τοῦ θάμβους σας. Τὰ θαύματα ποὺ ἐπιτελέσατε κανεὶς δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ τὰ φανταστῆ γιατι κανεὶς δὲν περίμενε πὼς ἦταν δυνατὸν νὰ ἠτιμῆ μιὰ αὐτοκρατορία ἀπὸ μιὰ χούφτα ἀνθρῶν. Σεῖς ἀγαπητοί μου Ἕλληνες ξαναφέρατε πίσω τὰς ἡμέρας τῶν τριακοσίων τοῦ Λεωνίδα. Δὲν φανταζεσθε τὶ ὑπερηφάνεια εἰσδήνομαι γιὰ τὴν Ἑλλάδα γιατὶ εἶμαι κι' ἐγὼ "κατ' οὐσίαν" Ἕλλην. Οἱ γονεῖς μου εἶναι "Ἕλληνες ποὺ ἀπέκτησαν τὴν Ἀμερικανικὴν Ἰθαγένειαν πρὸ πολλῶν ἐτῶν. Τὸ «ἕμα ποὺ τρέχει μέσα μου εἶναι Ἑλληνικὸ καὶ γι' αὐτὸ χαίρομαι ὅταν μαθαίνω τὰ κατορθώματα τῶν παιδιῶν τῆς Πατρίδος μας.»

Ἡ ἄνοιξις τοῦ 1942 μὲ βρῆκε μὲ τὸ Ἀμερικανικὸ φορτηγὸ «Νεπτιμε» μὲ τὸ ὁποῖο ἔκανα πολλὰ ταξείδια στὴν Ἀγγλία καὶ σὲ ἄλλες ἐλεύθερες χώρες κατεφέροντας πολεμικὸ ὑλικὸ καὶ τρόφιμα γιὰ τὸν συμμαχικὸ ἀγῶνα.

Στὴν Ἀφρικὴ ἔκανα τρία ταξείδια. Τὴν πρώτην φορὰν μᾶς ἐκετέθησαν κοντὰ στὰ Ἀγγλικὰ νοφὰ δύο Γερμανικὰ ὑποβρύχια. ἀλλὰ τὰ συνοδὰ πολεμικὰ πλοῖα ἔβρασαν ἀμέσος καὶ ἐντὸς ἀπὸ ἕνα καράβι. ποὺ ἔπαθε μερικὲς ζημιὲς καὶ ἀναγκάσθηκε νὰ γυρίσῃ στὴν Ἀγγλία, τὰ ἄλλα καράβια φθάσαμε στὸν προορισμὸ μας.

Καὶ τώρα θὰ σᾶς διηγηθῶ πὼς ἐναυάγησα γιὰ δεύτερη φορά.

Ἤταν μιὰ ὁμορφη ἡέρα. Ὁ ἥλιος πήγαινε πρὸς τὴν δύσι. Παντοῦ ἡσυχία. Ὅλοι νομίζαμε πὼς ἡ βραδυὰ θὰ περνοῦσε χωρὶς «γλέντι»—ὅπως λέγαμε στὸ καράβι—καὶ μερικοὶ ἀπὸ μᾶς ξεχύθηκαν στὴν κουβέρτα σὰν σαλιγκάρια νὰ δοῦμε τὸν ἥλιο ποὺ βασίλευε. Τίποτα δὲν πρόδιδε τὴν παρουσία τοῦ ἐχθροῦ, γιατὶ ἡ στεριὰ ἦταν δυὸ μερόνυχτα μακριά. Ἀλλὰ δὲν πέρασαν 10 λεπτὰ, καὶ τὸ καράβι μας τραντάχθηκε σὰν ἄνθρωπος ποὺ πάνει κατὰ λάθος ἕνα ἠλεκτρισμένο σύρμα. Πρὸς στιγμὴν νόμιζε κανεὶς πὼς τὸ καράβι σηκώθηκε ἀπὸ τὸ νερὸ γιὰ λίγα δευτερόλεπτα στὸν ἀέρα, καὶ μετὰ πάλι ξαναπατέβηκε σὴ θάλασσα. Μᾶς τορπίλλισαν—εὐτυχῶς—ἀπὸ τὸ μέρος τῆς πλώρης. Λέγω εὐτυχῶς γιατὶ ἂν μᾶς τορπίλλιζαν στὴ μέση θὰ εἴχαμε ἀναχθῆ σιὸ ἀέρα. Τὸ καράβι ἄρχισε νὰ γέρνη πρὸς τὰ ἐμπρός, καὶ ὁ κυβερνήτης διέταξε «ἐγκαταλείψατε πλοῖον» καὶ πέσαμε ὅλοι σὴ θάλασσα. Τὰ ὑπόλοιπα παράβια σκόρπισαν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ. Τὰ πολεμικὰ ποὺ μᾶς φύλαγαν τοὺτην τὴν φορὰ ἔκαναν τὸ θαῦμα τους. Ἡ θάλασσα ἔρωιζε μὲ κόλασι ἀπὸ τῆς βόμβες βυθοῦ καὶ δύο ὑποβρύχια κτήγανε σιὸ βυθὸ μαζὶ μὲ τὰ ἀμαρυωλὰ πληρώματά τους.

Ἔπειτα ἀπὸ λίγο ἔγινε πάλι ἡσυχία σὰν νὰ μὴν συνέβη τίποτα καὶ ἡ θάλασσα ἡσύχασε. Μόνον μερικὰ ἄδεια κιβώτια καὶ λίγα ξύλα ἔπλεαν στὸν ἀφρό. Ἡ βάρκες τῶν πολεμικῶν ἀρχισαν ἀμέσως τὸ μάζεμα τῶν ναυαγῶν, καὶ μᾶς μετέφεραν σ' ἄλλο καράβι, καὶ συνεχίσαμε τὸ ταξείδι μας χωρὶς ἄλλο ἀπρόσκοπτο τοὺτην τὴν φορά. Ἀπὸ τὸ πλήρωμα τοῦ ναυαγισμένου καραβιοῦ ἔλειπαν μερικὰ παιδιά, καὶ μεταξὺ αὐτῶν καὶ ἕνας ἀδελφιδός μου φίλος ποὺ τὸν ἔπλεψα σὰν πραγματικὸ ἀδελφό. Τὸν Φλεγκ Νικόλα καὶ ἦτο ἀπὸ τὰ Ψορὰ ἀπὸ μεγάλη ναυτικὴ οἰκογένεια ποὺ ἀπὸ μικρὸς καὶ αὐτός, ὅπως ἐγώ, ἀγάπησε τὴν θάλασσα μὲ ὅλη τὴν ψυχή. Ὅταν πρωτοπαραφύγα μὲ τὸ «Ἄννα Λ.» τὸν βρῆκα ὡς πλήρωμα τοῦ καραβιοῦ καὶ ἀπὸ τὴν πρώτη μέρα τῆς γνωριμίας μας μᾶς συνέδεσε μιὰ ἀγνὴ φιλία. Ἀρχάριος ὅπως ἤμουν ἐγὼ ἀκόμη τότε, σκέφθηκε σὰν πραγματικὸς ἀδελφὸς σὲ κάθε δύσκολη στιγμὴ τῆς ζωῆς μου. Μαζὶ ναυαγήσαμε τὴν πρώτη φορὰ ποὺ μᾶς μετέφερε τὸ ὑδροπλάνο στὸ Νοσοκομεῖο στὰ νησιὰ τῆς Χαβάης. Μαζὶ πάλι μᾶς ἔστειλαν ὡς πλήρωμα τοῦ ἀμερικανικοῦ φορτηγοῦ «Νεπτιμε». Ἡ περιπέτειες καὶ οἱ κίνδυνοι ποὺ περάσαμε μαζὶ ἔκαναν τὴ φιλία μας ἀλόφη μεγαλύτερη. Ὅλοι σὰν καραβι νόμιζαν πὼς εἴμεθα συγγενεῖς. Ἀλλὰ ἦτο μοιραῖο νὰ μᾶς χωρίσῃ ὁ χαμὸς τοῦ καὶ ἡ θάλασσα ποὺ τόσον εἶχεν ἀγαπήσει, τὸν κρατοῦσε γιὰ πάντα στὸν ἀγκαλιά της.

—Κοιμήσου ἡσυχα ἀδελφικέ μου φίλε μὲ γαλήνη στὴν ψυχὴ ὅτι ἔκανες τὸ καθήκον σου σὰν πραγματικὸς Ἕλληνας.

—Ὀρκίζομαι νὰ συνεχίσω ἐγὼ καὶ γιὰ τοὺς δυὸ μας τὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν λευτεριὰ τῆς σκλαβωμένης πατρίδας μας.

Αὐτὸ ἦταν τὸ τέλος τοῦ ἀδελφικοῦ μου φίλου.

Ὁ Θεὸς νὰ τὸν συχωρέσῃ. Ἡ πατρίς μας θὰ συμπεριλάβῃ καὶ αὐτὸν—μαζὶ μὲ ἄλλους, ποὺ θυσιάσθηκαν διὰ τὴ τιμὴν καὶ τὸ μεγαλεῖον της—μεταξὺ τῶν Ἀφανῶν Ἡρώων.

ΚΩΝ. ΣΑΡΡΗΣ

Ἀκυρόλ α.Ε.

ΑΘΗΝΑΪΔΟΣ 4

ΤΗΛ. 21-504

■ ΜΑΛΛΙΝΑ-ΚΟΥΒΕΡΤΕΣ
■ ΛΕΥΚΑ ΕΙΔΗ ΠΡΟΙΚΟΣ
■ ΜΕΤΑΞΩΤΑ
■ ΖΕΡΣΕ'Ι
■ ΚΑΛΤΣΕΣ

ΠΕΡΙΠΑΤΟΙ ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΑ

Ἐπιδιορθώνεται τώρα εἰς τὸ Λονδῖνον ἡ πλάκα τοῦ «Ὡρολογίου Θανάτου», τὸ ἀστρονομικὸ ὡρολόγιον τοῦ πυργίσκου τὸν Ἀνακτόρων τοῦ Χάμπτον Κόρτ. Τὸ ὡρολόγιον αὐτὸ ἐτοποθετήθη ὑπὸ τοῦ Ἑρρίκου τοῦ XIII καὶ τοῦ δίδῃ τὸ μοναδικὸν ὄνομα γιατὶ, ὅπως λέγει ὁ κόσμος, ὅποτε στοματοῦσε κάποιος σπουδαῖος ἄνθρωπος τοῦ Παλατιοῦ ἐπρόκειτο νὰ πεθάνῃ.

Τὰ ἀνάκτορα τοῦ Χάμπτον Κόρτ ἐπὶ τοῦ Τσμέσιος, ὀλίγο μίλλια μακριὰ ἀπὸ τὸ Λονδῖνον, εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ «ἀξιοθέατα» τῆς Μεγ. Βρεττανίας. Τὸ ἔκτισεν ὁ μέγας Καρδινάλιος Γουόλσεῦ καὶ τὸ ἤδωσεν εἰς τὸν Βασιλικὸν του αὐθέντην, τὸν Ἑρρίκον VIII Ἐπιτρὸς ἀπ' αὐτὸ βλέπει κανεὶς ἕνα κυκεῶνα ἀπὸ πλούσια κτίρια ἀπὸ κόκκινον τοῦβλο μὲ ἐξωπλισμένους πυργίσκους. πολυποίκιλτες καμινάδες διάφορα κιγκλιδωτὰ παράθυρα καὶ παράξενα πετρινὰ ζῶα. Περνῶντας τὴν πύλην τῆς "Ἄννας Μπόλεϊν, στὴ σκεπὴ τῆς ὁποίας εἶναι χαραγμένα τὰ ἀρχικὰ τῆς ἀτεκνῆς τρίτης γυναίκας τοῦ Ἑρρίκου VIII φθάνεις ἀπὸ τὴν Πινακοθήκην τῶν Ἐρυγκοιδιστῶν στὴ Μεγάλη Αἴθουσα. Ἡ Μεγάλη αὐτὴ Αἴθουσα ἦτο ὁ τόπος πολλῶν ὀργιῶν καὶ συμποσίων τῶν Στούαρτ. Ἔχει πολὺ ὑψηλὰ παράθυρα, τοῖχους σκεπασμένους ἀπὸ κεντήματα μὲ ὡραῖες ἀναπαραστάσεις, καὶ μία θαυμασία ξύλινη ὀροφὴ τυπικὴ τοῦ 14ου αἰῶνος. Κάτω ἀπὸ τὴν Μεγάλην Αἴθουσα εἶναι ἡ «Μεγάλη Κουζίνα» τοῦ Βασιλέως Χάλλ. Τὰ πέτρινα τζάκια της εἶναι τόσον μεγάλα ποὺ μποροῦν νὰ ψηθοῦν σ'αὐτὰ ὁλόκληρα βόδια. Ἡ μηγανὴ τοῦ κρέατος τῶν Στούαρτ εἶναι τόσον μεγάλη ποὺ σὲ κάνει νὰ γελᾶς: καὶ τὰ ἄλλα μαγειρικὰ σκεύη δίνουν μία ἰδέα τῶν πολυτελῶν ἐδεσμάτων ποὺ προσφέρονταν στὸν βασιλέα. Ἐκκάχουν ἐπίσης διαμέρισματα μὲ παράξενα ὀνόματα: Ἕνα γυναικωνίτσι μέρος τοῦ καλαιοῦ Παλατιοῦ εἶναι ἡ σπεὸ ἡ σπουδεωμένη ἀπὸ τὸ φάντασμα τῆς Κάθρυν Χόγουαρντ, τῆς πέμπτης γυναίκας τοῦ Ἑρρίκου τοῦ VIII, ἡ ὁποία καὶ αὐτὴ ἐξετελέσθη. Ὁ κόσμος λέγει ὅτι ἕνα λευκὸν φάντασμα περιφέρεται στὴ σπεὸ... Πολλὰ ἔτη μετὰ τὸ κτίσμα τοῦ παλατιοῦ ὁ περίφημος Ἄγγλος ἀρχιτέκτων Κριστόφερ Ρέν, ἔκτισε μερικὲς αἴθουσες γιὰ τὸν Βασιλέα Γουλλιέλμον τὸν II καὶ τὴν Βασίλισσα Μαίρη, καὶ μπορεῖ κανεὶς νὰ δῇ ἀκόμη τὴν παλαιὰ ἐπίπλωσι καὶ μερικοὺς ἐξωτερικοὺς πίνακες—μετοξὺ αὐτῶν μία περίφημον σειρὰν πινάκων τῶν «Κυριῶν τῆς Αὐλῆς τοῦ Καρόλου τοῦ II» ὑπὸ τοῦ Γκόνφρεϋ Νέλλερ, ζωγράφου τῆς Αὐλῆς.

Γύρω ἀπὸ τὰ Ἀνάκτορα ὑπάρχουν μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοτέρους κήπους τῆς Ἀγγλίας. Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν εἶναι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Τυδόρ—ἀπὸ 400 ἐτῶν—μὲ ὡραιότατα λουλούδια. Ἐδῶ εἶναι καὶ ὁ περίφημος Λαβύρινθος κατασκευασμένος ἀπὸ φυλλιδωμένους θάμνους ὁ ὁποῖος ἐρεύνεγκθη πρὸ 200 ἐτῶν. Πληρόνει κανεὶς ἕνα μικρὸν ποσὸν διὰ νὰ εἰσέλθῃ καὶ μετὰ δοκιμάζει προσπαθῶντας νὰ βρῇ μία ἔξοδο. Συμβαίνει συχνὰ εἰς τοὺς ἐπισκέπτας νὰ περιστοῦν μάτια καὶ ἀμέρμνα ἀνάμεσα ἀπὸ ὑψηλοὺς πρασίνους τοίχους τοῦ Λιβυρίνθου ἐπὶ ὧρες πρωτοῦ ἀναγκασθοῦν νὰ ζητήσουν βοήθεια. Ὁ φύλακας τρέχει ἀμέσως, φυσικά, ἀλλὰ συνήθως μάταια προσταθεῖ νὰ κρύψῃ ἕνα χαμόγελο.

■

Οἱ Λευκοὶ Βράχοι τοῦ Ντόβερ

Διὰ τὴν ἀνέγερσιν ἑνὸς Νοσοκομείου εἰς τὸ Ντόβερ εἰς ἀνάμνησιν τῆς Μάχης τῆς Βρεττανίας ἐξεδόθη ἕνα γραμματόσημον τῆς μιᾶς πένας εἰς τὸ ὁποῖον ἀπεικονίζεται μία ἄποψις τῶν περιφήμων Βράχων τοῦ Ντόβερ καὶ τοῦ Κάστρου του.

Οἱ λευκοὶ αὐτοὶ βράχοι. οἱ ὑπερέχοντες τῆς γκαιζοπροσίνης θαλάσσης εἶναι ἕνα θέμα ποὺ οἱ Ἄγγλοι πάντοτε ἐνθυμοῦνται ὅταν εὑρίσκονται μακρὰ ἀπὸ τὴν πατρίδα τοῦ, περιπλανώμενοι σὲ ἄλλες χῶρες. Οἱ βράχοι καὶ τὰ ποίσανα λειβάδια ποὺ ἀπλώνονται ἐπάνω ἀπ' αὐτοὺς εἶναι καὶ τὰ δύο πλούσια σὲ λείψανα τῆς Λιθικῆς ἐποχῆς, τῆς ἐποχῆς τοῦ Χαλκοῦ καὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Σιδήρου, ἀπολιθωμένα δὲ ἀνάμεσα στοὺς ἀοδεστελλθοὺς βρίσκονται τὰ ὀστὰ τῶν Βρεττανῶν ποὺ ἐπολέμησαν κατὰ τοῦ Καίσαρος, ὅταν ἐπιχείρησε τὴν ἀπόβασι στὴν Ἀγγλία.

Τὸ Κάστρο στοῦ Ντόβερ κτισμένο ἀπὸ τοὺς Νορμανδοὺς σὲ ὕψος 465 ποδῶν ὑψηλὰ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης εἶναι ἐξαιρετικὰ ἰσχυρὸ καὶ ὡραῖο.

Πολὺ παλαιότερος ἀπὸ τὸ Κάστρον εἶναι ὁ Ρωμαϊκὸς Φάρος, ὁ ὁποῖος εὑρίσκεται εἰς τὴν περιοχὴ αὐτὴ καὶ εἶναι κτισμένος μὲ σιφὸς ἀπὸ κόκκινα τοῦβλα καὶ μὲ ἀρίδες τοποθετημένες ἡ μία ἐπάνω ἀπὸ τὴν ἄλλη. Ἀπέναντι ἀπὸ τὸν λόφο τοῦ Κάστρου βρίσκονται τὰ θεμέλια μιᾶς στρογγύλης ἐκκλησίας τῶν Ναϊτῶν Ἱππότῶν, τῆς μικροτέρας ἀπὸ τὶς ὀλίγες στρογγυλὲς ἐκκλησίες τῆς Ἀγγλίας—κτισμένης καθὼς λέγεται, γιὰ νὰ μὴν μπορῇ ὁ διάβολος νὰ κρυφῇ σὲς γωνιὲς τῆς.

Λονδρέζικες σιλουέτες: Τὰ ἀνάκτορα τοῦ Βουκιγχαμ ἀπὸ τὸν Τάμεσιν.

Ναυτικὰ πένδη

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΛΜΑΣ

Ὁ ναυτικὸς μας κόσμος ἐθρήνησε πρόσφατας ἕνα ἀπὸ τὰ λαμπρότερα, ἀλὸ τὰ πλέον ἐλπιφόρα ἀστέρια του: Τὸν Ἰωάν. Βαλμᾶν, ὑπουργὸν τοῦ ὑπερωκεανείου «Νέα Ἑλλάς». Νεώτατος ἀκόμη—ἦτο ἡλικίας 35 μόλις ἐτῶν—ἀφῆκεν ἀπὸ τῆς γεφύρας τῆς ναυαρχίδος τοῦ Ἑλληνικοῦ μας στόλου τὴν ἀγνὴν ψυχήν του νὰ πετάξῃ μὰ πάντα ἐπάνω ἀπὸ τὸν γαλανὸν πόντον, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε τὸ μεγάλο ὄνειρον καὶ τὸ μεγάλο πάθος τῆς ζωῆς του.

Γόνος γνωστῆς ναυτικῆς οἰκογενείας τῆς Θαλασσομάνας "Ἄνδρου, ὁ ἀλησμόνητος Βαλμᾶς εἰσήλθεν ἀπὸ ἡλικίας 17 ἐτῶν εἰς τὸν ὑγρὸν στίβον τῆς ναυτικῆς πάλης. Ὁ ἀκατάπαυστος ἔρως του πρὸς τὴν περιπετειώδη ζωὴν τοῦ κυβερνήτου, ὁ Βαλμᾶς, ἀπέκτησε διοροὺσης τῆς θητείας του, τὸ δίπλωμα τοῦ πλοιάρχου, ναυτολογηθεὶς, μετὰ τὴν ἀφυπηρέτησιν του, ἐπὶ τοῦ φορτηγοῦ «Ναυτίλος» μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυποπλοιάρχου. Τὸ ἦθος καὶ ἡ ἐπιδοσίς του εἶχεν, ἐν τῷ μεταξὺ, ἰδιαιτέρως ἐκτιμηθῆ μεταξὺ τοῦ ἐφοπλιστικοῦ κόσμου. Καὶ ἡ ἐπίσημος ἀναγνώρισις τῶν ἠθικῶν καὶ ἐπαγγελματικῶν του προσόντων ἐπεσφραγίσθη μὲ τὴν τιμητικὴν πρόσκλησιν τῶν ἀδελφῶν Γουλανδῆ. οἱ ὁποῖοι τὸν ἐτοποθέτησαν τὸν Μαΐον τοῦ 1939 ὡς ἀνθυποπλοίαρχον ἐπὶ τῆς «Νέας Ἑλλάδος». Τὴν θέσιν αὐτὴν ἐτίμησεν ὁ Βαλμᾶς μέχρι τῆς ἐκρήξεως τοῦ πολέμου, ὅποτε καὶ ἐτέθη ὑπὸ Ἀγγλικὴν ἐπίταξιν τὸ μονεδαὶν μας ὑπερωκεάνειον.

Ὁ γεμᾶτος ζωῆν καὶ ὄνειρα νεαρὸς πλοίαρχος δὲν ἦτο ἀπὸ τὰς ἀδρυτούσας φύσεις. Ὁ Βαλμᾶς ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Ἀμερικὴν καταταγθεὶς εἰς τὸ πολεμικὸν ναυτικὸν τὸν "Πνοια. Πολιτειῶν. Αἱ ἐπιφυλαὶ τον ἐπὶ 2 1)2 ἔτη εἰς τὴν ναυτικὴν βάσιν τοῦ Τρίνιαντ καὶ ἐπὶ τῶν βοηθητικῶν τοῦ Ἀμερικανικοῦ Στόλου «Usat Comnock" ὡς ὑπάρχον καὶ «Oranje» ὡς κυβερνήσου, ἐξετιμήθεταν τόσον, ὥστε εἰς τὸ χρεωστῆθ εἰς αὐτὸν πιστοποιητικὸν τοῦ Ἀμερικανικοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Ἀμύνης νὰ γίνεται μνεία «τῆς ἀσυνήθους δραστηριότητός του».

Μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ πολέμου ὁ Βαλμᾶς ἀπεσύρθη δ' ἐξόφιμον ἀνάπαυσιν εἰς Οὐαιμγτεῦνα, πλησίον τοῦ ἐκεῖ ἐγκατεστημένου ἀδελφοῦ του.

Ἐν τῷ μεταξὺ τὸ «Νέα Ἑλλάς» ἔλθετο τῆς ἐκτάξεως καὶ ὁ Βαλμᾶς ἐκαλεῖτο καὶ πάλιν ἀπὸ τοὺς πλοιοκτήτας νὰ μεταβῇ εἰς Γλασκώβην, ὅπου ἐτοιμάτο μὲ τὴν ἀδειν τοῦ ἐπάρχου τοῦ ὑπερωκεανείου. Ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του αὐτὴν παρηκολούθησε κατόπιν τὴς ἐργασίας τῶν μετασκευῶν τοῦ ὑπερωρίνου καραβιοῦ του εἰς τὰ Ἀμπεγήγεία τῆς Γενοῦης. ἠκολούθησε δὲ ἐν συνεχείᾳ καὶ ἄλα του τὰ ἀρμελόγια Ἑλλάδος- Νέας Ὑόρκης.

Μεῖρα ἄμεως. βάσανος παρεμόνευε τὰ φτερουγίσματα τοῦ θαλασσοπουλιοῦ τῆς "Ἀνδρου. Ὁ Βαλμᾶς εἶχε κουρασθῆ ἀπὸ τὸ πάθος τῆς ἀναλάσεώς του εἰς τὸν βωμὸν τοῦ καθήκοντος. Ἡ μεγάλη του καρδιά, ἡ ὁποία εἶχεν ἀγκαλιάσει τοὺς γαλανοὺς πόντους, ἔχε τάσει τὴν ὁμαλότητα τῶν ρυθμῶν της Καὶ εἰς ἕνα τελευταῖο ταξεῖδι τῆς «Νέας Ἑλλάδος» ἀπὸ Νεαπόλεος εἰς Πειραιὰ ἐσταμάτησεν. Ὁ Βαλμᾶς ἀπέθανε διὰ νὰ συγκεντρώσῃ ὄχι μονόχο τοὺς δικοὺς του, τοὺς γνωρίσους του καὶ τὴν ἀγαπημένην του "Ἀνδρον, ἀλλὰ ὁλόκληρον τὸν ναυτικὸν κόσμον εἰς τὸν συναγερμὸν ἑνὸς κοινοῦ σπαραγμοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον μετέσχε καὶ αὐτὸ τὸ ὑπερωκεάνειον μὲ τρεῖς ἀρχοὺς, πενθίμους συρίγμοὺς τοι...

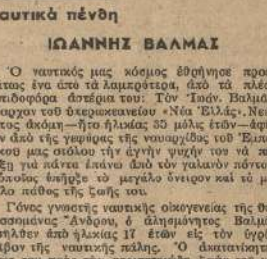

ματος ἀπὸ τῶν πρώτων του βημάτων ὡδήγησε τὸν Βαλμᾶν ἀπὸ ἐπιτυχίας εἰς ἐπιτυχίαν.

Εἰς τὸ φορτηγὸ «Ἀποῖνα» ποὺ ἐλέβη κατ' ἐρῶς ὡς δόκιμος πλοίαρχος κατέπληξε τοὺς προϊστομένους του μὲ τὴν φιλοπονίαν του τὴν ἄκομπτον καὶ μὲ τὴν ἀπαράμιλλον ἱκανότητά του. Καταταχθεὶς κατόπιν εἰς τὸ Β. Ναυτικὸν, ἐπέφερε τὴν ἀφυπηρέτησιν τοῦ ἀπὸ τὴν ἀφυπηρέτησιν τοῦ, ἐπὶ τοῦ φορτηγοῦ «Ναυτίλος» μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυποπλοιάρχου. Τὸ ἦθος καὶ ἡ ἐπιδοσίς του εἶχεν, ἐν τῷ μεταξὺ, ἰδιαιτέρως ἐκτιμηθῆ μεταξὺ τοῦ ἐφοπλιστικοῦ κόσμου. Καὶ ἡ ἐπίσημος ἀναγνώρισις τῶν ἠθικῶν καὶ ἐπαγγελματικῶν του προσόντων ἐπεσφραγίσθη μὲ τὴν τιμητικὴν πρόσκλησιν τῶν ἀδελφῶν Γουλανδῆ. οἱ ὁποῖοι τὸν ἐτοποθέτησαν τὸν Μαΐον τοῦ 1939 ὡς ἀνθυποπλοίαρχον ἐπὶ τῆς «Νέας Ἑλλάδος». Τὴν θέσιν αὐτὴν ἐτίμησεν ὁ Βαλμᾶς μέχρι τῆς ἐκρήξεως τοῦ πολέμου, ὅποτε καὶ ἐτέθη ὑπὸ Ἀγγλικὴν ἐπίταξιν τὸ μονεδαὶν μας ὑπερωκεάνειον.

Ὁ γεμᾶτος ζωῆν καὶ ὄνειρα νεαρὸς πλοίαρχος δὲν ἦτο ἀπὸ τὰς ἀδρυτούσας φύσεις. Ὁ Βαλμᾶς ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Ἀμερικὴν καταταγθεὶς εἰς τὸ πολεμικὸν ναυτικὸν τὸν "Πνοια. Πολιτειῶν. Αἱ ἐπιφυλαὶ τον ἐπὶ 2 1)2 ἔτη εἰς τὴν ναυτικὴν βάσιν τοῦ Τρίνιαντ καὶ ἐπὶ τῶν βοηθητικῶν τοῦ Ἀμερικανικοῦ Στόλου «Usat Comnock" ὡς ὑπάρχον καὶ «Oranje» ὡς κυβερνήσου, ἐξετιμήθεταν τόσον, ὥστε εἰς τὸ χρεωστῆθ εἰς αὐτὸν πιστοποιητικὸν τοῦ Ἀμερικανικοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Ἀμύνης νὰ γίνεται μνεία «τῆς ἀσυνήθους δραστηριότητός του».

Μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ πολέμου ὁ Βαλμᾶς ἀπεσύρθη δ' ἐξόφιμον ἀνάπαυσιν εἰς Οὐαιμγτεῦνα, πλησίον τοῦ ἐκεῖ ἐγκατεστημένου ἀδελφοῦ του.

Ἐν τῷ μεταξὺ τὸ «Νέα Ἑλλάς» ἔλθετο τῆς ἐκτάξεως καὶ ὁ Βαλμᾶς ἐκαλεῖτο καὶ πάλιν ἀπὸ τοὺς πλοιοκτήτας νὰ μεταβῇ εἰς Γλασκώβην, ὅπου ἐτοιμάτο μὲ τὴν ἀδειν τοῦ ἐπάρχου τοῦ ὑπερωκεανείου. Ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του αὐτὴν παρηκολούθησε κατόπιν τὴς ἐργασίας τῶν μετασκευῶν τοῦ ὑπερωρίνου καραβιοῦ του εἰς τὰ Ἀμπεγήγεία τῆς Γενοῦης. ἠκολούθησε δὲ ἐν συνεχείᾳ καὶ ἄλα του τὰ ἀρμελόγια Ἑλλάδος- Νέας Ὑόρκης.

Μεῖρα ἄμεως. βάσανος παρεμόνευε τὰ φτερουγίσματα τοῦ θαλασσοπουλιοῦ τῆς "Ἀνδρου. Ὁ Βαλμᾶς εἶχε κουρασθῆ ἀπὸ τὸ πάθος τῆς ἀναλάσεώς του εἰς τὸν βωμὸν τοῦ καθήκοντος. Ἡ μεγάλη του καρδιά, ἡ ὁποία εἶχεν ἀγκαλιάσει τοὺς γαλανοὺς πόντους, ἔχε τάσει τὴν ὁμαλότητα τῶν ρυθμῶν της Καὶ εἰς ἕνα τελευταῖο ταξεῖδι τῆς «Νέας Ἑλλάδος» ἀπὸ Νεαπόλεος εἰς Πειραιὰ ἐσταμάτησεν. Ὁ Βαλμᾶς ἀπέθανε διὰ νὰ συγκεντρώσῃ ὄχι μονόχο τοὺς δικοὺς του, τοὺς γνωρίσους του καὶ τὴν ἀγαπημένην του "Ἀνδρον, ἀλλὰ ὁλόκληρον τὸν ναυτικὸν κόσμον εἰς τὸν συναγερμὸν ἑνὸς κοινοῦ σπαραγμοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον μετέσχε καὶ αὐτὸ τὸ ὑπερωκεάνειον μὲ τρεῖς ἀρχοὺς, πενθίμους συρίγμοὺς τοι...

◆ ◆ ◆

Τί εἶναι ἡ γυναῖκα;

Διὰ τὸν ζωγράφον μονέλλο... Διὰ τὸν ποιητὴν ἄγγελος... Διὰ τὸν κοιμεῦόμενον πρόκα... Διὰ τὸν ἐπαρχιότην γοιακυρά... Διὰ τὸν ἄρφοτον νοσοκόμα... Διὰ τὸν χωριάτην φυρηγὸ ζῶο... Διὰ τὸν φιλόσοφον σύτερος. Διὰ τὸν ἀξιωματικὸν τρέλλα...

...Ἀλλὰ καὶ διὰ κάθε ἄνθρωπον γενικῶς βάσανο!

ΜΥΣΤΙΚΟΙ ΑΣΥΡΜΑΤΟΙ

Εἰς τὸ περιγράψαν τοῦχος τῆς «Ναυτικῆς Ἑλλάδος» δημοσιεύσαμεν μίαν ὡραίαν περιγραφὴν γιὰ τὰ σπέτια εἰς τὰ δυνάμη ἐστήνοντα κατὰ τὴν περίοδον τῆς κατοχῆς οἱ μυστικοὶ ἀνάρμητοι μὲ τοὺς ὁποίους ἐξεστέλλοντο ἐξ Ἀθηνῶν σήματα καὶ ἐλαμβάνοντο ἀναλαὶ ἀπὸ τὸ Στρατηγεῖον τῆς Μέσης Ἀνατολῆς.

Εἰς τὸ σημειῶν μας τοῦχος δίδομεν μεγάλη ἐνδιαφέρουσα ἐπιστολὴ ἀπὸ τὴν Λειτουργίας τῶν μυστικῶν αὐτῶν ἀσυρμάτων ποὺ ἐλειτούργουν ἐν μέσῃ Ἀθήναις κάτω ἀπὸ τὴν μύτη τῶν Γερμανῶν, ὅχι ὅμως πάντοτε δυστυχῶς καὶ ἄνευ δυσπροσίτων διὰ τοὺς μετέχοντας εἰς τὴν μυστικὴν δρανοῦσαν ἐπιφόπτων.

Ἡ ὀργάνωσις «Ἄλφα» ἡ ὁποία ἀτέλει ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ τότε ἀντιπλοιάρχου τοῦ Β. Ν. κ. Κοσ... εἶχε ἕνα μόνον ἀσυρματοιτὴν, τὸν Σ. Βασιλειάδην, δύο φύλακας καὶ ἕνα σύνδεσμον.

Τὴν 30ὴν Δεκεμβρίου τοῦ 1943 ἐπρόκειτο τὸ ἀνεκαμμόσιατον αὐτὸ προσωπικὸν νὰ ἀγκωθῇ εἰς τὴν ἄδον Ἀλκμήνους. Οἱ φύλακες κατέλαβον τὰς θέσεις των περιφερόμενοι πέριξ τοῦ σπιτιοῦ καὶ ἐπιτυγχάνοντες τοὺς γόρω δρόμους καὶ ὁ ἀσυρματιστὴς εἰσέδυνε εἰς τὸ σπίτι, ἔστησε τὸν ἀνάρμητον καὶ ἄρχισε τὴν ἐργασίαν του, διότι εἶχε νὰ μεταδώσῃ κολλὰ σήματα. Ἔξω ἔκαμν ἕνα διαβαλόμενο πρῶο, ὁ βορρᾶς ποὺ κατέβαινε ἀπὸ τὴν κορυφὴ τῆς Πάρνηθος ἐξόρζε κυριλεκτικῶς, παρ' ἕλα αὐτὰ ὅμως οἱ μυροπαλιγκαὶ δὲν ἔλειπαν ἀπὸ τὸν δρόμον, πρόχυμα ποὺ διηυκόλυνε τοὺς φύλακας διότι ἀνεμμγνόοντο μὲ αὐτούς.

Πιὸ πέρα ἀπὸ τὸ σπίτι ἄπου λειτουργοῦσε ὁ μυστικὸς ἀσύρματος ἦσαν ἐγκατεστημένοι γερμανικοὶ σημαιοπομποί, ἕνας εἰς τὴν ἄλδν Ἀγαζαρίτου, ἕνας εἰς τὸ γκαρὰζ τῆς Πάσης, ἕνας εἰς τὸ Ὅον Γυμνάσιον καὶ ἄλλοι κοντὰ εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ Λαρισαϊκοῦ.

Συνεχῶς αὐτὴ τὴ φορὰ οἱ φύλακες δὲν ἔκαμαν ὅπως ἐπιβάλλετο τὴ δοκιμὰ τους. Ἕνας ἀπὸ τοὺς δύο, παραγκωρίζοντας τὸν κίνδυνον μπῆκε, λόγῳ τοῦ δυνατοῦ κρύου σὰ σπίτι καὶ εἰσέδυσε εἰς τὸ ἰσόγειο διαβάζοντας γιὰ νὰ... ζεστασθῇ «ἕνα μαγκάλι ποὺ ἔκαιγε. Ὁ Ἕλλος πῆγε στὸ γειτονικὸ φοῦρνο νὰ πάρῃ τὸ... ψωμί!

Ὁ ἀσυρματιστὴς ἐξακολουθοῦσε ἀνάπαυτος τὴν ἐργασία του καὶ λαλοῦσε τὰ τελευταῖα δύον ἔκουνε τὸν φύλακα νὰ φωνάξῃ ἀπὸ τὸ ἰσόγειο.

— Σταμάτα!... Σταμάτα!... Μᾶς ἔπιασαν! καὶ συγχρόνως τὸν εἶδε νὰ πηδᾷ ἀπὸ τὸ παράθυρο στὸ δρόμο γιὰ νὰ φύγῃ. Ὁ ἀσυρματιστὴς προσπαθοῦσε τότε νὰ ἐξαφανίσῃ τὰ σήματα καὶ νὰ φύγῃ ἀλλὰ ἦταν ἀργά!

Οἱ Γερμανοὶ μπῆκαν ἀπὸ τὴν πόρτα μὲ προτεταμένα τὰ ὅπλα καὶ τὸν ὑποχρέωσαν νὰ παραδοθῇ. Εἶχαν μπλοκάρει ὅλο τὸ τετράγωνο, ἔπιασαν τὸν σύνδεσμο Κόκκινο ποὺ θέλησε νὰ διαφύγῃ ἀπὸ παράθυρο καὶ εἶχαν σηκώσει τὸν ἀσσιμο στὸ ποδάρι πυροβολοῦντας γιὰ τρομοκρατῆσι στὸν κόσμο. Οἱ πυροβολισμοὶ αὐτοὶ ἔσωσαν τὸν Ἕλλον φύλακα ποὺ γύρεψε ἀπὸ τὸ φοῦρνο μὲ τὸ ψωμί, ὁ ὁποῖος ἦταν ὁ ἀπλοχηγὸς Ρόμποὶς καὶ ἔσπευσε νὰ εἰδοποιήσῃ τὴν ὀργάνωσιν.

Πῶς ἔγινε ἡ ἀνακάλυψις τοῦ ἀσυρμάτου αὐτοῦ παρέμεινε μυστήριον. Ὑποτίθεται μᾶλλον ὅτι ὁ ἀντοπισμὸς τοῦ τετραγώνου ἔγινε μὲ ραδιογωνιόμετρον, ἐὰν ἀποκλείσῃ ὅμως καὶ ἡ προδοσία. Ὁ φύλακας Κόκκινος καὶ ὁ ἀσυρματιστὴς Βασιλειάδης συλλαφθέντες ὑπέφερον τὰ πάνδεινα καὶ κατεδικάσθησαν εἰς θάνατον. Ὁ Κόκκινος ἐξετέλεσθη, ὁ Βασιλειάδης ὅμως ἐσώθη χάρις εἰς τὴν παρέμβασιν συγγενοῦς του ἀλλοδαποῦ.

*

Ἐξαιρετικὴ περίπτωσις εἶναι ἡ τοῦ ἀσυρματιστοῦ Δανιηλίδη, ὁ ὁποῖος συνελήφθη στὴ Νέα Σμύρνη. Ἐδούλευε ἄλλον τὴν ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα καὶ τὸ πρωΐ, ὅταν ἔρθησαν σπίτι του οἱ Γερμανοὶ καὶ ἐπιτυχόντων τὴν πόρτα, ἔβγῆκε ἡ μητέρα του ἀνύποπτη νὰ ἴδῃ ποιὸς εἶναι. Οἱ Γερμανοὶ εἶχαν κρυνθῆ στὴ διπλανὴ γωνία, στὴν πόρτα δὲ ἐστέκετο ἕνας νέος μὲ τὴ πολιτικά, ὁ ὁποῖος ἐρώτησε τὴν δυστυχῆ μητέρα ποὺ εἶναι ὁ γυιός της. Ἀνύποπτη ἐκείνη γιὰ τὴν πλεκτάνη ποὺ τῆς ἔστηναν, εἶπε ὅτι ἐνε μέσα. Ὁ νέος μὲ τὰ πολιτικὰ ἐπροχώρησι καὶ ξοπίσω του ὅρμησαν τότε στὸ ἰσοιπερικὸ τοῦ σπιτιοῦ οἱ Γερμανοί.

Ἡ ἀτυχὴς μητέρα ὅταν τοὺς εἶδε ἀγόρασε καὶ εἶπε :

— Τὸ παιδί μου δὲν μπορεῖ νὰ ἔχῃ κάνει τίποτε, γιατί ἔλη τὴν ἡμέρα εἶναι σπίτι καὶ ἐπισκευάζει ραδιόφωνα. Νὰ καὶ κεῖνη τὴν ὥρα ἐδῶ εἶναι καὶ κάνει τὴν ἴδια δουλειά!...

Ἔνα τῆς εἶχε εἰπεῖ ἡ γυιός της νὰ δεκωμιάζῃ τὶς ἀποψίες της. Καὶ ἔθγοντας αὐτὰ ἔνιψε τὴν πόρτα τοῦ δωματίου καὶ ἔδειξε στοὺς Γερμανοὺς τὸ παιδί της. ἐνῶ ἀνάμη μετέδιδε κρυπτογραφήματα!

Οἱ Γερμανοὶ τὸν ἔπιασαν μὲ προτεταμένα τὰ περίστροφα, τοῦ πέρασαν ἀμόνες χειροπέδες, τὸν ὁδήγησαν στὰς φυλακὰς Ἀβέρωφ μὲ τὸν παρπὸ καὶ τὰ τηλεγραφήματα σοῦ κατέσχον, τὸν ἔβρασνίσαν καὶ τὸν ἐξετέλεσαν.

*

Μιὰ ἄλλη ὀργάνωσις ἦταν ὁ «Ἀπόλλων», τοῦ ὁποίου κανένα δίκτυον δὲν ἀνεκάλυψε ποτὲ ἡ Γκεστάπο. Ἡ ὀργάνωσις αὐτὴ εἶχεν ἀσυρματιστὴν τὸν Παπαναστασόπουλο — συνεργάτη τῆς «Ναυτικῆς Ἑλλάδος» καὶ πρόεδρο τοῦ «Συλλόγου Ραδιοτηλεγραφητῶν» — καὶ τὸν Γορτσίδη. Ἡ ὀργάνωσις εἶχε 7 ἄλλα πρόσωπα ὡς φύλακας καὶ δυὸ συνδέσμους. Οἱ πέντε ἦσαν ἀξιωματικοὶ τοῦ στρατοῦ, οἱ τρεῖς ὑπομοιράρχοι καὶ ἕνας ἀξιωματικὸς τῆς ἀστυνομίας πόλεων, δηλαδὴ, ὅλα πρόσωπα ἀποδεδειγμένης ἐμπιστοσύνης.

Εἶχε δυὸ σταθμοὺς ἀναμέτων.

Κάποτε ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς σταθμοὺς αὐτοὺς μετεφέρθη προσωρινῶς στὸ σπίτι ἑνὸς γιατροῦ ποὺ ἔμενε στὴν Ἀλεξάνδρεια καὶ τὸ ὁποῖον εἶχε μείνει ἀχρησιμοποίητο ἐπειδὴ καὶ ἡ γυναίκα τοῦ γιατροῦ ἀναχωρουμένη ἀπὸ τὰς ἀρχὰς κατοχῆς ἔμεινε γιὰ λίγες μέρες σὲ ἄλλο σπίτι. Ἦταν ἕνα διώροφο σπίτι στὴν ὁδὸν Κλεισθένους, ἔπειτα ὁ ὑπάλληλος ἐγκαταστήσας τὸν ἀσυρματιστὴ Παπαναστασόπουλο, ἐπειδὴ αὐτοὶ εἶχε τὰ κλειδιὰ καὶ ἐκείνος ἄρχισε ἀμέσως τὴν ἀντικατάστασιν μὲ τὸ Κέδρο.

Ἡ δουλειὰ ἐπήγαινε καλὰ, ὅταν μιὰ μέρα ἀκούστηκαν ἀπὸ τὸν ἀσυρματιστὴν στὴν πόρτα χτύποι, χωρὶς νὰ προηγηθῇ καμμία προειδοποίησις ἀπὸ τοὺς φύλακαι, ὅπως ἦταν φυσικὸ, δεδομένον ὅτι οἱ φύλακες πέντοιτε ἀγρυπνοῦσαν. Ὁ ἀσυρματιστὴς ἔχοντας ἐμπιστοσύνη αὐτοὺς φύλακας δὲν ἀνησύχησε ἀλλὰ ἐπρόβαλε ἀπὸ τὸ παράθυρον καὶ εἶδε στὴν πόρτα μιὰ ὡραία ἀγνωστή του κυρία, ἡ ὁποία ἦτο ἡ ἠθοποιὸς Ρίτα Δημητρίου, καὶ τὴν ἠρώτησε :

— Τί ζητᾶτε, κυρία μου;

—Ἀνοῖξτε μου ἀμέσως, εἶπε ἐκείνη.

Ὁ ἀσυρματιστὴς τότε τὰ ἔχασε καὶ εὑρέθη πρὸ διλήμματος γιατί γιὰ μιὰ στιγμὴ ἐφαντάσθη ὅτι ἦτο ἡ κυρία τοῦ σπιτιοῦ ποὺ δὲν τὴν ἐγνώριζε. Ἐσκέπτετο τί θὰ ἦτο προτιμότερον. Νὰ τῆς ἀνοίξῃ καὶ νὰ ἀποκαλύψῃ τὸ μυστικό; Ἀλλ' αὐτὸ δὲν ἦταν σωστό. Νὰ μὴν τῆς ἀνοίξῃ; Τότε ἴσως ἐκείνη θὰ ἐνδιμιζεν ὅτι πρόκειται γιὰ διαρρήκτη καὶ ὁ κίνδυνος θὰ ἦτο ἀκόμη μεγαλύτερος. Ἔλεβε τότε μιὰ παρατόλμη ἀπόφασι. Νὰ τῆς ἀνοίξῃ καὶ μόλις ἡ κυρία μπεῖ μέσα νὰ τὴν φιμώσῃ, νὰ τὴν δέσῃ, νὰ πάρῃ τὰ σύνεργα τοῦ ἀσυρμάτου καὶ νὰ ἐξαφανισθῇ. Ἐνῶ ὅμως ἐγίνοντο αὐτά, οἱ φύλακες εἶδαν τὴν ἄγνωστη κυρία στὴν πόρτα, εἰδοποίησαν τὸν ὑπάλληλο, καὶ ἀκεῖνος ἀπεφάσισε νὰ ἐξαφαβῶσῃ τὶ συμβαίνει. Ἐπιλησίασε καὶ ὅταν εἶδε ὅτι ἦταν ἡ ἠθοποιὸς Δημητρίου τῆς ἐξήγησε ὅτι στὸ ἰσοιπερικὸ τοῦ σπιτιοῦ εὑρίσκετο κάποιο πρόσωπον ποὺ κατεζητεῖτο ἀπὸ τοὺς Γερμανούς.

Ἀλλὰ πῶς ἡ ἠθοποιὸς ἔλαβε τὴν ἀπόφασιν νὰ κτυπήσῃ τὴν πόρτα;

Ἀπλούστατα ἀπερνοῦσε ἀπὸ ἐκεῖ — ἤξερε τοὺς σπιτικοὺς — καὶ ὅταν εἶδε κάποια σκιὰ ἀνθρώπου στὸ παράθυρο ποὺ ἦταν ἀνοιχτό, ὑπέθεσε ὅτι ἦ οἱ ἔνοικοι ἐγύρισαν, ἢ ἐπρόκειτο περὶ κακοποιοῦ, ὁπότε θὰ ἔπρεπε νὰ εἰδοποιήσῃ τὴν Ἀστυνομία.

Εὐτυχῶς ἡ ἐπέμβασις τοῦ ὑπαλλήλου ἔσωσε τὴν κατάστασιν καὶ δὲν συνέβη οὔτε αὐτὴ τὴ φορὰ τίποτε ἀπεκνιαῖον εἰς τὸν «Ἀπόλλωνα».

■ ■ ■

Σὲ σκυδρωπούς διαβάτες

Χαρὲς πολλὲς λεβεντονηές μὲ τὰ μαλλιὰ στὶς πλάτες,
χαρίζουν βεργολυγερές ξανθομαλλοῦσες, καστανές,
κι' ἀρρενωπὲς μελαχροινές, σὲ σκυθρωπούς διαβάτες

Τόσες πολλὲς ποὺ ἀναρωτοῦν: «Εἶν' οἰξπανώριες καλλονὲς
ποὺ τὶς θαυμάζουν σὰ τὶς δοῦν; "Η Παραδεῖσιες μορφὲς
μέσ' ἀπὸ 'κεῖ φευγάτες μὲ τὰ μαλλιὰ στὶς πλάτες;»

Μεθοῦν στὴν ὄψι τους. Πολλοὶ πεθοῦν κι' ἕνα θερμὸ φιλί,
ποὺ ἀνάβει καὶ φουντώνει, πόθους καὶ πένους στὴν ψυχὴ
μιὰν ἀνοιξιάτικη αὐγή. Κι' ἀγνὲς καρδιὲς ματώνει.

Τραγοῦδια μέσ' τὴ σιγαλιά. Στροφὲς ποὺ φαλλουν τὰ πουλιά,
ἀκούγονται ἀποπέρα. "Ολ' ἀνοιξιάτικα.... Γιορτή.
"Ηλιος! Κι' ἀνθῶν ἀνασασμοὶ δονοῦνται ἀπ' τὸν αἰθέρα.

Τὰ φόλλα μένουν σιωπηλά. Γαλήνια γέρνουν κι' ἀπαλά,
στὴς νύχτας τὴ γαλήνη. Κι' ὁ πόθος σας δὲν σβόνει
γι' αὐτές! Εἰδωλολάτρες.... Τὶς νῆες νυχτοδιαβάτες.

20.2.46 ΜΑΝΟΣ ΡΟΥΣΣΟΣ

ΘΑΛΑΣΣΙΟΙ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΙ

m/s "ΑΣΤΡΑΠΗ,, — "ΛΑΜΨΙΣ,, — "ΣΠΙΘΑ,,

ἀ)π ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ζ'

πραγματικῆς ταχύτητος 12 μιλλίων

Κεντρικὸν Πρακτορεῖον

ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (Ν. Ε. Π.)

Μέγαρον Οἰκονόμου — Μεγ. Βρετανίας 6

Τηλέφ. 43-312 & 41-496 — Πειραιεὺς

Τακτικὰ δρομολόγια διὰ

ΒΟΛΟΝ - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΝ - ΧΙΟΝ - ΜΥΤΙΛΗΝΗΝ - ΑΛΕΞΑΝ-ΔΡΟΥΠΟΛΙΝ - ΚΑΒΑΛΛΑΝ.

Καὶ ΧΑΝΙΑ - ΡΕΘΥΜΝΟΝ - ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ - ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΝ-ΠΑΧ. ΑΜΜΟΝ - ΣΗΤΕΙΑΝ.

Διεκπεραίωσις ἐμπορευμάτων Dock 7 (Ζέα)
τηλ. 45.722. Ταχεῖα καὶ πλήρης ἐξυπηρέτησις.

Οἱ Θαλασσινοὶ καὶ τὸ χιοῦμορ των

"Ἕνα ἔμμετρον γράμμα ἀφὸ τὸ Βατοῦμ

Ἀναγνώστης μας διαμένων εἰς τὴν νῆσον Κάλαμον τῆς Ἰθάκης ποὺ πάντοτε ἐξέφρασε καὶ ἐκτιμᾶει ναυτικούς, ἀναπολεῖ τὰ ἀρχαῖα μιᾶς ναυτικῆς οἰκογενείας τῆς πατρίδος του ἄνδρας μιὰν ἔμμετρον ἀποστολὴν γραφεῖσαν πρὸ ἡμίσους αἰῶνος τὴν ὁποίαν καὶ μᾶς ἀπέστειλε πρὸς δημοσίευσιν. Ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ ἔγραφη τὸ 1897 εἰς τὸ Βατοῦμ τῆς Ρωσσίας ἀπὸ τὸν παλαιὸν ἐμπορικοπαπετάνιον Παν. Γκίκγρη, πρώτον πλοίαρχον ἑνὸς τῶν φορτηγῶν σκαφῶν τῆς κατὰ τὸ τέλος τοῦ 19ου αἰῶνος συμπαρεστάσεως εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Μεσόγειον καὶ τὸν Εὔξεινον Ἑλληνικῆς ἀτμοπλοΐας «Ι. Μάντρος καὶ Σία» καὶ τὸν ὁποῖον οἱ συμπατριῶται του τὸν ἐθέλουν ἀκόμη καὶ μέχρι τοῦ τοῦ τὰ περιμένεται μεταξὺ των μὲ ὀρρίγες ναυτικὰ καὶ διάφορα εἰκοσαετοῦς πλείου παρὰ τὰ 30 χρόνια του καὶ τὴν μακρὰν κατοίκεύκον γενεάδα του ποὺ τὸν ἐνθρόνιζεν ὡς Νέστορα τῆς θαλάσσης. Ἤτο ἡ ἐποχὴ ποὺ ὁ Τοῦρκος ἀρχιστράτηγος Ἐτὲμ Πασᾶς εἶχεν εἰσβάλει εἰς τὴν Θεσσαλίαν, κατὰ τὸν ἀτυχῆ πόλεμον τοῦ 97 καὶ ἡ πολιτικὴ κατάστασις εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Βαλκανικὴν Ἀλκλίκηνον δὲν ἦτο καὶ τότε καθόλου καλή. Οἱ ἀργόσχολοι καὶ οἱ καλτικάντηδες συναζήτουν εἰς τὰ γραφεῖα καὶ τὰ κέντρα τὰ διάφορα πολιτικὰ γεγονότα καὶ ὁ καθένας ἐξ αὐτῶν αὐτοσχεδίαζε «ραγαλεφάμενος» λύσεις ἔσπας ἀκριβεῖς... συμβαίνει καὶ σήμερον. Ὁ πελαιὸς ἔμμες ἀκαίνος κατασκόπος, ἔσπας πρεσβεύει ἀπὸ τὴν ἀπιστολὴν του, ἐνῶ ἤτοιμα τὴν πατρίδα του δὲν ἀρνόνιζε παρὰ γιὰ τὴν δοκιμὴ του μόνον καὶ εἶχε κατοικήσει εἰς τὰ πεσόμενα τῆς ἀλλοκοτικῆς φοῦλης εἰρωνεύμενος μὲ τὰ ἀδάνατον καρκαντικό· ἀνάμια ποὺ ἔχουν ὅλοι οἱ Ἕλληνες Ὀδυσσεῖς, ὅλους ἀκόμη ποὺ ἐξεβλίλιον τοὺς φίδους τοῦ διὰ τὴν τύχην τῆς πατρίδος μας. Τὸ κρικοὶ τῆς πατρίδος του καὶ ἡ ἀγάπη τὰν φίλων του τὸν ἀπηχεῖλιον περισσότερον παρὰ τὰ πολιτικά.

Ἰδοὺ ἡ ἐπιστολή:

Βατοῦμ τῇ 30ῇ 11 Ἰουνίου 1897

"Αγαπητὲ Γεράσιμε ἔλαβα τὴ γραφή σου
ὡς καὶ τὸ Bone - Cervicio πὼς μαζὶ μὲ τὴν εὐχή σου
σ' εὐχαριστῶ πάρα πολὺ καὶ σὲ καὶ τὸ Δρακοῦλη
μαζὶ μὲ τὴ Φαμήλιο σου, καὶ τὴν παρέα ὅλη.
.....Κεθ' ἤν στιγμὴν τὸ γράμμα σου ἔφθανε εἰς ἐμένα
ἐγὼ τελεῖδι ἕκανα καὶ πάλι γιὰ τὰ ξένα
ἀπέγνα γιὰ τὸ Βατοῦμ Γκάζι γιὰ νὰ φορτώσω
καὶ τὴν ἀπάντησι σὲ Σὲ δὲν πρόφθασα νὰ δόσω
μὰ τώρα ἀπὸ τὸ Βατοῦμ σοῦ γράφω δύο λέξεις
καὶ δίποιες θέλεις ἀπ' αὐταὶς «ζήτησε» νὰ «διαλέξῃς».
Γράσιμε.
Μοῦ γράφῃς γιὰ πολιτικά, τί ξέρω νὰ σοῦ γράψω.....
.....γὼ μόνον νὰ τὰ θυμηθῶ μοῦ ἔρχεται νὰ κλάψω.
.....Τί νὰ σοῦ πῶ ἀδερφοῦλι μου γιὰ τὰ πολιτικά;
Βράστα καὶ ἄστα φίλε μου.... δὲν εἶν τόσον γλυκά·
ἀλλὰ δὲν εἶνε καὶ πικρὰ καὶ τόσο μὴ λυπᾶσι
κ' οὔτε' ἂν θὰ γείνῃ τίποτα ποτὲ νὰ μὴ φεβάσαι.
Σὺ θὰ τὰ ξτύχῃς πιὸ καλὰ εἰς τὴ Βραΐλε μέσα
μᾶς φάγανε οἱ ἀτιμοι!.... μὰ μᾶς!!! bessa ya bessa
θὰ θυσιάσωμ' ὁ καθεὶς ὅ,τ ἔχει καὶ δὲν ἔχει
καὶ δὲν θ' ἀρίσωμ' τὸν Ἔτεμ ἄλλο ἐμπροστά νὰ τρέχῃ.
Τώρα λοιοὺν πλέον καὶ σὺ—ἔταν μὲ τὸ Δρακοῦλη
Θέκης θὰ πίνῃτε κρασὶ—μὲ τὴν παρέα ὅλη
Ἐνθυμηθῆτε ὅλοι σας τὸ φίλο σας τὸν Πάνο
καὶ κεῖτε σήτε ὑγεία του! στὸ ὄνομά τ' ἐπάνω
ἕνα κρασὶ ἀπὸ ἐκεῖο ποὺ πίναμε ἀντάμα
πολλὲς τὴ κοιλάρα σου νὰ μοιάζῃς σὰν.....Madama
Στὸ φίλο τὸ Γεράσιμο τοῦ πέκλην Ματαράγκα
ὅπου τὸν σουγχωνεύφανε ὅσαν κομμία μάγκα
Καὶ τὸν ἀσυνλάφαμε πάνω σὲ Γαλλικά
μαζὶ μὲ Μήτρο Κόκκυλα τὸ φίλο τὸ γλυκό
τοὺς ἀσπασμοὺς μου πρόσφερε πὸ μέσ' ἀπ' τὴν καρδιὰ
γιατὶ κ' οἱ δύο φίλατα τυγχάνουνε παιδιά.
εἰς τοὺς φιλτάτους Γιόβογον καὶ Περικλῆ Δρακοῦλη
ποὺ στὴν Ἰθάκη δὲν θαυμᾶς ὅσαν καὶ δοῦτος φοβὶε
εἰς τὸ Γλυκὸ τους τὸ γαμπρὸ τὸ Νῖκο καὶ Ζαντάτο
τὸ φίλο ἄτοιν γνώρισα ὅλο καρδιὰ γιαμάτο
πρόσφερε τὰ σεβάσματα ἐς καὶ τοὺς ἀσπασμούς μου
κ' εἰς ὅσους φίλους εὕρῃς σὺ καὶ ξέρεις ἰδικούς μου
κέραστους ὅλους ἀπὸ μιὰ νὰ πιοῦνε στὴν ὑγειά μου
καὶ πάσ' τους ὅτι τὰ' ἀγαπᾶ σὰν νάσανε παιδιά μου.
Ἄβδα καὶ μένω φίλτατος ἑ φίλος σ' κατάνος
Γνωστὸς ἀπὸ τὸ ὄνομα σιοῦ Μαγκοῦ Κοπαν Πάνος.

■ ■ ■

Ἀκρογιάλι

Μὲ γαλήνη, μὲ μπάτη
μὲ τρελλὸ μαϊστράλι
ἄμορφοι πάντα ἔχεις
δαντελλένιο ἀκρογιάλι

Ἀπαλὰ σὲ χαϊδεύει
καὶ γλυκὰ παιχνιδίζει
τὸ γαλάζιο τὸ κῦμα
ποὺ ἀμμοῦρα μυρίζει.

Σὲ θυμὸ τρικυμίας
δεσν ἄμμος φουσκώνει
σ' ἀνεμόδαρτα βράχια
σὰ θεριὸ σκαρφαλώνει.

Καὶ χαμὸς καὶ φουρτοῦνα
τότε γίνετ' ἡ ἀῆρα
γιὰ τὰ βάγη ποιὸς ξέρει
ποιὲς μανάδες στὰ μαῦρα.

"Ελλη Παγοροκοσκίνου

Ὡραῖες Σπινοῦλες.

Ἀναμνήσεις θαλασσινῶν

ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ

Τὸ πάθημα ἑνὸς... γλωσσομαθοῦς!

Τὰ θαλασσινὰ ταξίδια, μικρὰ ἢ μεγάλα, ἀφήνουν πάντα ἀλησμόνητες ἐντυπώσεις σὲ ὅλους ὅσοι ἔχουν τὴν εὐτυχία νὰ συνδέσουν μὲ αὐτὴ τὰς ἀναμνήσεις των.

Ἐνθυμοῦμαι καὶ ἐγὼ μιὰ ἀξέχαστη περιπέτεια ποὺ εἶχα κάποτε στὴν Ἱσπανία, περὶ τὸ τέλος τῶν Βαλκανικῶν πολέμων, ὅταν φεύγοντας ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα περάσαμε στὴν Ἰταλία, φθάσαμε στὴ Σαβόνα, μιὰ παραλιακὴ Ἰταλικὴ πόλι κοντὰ στὰ Γαλλικὰ σύνορα, καὶ ἀφοῦ μὲ ἀγωνία φυλάξαμε στὸ καράβι βαρὺ ἐνοπλοι γιὰ νὰ ἀποκρούσουμε τυχὸν ἐπίδρομή τὴ νύχτα ἑσπουτικῶν τοῦ λιμανιοῦ ποὺ ξεγύμνωναν τότε ὅλα τὰ καράβια φορμώντας μὲ... στιλέτα, φύγαμε τὴν ἑπομένη γιὰ τὰ Ἱσπανικὰ νερά. Εἴχαμε βάλει πλώρη γιὰ τὸ Βιλλαρίκες καὶ τὴ Λακαρούτζα δυὸ σπανιόλικα χωρισοὐδάκια—σκάλες, χωρὶς λιμάνι, ὅπου ξεφόρτωναν τὰ καράβια μὲ μασοῦγες!

Ἐντύπωσι μᾶς ἔκανε ἡ ἀγορὰ τῶν χωριῶν αὐτῶν, ὅπου ἐμπορευόνταν μόνο... γυναῖκες. Ὡραῖες νεαρὲς σπανιόλες μὲ φλογερὰ, καὶ τσαχπίνικα μάτια ποὺ ἔκαιγαν καρδιὲς καὶ ἄβειαζαν πορτοφόλια μὲ τὸ ἐμπόριό τους. Σὰν πρωτοφθάσαμε χωρὶς νάχουμε ἰδέαν ἀπὸ Ἱσπανικὰ, δυὸ νεαρὲς σπανιόλες μας ζήτησαν δυὸ «πεσοέττες». Θυμᾶμαι τὰ γέλια ποὺ κάναμε μὲ τὴν γλωσσομαθῆ τοῦ καραβιοῦ, ὅταν πῆγε στὸ πλοῖο καὶ γυρίζοντας ἔφερε σοβαρότατα δυὸ πετοέττες τοῦ..τραπεζιοῦ! Ὅταν τέλος πάντων, συνεννοηθήκαμε καὶ νομίσαμε ὅτι μπήκαμε στὸ νόημα τῆς Ἱσπανικῆς γλώσσας, μᾶς ἔστειλαν ἀπὸ τὸ καράβι ἐμένα καὶ τὸν γλωσσομαθῆ σύντροφό μου νὰ φωνίσουμε τρόφιμα—γιατὶ ἤμουν τροφοδότης—κι' ἀνάμεσα σ' ἄλλα κάμποσα αὐγά. Ἀλλὰ πῶς νὰ συνεννοηθοῦμε γιὰ τ' αὐγά; Ὅτι κι' ἂν κάναμε ἤταν ἀδύνατο νὰ καταλάβουν οἱ Ὡραῖες σπανιόλες μας τί ζητούσαμε. Καὶ τότε μοῦ ἦλθε μιὰ φωτεινὴ ἰδέα. Βάζω κάτι φωνές.

—Σενορίτα... Κοκορίκο!... Κοκορίκο!...

Κι' ἀρχίζω νὰ φωνάζω σὰν κοκόρι, ἐνῶ ἔκανα τὶς ἀπαραίτητες χειρονομίες πρὸς τὰ πίσω, γιὰ νὰ φανῶ πιὸ εὐκατάληπτος.

Οἱ πονηρὲς σπανιόλες λύθηκαν στὰ γέλια καὶ ἀρχίσαν ἐπίσης νὰ φωνάζουν ὅλες, σηκάνοντας τὴν ἀγορὰ στὸ πόδι σὰ νὰ κακαρίζανε πολλὲς κότες μαζύ.

—Ὀβέβρες!... Ὀβέβρες!...

Εἴχαν μπεῖ στὸ νόημα. Καὶ σὲ λιγάκι μᾶς περικύκλωσαν μὲ πλῆθος ζεμπιλάκια γεμάτα αὐγά.

Φανταζεσθε τὴ χαρά μας. Γυρίσαμε στὸ πλοῖο θριαμβευταὶ καὶ οἱ ἄλλοι ναῦτες μᾶς ἐθαύμαζαν πῶς κατορθώσαμε νὰ συνεννοηθοῦμε μὲ τὶς σπανιόλες χωρὶς νὰ ξέρουμε Ἱσπανικά.

Αὐτὴ ἦταν ἡ πρώτη ἐντύπωσι μας ἀπὸ τὴν ἐπαφή μας μὲ τὴν Ἱσπανία στὸ πρῶτο αὐτὸ ὡραῖο μας ταξίδι στὸ ἐξωτερικό.

Θυμᾶμαι ἀκόμη στὴν Λουέββα τὶς φάστες ποὺ ἔγιναν γιατὶ ἤταν ἡ ἐπέτειος τοῦ ἀπόκλου τοῦ Κολόμβου γιὰ τὸ μεγάλο ταξίδι του ποὺ ἀνεκάλυψε τὴν Ἀμερική. Ἐμεῖς εἴχαμε ἀνακαλύψει τὴν τόσο ὡραία Ἱσπανία, καὶ τὶς σπανιόλες! Μπορεῖ κανεὶς, ὅσα χρόνια κι' ἂν περάσουν, νὰ ἐχάσῃ τόσο ὡραῖες ἐντυπώσεις;

Σ. ΚΕΡΑΜΥΔΟΝΑΣ

ΤΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟΝ ΤΟΥ "ΣΠΟΡΤΣΜΑΝ,,

Ἡ κωπηλασία

Ὑπὸ Ι. Στὸκ, διασκευὴ Α.Β.

Πολλαὶ θεωρίαι, δίαι συζητήσιμοι, διετυπώθησαν ἀπὸ διαφόρους εἰδικοὺς καὶ μόλιστα ὑπὸ τοῦ μεγαλύτερους ἀσκοῦς τοῦ κουπιοῦ, μὲ τὸ νὰ πρέπει νὰ κάμη ὁ ἐρέτης ἐσθῦς ὡς εἶναι ἐτοιμος στὴ θέσι του. Δὲν πρόκειται νὰ συζητήσωμεν τὶς διάφορες ἰδέες οὔτε νὰ θεσπίσωμεν κανόνες ποὺ ἴσως δὲν συμφωνοῦν μὲ τὰ συνήθεια τῶν διηφόρων Ὁμίλων. Νομίζομεν ὅμως δὲν εἶναι σκόπιμον νὰ δώσωμε μίαν περιληπτικὴ ἀνάλυσιν «τῆς κουπιᾶς» καὶ νὰ ἐξετάσωμε συντόμως τὸ ρόλο ποὺ παίζουν οἱ κυριώτεροι μῦς τοῦ ἐρέτου καὶ ποὺ ἀποτελοῦν τρόπον τινὰ τὸν κινητῆρα τῆς λέμβου. Μὲ μίαν λέξι θέλουμε νὰ βοηθήσωμε τὸν ἀρχάριο ἐρέτη νὰ ἐννοήσῃ τί πρέπει νὰ κάμη καὶ τὴν σχοινιόπνοια τῶν κινήσεων ποὺ τοῦ ὑποδεικνύονται. Ἐὰν καταλάβῃ τὴν θεωρητικὴ ἐξήγησι θὰ συμπληρώσῃ μὲ τὴν ἀντίληψι του τῆς συμβουλὲς τοῦ προπονητοῦ του καὶ θὰ δυνηθῇ νὰ διαθέσῃ μὲ τὸν καλλίτερον τρόπο τὰ φυσικά του μέσα καὶ νὰ κωπηλατήσῃ μὲ τὸν ἐλάχιστον δυνατὸν κόπο.

Τὸ κύριον μέρος «τῆς κουπιᾶς» εἶναι ἡ διαδρομὴ ἐντὸς τοῦ ὕδατος. Τὸ κουπὶ παίζει ρόλο δευτερογενοῦς μοχλοῦ τῆ βοηθείᾳ τοῦ ὁποίου προωθεῖται τὸ σκάφος. Τὸ σύνολον τοῦ σώματος λειτουργεῖ σὰν ἐλαστικὸ δεμένο ἀπὸ τὴν μία ἄκρη στὰ πόδια καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλην στὴ λαβὴ τοῦ κουπιοῦ. Τὸ ἔργον τοῦ ἐλατηρίου αὐτοῦ ἀρχίζει ἀπὸ τὴν θέσι Α τῆς εἰσαγωγῆς δηλαδὴ κατὰ τὴν στιγμὴ ποὺ ὁ ἐρέτης μὲ λυγισμένα τὰ πόδια, τὰ χέρια τεντωμένα καὶ τὸ σῶμα σκυμένο πρὸς τὰ ἐμπρὸς βουτᾶει τὸ κουπὶ στὸ νερό. Ὅταν μὲ τὰ πόδια τεντωμένα, τὰ χέρια λυγισμένα τὸ σῶμα κεκλιμένον πρὸς τὰ ὀπίσω τὸ κουπὶ βγαίνει ἀπὸ τὸ νερό, δηλαδὴ στὴ θέσι Β, τῆς ἐξαγωγῆς, τότε τὸ ἐλατήριο ἀπέδωσε τὸ ὠφέλιμο ἔργο του καὶ πρέπει νὰ ἐπανέλθῃ στὴν ἀρχικὴ θέσιν Α, ἐνῶ πόδια καὶ σῶμα λυγίζουν πρὸς τὰ ἐμπρὸς γιὰ νὰ ἐπαναλάβουν τὴν προσκάθεια. Σ' αὐτὴ τὴν ἐργασία ποιοὶ μῦς ἐργάζονται; Ὅλοι ἀνεξαιρέτως. Τῶν ἰσχίων, τοῦ γόνατος (αὐτοὶ κυφίας στοὺς Ἄγγλους κωπηλάτας ἐκτελοῦν τὸ μεγαλύτερο μέρος τοῦ ἔργου) τοῦ ἀγκώνος, τῆς πλάτης (ὁ ρόλος ποὺ ὅσο καὶ περίεργο καὶ ἂν φαίνεται εἶναι ἐπιβοηθητικὸς) καὶ τῶν κορμῶν τῶν χεριῶν ποὺ κόμιζε προορισμὸς τον εἶναι νὰ κατευθύνουν τὸ κουπὶ μέσα στὸ νερὸ καὶ νὰ συνδέουν τὸν μηχανισὸ τοῦ σώματος καὶ τῶν ποδιῶν μὲ τὸ κουπί. Πρὸ τοῦ τεντώματος, τὰ λυγισμένα πόδια μεοροῦν νὰ εἶναι κλειστὰ ἢ ἀνοικτὰ κατὰ τὸν τρόπο ποὺ βοηθοῦν περισσότερο τὸν ἐρέτην, ὅταν ἡ προσπάθεια τελειώσῃ τότε τὰ χέρια ποὺ εἶναι κάθ' ὅλον τὸ διάστημα τεντωμένα λυγίζουν μαλακὰ καὶ γίνεται ἡ ἐξαγωγὴ μὲ ἐλαφρὰ κάμψι τῶν καρπῶν. Θὰ προσθέσωμεν ὅτι ὅταν τὸ σῶμα ἀρχίζει νὰ κλίνῃ πρὸς τὰ ὀπίσω, τὸ βάρος τῆς πλάτης καὶ τῆς κεφαλῆς προσθέτει πολύτιμο βοήθεια στὸ ἔργον ποὺ μόνον ὁ καλὸς κωπηλάτης ξεύρει νὰ χρησιμοποιήσῃ, γιατὶ παρὰ τὴν ὠφέλειαν, ἂν τὸ σῶμα πέσῃ πολὺ πίσω τότε οἱ μῦες τῆς κοιλίας γιὰ νὰ ἐπαναφέρουν τὸ σῶμα στὴν κανονικὴ θέσιν πρέπει νὰ κάμουν μία κοπιαστικὴ καὶ ἄσκοπον προσπάθεια.

Ἡ «εἰσαγωγὴ» (attaque) ἡ τὸ βούτημα» παίζει πρωτεύοντα ρόλο, γιατὶ ἀπὸ τὴν καλὴ ἐκτέλεσι αὐτῆς τῆς κινήσεως ἐξαρτᾶται ἡ σταθερότης τοῦ ὑποφορίου ποὺ δὲν εἶναι ἀπολύτως σταθερό. Πρῶτον, πρέπει τὸ νερὸ νὰ πιάνεται ζωηρὰ γιατὶ ἔχει ἀλλοιῶς τὸ κουπὶ γλυστράει καὶ ἐφεύγει, καὶ τὸ βούτημα ποὺ κινεῖται μὲ ὑποκείλιο χάνει μέγα μέρος τῆς ἀποδόσεως του καὶ δεύτερον, ἡ εἰσαγωγὴ πρέπει νὰ γίνεται ὅσον τὸ δυνατὸν πρὸς τὰ ἐμπρὸς γιὰ νὰ αὐξάνῃ τὸ ἀνοιγμα τῆς κουπιᾶς. Ἡ θέσις τῆς «κουπιᾶλας» τοῦ κουπιοῦ κατὰ τὴν εἰσαγωγὴ ἔχει ἐπίσης μεγάλη σημασία. Ὅταν τὸ κουπὶ κοιτάζει πρὸς τὰ ἐπάνω τείνει νὰ βουλιάξῃ περισσότερον ἐνῶ ἂν κυτταξῇ πρὸς τὰ κάτω τείνει νὰ ἐπιπλεύσῃ καὶ τοιουτοτρόπως δὲν παράγει ὠφέλιμον ἔργον. Πρέπει τὸ κουπὶ νὰ μπαίνει στὸ νερὸ καθέτως καὶ κατὰ τὴν ἀπαλὰ μὲ τὴν παλάμην.

Καὶ ἐρχόμεθα στὴν «ἐξαγωγὴ» (dégagé). Ὁ κορμὸς ἐλαφρῶς κεκλιμένος πρὸς τὰ πίσω, τὰ πόδια τεντωμένα, τὰ χέρια λυγισμένα, ἡ λαβὴ τοῦ κουπιοῦ τείνει νὰ ἔνγίσῃ τὸ στῆθος, ἰδιαίτερα ὁ ἀγκῶνας τὸ ἐπεκείνασε, ἡ «κουπιᾶλα» εἶναι ἀκόμη μέσα στὸ νερὸ. Τότε μὲ μία ἐλαφρὰ κάθετο πίεσι τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὴς λαβῆς γίνεται ἡ ἐξαγωγὴ τοῦ κουπιοῦ ἀπὸ τὸ νερὸ. Ἡ διοκολία ἐγκειται στὸ νὰ μὴν κολλήσῃ στὸ νερὸ τὸ κουπὶ καὶ γ' αὐτὸ πρέπει 1) ἡ κουπιᾶλα νὰ βγαίνῃ καθέτως χωρὶς πλέον οἱ πλευροὶ τοῦ κουπιοῦ νὰ ἀγκιῶν, πίεσι στὸ νερὸ καὶ 2) ἡ πίεσις αὐτὴ νὰ μὴν σταματήσῃ πρόωρα γιατὶ τὸ ἐπομόλιο πρέπει νὰ παραμείνῃ σταθερὸ ὡς τὸ τέλος τῆς Κουπιᾶς. Πέρα τὰ φαινόμενα εἶναι δύσκολον νὰ ἐκτελεσθῇ καλὰ τὸ μέρος αὐτό, τόσο μᾶλλον κάθισον ἀπαιτεῖται ταχύτης ἐκτελέσεως καὶ μεγάλη ἐλαστικότης τῶν μυῶν.

Ἡ ἐπιστροφὴ στὴν θέσι τῆς εἰσαγωγῆς γίνεται ὅταν πλέον τὸ κουπὶ θὰ βγῇ ἀπὸ τὸ νερὸ καὶ ἔχει περιφερεῖ (βριζόντιος θέσις) μὲ μίαν ἐλαφρὰν κάμψιν τῶν καρπῶν. Πρέπει ἐπίσης τὸ σῶμα νὰ ἔλθῃ πίσω στὴ θέσι Α. Ἡ ἐπαναφορὰ εἶναι λεπτὸ σημεῖο καὶ πρέπει νὰ ἐπιτελεῖται ὅσο τὸ δυνατὸ μακαριότερα χωρὶς νὰ ταλαντευθῇ τὸ σκάφος. Εἰς τὸ σημεῖο αὐτὸ διαφανῶν συνήθως οἱ ἀδυναμίες, ὅλοι μαζὶ τοὺς μέχρι σήμερον ἐπιστημονικοὺς ὑπολογισμοὺς δὲν καθοιρίσθη ὁ ρόλος τῆς μεταστήσεως τοῦ σώματος ἔναντι τῆς φορᾶς τοῦ σκάφους. Πάντως ἀναγνωρίζεται ὅτι τὸ ὕψωμα τῶν χεριῶν πρὸς τὸ ἐμπρὸς πρέπει νὰ γίνεται γρήγορα ἀμέσως κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν ὥστε νὰ μὴν ἐμποδίζεται ἡ κάμψις τῶν γονάτων κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ σώματος ἐμπρός. Τὸ σῶμα πρέπει νὰ ἐπανέλθῃ ὀργὰ ἐμπρὸς ἐπὶ τοῦ κινητοῦ σέλματος ἐνὸ ὁ ἐρέτης ἀναπαύεται γιὰ νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν προσπάθειαν Εἰς τοὺς ἐξωσχολικοὺς κέλητας τὸ κουπὶ κατὰ τὴν ἐπιστροφὴ παίζουν ρόλο ζυγοῦ καὶ κρατοῦν τὴν ἰσορροπίαν τῆς λέμβου. Κατὰ τὸ τέλος τῆς διαδρομῆς πρὸς τὰ ἐμπρὸς ἡ κουπιᾶλα λαμβάνει βαθμιαίως τὴν κάθετη θέσι (square) γιὰ νὰ εἶναι ἕτοιμη γιὰ τὴν εἰσαγωγή.

Ἡ εἰσαγωγὴ, ἡ διαδρομὴ ἐντὸς τοῦ ὕδατος ἡ ἐξαγωγὴ καὶ ἡ ἐπιστροφὴ ἐμπρὸς ἂν καὶ ἀντιπτύθηταν ἰδιαιτέρας δὲν ἀποτελοῦν παρὰ τέσσαρες φάσεις μιᾶς καὶ μόνον κινήσεως ποὺ εἶναι ἀρκετὰ περίπλοκος καὶ πρέπει νὰ ἐκτελοῦνται μὲ ἀπόλυτο ὁμοιογένεια χωρὶς διακοπὴ καμψίς. Ἡ ἐπιτυχία ἐγκειται στὴν ὁμοιομόρφειαν σύνδεσι ὅλων τῶν φάσεων ποὺ περιεγράψαμε καὶ τὴν ἐκτέλεσι αὐτῶν μὲ τὴν μεγαλύτερη δυνατὴ ἐλαστικότητα χωρὶς ἀπότομες κινήσεις.

Ἐπὸ ὅπωμνο θὰ ἀσχοληθοῦμε μὲ τὸν καταπτισμὸ τῶν πληρωμάτων καὶ τὴν ἐργασία τους.

■

ΚΩΠΗΛΑΤΙΚΑ ΝΕΑ

Ἡ συμμετοχή μας εἰς τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγώνας

Γιὰ πρώτη φορὰ στὴν Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς Κωπηλασίας ἡ Ἑλλὰς ἐξήτησεν ν' ἀναμετρηθῇ στὸν διεθνὴ στίβο μὲ τοὺς ἐρέτας ὅλου τοῦ κόσμου. Ἡ ΕΦΟΝΣ ἐξήνησεν παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων τὴν συμμετοχὴ τῆς Ἑλληνικῆς Κωπηλατικῆς Ὁμάδος στὴ XIIην Ὀλυμπιάδα γιὰ τὰ ἀντιπροσωπεύσῃ τὰ χρώματά μας σὰ ἀγωνίσματα τετρακώπων καὶ δικώπων κελήτων μετὰ πηδαλιούχου καὶ σκίφ. Ἤδη εἰδοποιήθησαν καταλλήλως οἱ Ὁμίλοι καὶ ἀρχισε συστηματικὴ προπόνησις τῶν πληρωμάτων. Ἡ τελικὴ προκρισις θὰ γίνῃ περὶ τὰ μέσα Μαΐου μεταξὺ ὅλων τῶν Ἑλληνικῶν σωματείων Ἑλλάδος καὶ Ἀιγύπτου.

Ἐκ παραλλήλου οἱ ὅμιλοι μερίμνη τῆς Ὁμοσπονδίας παρήγγειλαν 18 λέμβους στὴν Ἰταλίαν μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ λέμβους ἀσυρίγγες εἰδικῶς γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτό.

Πιστεύται ὅτι θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἀποστολὴ τῆς ὁμάδος πρὸ τῶν ἀγώνων στὴν Ἑλβετία γιὰ νὰ ἐλασκηθῇ ἰδιαιτέρως καὶ ἀποκτήσῃ μεγαλύτερα πεῖρα γιὰ τοὺς ἀγῶνας. Τρία μέλη τοῦ Δ. Συμβουλίου τῆς Ὁμοσπονδίας θὰ μεταβοῦν ἰδία δαπάνη στὸ Λονδῖνον γιὰ τὴν παρακολούθησι τῆς ὁμάδος μας ἡ ὁποία πιστεύεται ὅτι θὰ ἀντιροσωπεύσῃ ἐπαξίως τὰ ἑλληνικὰ χρώματα.

*

Τὸ ὅριον συμμετοχῆς ἐρετῶν στοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας ὁρίσθη σὲ 20 τακτικοὺς καὶ 10 ἀναπληρωματικοὺς. Εἶναι ἡ πολυπληθεστέρα ἐγκριθεῖσα συμμετοχὴ ἀθλητῶν ἀπὸ ὅλα τὰ ἀγωνίσματα. Οἱ ἐρέται θὰ στεγασθοῦν στὸ στρατόπεδον της ΡΑΦ παρὰ τὸ Ἐπνέλιθ καὶ στὸ Χὰϊ Ὀὐλίσμπο. Μέχρι τῆς στιγμῆς τὰ δηλώσαντα συμμετοχὴν στὴν κωπηλασία κράτη εἶναι τὰ ἑξῆς: Ἀργεντινή, Αὐστραλία, Αὐστρία, Βέλγιον, Γαλλία, Γιουγκοσλαυία, Δανία, Ἑλβετία, Η.Π.Α. Ἰρλανδία, Ἰσπανία, Ἰταλία, Καναδᾶς, Μεγάλη Βρεττανία, Νορβηγία, Ὀλλανδία, Οὐγγαρία, Οὐρουγουάη, Σουηδία, Τσεχοσλοβακία καὶ Φιλανδία. Ἀναμένονται δὲ καὶ ἄλλαι δηλώσεις ὡς τῆς Βραζιλίας, Νοτίου Ἀφρικῆς, Πορτογαλίας Ἑλλάδος κλπ. Περιέργως δὲν ἐδήλωσε συμμετοχὴ ἡ Αἴγυπτος.

Εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ποὺ παρατηρεῖται τέτοια συμμετοχὴ στὸ στόρ αὐτό. Ἐνδεῖξις τῆς εὐρείας διαδόσεως τοῦ καὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος ποὺ προκαλεῖ, καὶ ὁ συναγωνισμὸς προβλέπεται τραχύς. Ἡ Νότιος Ἀφρικὴ μὲ ὁμάδα 10 ἐρετῶν ἐμφανίζεται μὲ ἀγνώστους παράγοντας ἐφ' ὅσον δὲν ἔχει ἀκόμη συναγωνισθῆ διεθνῶς. Ἡ Δανία ἐλπίζει νὰ κερδίσῃ τὸ δίπλων σκοῦλ μὲ τοὺς ἐξαιρετικοὺς ἀθλητὰς της "Ὀλε Γιένσεν καὶ Γιὸν Σιόγκτελλ. Ἡ Ἀμερικανικὴ ὁμὰς καταρτισθεῖσα ἀλὸ πλέον τοῦ δικαμένου προροκεῖται μυστικὰ ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τοῦ Δ. Βάλς.

*

Εἰδοποίησις

Ἡ ΕΦΟΝΣ πληροφορεῖ τοὺς ἐνδιαιρεομένους ὅτι εἶναι ἐν στενῇ ἐπαφῇ μὲ ὅλας τὰς ἀνεγνωρισμένας Κωπηλατικὰς Ὁμοσπονδίας τοῦ κόσμου καὶ εἶναι εἰς θέσιν νὰ παράσχῃ πάσαν πληροφορίαν εἰς τοὺς ἐνδιαιρεομένους. Πληροφορίαι: ὁδὸς Φιλελλήνων 5.

■

ΙΣΤΙΟΠΛΟΪΚΑ ΝΕΑ

Κίνησις Ὁμίλων

Κατὰ τὸ διάστημα τοῦ χειμῶνος ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου ἕως σήμερα, ὅλοι οἱ Ἰστιοπλοϊκοὶ Ὅμιλοι εὐρίσκονται εἰς σχετικὴν ἡρεμίαν. Τὰ περισσότερα σκάφη τῶν εἶναι παροπλισμένα εἰς τὴν ἠηρὰν περιμένοντες τὸ ξέσκωμα τοῦ καιροῦ διὰ νὰ πέσουν εἰς τὴν θάλασσαν. Ἡ δουλειὰ ὅμως δὲν ἐστάμετησε. Οἱ Ἰστιοπλόοι τοῦ Πειραιῶς καὶ τῆς Θεσσαλονίκης ἐργάζονται συνεχῶς, ἑτοιμαζόντας σιγὰ - σιγὰ τὰ σκάφη των διὰ τὴν ἀνοιξιν. Εἰς τὸ Τουρκολίμανον δύο τὰ σκάφη ἀγώνων τοῦ ΙΟΠ εὑρίσκονται εἰς τὸ παραπλέοντος τῶν ἐνεκκρηζίων του γήπεδον ἐνῶ τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν σκαφῶν του τῶν διαφόρων κατηγοριῶν εἶναι παροπλισμένο εἰς διάφορα ναυπηγεῖα τοῦ Τουρκολίμανου καὶ τοῦ Περάματος. Κάθε ἀπόγευμα καὶ κάθε Κυριακὴν καὶ ἑορτὴν, τὸ Τουρκολίμανον γεμίζει ἀπὸ αὐτοσχέδιους καραγκοὺς καὶ μαστόρους, ποὺ δουλεύουν ἐπάνω εἰς τὰ σκαφάκια των διορθώνοντας κάτι σπὴν μηχανὴν, τ' ἀρμοῦρα, τὴν κουβέρταν κ.λ.π.

Τὰ μαθήματα τοῦ Ἰστιοπλοϊκοῦ Ὁμίλου Πειραιῶς, τοῦ ΒΝΟΕ καὶ τοῦ Ἰστιοπλοϊκοῦ Ὁμίλου Θεσσαλονίκης διὰ τὴν ἀνάδειξιν νέων Ἰστιοπλόων διὰ τὸ προσεχὲς θέρος συνεχίζονται ἄνευ διακοπῆς. Διδάσκονται Θεωρητικαὶ καὶ Πρακτικαὶ γνώσεις. Εἰς τὸν ΙΟΠ συνεχίζονται παραλλήλως καὶ τὰ μαθήματα ναυσυλλογῆς, χρήσεως ναυτικῶν ὀργάνων κ.λ.π. διὰ τοὺς ἐκτελοῦντας ταξειδία κάτω μακρυνὰ καὶ παρατεταμένα.

Ὅσα σκάφη εὑρίσκονται εἰς τὴν θάλασσαν δὲν ἀφίνουν καλυσσῶν ἀνεκμετάλλευτον. Γ' ἀκρογιαλίας τοῦ Θερμαϊκοῦ δέχονται τὰ σκαφάκια τοῦ ΙΟΘ τοῦ ΝΟΘ ὡς καὶ τοῦ ΟΦΘ ἐνῶ οἱ παραλίαι τῆς Σαλαμῖνος, τῆς Αἰγίνης, τοῦ Πόρου, ἀκόμη καὶ τῆς Ὕδρας καὶ τῶν Σπετσῶν ὑποδέχονται συχνὰ τὰ σκάφη ἰαὶ ΙΟΠ εἰς τὰ ὁποῖα γίνεται καὶ ἡ πρακτικὴ ἐφαρμογὴ τῶν δοων μαθαίνουν τὰ μέλη περὶ ναυσιλλοῖς, κ.λ.π.

Τὸ ψάρμα ὅλων τῶν εἰδῶν μέχρι καὶ τοῦ συκλόψαρου συνεχίζεται καὶ κάθε Κυριακὴν βράδυ ὅλα καὶ κάτι ἔρχεται εἰς τὸ Τουρκολίμανον.

Πορ' ὅλην τὴν δυσχέρειαν τῆς καταστάσεως δὲν λείπουν καὶ οἱ ναυπηγήσεις νέων σκαφῶν. Εἰς τὴν δύναμιν τοῦ ΙΟΠ πρόκειται νὰ προσεχθοῦν τρία νέα σκάφη τὸ «Τολμηρὸ» τοῦ κ. Π. Τριανταφυλλίδη, ἕνα κουτεφάκι τύπου ΒΒΕ τοῦ κ. Γ. Χρήστου καὶ μιὰ βενζινάκενος τοῦ κ. Καρράκη. Παραλλήλως ἀρχίζει ἀπὸ τὸν Ἰδιον Ὅμιλον καὶ ἡ κίνησις διὰ ναυπήγησιν σκαφῶν ἀγώνων τύπου «Γλάρος» πλὴν ὅμως οἱ περισσότεροι Ὅμιλοι, μηδὲ καὶ τῶν τῆς Θεσσαλονίκης ἐξαιρουμένων, ὀδδὲν ἀπίγτησαν εἰς τὴν παράκλησιν τοῦ ΙΟΠ ὅπως ἐκθέσουν τὰς ἀπόψεις των ἐπὶ τοῦ προκειμένου, οὔτε καὶ ἀντιπροσωπὸν ὡρισαν διὰ τὴν ἐπιτροπὴν κατασκευῆς.

*

Ἡ Ἑλληνικὴ Ἰστιοπλοϊκὴ Ὁμοσπονδία εὐρίσκεται τυπικῶς ἐν ἐνεργείᾳ, δουλευομένη ἀπὸ τὴν ἀρχικὴ Προσωρινὴν Διοικοῦσαν Ἐπιτροπὴν. Δυστυχῶς οἱ ἐδῶ Ὅμιλοι δὲν ἐπέδειξαν τὸ ἐνδιαφέρον ποὺ ἔπρεπε διὰ τὴν ἀποσολὴν τῶν ἀπὸ μηνῶν ζητηθέντων στοιχείων διὰ τὴν σύγκλησιν τῆς Γεν. Συνελεύσεως καὶ τὴν ἔναρξιν τῆς πραγματικῆς λειτουργίας τῆς ΕΙΟ, μὲ τὸ τακτικὸν τῆς Δ. Συμβουλίου καὶ τὰς διαφόρους Ἐπιτροπάς της. Ἐλπίζεται ὅτι ἐντὸς τοῦ μηνὸς θὰ τακτοποιηθῇ τὸ βασικὸν αὐτὸ θέμα τοῦ ἀθλήματος τῆς Ἰστιοπλοΐας.

■

Ὅμιλος Φίλων Θαλάσσης Θ/νίκης

Σὰς 16-2 ἔκλεισαν δύο χρόνια ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ μιὰ καλὴ συντροφιὰ ἀπὸ ἐρασιτέχνες θαλασσινοὺς ἀποφάσισε νὰ σχηματίσῃ ἕνα σωματεῖο γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ ἀποσπάσῃ γι' ἄλλους δικαιοὺς σὴ θρησκεία ποὺ πίστευε, τὴ Θάλασσα.

Ἤταν ὁ δεύτερος χρόνος μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσι καὶ τὰ πάντα ἐδείχναν ὅτι ἡ προσπάθεια αὐτὴ θὰ εὑρίσκε πολλοὺς ὑποσηρικτάς, γιὰ τὴν πραγματοποίησί της. Δυστυχῶς ὅμως τὸ Κράτος ἔχοντας ν' ἀντιμετωπίσῃ ἄλλα προβλήματα πολὺ μεγαλυτέρου ἐνδιαφέροντος, δὲν ἤτων σὲ θέσι νὰ βοηθήσῃ ὑλικὰ τὴν συντροφιὰ αὐτὴ τῶν θαλασσινῶν. Κι' ἔτσι οἱ ἐρασιτέχνες αὐτοί, μόνοι τους πειά, προχώρησαν γιὰ τὴν προγραματοποίησι τοῦ σκοποῦ των καὶ κατώρθωσαν μέσα σὲ πολὺ μικρὸ χρονικὸ διάστημα νὰ σχηματίσουν τὸν "Ὁμιλο Φίλων Θαλάσσης, ἐνὰ σωματεῖο ποὺ στὸ πρῶτο καλοκαίρι κέρδισε τὸ κύπελλο τοῦ Ἀφνοῦς Ναύτου μὲ τὸ μονάχριβο σκάφος ποὺ κατώρθωσε νὰ ναυπηγήσῃ στὸ διάστημα αὐτό.

Ἡ ἀρχὴ αὐτὴ νίκη ἤτην μεγάλη ἀμοιβή γ' αὐτοὺς ποὺ κόπιασαν τόσο γιὰ τὸν Ὅμιλο Φίλων Θαλάσσης καὶ ἔγινε αἰτία νὰ ἐντεθοῦν οἱ προσπάθειες γιὰ μιὰ καλλίτερη καὶ πλουσιότερη μελοντικὴ ἐμφάνισι.

Τὸ καλοκαίρι τοῦ 1947 14 σημειοῦλες τοῦ Ο.Φ.Θ. κυμάτιζαν σὲ ἰσάριθμα σκάφη μελῶν του, στοὺς Παυλλήνιους δὲ ἀγῶνες τῆς Ρόδου οἱ ἰστιοπλόοι του ἀπέσπασαν τὴν πρώτη νίκη ἀπὸ τοὺς βετερανοὺς συναδέλφους των τῶν διαφόρων κατηγοριῶν εἶναι παροπλισμένο εἰς διάφορα ναυπηγεῖα τοῦ Τουρκολίμανου καὶ τοῦ Περάματος. Κάθε ἀπόγευμα καὶ κάθε Κυριακὴν καὶ ἑορτὴν, τὸ Τουρκολίμανον γεμίζει ἀπὸ αὐτοσχέδιους καραγκοὺς καὶ μαστόρους, ποὺ δουλεύουν ἐπάνω εἰς τὰ σκαφάκια των διορθώνοντας κάτι σπὴν μηχανὴν, τ' ἀρμοῦρα, τὴν κουβέρταν κ.λ.π.

Οἱ Ἰστιοπλόοι μας εἰς τὴν Ὀλυμπιάδα τοῦ Λονδίνου.

Ἡ προσωρινὴ Δ. Ἐπιτροπὴ τῆς Ἑλληνικῆς Ἰστιοπλοϊκῆς Ὁμοσπονδίας κατὰ τὴν τελευταίαν της συνεδρίαν συνεζήτησε τὴν συμμετοχὴν τῆς Ἑλλάδος εἰς τοὺς Ἰστιοπλοϊκοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνες 1948 τοῦ Λονδίνου.

Ἀπεφασίσθη ἡ πρόσκλησις τῶν Ὁμίλων ὅπως δηλώσουν τὸ ταχύτερον εἰς τὴν ΕΙΟ τὸν ἀριθμὸν τῶν σκαφῶν τῶν πέντε τύπων τῶν ἀγώνων, τὰ ὁποῖα ἔχουν εἰς τὴν διάθεσίν των καὶ θέτοντες καὶ τὰ σχετικὰ πιστοποιητικά των προκειμένου νὰ ἀρχίσῃ ἀμέσως ἡ προκόρισις τῶν Ἰστιοπλόων.

Ἐν συνεχείᾳ ἀπεφασίσθη ὅπως κατὰ Μάϊον ἐ. ἔ. προσηρμοσθοῦν προκριματικοὶ ἀγῶνες μεταξὺ τῶν Ὁμίλων οἱ ὁποῖοι διαθέτουν σκάφη τῶν τύπων τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων καὶ μεταξὺ τῶν καλλιτέρων Ἰστιοπλόων τοῦ ὁποίου θὰ ἀποδείξουν οἱ Ὅμιλοι προκειμένου ἐκ τῶν ἀγώνων τούτων νὰ προκριθοῦν τὰ μέλλοντα νὰ ἀντιροσωπεύσουν τὴν Ἑλλάδα πληθύματα.

Προβλέπεται ὅτι εἰς δὺο κατηγορίας θὰ μετάσχῃ ἡ Ἑλλὰς εἰς τὰ «Στάρ» ὅπου θὰ διαγωνισθῇ ὁ ΒΝΟΕ μετὰ τοῦ ΙΟΠ Ἐς μόνους διαθέτοντες τοιαῦτα σκάφη καὶ πιθανῶς εἰς τὰ Finny You-You ἐφ' ὅσον οἱ Ὅμιλοι θὰ κατασκευάσουν τοιαῦτα σκάφη.

Ναυτικὴ προπαίδευσις ἐρασιτεχνῶν.

Μιὰ καλὴ προσπάθεια τῆς Ε.Θ.Ε.

Ἡ Ἑλληνικὴ Θαλασσία Ἕνωσις ἐν τῇ μερίμνῃ της ὅπως καταστήσῃ κοινὸν κτῆμα τὸ Ναυτικὸν σπόρ, ἀπεφάσισεν ὅπως ἱδρύσῃ σταδιοὺς πρώτης Ναυτικῆς ἐπιμελείας εἰς τοὺς δυνατὸν θὰ δύνανται οἱ πρόσκοποι, ναυτοπρόσκοποι, ὀδηγοί, ναυτοδηγοί, καὶ τὰ μέλη διαφόρων ὁμίλων καὶ Ὀργανώσεων [Γυμναζίων, σχολείων Πανεπιστημίων ἐπαγγελμάτων, ναυτοδηγῶν κ.λπ.] νὰ λαμβάνουν τὸ πρώτος γνάσεις καὶ νὰ ἐκτελοῦν ναυτικὸν σπόρ.

Ἡ ἔναρξις θὰ γίνῃ διὰ τοῦ πρώτου ναυτικοῦ σταθμοῦ "Ἀθηνῶν Πειραιῶς ὁ ὁποῖος θὰ ἐγκατασταθῇ εἰς κατάλληλον χῶρον τῆς Φιλοῦρσης ἀκτῆς, κιβωτὸς εἰς Τουρκολίμανο. Ὁ Ν. σταθμὸς αὐτὸς θὰ περιλαμβάνῃ σχολὴν πρωτευόντων ἔργων, ναυαλίας, σημάτων κλπ· θὰ διαθέτῃ δὲ ἐπὶ τοῦ παρόντος δύο 14ώποους λέμβους μίαν ὀκτάκωπον πέντε ἰστιοφόρους φαλανίδας καὶ πιθανὸς τρία μικρὰ σκάφη ἀγώνων ἰστιοπλοΐας.

Ἡ ἐπιμελείας θὰ γίνεται ὑπὸ εἰδικῶν ἐκπαιδευτῶν τοῦ Β. Ν. χάριν εἰς τὸ ζηνρὸν ἐνδιαφέρον τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν Ναυάρχου κ. Λ. Σακελλαρίου ὡς καὶ ὑπὸ περιφημέναν ἰστιοπλόων οἱ ὁποῖοι θὰ διδάσκουν τοὺς εἰδικοὺς κανονισμοὺς Ἰστιοδρομιῶν.

Ἡ ΕΘΕ. προσκαλεῖ τὰς Διοικήσεις τῶν Προσκόπων τῶν Ὁμίλων κλπ. ὅπως ἐλθοῦν εἰς ἐπαφὴν μετὰ τῆς Διευθύνσεως ταύτης, διὰ τὰς προκατερτικὰς συνενοήσεις διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν ὡρῶν ἐπιτελέσεως καὶ λοιπῶν λεπτομερειῶν τῆς παρακολουθήσεως τῶν μαθημάτων ὑπὸ τῶν ὁμάδων των.

Οἱ περιτοῦντες τὴν ἐκπαίδευσιν θὰ δύνανται νὰ γίνωνται μέλη τῶν ναυτικῶν καὶ Ἰστιοπλοϊκῶν Ὁμίλων τῆς χώρας μας.

Μελετᾶται ὑπὸ τῆς Ἑ.Θ.Ε. καὶ ἡ ὀργάνωσις ἐκπαιδευτικῶν ἐκδρομῶν διὰ τὴν πρακτικὴν ἐφαρμογὴν τῶν διδαχθέντων.

Εἰς τὴν πρόσκλησιν τῆς Ε.Θ.Ε. ὅτως οἱ κωπηλατικοὶ—Ἰστιοπλοϊκοὶ καὶ κολυμβητικοὶ ὅμιλοι, ὑποβάλλουν ἐκθέσεις τῶν εἰς ὅλκὰ πλοιά μέσα καὶ ἐγκαταστάσεις, προκειμένου νὰ περιληφθοῦν ταῦτα εἰς τὸ Ἑλληνικὸν ὑπόμνημα διὰ τὸ σχέδιον Μάρσαλ, ἀπηγήσαν ὅλαι αἱ Ὁμοσπονδίαι καὶ οἱ ὅμιλοι πλὴν τῶν τῆς Θεσσαλονίκης, Μυτιλήνης, Χίου, Πατρῶν καὶ Βόλου καθὼς καὶ τῶν εἰς πλασματικὴν κατάστασιν εὐρισκομένων τοιούτων.

■

Προκήρυξις ἀγώνων Ε.Θ.Ε. 1948

Ἡ Ἑλληνικὴ Θαλλασσία Ἕνωσις προκηρύσσει τοὺς ἐτησίους Ἰστιοπλοϊκοὺς ἀγόνες της τοῦ ἔσους 1948.

1) Διὰ τὸ κύπελλον «Ἐλευθερίας» Βορείου καὶ Νοτίου Ἑλλάδος.

2) Διὰ τὸ κύπελλον «Ἀφανοῦς Ναύτου» Βορείου καὶ Νοτίου Ἑλλάδος.

3) Δι' Ἰστιοφόρα σκάφη τύπου «τριχαντῆρι ὁλικοῦ μήκους ἕως 10 μέτρων.

4) Δι' ἐπαγγελματικὰς λέμβους τύπου «Λατίνι».

5) Διὰ κεφκούρους. Κ' ἀθλοθετεῖ κύπελλον δι' Ἰστιοφόρα διεθνοῦς τύπου «Στάρ».

Ἡ ὀργάνωσις τῶν ἀγώνων διὰ τὰ κύ

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΑΣ

ΠΩΣ ΘΑ ΒΑΨΕΤΕ ΤΟ ΣΚΑΦΟΣ ΣΑΣ

Ἐγράψαμε καὶ ἄλλοτε σὲ προηγούμενα τεύχη μας σχετικὰ μὲ τὶς διάφορες ἐπισκευὲς ποὺ μποροῦμε νὰ κάνουμε τὼν χειμῶνα μόνοι μας στὸ σκάφος μας. Σήμερα θὰ ἀσχοληθοῦμε κάπως ἐκτενέστερα μὲ τὸ βάψιμο. Θὰ προσκαθήσουμε νὰ δώσουμε στὸν καθένα ὁδηγίες πῶς θὰ κάνη τὴ δουλειὰ αὐτὴ διαθέτοντας τὸν κοιρό του εὐχάριστα, γιατὶ εἶναι ἀσφαλῶς εὐχαρίστησι γιὰ τὸν καθένα νὰ περιποιῆται τὸ σκάφος του, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀποφυγὴ τὼν ἐνιαλῶν ἐρασιτεχνικὼν τόνο στὴ δουλειὰ του, ὁ ὁποῖος κάθε ἄλλο παρὰ διπλωσημένος εἶναι.

Προκειμένου λοιπὸν νὰ ἐπιτελέσουμε τὸ σκάφος μας καλὸν εἶναι τὸ βάψιμο νὰ τὸ κάνουμε ἀφοῦ τὸ δυνατὸν ἀργότερα γιατὶ ὁ καιρὸς τοὺς χειμερινοὺς μῆνες εἶναι συνήθως ἀσταθὲς καὶ εἶναι πολὺ ἀποκαθιστικό, μολὶς ἔχεις τελειώσει τὸ πρῶτο χέρι τοῦ βαψίματος, νὰ σὲ εὕρη μιὰ βροχὴ ποὺ θὰ σοῦ τὰ χαλάση καὶ θὰ σὲ ὑποχρεώση νὰ τὸ ξαναπάνης. Ἀκόμη καὶ τὸ βάψιμο τῆς καμπίνας δὲν εἶναι σκόπιμο νὰ τὸ ἀρχίση κανεὶς ἐνωρὶς γιατὶ ὁ ἀέρας τὸν χειμῶνα καὶ στὶς ἀρχὲς τῆς ἀνοίξεως ἀκόμη εἶναι συγχὰ ὑγρὸς καὶ τὸ ξύλο βρεγμένο. Χρῶμα δὲ ποὺ ἔχει περασθῆ ἀπάνω σὲ ὑγρὸ ξύλο ἔχει τάσι νὰ κάνη φουσκάλες καὶ νὰ ξεβλυδίση. Ἐκτὸς ὅμως ἀπ' αὐτὸ καὶ ἡ ἐμφανισι του εἶναι ἀτογενετική.

Οἱ ἐλαιοχρωματισταὶ μποροῦν νὰ διαιρεθοῦν σὲ δύο κατηγορίες. Εἰς αὐτοὺς ποὺ πράγματι χρωματίζουν καὶ αὐτοὺς ποὺ ἰραβᾶνε ἁπλὸς πινέλες χωρὶς καμμία καλλιεθνεία. Ὅπως εἴπαμε καὶ προηγουμένως, ὁ σκοπὸς αὐτοῦ τοῦ σημειώματος εἶναι νὰ ὁδηγήσουμε τοὺς κατόχους σκαφῶν πῶς θὰ βάψουν τὰ σκάφη τους ἀποφεύγοντες τὰ λάθη ποὺ συνήθως θὰ κάνουν ὡς ἐρασιτέχναι, οἱ ὁποῖοι καὶ κατ' ἐξοχὴν ἀνήκουν σὴ δευτέρα κατηγορία.

Τὸ μυστικὸ στὸ καλὸ βάψιμο εἶναι ἡ κατάλληλη προπαρασκευὴ τῆς ἐπιφανείας ποὺ πρόκειται νὰ βαφῆ. Ἂν αὐτὴ εἶναι ἀνόμαλη καὶ ἄγρια δὲν θὰ πετύχετε ποτὲ καλὰ ἀποτελέσματα.

Ὄχι δὲ μόνον ἡ κυρίως ἐπιφάνεια τοῦ ξύλου πρέπει νὰ εἶναι καλὰ τριμμένη, ἀλλὰ καὶ κάθε χρῆς χρώματος πρέπει νὰ σιγνώση τελείως καὶ νὰ τριφτῆ πρὶν νὰ περασθῆ τὸ δεύτερο ἢ τρίτο χέρι, ὥστε τὸ νέο χρῶμα ποὺ θὰ περασθῆ νὰ βρῆ ἐπιφάνεια κατάλληλη, ἀπάνω σὲ ὁποία θὰ πιάση. Προσοχὴ ἐπίσης πρέπει νὰ δοθῆ εἰς τὸ τελικὸ χέρι τὸ ὁποῖο—ἂν θέλουμε νὰ ἔχουμε καλὰ ἀποτελέσματα—πρέπει νὰ γίνη μὲ πρόσχη τάξεως ὁλικά. Τὰ πινέλα σας ἐπίσης πρέπει νὰ εἶναι καλῆς ποιότητας καὶ νὰ τὰ διατηρῆτε σὲ καλὴ κατάστασι, γιατὶ ἕνα παλιὸ ἀλλὰ καλὰ διατηρημένο πινέλο εἶναι πολλὲς φορὲς καλλίτερο καὶ ἀπὸ ἕνα καινούργιο ἀκόμη. Γιὰ τὴν καλλίτερη συντήρησι, τὰ πινέλα ἄταν δὲν χρησιμοποιοῦνται, πρέπει νὰ εἶναι βουτηγμένα μέσα σὲ μίγμα ἀπὸ ἴσα μέρη λινελαίου καὶ τερεβινθελαίου. Πρέπει νὰ κεμιῶνται ἀπὸ ἕνα σύρμα σχετικὰ χοντρό, περασμένο ἀπὸ μιὰ τρύπα καμωμένη ἀπὸ πρὶν σὲ ἕνα ξύλο τοῦ πινέλου, τὸ ὁποῖον στηρίζεται στὰ χείλη τοῦ δοχείου, προσέχοντας ὅπως οἱ τρίχες τους μὴν ἀκουμποῦν στὸν πυθμένα. Πρὶν νὰ χρησιμοποιήσετε ἕνα καινούργιο πινέλο τρίψετέ το καλὰ ἀπάνω σὲ γυαλόχαρτο ὥστε ἄκρες τρίχες νὰ εἶναι καλὰ - καλὰ στερεωμένες νὰ φύγουν καὶ νὰ μὴν σᾶς κολλήσουν τὴν ὥρα τοῦ βαψίματος ἐπάνω σὴ δουλειά σας. Ἐὰν τὸ πινέλο σας εἶναι πολὺ μαλακὸ καὶ ὅ; ἐκ τούτου λυγάει πολὺ εὔκολα, τότε δέστε περίπου στὴ μέση τῆς τρίχας του ἕνα σπάγγο γύρω - γύρω. Ὅταν τὸ πινέλο χρησιμοποιηθῆ γιὰ λίγο διάστημα τότε μποροῦμε νὰ τοῦ ἀγκλουφε τὸ σπάγγο.

Ἐσωτερικὰ βαψίματα συνήθως χρειάζεται νὰ γίνουν μόνον κάθε τρία χρόνια. Στὰ διαστήματα ἐν τῷ μεταξὺ ἕνα καλὸ πλύσιμο μὲ σαπουνὶ καὶ νερὸ εἶναι ὅ,τι χρειάζεται.

Πρὶν ὅμως νὰ ἀσχοληθῆτε μὲ τὴν καμπίνα καλὸν εἶναι νὰ ἀρχίσετε ἀπὸ τὸν ἰσοδν καὶ τὴ μάτσα. Θὰ μποροῦσαν ὅμως νὰ γίνουν καὶ οἱ δύο δουλειὲς ταυτοχρόνως, γιατὶ περιμένοντας νὰ στεγνώση τὸν ἕνα χρῶματος τῆς καμπίνας μπορεῖτε ἐν τῷ μεταξὺ νὰ ξίνετε τὴ μάτσα Προϋποτίθεται ὅτι ὁ ἰσεὸς ἔχει βγῆ ἀπὸ τὸ σκάφος τὴν περίοδο τῆς ἐπισκευῆς καὶ ἔτσι ἂν ὑπάρχη κανένα ὑπόστεγο στὸ ὁποῖο θὰ χωρέση ὁ ἰσοῦς σας θὰ μπορεῖτε νὰ ἐργασθῆτε μὲ σχετικὴ ἄνεσι. Προσέξατε νὰ μὴν ξύνετε τὸν ἰσοὺν εἰς τὴν μάτσαν σας παρὰ μόνο σὲ περίπτωσι ποὺ εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖο, ἰδιαιτέρως δὲ σὴν περίπτωσι ποὺ ἔχουν ηὐξημένη μάτσα.

Ἡ ἀνοχὴ τοιούτων ματεῶν ἔγκειται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν ἐξωτερική τους ἐπιφάνεια καὶ ἂς δῆ τοῦτον συχνὰ ξυσίματα μειώνουν κατὰ πολὺ τὴν ἀνοχήν τους. Συνιστᾶμεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας νὰ ἀποφεύγουν ὅσο τὸ δυνατὸν περισσότερο τὸ ξύσιμο τῆς μάτσης. Ἐὰν τὶς ἔχουμε καλὰ διατηρημένες μὲ ἕνα στρῶμα βερνικιοῦ δὲν θὰ χρειασθῆ παρὰ ἕνα ξύσιμο στὰ τέσσαρα ἢ πέντε χρόνια μόνο.

Σκεύματα κατὰ μήκος τῆς μάτσας δὲν περιέχουν πολὺ ἑπτὲς ἂν εἶναι πολὺ πλατειὰ καὶ πολὺ βαθειά. Ἀλλὰ ἂν ὑπάρχουν σκεύματα ποὺ ἀοχίζουν ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ καὶ τελειώνουν στὴν ἄλλη, ἡ μάτσα ἔχει πιθανῶς διπρογὴ καὶ θὰ πρέπει νὰ καταδικασθῆ.

Τὰ σκεύματα κατὰ μῆκος πρέπει νὰ τὰ γεμίζουμε γιὰ νὰ ἐμποδίσουμε τὴν ἐγγρασίο νὰ εἰσχορήση μέσα σὴ μάτσα, πρέπει δὲ νὰ γίνη αὐτὸ πρὶν τὴν ξύσουμε ἢ τὴν τρίψουμε. Στὸ γέμισμα αὐτὸ μὴ χρησιμοποιεῖτε στόκο ἢ ὁποιαδήποτε ἄλλη οὐσία ποὺ ξεραίνεται γιατὶ ἂν ἐν τῷ μεταξὺ τὸ ξύλο ἔχει ὑγρανθῆ καὶ φουσκώσει τὸ ἀποτέλεσμα θὰ εἶναι νὰ ἀνοίξη ἡ σχισμὴ περισσότερο. Τὸ καλλίτερο ὁλικὸ γιὰ γέμισμα εἶναι τὸ Τέρρεῦς Σίμρλεϊ τὸ ὁποῖον ποτὲ δὲν ξεραίνεται.

Ἐὰν ἡ μάτσα εἶναι σὲ καλὴ κατάστασι ἐκεῖνο ποὺ χρειάζεται εἶναι μόνον ἕνα καλὸ τρίψιμο μὲ γυαλόχαρτο ὥστε νὰ φύγη τελείως τὸ παλιὸ βερνίκι. Γιὰ τὸ τρίψιμο αὐτὸ θὰ συνιστοῦσαμε ὑγρὸ γυαλόχαρτο, χρησιμοποιοῦντας νερό.

Ὅταν ἡ μάτσα εἶναι τελείως καθορισμένη καὶ στεγνὴ μπορεῖτε νὰ περάσετε τὸ πρῶτο χέρι βερνίκι. Ἡ δουλειὰ αὐτὴ καλὸν εἶναι νὰ γίνη μιὰ μέρα ποὺ νὰ ἔχη λιακάδα, τὸ βερνίκι ποὺ θὰ περάσετε νὰ μὴν εἶναι παχὺ καὶ ἀφοῦ στεγνώση νὰ βαφτισθῆ καλά.

Γιὰ νὰ ἔχετε τὸ βερνίκι σας λεπτόρρευστο τὸν χειμῶνα πρέπει νὰ τὸ ἔχετε βουτηγμένο μὲ τὸ δοχεῖο του σὲ ζεστὸ νερό· ἄλλως θὰ εἶναι παχὺ καὶ τὰ ἀποτελέσματα ὄχι ἱκανοποιητικά. Ὅταν λοιπὸν τὸ πρῶτο χέρι στεγνώση πρέπει νὰ τριφτῆ μὲ φιλὸ γυαλόχαρτο καὶ νὰ περασθῆ μετὰ ἄλλα τρία χέρια, ἀφίνοντας πρῶτα τὸ προηγούμενο νὰ στεγνώση τελείως.

Ἐὰν τώρα ἡ μάτσα ἔχει φθορὲς ἀπ' τὸν καιρὸ τότε πρέπει νὰ ξυσθῆ, ἀλλὰ προσέξατε ὅπως εἶταια καὶ πιὸ πάνω νὰ μὴ ξύσετε περισσότερο ξύλο ἀπὸ ὅσο εἶναι ἀπολύτως ἀπαραίτητο. Μία τριγωνικὴ ξύστρα εἶναι καταλληλη ἀλλὰ πρέπει νὰ διατηρεῖται συνεχῶς ἀκονισμένη· Ἀφοῦ δύο τὸ παλιὸ βερνίκι καθαρισθῆ καὶ φύγουν καὶ τὰ καταστραμμένα μέρη τότε τρίβετε καλὰ τὴ μάτσα καὶ νὰ περνᾶτε τέσσαρα χέρια βερνικιοῦ.

Κεὶ τώρα ἂς δοῦμε τί ἔχουμε νὰ κάνουμε στὴν καμπίνα. Ἐὰν τὸ παλιὸ χρῶμα εἶναι σὲ καλὴ κατάστασι καὶ πρόκειται νὰ διατηρήσουμε τὸν ἴδιο χρωματισμὸ, τότε ἀρκεῖ ἕνα καλὸ τρίψιμο πρὶν περάσουμε τὸ χρῶμα. Τὸ τρίψιμο θὰ τὸ κάνουμε μὲ πολὺ ψιλὸ γυαλόχαρτο. Γιὰ νὰ μὴ κουραζόμαστε τὸ δεύτερὸ καὶ γιὰ νὰ ἔχετε μεγαλύτερη ἐπιφάνεια τριψίματος χρησιμοποιεῖτε ἕνα κομμάτι φελλὸ ὀρθογωνιοῦς διαστάσεως καὶ ἀπάνω σ' αὐτὸν διπλώνετε τὸ γυαλόχαρτο. Ἀφοῦ λειανθῆ τελείως ἡ ἐπιφάνεια ἀπὸ τὸ τρίψιμο νὰ καθαρίζετε καὶ ἀπὸ τὴν κόνη ποὺ ἐφίνει τὸ γυαλόχαρτο καὶ περνᾶτε ἀκολουθῶς τὸ πρῶτο χέρι τοῦ χρώματος.

Ἀναπαιώνετε τὸ χρῶμα καλὰ πρὶν νὰ τὸ χρησιμοποιήσετε, καὶ ἂν ἔχη γίνη μᾶλλον πηχτὸ λόγῳ τῆς μακροχρονίου ἀποθηκεύσεώς του μὴν προσπαθήσετε νὰ τὸ ἀραιώσετε προσθέτοντες λινέλαιο ἢ τερεβινθέλαιο διότι αὐτὰ ἔχουν κακὴ ἐπίδρασι στὴ σιλικόνητα καὶ στὶς στεγνωτικὲς ἰδιότητες τοῦ χρώματος. Γιὰ τὸ καταλληλότερο μέσον ἀραιώσεως ἀποτανθῆτε στοὺς κατασκευαστές.

Ὅπως τονίσαμε προηγουμένως οὐσιῶδες γιὰ τὸ καλὸ βάψιμο εἶναι τὸ στρῶμα τοῦ χρώματος νὰ εἶναι λεπτό. Γ' αὐτὸ μὴ παίρνετε πολὺ χρῶμα μὲ τὸ πινέλο σας. Τὸ ἐπὶ πλέον ποὺ παρασύρεται ἀπὸ τὸ πινέλο σας τὸ σταγγίζει στὰ χείλη τοῦ δοχείου. Ἀφοῦ μείνη στὸ πινέλο σας ἕνα χρῶμα πρέπει, ἀρχίζετε νὰ βάφετε πρῶτα κατὰ τὴ μία ἔννοια τῆς ἐπιφανείας ἔπειτα ἐγκαρσίως καὶ μετὰ πάλι ὅπως ἀρχίσατε, προσέχοντας νὰ μὴ σχηματιζῆται δάκρυα.

Ὅταν αὐτὸ τὸ κρῦο χρῶμα στεγνώση τελείως τὸ τρίβετε μὲ γυαλόχαρτο πρὶν τὸ περάσετε τὸ τελευταῖο χέρι ποὺ εἶναι προτιμότερο νὰ εἶναι ρυπολίνα. Ἡ ρυπολίνα μπορεῖ νὰ εἶναι λίγο λυχνίεφη ἀπὸ τὰ ἄλλα σημάμιτα, ἀλλὰ πρέπει νὰ βουρτισθῆ καλὰ σταυροειδῶς.

Ἐκεῖνο ποὺ πρέπει νὰ ἔχετε ὑπ' ὄψη σας εἶναι ὅτι κάθε τμῆμα ἐργασίας πρέπει νὰ τελειώνη τελείως καὶ νὰ μὴ γίνεται σὲ δύο δόσεις γιατὶ τότε ἀφίνει ὀφθαλμοφανὴ ἔγνη στὰ σημεῖα ποὺ τελειώσε τὸ προηγούμενο καὶ ἀρχισε τὸ ἑπόμενο. Ἐὰν π.χ. βάφετε τὸ ταβάνι τῆς καμπίνας, τελειώνετε ἐντελῶς τὸ τμῆμα τὸ μεταξὺ δύο νομέων πρὶν σταματήσετε τὸ βάψιμο. Τὸ τελικὸ χέρι καλὸν εἶναι νὰ περασθῆ μὲ ρυπολίνα λόγῳ τῆς μεγάλης στιλπνότητός της. Ἂν ὅμως λόγοι οἰκονομίας τὸ ἐπιβάλλουν, καὶ τὸ κοινὸ ἐλαιόχρωμα δὲν εἶναι ἄσχημο.

Ἐὰν τώρα τὸ χρῶμα τῆς καμπίνας εἶναι σὲ καλὴ κατάστασι τότε πρέπει νὰ βρῆ τελείως μέχρι νὰ φθάσουμε στὸ γυμνὸ ξύλο. Αὐτὸ μπορεῖ νὰ γίνη εἴτε μὲ καμινέτο ἢ μὲ ἕνα ἀπὸ τὰ τόσα ἄλλα νέα μέσα ἀποχρωματισμοῦ ποὺ τὴν ξέστρο. Ἀφοῦ τὸ παλαιὸ χρῶμα βγῆ τελείως ἡ ἐπιφάνεια πρέπει νὰ τριφθῆ μέχρις ὅτου γίνη ἐντελῶς λεία.

Κατόπιν τοῦ περνᾶμε ἕνα στρῶμα τὸ ὁποῖον ἀκολουθοῦν δύο ἀκόμη χέρια χρώματος καὶ ἕνα τρίτο ρυπολίνας. Ὅλα αὐτὰ φυσικὰ χωρὶς νὰ παραλείπουμε ὅστερα ἀπὸ κάθε χέρι νὰ ἀρμόνουμε νὰ στεγνώση τελείως καὶ νὰ τὸ τρίβουμε πρὶν περάσουμε τὸ ἑπόμενο. Ἴσως σκεφθῆτε ὅτι ὅλα αὐτὰ εἶναι ἄχρηστα Πιστέψτε μας ὅτι ἡ πεῖρα μᾶς ἐδίδαξε ὅτι εἶναι ἀναγκαῖοτο ὑπὸ τὴν προϋπόθεσι φυσικὰ ὅτι θέλουμε νὰ κάνουμε κάτι τὸ ὑψηλὸ καὶ ὄχι νὰ θέλουμε νὰ συναγωνισθοῦμε εἰς ἀιξηφιασσὴν τὸν κάθε ἐρασιτέχνη ὁ ὁποῖος παίζει μὲ τὰ πινέλα χωρὶς ὅμως ποτὲ νὰ μπορῆ νὰ κῆ ὅτι χρωματίζει.

Τὸ τελευταῖο καὶ μοναδικὸ χέρι τῆς ρυπολίνας μπορεῖ νὰ ἀφῆση ἐλαφρὰ ἴχνη τοῦ πινέλου. Ἂν θέλετε λοιπὸν ἕνα τέλειο βάψιμο, τότε θὰ σὰ ἀφήσετε περίπου δύο ἑβδομάδας νὰ ξεραθῆ ἐντελῶς. Κατόπιν θὰ τὸ τρίψετε ἐλαφρὰ καὶ θὰ περάσετε τὸ δεύτερο χέρι. Χρωματίζοντας ὅμως μὲ ρυπολίνα εἶναι πολὺ κοπιαστικό, κ' ἔσι πολλοὶ ἀρκοῦνται στὸ ἕνα χέρι.

Ἐὰν ἡ καμπίνα εἶναι χρώματος λευκοῦ τότε τὸ χρῶμα ποὺ χρησιμοποιεῖτε γιὰ τὸ χρώσιμόμα πρέπει νὰ εἶναι χρῶμα λευκὸ γευδιαργύρου καὶ ὄχι μολύβδου γιατὶ στὴν τελευταῖα περίπτωσι τὸ χρῶμα ἀμὶ στεγνώση ἔχει κάποια κιτρινίλα.

Συμβαίνει καμμιὰ φορὲ τὸ χρῶμα νὰ εἶναι σὲ πολὺ καλὴ κατάστασι ἐκτὸς ἀπὸ μερικὲς φυσκιὲς καὶ σκαμάτα. Στὴν περίπτωσι αὐτὴ δὲν χρειάζεται κάψιμο. Κόβετε τὶς φυσκιὲς κάνετε τὶς ἄκρες τὴς τρύπας ποὺ ἔμεινε κοινιὴ τρίβοντάς τες μὲ γυαλόχαρτο καὶ κατόπιν τὶς περνᾶτε ἕνα δυὸ χέρια χρώμα μέχρι νὰ ἀνεβῆ ἡ ἐπιφάνεια του μέχρι τοῦ ὁποιοῦπου μέρους καὶ μετὰ τρίβετε τὸ μπάλωμα αὐτὸ μέχρι νὰ γίνη τελεῖος ἰσιο.

Σχετικὰ μὲ τὰ μέρη ἑκεῖνα τοῦ σκάφους ποὺ εἶναι βερνικωμένα, ἐὰν τὸ βερνίκι εἶναι σὲ καλὴ κατάστασι τότε ἕνα καλὸ τρίψιμο εἶναι ἀρκετό, καὶ μετὰ ἕνα χέρι βερνίκι. Χρησιμοποιεῖτε πάντοτε ἀπὸ τὰ καλλίτερο βερνίκι καὶ ἂν εἶναι δυνατὸν κάνετε τὴ δουλειὰ αὐτὴ ἡλιόλουστες ἡμέρες ποὺ εἶναι ἤδη τελεῖος στεγνὰ καὶ τελειώστε μέχρι τῆς δεκ. μ. μεσημβρίαν οὕτως ὥστε τὸ βερνίκι νὰ ἔχη καιρὸ νὰ στεγνώση πρὶν ὁ ἀέρας ἀρχίση νὰ γίνεται ὑγρός. Ἐὰν βερνικώσετε κατὰ τὴ διάρκεια κρύας καὶ ὑγρῆς ἡμέρας τὸ ἀποτέλεσμα θὰ εἶναι τὸ βερνίκι νὰ πάρη μιὰ γαλακτώδη ἐμφάνισι, ἡ ὁποία ἂν δὲν εἶναι πολὺ ἔντονη μπορεῖ νὰ φύγη σκουπίζοντας τὸ μέρος ἐκεῖνο μὲ ἕνα σφουγγάρι βουτηγμένο σὲ μεῖγμα ἀπὸ ἴσα μέρη ξυδιοῦ, μεθυλικοῦ πνεύματος καὶ λινελαίου. Ἂν ὅμως εἶναι σὲ κακὴ κατάστασι τότε πιὰ δὲν ὑπάρχει ἄλλη λύσις ἀπὸ τοῦ νὰ τριφθῆ καὶ νὰ γνῆ ἐκ νέου.

Ἐὰν ἔχετε νὰ ξύσετε τὸ βερνίκι μέχρι νὰ φανῆ τὸ ξύλο γυμνὸ τότε καλὸν εἶναι ἀντὶ τῆς συνήθους τριγωνικῆς ξυστρας νὰ χρησιμοποιήσεις τὴν ξύστρα Σκαρφατεν ἢ ὁποία θὰ σὰς κάνη ταχυτέρα καὶ καλλίτερα τὴ δουλειὰ αὐτή. Πάντως χρειάζεται ἀρκετὴ προσοχὴ ἀλλὰ νὰ μὴν ξύσετε καὶ τὸ ξύλο περισσότερο ἀπὸ ὅσον εἶναι ἀνάγκη.

Ἡ ξύστρα Σκάρφατεν ἔχει λεπίδα ποὺ ἀντικαθίσταται εὐκολα καὶ ἡ ὁποία εἶναι γραμμὴ εἰς τὴν ἄκρη. Ἡ λεπίδα αὐτὴ μπορεῖ νὰ γίνη κοφτερὴ σὴν ἄκρη μὲ τὴ βοήθεια λίμας, καὶ ἔσαν πιὰ φθαρῆ ἀρκετὰ μπορεῖ μὲ μικρὸ ἔξοδο νὰ ἀντικατασταθῆ. Ἡ ξύστρα αὐτὴ γιὰ χοντρὰ ξυσίματα κρατεῖται ὑπὸ γωνίαν 80 μοιρῶν μὲ τὴν ἐπιφάνεια ποὺ ξύνουμε. Γιὰ λειότερα κρατεῖται σχεδὸν παράλληλα μὲ τὴν ἐπιφάνεια, καὶ γιὰ ἐνδιάμεσα ξυσίματα μεταξὺ τῶν δύο θέσεων. Εἶναι κατασκευασμένη σὲ διάφορα μεγέθη ὥστε ὅποτε μπορεῖ νὰ ἐπιτεύχη κανεὶς τὴς διαστάσεις ποὺ χρειάζονται γιὰ τὴ δουλειάνου.

Ὅταν βερνικώνετε μιὰ ἐπιφάνεια ποὺ τῆς βγάλετε τὰ παλιὰ βερνίκια τελείως τότε χρειάζονται τέσσαρα ἕως πέντε χέρια. Ἐὰν ὅμως τὸ παλιὸ βερνίκι ἔχει ἁπλὰς τριφθῆ τότε δύο χέρια εἶναι ἀρκετά.

Ἡ ἀμέσως ἑπομένη ἐργασία εἶναι ἡ τοποθέτησις τοῦ ἰσιοῦ καὶ ὅλων τῶν ἄλλων ἐξαρτημάτων τοῦ σκάφους.

Μετὰ τὴν τοποθέτησιν αὐτῶν ἔρχεται τὸ βάψιμο τῶν ἄτω τῆς ἰσάλου πλευρῶν τοῦ σκάφους. Τοῦτο εἶναι σκόπιμον νὰ μὴν ἀρχίση πρὸ τοῦ Μαΐου ὅσοι 5 καιρὸς νὰ εἶναι πιὸ σταθερός. Ἐπίσης τὴν αὐτὴν περίοδον μπορεῖ νὰ γίνη καὶ ὁ καθάρισμα τῶν κάτω τῆς ἰσάλου πλευρῶν. Ἂν λοιὸν τὸ χρῶμα τῶν πλευρῶν εἶναι σὲ καλὴ κατάστασι καὶ εἶναι ἁπλὸς ἀμμόμενο τότε ἀρκεῖ νὰ τριφθῆ καὶ νὰ περάσουμε δύο χέρια χρῶμα. Ἂν ὅμως ἔχουμε νὰ ἀντιμετωπίσουμε φυσκιάλες καὶ σκαμάματα, τότε πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ κάψουμε μὲ καμινέτο τὶς πάνω ἀπὸ τὴν ἰσαλο πλευρὲς καὶ νὰ καθαριστοῦν ὅσοι ὀρμοὶ ἔχουν ἀνάγκη αὐτοῦ. Ὕστερα ἀπὸ ἕνα καλὸ τρίψιμο τῶν πλευρῶν τὶς περνᾶμε ἕνα στώμωμα, τρία χέρια ἐλαιόχωμμα καὶ ἕνα χέρι ρυπολίνα μὴ λησμονέντας ὅμως ποτὲ τὸ τρίψιμο ὅστερα ἀπὸ κάθε χέρι. Ἐὰν τώρα ἀλλάξετε τὸ χρῶμα ἀπὸ σκοῦρο σὲ ἀνοιχτὸ ἢ τὸ ἀντίθετο, τότε ἀπαραιτήτως πρέπει νὰ καθῆ μὲ καμινέτο τὸ παλιὸ χρῶμα, ἄλλως ἕνα ἐλαφρότατο τρίψιμο θὰ ἔχη ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἀποκάλυψη τοῦ παλιοῦ. Γιὰ ἐλαφρὰ σκάψη τὸ καταλληλότερο χρῶμα εἶναι τὸ λευκὸ ἢ ὅτι ἄλλο πλησιέζον πρὸς αὐτό, διότι τὰ ἀνοιχτὰ χρώματα ἀποθοῦν τὴν ἡλιακὴ θερμότητα ἐνῶ τὰ σκετεινὰ τὴν ἐλκύουν.

Εἶναι πολὺ; εἰ περιπτώσεις ποὺ σκάφη τὰ ὁποῖα ἦσαν βαμένα μὲ σκετεινὰ χρώματα ἦσαν γεμάτα σκαμάματα καὶ τὰ ὁποῖα δὲν ἐκάβαιναν τὴν παραμικρὴ ἀβαρία μόλις τὰ χρωματίζαν ἐκ νέου καὶ τὰ ἔπαναν λευκά.

Τὸ κατόστρωμα εἶναι τὸ τελευταῖο μέρος ἑνὸς σκάφους τὸ ὁποῖον ἐπισκευάζεται, γιατὶ ἂν δὲν στεγνώση τελείως τὸ χρῶμα του δὲν μπορεῖς νὰ περπατήσης ἐπάνω του παρὰ μόνον ἀπ' τὸ ξενοκάνιμο. Τὸ ἰατρικὸ εἶναι καταλλῆλῆο χρῶμα γιὰ κατάστρωμα ἀλλ' ὅμως τὰ πάνω μέρος τῆς καμπίνας πρέπει νὰ εἶναι ἀτομιστήτως λευκὸ γιὰ νὰ ἀπωθῆ τὴν θερμότητα τοῦ ἥλιου.

Ἐφ' ὅσον δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ προμηθευθῆ πατεντάτα ποὺ νὰ μὴ γλυστροῦν ὅταν περπατᾶ στὸ κατάστρωμα καλὸν εἶναι νὰ χρησιμοποιῆ χρῶμα ποὺ δὲν ἐπιφέρει τὴ γλύστρα μας.

Τὸ πέρασμα τῶν ὑφάλων τοῦ σκάφους πρέπει νὰ γίνη μὲ καλῆς ποιότητος μουρμάρι ὅπως εἶναι ἡ ποιότης Κόμπ - Γκρήγη γιατὶ τότε μόνον θὰ ἔχετε καθαρὸ τὸ σκάφος γιὰ πολὺ χρόνο. Ἴσως μαζευτῆ κατὰ τὸν Αὔγουστον ἐλεφρὰ Ἰλὺς στὰ ὑφαλα ἀλλὰ αὐτὰ μποροῦν εὐκολα νὰ καθαρισθοῦν μὲ ἕνα βούρτσισμα.

Στὸ ΤΟΥΡΚΟΛΙΜΑΝΟ θὰ ὀρῆτε φρέσκο ψάρι καὶ ἄκρα περιποίησι μόνον στοῦ ΠΑΠΑΝΤΩΝΗ
Ζυθεστιατόριον «ΖΕΦΥΡΟΣ»
τὸ Κέντρον τῶν Ἰστιοπλόων.

Ναυτικὸς Ὅμιλος Πρεβέζης

Μὲ ἰδιαιτέραν μας χαρὰν ἀναγγέλλομεν τὴν σύστασιν Ναυτικοῦ ὁμίλου Πρεβέζης (Ν.Ο.Π) ὀπτινος τὸ σῆμα εἶναι τριγωνικὸν μὲ δύο διαμήκεις ἀσπιδὲς ραβδόσεις ἄνω καὶ κάτω καὶ μίαν λινὴν τοιαύτην εἰς τὸ μέσον ὅπου ἀναγράφεται καὶ τὸ ἀρχικὰ τοῦ ὁμίλου.

Κατὰ τὰς ἀρχαιρεσίας τοῦ ὁμίλου αὐτοῦ ἐξελέγησαν Πρόεδρος ὁ κ. Σπ. Κοσκινᾶς γεν. Γραμματεὺς ὁ κ. Νίτσος Τσιρώνης, Ταμίας ὁ κ. Τάκης Μπάλκος, ἔφορος ἀθλημάτων ὁ κ. Νικ. Ψωριανὸς καὶ σύμβουλοι οἱ κκ. Ι. Βούβοχης καὶ Κ. Λιλλαντίης.

Ἡ Λ/σις τῆς Ε.Θ.Ε. μεριμνᾶ διὰ τὴν σύστασιν Ναυτ. Ὁμίλων εἰς Ἀμφιλοχίαν, Λευκάδαν Βόνιτσαν καὶ Ἀστακὸν ὅπου καὶ ἡ δυτικὴ Ἑλλὰς νὰ μὴ παρουσιάζη εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦ Ναυτικοῦ ἀθλητισμοῦ τὴν εἶαν παρευσιάζει καθυστέρησιν. Καὶ εἰς Λευκάδα καὶ εἰς Ἀμφιλοχίαν καὶ εἰς τὸν Ἀστακὸν ἄλλὰ καὶ τὴν Βόνιτσαν ὑπάρχουν νέοι δραστήριοι καὶ ἡ θάλασσα εἶναι ἡ ζωή τον.

Ἐκδότης: Ε.Θ.Ε. Πελοκεστρώνη 11—Ἀθῆναι
Διευθυντής: Ε. ΜΠΑΜΠΟΥΡΗΣ, Πειραιεὺς 118
Διευθυντὴς τυπογραφείου: Ἀθ. ΤΣΟΥΣΟΡΟΣ
Ἀγίας Σοφίας 81—Ἀθῆναι
Προϊστάμ. τυπογραφείου: Θ. ΣΕΡΒΟΥΔΑΚΗΣ
Θεμιστοκλέους 11—Ν. Φιλαδέλφεια.

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ

Πλειοδοτικῶν Διαγωνισμῶν διὰ τὴν ἐκποίησιν Κρατικῶν Πλοίων.

Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας ὑπ' ἀριθμὸν 7862/741,9 Φεβρουαρίου 1948 προκηρύσσονται πλειοδοτικοὶ διαγωνισμοὶ διὰ τὴν ἐκποίησιν Κρατικῶν πλοίων εἰς Ἕλληνας ἀγοραστάς.

Οἱ πλειοδοτικοὶ διαγωνισμοὶ ἐνεργηθήσονται ἐνώπιον τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ Ν. Δ. 469/1947 Ἐπιτροπῆς εἰς τὸ Κατάστημα τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας καὶ μεταξὺ 9—11.30' π.μ. ἑκάστης ἡμέρας τοῦ διαγωνισμοῦ.

Οἱ διαγωνισμοὶ θὰ ἐνεργηθοῦν τὰς κάτωθι ἡμερομηνίας διὰ τὰ δι' ἕκαστον διαγωνισμὸν ἀναφερόμενα πλοῖα καὶ μὲ κατώτατον ὅριον προσφορᾶς τὸ ἑναντι ἑκάστου πλοίου ἀναφερόμενον ποσὸν ὡς κάτωθι:

Τὴν 12ην Μαρτίου 1948

1) δ)π «ΣΙΜΟΝ ΦΟΝ ΟΥΓΡΕΧΤ»	Δ.Δ. 65.800	5) Κ)β «ΓΑΛΑΞΕΙΔΙ»	Δ.Δ. 18.000
2) » «ΚΛΑΡΑ ΕΛ ΕΜ ΡΟΥΣ»	» 13.000	6) Ξυλ. π)κ «ΚΑΛΥΜΝΟΣ»	» 3.200
3) » «WOLLIN»	» 8.000	7) κ)ε «ΙΩΑΝΝΗΣ»	» 2.990
4) Κ)β «ΧΑΝΙΑ»	» 26.000		

Τὴν 16ην Μαρτίου 1948

1) «ΝΕΠΤΟΥΝ»	Δ.Δ. 15.000	5) Κ)β «ΠΑΤΡΑΙ»	Δ.Δ. 25.000
2) «ΜΕΜΦΙΣ»	» 27.000	6) ά)κ «ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ»	» 31.000
3) «ΡΑΙΝΠΡΟΥΣΣΕΝ»	» 10.425	7) Ξυλ. π)κ «ΝΙΚΗ»

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΝΑΥΤΙΛΟΜΕΝΟΥΣ

Οἱ κάτωθι φάροι ἐπανῆρχισαν λειτουργοῦντες κανονικῶς:

1) *Πράσινος φανοβόλος σημαντὴρ εὐθυγραμμίστως ὀφαλαύλακος Χρυσάνθη Πρεβέζης.*
2) *Ἄκρον. Γύρο-Γίδηρος* Κεφαλληνίας.
3) Ὁ αὐτόματος φυρίοκος λιμενοβραχίονος *Βόλου* ἀντικατασταθὴν δι' ἑτέρου, μεγαλυτέρας ἐντάσεως, φανοβολίας ὁ μλλιών.
4) Ὁ φάρος τῆς νήσου *Σωκάνδζα ἢ Οἰνοῦσσα.*
5) Ὁ αὐτόματος φάρος *Κόκκινον* Σερίφου.
6) Οἱ πεφωτισμένοι σημαντῆρες ὑφαλαύλακος Χρυσάνθη (Πρεβέζης) ἀναστοποθετηθέντων καὶ τοιουτοτρόπως τὰ τρία ζεύγη αὐτῶν εὑρίσκονται πλέον εἰς τὰς θέσεις των.

Οἱ κάτωθι φάροι ἔπαυσαν λειτουργοῦντες προσωρινῶς:

1) *Ἐπάνω Ζαβέρδα.* 2) *Πλατὺ* Χαλκιδικῆς. 3) Ἄγκυρ. Τέσσ. 4) Μόδι. Πόρος 5) Αὐτόματος πράσινος φανὸς Β.Δ. ἄκρας ἐξωτερικοῦ κυματοθραύστου Πειραιῶς.

Λειτουργία σταθμοῦ Βάρης

Ἀπὸ ἧς παρελθόντος ἤρξατο λειτουργοῦν ὁ περίπατος σταθμὸς ἀπομάκρυνσις Βάρης—Γλυφάδας διὰ τὴν ἐμπορικὴν ἀντιπάθειαν τῶν πλοίων. Μήκη κύματος ἐκπομπῆς 610 652-705-800 μέτρα. Ἐγκρισία 2Ἀφορ. Ἰσχὺς 400 Watt χαρακτηριστικὰ SVA. Ἀπὸ τὸν σταθμὸν αὐτὸν ἐκπέμπονται καὶ ὅλα τὰ σήματα ἀσφαλείας κατὰ τὰς ὥρας 13.10' καὶ 19.30'

Λύσις προβλημάτων καὶ γρίφων προηγουμένου τεύχ. (σελ. 33)

Ἀστρονομικὸν πρόβλημα

Ἡ κατάθεσις ὅτι ὁ Μήνεσος εἶχεν ἤδη ἀνέβει τὰ μικὰ σκάλα τῆς θάλασσας, ὅταν ἔπεσε τὸ ἄνω καὶ ἔπεσε στὴ θάλασσα ἦτο ἀναφρῆς, διότι τὸ σκοπεύω σκαλοπάτι ἦτο καὶ τὴν ἄραν τῆς ἀμπωλίας καὶ τὴν ὥραν τῆς πλημμυρίδος μέσα στὸ νερό. Ἄρα οἱ φωτεῖς εἶναι ὁ Κοντοβόλος καὶ ὁ Κοντοβίκης.

Πρόβλημα ἱππόσου

Ὁ ἱππότης ἀπέχει ἀπὸ τὴν πόρον 60 χιλιόμετρα καὶ πρέπει νὰ τρέξῃ 12 χλιομ. τὴν ὥρα.

Ἀγγλικὴ ἄσκησις χορταστοῦ

Οἱ ὅροι ποὺ σχηματίζουν τὰ γράμματα τῆς αὐρᾶς τοῦ ἀετοῦ εἶναι: Wind, gust, Blast, Storm, zephyr, Breeze.

Φύλλα δένδρου

plum, pear, peach, apricot, guince, orange, Semon.

Σᾶς ἐρωτήσαμεν ἀπὸ προηγουμένου τεύχους μας πρὶν πρέπει νὰ γυρίσετε τὸ χεροῦλι γιὰ ν' ἀνεβῇ τὸ βάρος. Φαντάζεσθε πως ὅλοι θὰ εἴχαν τὴν ἀπορίαν νὰ τὸ βρῶν τὴν ἄκραν. Ἀλλὰ διὰ τοὺς ἀνησυχοῦντας ἀφροντίσαμεν ἡμεῖς καὶ τοῦ ἤλασε τὰ τόξα δείχνον τὴν διεύθυνσιν τῆς στροφῆς.

Προσφορὰ-ζητήσεις

ΠΩΛΕΙΤΑΙ πετρελαιομηχανὴ 12 ἵππων καινουργίας «Μπόλτερ». Ἐπίσης πετρελαιομηχανὴ 8 ἵππων μὲ προθερμαντῆρα καὶ αἱ δύο.

Ἰσχύτας:

ΤΡΕΧΑΝΤΗΡΙ μήκους 12 1/2 μέτρων ὑπὸ συμπλήρωσιν εἰς ναυπηγεῖα καταλληλὸν νὰ διασεωσθῇ εἰς σκάφος ψυχαγωγίας πολείτας.

Ζητᾶται Ναυπηγεῖον Νιᾶς. Παρακαλεῖσθαι στείλτε Σοῦδα Πέραμα.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ κοτρέρον ἐν ἀρίστῃ κατασταστεσι, διαθέσιον κομπάνιας καὶ κουκέτες δι' ἄνετον ἐνδιαίτησιν 8 ἀτόμων, ὡς καὶ ὅλα τὰ σχετικὰ εἰς συμφερουσαν τιμήν. Ἡ ἐντὸς αὐτοῦ τοποθετημένη πετρελαιομηχανὴ ἐν ἀρίστῃ κατασταστεσι καὶ λειτουργίᾳ, διδει εἰς τὸ σκαφος ταχύτητα 5 μιλλίων. Ἔχει ἐπιπλεόν τὴν Μεσόγειον καὶ εἶναι πολὺ καταλληλον διὰ μεγαλυς πλοὺς. Διαθέτει ὅλα τὰ ἐφόδια ὡς καὶ βοηθητικὴν λέμβον καὶ εἶναι ἐτοιμοπαράδοτον δι' ἄμεσον χρησιμοποίησιν.

Πληροφορίαι εἰς τὴν Διεύθ. Ναυτ. Ἑλλάδος.

ΤΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΜΑΣ

Ὁριζοντίως:

1) Φιλοξενία—Εἶναι ἐτόμενον ἑνὸς πετυχημένου ἀστέρος.
2) Προστατικὴ σήματος τὸ ὁποῖον χρησιμοποιοῦσεν ὅταν θέλουμε νὰ πεταξουμε κάτι.
3) Στηριζεται ἀπὸ τὶς βοοχὲς.—Γεωγραφικὸς ὅρος.
5) Ἐμπορικὸς ὅρος τῆ συμπράξει πολλῶν.
6) Τὸ ἀκοῦμε σιὰ θεατρα (ἀποδοκιμαστικὸν.—Χρωστικὸς συνδεσμος.—
7) Πρόθεσις.—Ἄφθρον.—Πρόθεσις πρὸ φανήεντος.—Ἠρικτερεῖον ἐιδήσεων—
8) Ἀποκλειστισμὸς (ξεν.).—Τὴν ἔχουν τὰ καρποφορα δένδρα.—
9) Κατοφατικὸν.— Γράμμα τοῦ ἀλφαβήτου —Ἀντωνυμία—Θεὸς τῶν ἀρχαίων.—
10) Σύνδεσμος.—Δὲν εἶναι τώρα.—
11) Ἐκεῖνος ποὺ συνδέεται,—
13) Οἱ ἰατροὶ συνιστοῦν νὰ φιλογαμεθα ἀκ' αὐτά.—Γ' αὐτὲς στεφανώνεται μὲ διάφνες.
14) Εἶδος ὑφάσματος.—
15) Χώρα τῆς Ἀσίας.—Τὴν ἔχουν τὰ ἀποζόγια.

Καθέτως:

1) Δὲν εἶναι χλωρόφ.—Ἀπὸ κεῖ βγαίνουν ναυτάκια.—
2) Τελικὸς σύνδεσμος.—
3) Γλόφομε καὶ τὰ δάκτυλά μας, ὅταν εἶναι κάτι τέτοιο.—
4) Γράμμα τοῦ Γαλλικοῦ ἀλφαβήτου.—Διπλασιάζομενον θυμίζει κατοχή.—
5) Θεῦμα τέχνης (κληθ.).—
6) Τὸ χρησιμοποιοῦν στὴν ξυφασία.—Ἱστορικὴ πόλις γνάτην ὀκόλα ἔγιναν πολλοὶ μάχαι.—
7) Τέκνοις εἶναι κανεὶς ποὺ δὲν ἔχει κέρος καὶ τὸν κοροϊδεύουν.—
8) Ἀφιθμὸς.—Σύνδεσμος (ἀρχ.)
9) Ὅπου γίνεται μάχη, καὶ μέρος τοῦ προσώπου.—
10) Σύμπροσματικὸς Σύνδεσμος.—
11) Τὸ τρώνε οἱ κοιτοὶ καὶ τὰ ζῶα.—Πολλὲς φορὲς βρίσκεται μέσα στὴ σιάχτη.—

Λύσις προηγουμένου σταυρολέξου

Ὁριζοντίως

1) ΝΟΜΑΣ—ΠΑΡΙΣΣΑ. 2) ΠΩΣ—ΗΡΑ—ΑΦΗ. 3) ΛΙΜΝΗ—ΑΒΑΡ". 4) ΔΕΝ—ΣΑΧ. 5) ΟΛΟ. 6) ΑΣΣΟΣ—ΠΑΤ. Α.

Καθέτως

1) ΝΙΚΗ—ΛΑΡΙΣΣΑ. 2) ΣΕΛΗΝΗ—ΝΙΟ 3) ΠΑΣΑΡΑ—ΣΤΟΠ. 4) ΣΥΜΗ—ΑΣΜΑΡΑ.

Σκέψεως ἀκόνισμα 4ον

Καὶ κάποιο ἄλλο, σχετικὸ μὲ τοὺς ὅρους συγγενεια: «Κάποιος κύριος συνοδεύει μιὰ δεσποινίδα. Καὶ' ὅδον συναντοῦν κάποιον ἄλλον κύριο, τὸνἐποίεν ἡ δεσοινις στεῦδει καὶ χαιρετᾶ μὲ διαχτυπόματα. Ὁ συνοδος τῆς δίδος ἐκπλήσσεται καὶ παρατηρεῖ τὴν δεσποινίδα, ὅτι δὲν πρέπει καθ' ὅδον μιὰ δεσποινὶς νὰ χαιρετᾶ μὲ τέτοια διαχυπιάστιτο ἕναν ἄγνωστο. Ἡ δεσποινὶς διαμαρτύρεται σὸ συνοδό της, λέγοσα δτι ἡιο ὄκορτοιωμένη νὰ χαιρετήσῃ τὸν κύριον αὐτόν, γιατὶ ἦιο συγγενὴς της. «—Τί συγγένεια ἔχετε μὲ τὸν κύριο; ἐρωτᾶ ὁ συνοδός της.

—Μάλιστα ἔχομε: «Ἐιοντνοῦ τοῦ ἀνδρός ἡ μάννα, εἶναι πεθερὰ τῆς μάννας μου!» Μπορῶ νὰ μὴ τὸν χαιρετήσω;

Ὁ συνοδὸς σκάζει τὸ πεφάλι του, νὰ βρῇ τὴν συγγένεια ποὺ ὑπῆρχε μεταξὺ τῆς δίδος καὶ τοῦ κυρίου. Ἂν τὸ βρῆτε σεῖς παρακαλῶ, τὸν πληροφορεῖτε τὸν ἴδιον.

Ἑλληνικὰ φορτηγὰ μὲ ξένην σημαίαν

Ἀναγιώστης μας ἐκ Γιοχάννεσπουργκ, λαμβάνον ἀφορμὴν ἀπὸ τὴν δημοσιευθεῖσαν εἰς τὸ προηγούμενον τεῦχος μας περιγραφὴν τοῦ ναυαγίου τοῦ Νοτιαφρικανικοῦ σκάφους «Πρόεδρος Ρέιτς» τὴν ὁποίαν μᾶς ἀπέστειλεν ὁ ἀθ)ρος αὐτοῦ κ. Ἀλευοχομάνης, μᾶς πληροφορεῖ ὅτι τὸ σκάφος τοῦ τὴν Νοτιαφρικανικὴν του σημαίαν ἦτο ἑλληνικὸν καὶ ἀνῆκε εἰς ἑταιρεῖαν τῆς ἴσως μεγαλυτερος μέτοχος εἶναι ὁ Ἕλλην κ. Ν. Νομικός. Ἡ ἑταιρία αὐτὴ ἔχει δύο ἀκόμη «λίμπερτυ» καὶ ἑ-α πετρελαιοφόρον τῶν 10.000 τονν. Ὁ κ. Νομικὸς ἐπιτροσοῦτος ἔχει ἐν ἀόμῃ λιμπερτυ ὑπὸ ἑλληνικὴν σημαίαν.

Ἡ πορεῖαι τῶν δύο ὡς ἀνωτέρω λιμπερτυ εἰς τὴν ἑταιρίαν ἐγένετο πρὸ τινος, τοῦ ἑνὸς εἰς Κέϋπταϋν καὶ τοῦ ἑτέρου εἰς Νεοζηλανδία· παρουσιᾷ τοῦ Νοτιαφρικανοῦ ὑπουργοῦ Ἐμφρέϊον.

Παλαιὰ τεύχη τῆς «Ναυτ. Ἑλλάδος»

Ὑπὸ τοῦ συντρόφου μας κ. Τάσσου Ζάππα, ζητοῦνται πρὸς ἀγορὰν τὰ κάτωθι παλαιὰ τεύχη τῆς «Ναυτικῆς Ἑλλάδος»: Τὰ ἀρ. ἀριθ. 6, 8, 9, 10, 11, 34, 63 καὶ 101. Οἱ διαθέτοντες τυχὸν τοῦτα, παρακαλοῦνται ὅπως ἀπευθυνθῶν εἰς τὰ Γραφεῖα μας ἢ εἰς τὸν ἴδιον τὸν εἰτοῦντα (τηλέφ. 53.302 καὶ 52.846).

"Ὁ,τι πιὸ εὐχάριστο γιὰ τὸν Χειμῶνα".

Νὰ μάθετε μιὰ ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΕΥΚΟΛΑ - ΓΡΗΓΟΡΑ - ΤΕΛΕΙΑ ΜΕ LINGUAPHONE

ΝΑΙ = Πρόοδος γρήγορη, Προφορὰ ἄψογη, Λεξιλόγιο πλούσιο

Δὲν δὰ θέλατε νὰ μιλάτε ὡραῖα Ἀγγλικὰ ἢ μιὰν ἄλλη ξένη γλῶσσα:

● Εἶνε εὔκολο μὲ τὸ Linguaphone Σύστημα ἁπλό, ποὺ στηρίζεται στὴ Φύσι, στὴ Λογικὴ καὶ στὴν Ἐπιστήμη.

● Τὸ Linguaphone εἶνε μονάδι κὸ Γιατὶ γρήγορα μιλᾶτε μὲ τὴν πιὸ ὡραία προφορὰ καὶ καταλαβαίνετε ὅλα ὅσα λέγονται γύρω σας, μόλις βρεθῆτε σὲ περιβάλλον ποὺ μιλοῦν τὴν ξένη γλῶσσα.

● Ποτὲ δὲν εἶνε πολὺ ἀργὰ "Ὅσων χρόνων κι' ἂν εἶστε, κι' ἂν ποτὲ σας δὲν ἐκάνατε ἀρχὴ σὲ μιὰ ξένη γλῶσσα, τὰ τὴν μάθετε τέλεια μὲ τὸ Linguaphone.

ΔΩΡΕΑΝ

Τὸ 32σελιδο τεῦχος ποὺ ἐξηγεῖ ὅλα τὰ σχετικὰ μ' αὐτὸ τὸ θαυμάσιο Σύστημα, θὰ σταλῇ ἄφραγο σὲ ὅποιος κάνει τὸ μικρὸ ἐπιστολόσημο ἀπολαμβάνοντας τὸ κουπονάκι τοῦ δελτίου.

29 ΓΛΩΣΣΕΣ LINGUAPHONE Σταδίου 30-Ἀθήνας

Στείλτε μου τὸ ἀναλυτικό σας τεῦχος χωρὶς κομμὰ ἀνοχρέωσί μου.

Ὄνομα .....

Διεύθυνσις .....

ΣΤΑ ΠΕΤΑΧΤΑ...

Ο ΣΤΙΧΟΣ ΤΟΥ ΦΟΥΡΤΟΥΝΑ ..... ΚΑΙ ΤΟΥ ΜΠΟΥΝΑΤΣΑ

ΤΟ "ΧΟΜΙΝΥ"

Μπουνάτσα βλάμη μ' ἔχασες δὲν εἶμαι ὅπως πρώτα....
Ἔχω δυὸ μῆνες ἀκριβῶς ποὺ γινα φίλε... κότα!
Κι' ἂν ἀμφιβάλλῃς περὶ αὐτοῦ καὶ θέλεις [ἐξηγήσεις.
εὔκολα θὰ ἐννοήσῃς ....

Πῶς καλαμπόκι ἄγθονο, σὰν τρῶς, κοπανιστό!
γίνετ' εὐθεῖς κοτετόπουλο σὲ ὅλους ζηλευτὸ
Σοῦ λέω.... γιὰ τὸ *Χόμιν* τὸ δυναμωτικὸ
τὸ νέο τροφοδότημα τ' Ἀμερικανικό...

Ἔ, ρὲ ντουνιὰ παράξενε πῶς πλάθεις τοὺς [λοοὺς σου
φτούσου νὰ μὴ μοῦ βασκαθῆς φτούσου καὶ [πάλι φτούσου!
τὸν μεταβάλλεις στὴ σεγκὴ σὲ κότα ἢ τετρά- [πουδο
σὲ ἐρπετό, ἢ δίτροχο πολλὲς φορὲς κι' ὀκτά- [πουδο...
Ἔτσι κι' ἐμένα τὸ φτωχὸ τὸ ταπεινὸ ναυτό- [πουλο
μὲ ἔκανες.... κοτετόπουλο!!!

Πολὺ σωστὰ τὰ ὅσα λές γκρινιάρη Φατασοῦλα
μὰ ἀπορῶ πῶς δὲν μοῦ λές πῶς εἶσαι... γαλαπουλα!
γιατὶ μοῦ παραγγείλανε οἱ φίλοι τῆς: πορέας
πῶς πέφτεις μονοκόματος στὸ *Χόμινυ* μὲ [κρέας....

Καί, πῶς, συχνὸ διπλάρωμα στὸ μάγερά σας [πάνες
τρῶς τὸν ἀγκλέουρα κοινῶς κι' ἀκόμα δὲν [ἀροφθάνες
Κι' ἔσυ ἡ φύσις ἐπιδρᾶ φίλε στὸ ἄτομό σου
μά.... γιὰ λογαριασμό σου..

Γιατὶ ἐγὼ δὲν ἔγινα φίλε μου, κοτετοῦλι
μακάρι καὶ ἂν ἔτιμωγα ἕνα καζάνι φοῦλι
μὰ ἂν ἀτορῆς νὰ σοῦ τὸ πῶ εἰς τί ἐμπταβλή- [θηκα,
στάσου!!! καὶ τὸ θυμήθηκα.

Ἐὰν ἐοῦ κοιτόπουλο ἔγινες ὅπως λέμε....
Ἐγὼ κοκόρι!!! ἔγινα καὶ φίλε πρόσεχέ με!!!

ΦΟΥΡΤΟΥΝΑΣ

(Καὶ ἀ.σ. ΑΚΗΣ ΦΑΡΑΣ)

ΜΠΟΥΝΑΤΣΑΣ

Δράματα Νεοσυλλέκτων "ΣΕΚΡΕΤΕρ"...

Πρώτη ἐπιστολὴ τοῦ Λίλη ταχυδρομηθεῖσα ἀπὸ κάποιο κέντρο ἐκπαιδεύσεως τοῦ Β. Ν. πρὸς τὴν ἀγαπημένην μαμά:

Σερί μαμά,

Ζὲ σουὶ τρὲ μπιὶν... ἐ φαιτιγκέ. Εἶναι ἀδύνατον νὰ σοῦ περιγράψω μαμὰ μου τὸν πόνο μου, ποὺ βρίσκομαι μακρὰν σοῦ. Πονῶ πολὺ μαμά... Πωρὸλ νιανὲ μαμὰ! Μοθάνομαι μαλάντ φιχιὸ κὰθ' δὲ τὸ περιβάλλον ἐδῶ - ντρεπομαι ποὺ τὸ γράφω—δὲν εἶναι τῆς θέσεώς μου.

Ἴλιὰ ἐν πιρσὸν μαμὰ.... Σπελ... δαλονόμος! Εἶναι ἀδύνατον νὰ σοῦ περιγράψω σὲ περσόν.... Κὲλ τοὐπὶ μαμὰ! Νομίζει πὼς εἶναι ἀριχὰ! Μὸν νιὰ!.... Μὸν νιὰ!... Κίλε τοὐπὶ! Πάντος ὅπως καὶ ἂν τὸ πάρῃς αὐτός, διευθύνει ἐδῶ μέσα. Δὲν μοῦ φέρεται διόλου καλὰ μαμὰ Μὲ εἰρωνεύεται κάθε στιγμὴ σέσημεῖο ἀφανιστα, μὲ λλξεις σὰν κι' αὐτές: «Νεόβρασε» «σοχλεμιρόκια» «Μακρυσοκέλια» «ἀγκαπτικὰ» καὶ ἄλλα πολλά, ποὺ ντρέπομε νὰ σοῦ ἐιρῶ... Ὅ μαμὰ πόσο δυστυχὴς εἶναι κανεὶς ὅταν πηγαίνῃ διὰ θητεῖαν! Ἔννοεῖς πὼς καὶ ὁ χιονῆς τῆς μεντάρι Παρολὲ εἶναι πολὺ στενοχωρημένος Φαίνεται δμως κὸς εἶναι ἐν πέ... ἀπαρνοντικός! Ἔμπαθε καὶ τὴν γλῶσσα τοῦ ἀτοπατεδοῦ γρήγορα καὶ φαρσί.

Γὲρ σοῦρ μοῦ εἶτε εἰς ἀτπαιστον ναντικὴν τὰ ἔξῆς: «Μοῦ φαίνεται, Λίλη, πὼς μὲ «μπουζουριάσανε» βερβὶα ἀπόψε» Καταλοβαίνεις, Σερί, πὼς ἐγὼ δὲν θὰ μποροῦσα ποτὲ νὰ ἐκφρασθῶ τοιουτεῦρόπως «μπουζουριάσανε» καὶ τάτοιαθτα.

Σὲ περσὸν λὲ Ὀπλονοὶαις δμιλεῖ τὴν ναυτικὴν μαμὰ, τρε - τρὲ μπιὶν. Ὀζουρνιοὶ μὲ πληρὶσιασε καὶ νὲ ὑρο; νεκεπτὲρ μοῦ εἶπε:

— Ρὲ τοὐπὶ θὰ γίνῃς ἀὐθοπος:

— Περσὸν; Τοῦ ἀπήντησα ἐγὼ ὀβὲκ νομπιλιτὲ ἐκεῖνος ὅμως θύμωσε μαμὰ καὶ μοῦ εἶπε κι' ἄλλα.

Μοῦ εἶναι ἀδύνατον σερὶ μαμὰ νὰ ὁμιλᾶ τοιουτος. Ὀρ - τίποτε ἄλλο ἀλλὰ ἀγνοῦ τὴν λάνγκ.... Καὶ σκέπτομαι πὼς αὐτὸ θὰ βαρύνῃ πολὺ στὴ θητεία μου. Ζ' αἱ πὲρ μαμὰ πὼς θὰ ὑστερήσω ἀπὸ τοὺς ἄλλους συναδέλφους γιατὶ αὐποὶ πάρλ μπιὶν οἴτ λάγκ....

Ἀπρυτὸν μαμὰ σὲ λίγες ἡμέρες ποὺ θὰ τελειώσουμε λὲ λεσὸν ἔμαθα πὼς θὰ γίνουν ἐξετάσεις

Λὲ μπάνζ Βλεβζ θὰ γίνουν λέει .. Διαχειρισαί.

Αὐτὸ ὅπως καταλοβαίνῃς Σερί. δὲν εἶναι διόλου τῆς τάξεώς μας. Πὼς εἶναι δυνατὸν μαμὰ νὰ γίνω ἐγὼ διαχειριστής: Ἀπρόσο σὰν τὸν κύρ - Παντελὴ τὸ σεκρὲ ἐκεῖνο περσὸν ποὺ μένει σὸ ὑπόγειο τῆς πολυκατοικίας μας διαχειριστὴς στὴν ΕΦΕΣ ἤτο. Νέο' σα μαμὰ;.... Ἤτοι παλιὰ ἐνδύματα, ἐπαναφορὰ ἐεσυτερά.

Ὅλα καλὰ λοιπὸν μαμὰ καὶ σὲτ περσὸν ἀλλοῦρος καὶ λὰ λὰγκ ἀλλὰ τὸ ξέτημα «διαχειριστὴς» πρέπει νὰ κανονισθῇ.

Σερὶ μαμὰ! Ἔχω μιὰ ἰδέα. Ὁ κύριος Μιχαλάκης ὁ βουλευτὴς λὲ μπὸν ἀμὶ ἴσως μὲς φανεῖ χρήσιμος· Ἐὰν κάνῃ μαμὰ μιὰν ἐπιφωνησιν εἰς τὴν βουλὴν ἀδὲκ λὲ τακτ, ἴσως κάτι θὰ ἐπιτεύμεν. Αὐτὸ τὸ «διαχειριστὴς» πρέπει νὰ ἐκλειψῃ ἀπὸ τὸ Ναυτικό. Γιατὶ «διαχειριστὴς» καὶ ὄχι «σεκρετὲρ νούμπ»;

Νέο' μὰ μαμὰ!

Λίλης

Καὶ διὰ τὸ πιστὸν ΑΚ — ΦΣ

■ ■ ■

Ζωγραφιὰ

Τὸ φεγγαράκι ἀσήμαινε
τρεμόσβυστο ἐν' αὐλάκι
διαμάντια λαμπιρά.

Ἡ θάλασσα καθρέφτιζε
βαρκοῦλα μὲ πανάκι
στὰ ἥσυχα νερά.

Καὶ κάνοντας μὲ βότσαλα
στὴ θάλασσα στεφάνια
σὰν δυὸ μικρὰ παιδιὰ

σιωπηλὰ ἀρμενίζαμε
σ' ὀνειρευτὰ λιμάνια.
Ὦ! ἐρωτικὴ ὁραδυά!

Ἑλένη Παγοροπούλου

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΤΙΧΟΣ

Γραφὰ Βαρκούλα

Σὲ βλέπω νὰ ὑπάρχῃς τροβαγμένη
σὲ ἐκκλησάκι δίπλα στὸ γιαλὸ
εἶχες κοπιὰ τὴν εἰμαρμένη
θῦμα καὶ σὺ ἀπ' τὸν κόσμο.

Ἔγκυρες ἴρωμη σὴν μὲ πλευρά σου
χωρὶς γιὰ λίκνο τὸ νερὸ
τώρα ζωντᾶς τὴ συντροφιά σου
στὸ ἐκκλησάκι τὸ μικρό.

Γερνόλας μοιάζεις ποὺ μὲ πάνο
βλέπει τὰ ξέθωρα μαλλιά της
τῆς μένουν θύμισες χιλιάδες μόνο
νὰ τῆς γλυκάνουν τὰ γηρατειά της.

Μέσ' τὸ νησιώτικο γαλάζιο ροῦμα
καὶ τοῦ ἥλιου τὴν ἀχτίδα τὴν χρυσὴ
ποζάρεις σύμβολο φιλιᾶς τοῦ αἰώνα
τὸ ἐρημοκλήσι καὶ ἐού.

Πάτρα 3-2-48 ΦΟΙΒΟΣ ΖΑΓΟΡΙΔΗΣ
Ναύτης σημαιοφὸς

Σημ. «Ν. Ε.» Τὸ ποίημα αὐτὸ εἶναι ἐμπνευσμένο ἀπὸ τὸ ἐξώφυλλον τοῦ προηγουμένου τεύχους μας.

■ ■ ■

Μικρὲς εἰδήσεις

Τὸ ὑπὸ κατασκευὴν Ἀμεριακανικὸν θωρηκτὸν «Κεντάκυ» εἶναι τὸ πρώτον πολεμικὸν σκάφος τὸ ὁποῖον ἐξοπλίζεται διὰ κατευθυνομένων βομβῶν (φουκετῶν).

—Ἡ Σουηδία ἀπέκτησε τὸ κατωφερμικὸν μέσον ἐκπομπῆς καὶ ταχύτητος '33 κόμβων «Κρόνος» τὸ ὁποῖον εἶναι ἐφοδιασμένον μὲ σύστημα ποντίσεως ναρκῶν.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ εἰς τιμὴν εὐκαιρίας εἰδάπεδον τὲ 800 τ. πήχων παρὰ τὸν ὑάσσ. Καραϊσκάκη. Πληροφορίαι Ὁδὸς Ἁγ. Σοφίας 147. Ἀθήνα.

ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ ΔΙΑΒΑΤΗΡΙΑ

PHAROS AGENCY LTD

ΠΡΟΣ ΟΛΑΣ ΤΑΣ ΧΩΡΑΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

ΑΤΜΟΠΛΟΪΚΩΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ

Ἀποταθεῖτε εἰς τὰ Γραφεῖα Ἑταιρείας Ταξιδίων

Ο "ΦΑΡΟΣ"

ΑΘΗΝΑΙ: Σταδίου 56, Τηλ. 29-156
ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ: Μιαούλη 55, Τηλ. 43-713
ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ: 388 8th AV, NEW YORK.

ΕΙΔΗ ΣΠΟΡ
ΟΧΑΝΝΕΣ ΟΧΑΝΕΣΙΑΝ

ΦΙΛΩΝΟΣ 66. Τηλέφ. 41-222

ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ
ΣΧΟΛΗΣ ΕΜΠΟΡΟΠΛΟΙΑΡΧΩΝ

ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ

ΠΑΝ. Ι. ΛΙΑΚΑΚΟΥ

ΒΕΪΚΟΥ 62 (Κουκάκι)

Ἡ ἀπὸ ἐτῶν εἰδικότης μας δια τὴν ΣΧΟΛΗΝ εἶναι γνωστὴ ἀπὸ τὰς κατ' ἔτος ΚΑΤΑΠΛΗΚΤΙΚΑΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ ΜΑΣ

Μερικοὶ ἐκ τῶν νῦν φοιτώντων μαθητῶν μας εἰς τὴν ΣΧΟΛΗΝ:

1) Ἀναστασιάδης Β. (Γυμν. Καλλιθ.)
2) Θεοχάρης Γ. (6ον Γυμνάσιον)
3) Καβαλλόπουλος Μ. (6ον Γυμν.)
4) Κονάκης (6ον Γυμνάσιον)
5) Μετζοιρης (7ον Γυμνάσιον)
6) Παπαΐς Γ. (6ον Γυμνάσιον)
7) Σκαμβαλάκης Χ. (Γυμν. Ν. Σμυρν.)
8) Μαρίνος Δ. ἀρχηγὸς (6ον Γυμν.)
9) Δημητριάδης Ἐμ. (Γυμν. Σμύρ.)
10) Κώνστας Παν. (Γυμν. Ν. Ἰωνίας)
11) Καλαφατὴς Χ. (Γυμν. Ν. Σμύρν.)
12) Χρυσὸς Γ. (6ον Γυμνάσιον)
13) Ρούσσης Ν. (13ον Γυμνάσιον)
14) Πεσόρης Δ. (Κολλεγίου Ἀθ.)
15) Σπυρόπουλος Κυρ. (Γυμν. Καλ.)
16) Λιανός Δ. (7ον Γυμνάσιον)
17) Διονυσίου Ε. (6ον Γυμνάσιον)
18) Τσεδὰς Δ. (6ον Γυμνάσιον)

Πλὴν τῶν ἀνωτέρω, εἰς τὴν Α' ΤΑΞΙΝ φοιτοῦν 14 ἐπιτυχόντες ἐκ τοῦ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΜΑΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΧΟΛΗΝ:

1) Ἀλέσιος Γ. (Γυμν. Λευκάδος)
2) Βαΐζιας Σ. (6ον Γυμνάσιον)
3) Ἐλευθερόπουλος Ἐλ. (6ον Γυμν.)
4) Θέμελις Δ. (12ον Ἀθηνῶν)
5) Κάτρης Δ. (6ον Ἀθηνῶν)
6) Κουβάτσος Νικ. (6ον Γυμνάσιον)
7) Λικιαρδόπουλος Γ. (Λεόντειος)
8) Μαυρομμάτης Γ. (9ον Ἀθηνῶν)
9) Μπεκατώρος Γ. (12ον Ἀθηνῶν)
10) Παντελιὰς Σ. (9ον Ἀθηνῶν)
11) Ραψομανίκης Σ. (Γυμν. Καλλιθ.)
12) Στεφανάτος Ι. (2ον Ἀθηνῶν)
13) Στεφανόπουλος Κ. (5ον Ἀθην.)
14) Φαρατάτος Γ. (8ον Ἀθηνῶν)

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ ΚΑΘ' ΕΚΑΣΤΗΝ ΕΙΣ ΤΑ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΑΣ

ΠΑΝ. Ι. ΛΙΑΚΑΚΟΥ Βεΐκου 62 — Τηλ. 90.454

Προσοχὴ εἰς τὴν Διεύθυνσιν: ΒΕΪΚΟΥ 62

ΕΘΝΙΚΟΝ ΙΔΡΥΜΑ
ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε

ΑΘΗΝΑΙ: Βουλῆς 1, Τηλ. 21-101 — 28-156
ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ: Δ. Γούναρη 30, Τηλ. 43-001
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: Μ. Ἀλεξάνδρου 9, Τηλ. 6317

Ἀσφάλειαι πάσης φύσεως

ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΠΑΡΑ ΤΩ ΑΓΓΛΙΚΩ ΛΛΟΥΔ

ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ—ΣΚΑΦΩΝ—ΠΛΗΡΩΜΑΤΩΝ

ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ—ΣΠΟΓΓΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ κ.λ.π.

ΚΑΤΑ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΘΑΛΑΣΣΗΣ ΚΑΙ ΝΑΡΚΩΝ

ΥΠΟ ΑΣΥΝΑΓΩΝΙΣΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ

„ΓΚΡΕΚΑ"

1790
1948

Juillard

150 ΧΡΟΝΙΑ
Cortébert

ΔΙΑΛΕΞΤΕ ΤΟ ΡΟΛΟΙ ΤΗΣ ΑΡΕΣΚΕΙΑΣ ΣΑΣ ΑΠΟ ΤΑ ΜΟΛΙΣ ΑΦΙΧΘΕΝΤΑ ΥΠΕΡΜΟΝΤΕΡΝΑ ΣΧΕΔΙΑ

Cortébert

ΤΕΝ. ΑΝΤ.
„CORTÉBERT"
Σταδίου 29
Λ. ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΛΗΣ